

**Oulun kaupungin
TALOUSARVIO 2022 ja
-SUUNNITELMA 2023–2024**

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus	5
2	Yleisperustelut ja toimintaympäristö	7
2.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät	7
2.2	Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa	9
2.3	Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa	10
2.4	Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	11
2.5	Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	12
2.6	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	13
2.7	Hyvinvointialueeseen liittyvät valmistelut ja vaikutukset	15
3	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	17
3.1	Talousarvion rakenne.....	17
3.2	Talousarvion sitovuus	18
3.3	Hintojen muutokset	22
3.4	Tilivelvollisuus	22
4	Strateginen ohjaus	23
4.1	Uusi kaupunkistrategia Oulu 2030	23
4.2	Hyvinvointikertomus.....	23
4.3	Sitovat tavoitteet vuodelle 2022.....	28
4.4	Kehittämiskalkut	35
4.5	Omistajapolitiikka ja -ohjaus	37
4.6	Hankintojen ohjaus	37
4.7	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	38
5	Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	43
6	Oulun kaupungin talous	49
6.1	Tuloslaskelmaosa	49
6.2	Rahoituslaskelmaosa	63
6.3	Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma	67
6.4	Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen	68
7	Käyttötalousosa	69
7.1	Käyttötalous lautakunnittain	69
7.2	Keskusvaalilautakunta.....	71
7.3	Tarkastuslautakunta.....	71
7.4	Kaupunginvaltuusto	73
7.5	Kaupunginhallitus	74
7.6	Hyvinvointilautakunta.....	82
7.7	Sivistys- ja kulttuurilautakunta	95
7.8	Yhdyskuntalautakunta	110
7.9	Rakennuslautakunta	119

8	Taseyksiköt	125
8.1	Oulun kaupungin kehittämisrahasto	125
8.2	Oulun Valistustalorahasto	129
8.3	Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	130
9	Investointiosa	133
9.1	Tietohallintoinvestoinnit.....	134
9.2	Investointiosa peruskunta.....	134
9.3	Leasinghankinnat	147
9.4	Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö	148
10	Liikelaitokset	157
10.1	Oulun Vesi -liikelaitos	157
10.2	Oulun Digi -liikelaitos	166
10.3	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos.....	173
10.4	Oulun Infra -liikelaitos	180
10.5	Business Oulu -liikelaitos	185
10.6	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	197
10.7	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos.....	205
11	Tytäryhteisöjen taloustavoitteet	211
11.1	Tytäryhtiöt.....	211
11.2	Kuntayhtymät	214
11.3	Säätiöt.....	214
LIITTEET	215
	Liite 1. Väestö-Oulu.....	215
	Liite 2. Lista tilivelvollisista	216
	Liite 3. Kehittämishankkeiden yhteenveto TA2022	217
	Liite 4. Talousarvion 2022 ja TS2023-24 valmistelu- ja käsittelyvaiheet	218

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Kesäkuun 2. päivä 2021 oli merkittävä päivä kaupunkimme historiassa, Oulu valittiin Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026. Tuo hetki tuntui raskaan koronakevään jälkeen erityisen hyvältä. Iloisemme valinnasta ja hyödynnämme sen tuomaa hyvinvointia ja elinvoimaa jo syksystä 2021 alkaen. Oulun kaupunginvaltuusto päätti Oulun kulttuurisäätiön pääomittamisesta. Perustettavan säätiön tehtävänä on Oulu2026-juhlavuoden valmistelu ja toteuttaminen. Kulttuuri-ilmastonmuutos on alkanut.

Oulun kaupunki panostaa kulttuuripääkaupunkivuoteen tulevien kuuden vuoden aikana noin 20 miljoonaa euroa. Edellytämme valtion rahoittavan hanketta yhtä suurella summalla ja haemme hankkeelle sekä yksityistä että EU-rahoitusta. Kulttuuripääkaupunkivuosi tuo seudulle ja pohjoiseen myönteisiä aluetaloudellisia vaikutuksia muun muassa matkailun ja kulttuuripalvelujen lisääntymisen myötä.

Kasvava ja kehittyvä kaupunki tarvitsee nykyistä enemmän tuloja. Koronapandemia lisää kaupungin menoja ja vähentää tuloja nyt ja tulevaisuudessa. Kaupunki on tasapainottanut talouttaan jo vuosia ja samanaikaisesti kaupungin lakisääteiset velvoitteet ovat lisääntyneet ja kaupunki on kasvanut ja investoinut. Toimeenpanossa on nytkin talouden ulkoisen arvioinnin myötä tehtävät talouden tasapainottamisen toimenpiteet.

Vuoden 2022 talousarvio on alijäämäinen. Investointien tarve kasvaa tämän vuoden ennusteen mukaisesta noin 106 miljoonasta eurosta noin 152 miljoonaan euroon.

Oulun kaupungin talouden kehitykseen vaikuttaa ennen muuta se, miten yrityksemme menestyvät ja työllistävät. Palkansaajien maksamat kuntaverot ovat kaupungin suurin tulolähde, joten työpaikkojen määrä ja osaavan työvoiman saaminen ratkaisevat kaupungin talouden kehityksen. Työ on myös parasta hyvinvointia.

Haemme Suomen kestävän kasvun ohjelmasta rahoitusta kaikkiaan kahdeksaan kärkihankkeeseen, joissa ovat mukana kaupungin lisäksi alueen korkeakoulut, ammattioppilaitos, tutkimuslaitokset, sairaanhoitopiiri ja yritykset. Merkittävimmät hankkeemme ovat tietoliikennealan testausta ja tuotekehitystä tukeva Radiopuisto, terveydenhuollon innovaatiotoimintaa edistävä OYSTER sekä erilaiset vetyaloitteet, jotka tukeutuvat SSAB:n Raahen terästehtaan hiilineutraalin teräksen tuotantoon. Radiopuisto-hanke tukee usean eri yrityksen tuotekehitystä ja OYSTER nojaa Tulevaisuuden Sairaalaan. Odotamme kestävän kasvun ohjelman tuovan merkittävän lisän Oulun ja koko Pohjois-Suomen elinvoimaan.

Tarvitsemme Oulua kehittäviä ja elinvoimaa vahvistavia investointeja. Rakentaminen jatkuu Oulussa vahvana ja pyrimme luomaan edellytykset monipuoliselle asunto- ja toimitilarakentamiselle eri puolilla kaupunkia. Oulun asema-alueen kaavoitus etenee yhteistyössä Oulun kaupungin, Senaatti-kiinteistöjen, Senaatin Asema-alueet Oy:n, Väyläviraston ja VR-Yhtymä Oy:n kanssa. Tavoitteena on saada asemakeskuksen ensimmäisen vaiheen asemakaava valmiiksi vuonna 2022. Raksilan ja asema-alueen suunnittelu ja kaavoitus etenee myös liikennesuunnittelun, monitoimiareenan sijoittumiseen liittyvän selvityksen ja kaupan keskusliikkeiden ja Oulun yliopiston keskustakampuksen suunnitteluvaramuksen myötä. Väylävirasto on aloittanut Liminka-Oulu-kaksoisraiteen ratasuunnittelun Limingan liikennepaikan eteläpuolelta päättyen Oulun liikennepaikalle.

Myös Senaatin valmistelema pääpoliisiasema ja uusi vankila Ruskoon Kuusamontien varteen etenee. Asemakaava valmistuu vuoden 2022 aikana ja poliisitalon rakentaminen alkaa näillä näkymin jo ensi vuonna. Vuoden 2025 asuntomessut järjestetään Oulussa ja messualueen kaavoitus Hartaanselälle on hyvässä vauhdissa.

Tammikuun 1. päivä 2023 on erityisen historiallinen päivä kaikille Suomen kunnille. Eduskunta hyväksyi kesällä 2021 lait hyvinvointialueiden perustamiseksi vuoden 2023 alusta alkaen. Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille, mutta kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu jää kunnille. Nyt toteutuva uudistus on perusteltu, rakenteeltaan toimiva ja pääpiirteittäin kaupungin antaman lausunnon mukainen.

Vuonna 2022 tehdään paitsi hyvinvointialuetta, myös uudenlaista kuntaa. Hyvinvointialueen perustamisella on merkittävä vaikutus kaupungin asemaan, tehtäviin ja talouteen. Lisäksi valtio toteuttaa muitakin uudistuksia, kuten esimerkiksi lausunnoilla olleet maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain uudistukset. Mikäli nämä uudistukset toteutuvat, on niillä merkittäviä vaikutuksia kaupungin maankäytön suunnitteluun ja

kaavoitukseen. Työllisyyskokeilun vakinaistuminen ja suunniteltu TE-toimiston työllisyys- ja yrityspalveluiden siirtyminen kunnille vaikuttaa merkittävästi myös Oulun kaupungin lakisääteisiin tehtäviin ja velvoitteisiin.

Uusi kaupunginvaltuusto valmistele ja päättää Oulun kaupungin uuden kaupunkistrategian. Tämä tärkein kaupungin kehittämistä ohjaava asiakirja valmistuu alkuvuodesta 2022 ja sen toteuttamishjelmista päätetään keväällä 2022. Strategia toimeenpannaan myös vuosittain hyväksyttävillä talousarvioilla ja erillisillä ohjelmilla ja päätöksillä. Kaupunginvaltuusto päättää alkuvuodesta 2022 kaupungin johtamisjärjestelmästä.

Vuosi 2022 on monella tapaan uudistumisen, muutoksen ja kasvun vuosi. Vuosi, joka tulee näyttämään tietä tuleville vuosille ja vuosikymmenille.

Päivi Laajala

kaupunginjohtaja

2 Yleisperustelut ja toimintaympäristö

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Maailmantalous elpyy koronarokotusten edistymisen, rajoitusten purkamisen sekä mittavan raha- ja finanssipoliittisen elvytyksen ansiosta. Finanssipoliittisen elvytyksen ajoituksen takia talouskasvu on nopeinta tänä vuonna Yhdysvalloissa ja ensi vuonna euroalueella. Myös Kiinan talous kasvaa nopeasti tänä vuonna.

Teollisuuden tuotanto kasvaa voimakkaan kansainvälisen elpymisen ja vientikysynnän lisääntymisen vuoksi. Rakentamisessa asuntotuotanto on vilkasta vuonna 2021, mutta kokonaisuudessaan rakentaminen kääntyy kasvuun vasta vuonna 2023. Palveluiden tuotannon arvioidaan kiihtyvän voimakkaasti vuoden 2021 kolmanneksi neljänneksellä ja jatkavan kasvua koko ennusteperiodin ajan. Yksityiset investoinnit kasvavat heikosti vielä vuoden 2021 alkupuolella, mutta kasvu voimistuu vuoden loppua kohti. Investoinnit asuinrakentamiseen eivät vähene yhtä voimakkaasti kuin aiemmin ennakoitiin, sillä asuntojen uudistuotannon kehitys on ollut alkuvuonna suotuisaa. Teollisuuden positiiviset näkymät heijastuvat suotuisasti rakentamiseen vuonna 2022. Vahva maailmantalous kirittää kone- ja laiteinvestoinnit kasvuun tänä vuonna, ja kasvu jatkuu ensi vuonna kotimaisten hankkeiden tukemana. Muista investoinneista tutkimus- ja kehitysinvestoinnit kasvavat koko ennustejakson, muun muassa suotuisan tukipolitiikan ansiosta.

Ulkomaankauppa kasvaa voimakkaasti ennustejakson aikana. Tavaroiden vienti elpyy nopeasti vuosina 2021 ja 2022 maailmankaupan imussa. Palveluiden vienti ja tuonti kääntyvät kasvuun tavaroiden ulkomaankauppaa hitaammin, joskin toimialakohtaiset erot ovat suuria. Sekä viennin että tuonnin vuosikasvu on nopeinta vuonna 2022, jolloin erityisesti palveluiden ulkomaankaupan odotetaan kasvavan voimakkaasti.

Yksityinen kulutus kasvaa tänä vuonna aiemmin ennakoitua hitaammin, koska rajoitustoimia on päästy purkamaan varovaisesti. Palvelujen kulutuksen ennustetaan pääsevän kunnolla vauhtiin vasta kuluvan vuoden loppu-

puolella, minkä seurauksena yksityisen kulutuksen kasvu on nopeimmillaan vasta vuonna 2022. Kotitalouksien yhteenlaskettu ostovoima ei ole pienentynyt koronaepidemian aikana, ja kotitalouksien säästämisaste oli viime vuonna ennätyksellisen suuri. Säästöjen käyttämisen myötä yksityinen kulutus kasvaa nopeammin kuin ostovoima.

Työllisyys on kasvanut yhtäjaksoisesti kesäkuusta 2020 lähtien, ja talouden toipuminen vahvistaa työllisyyden kasvua myös tänä sekä ensi vuonna. Työllisyys ylittää ensi vuonna ennen koronaa vallinneen tason, ja työvoiman kysynnän kasvun myötä työllisyysaste kohoaa 73 prosenttiin vuonna 2023. Hallituksen päättämät työllisyystoimet tukevat työn tarjontaa, ja työttömyysaste laskee 6,6 prosenttiin vuonna 2023. Palkat nousevat tänä vuonna viime vuotta nopeammin suurempien sopimuskorotusten myötä. Ansioiden oletetaan nousevan noin 2,5 prosenttia seuraavina vuosina.

Kuluttajahinnat nousevat tänä vuonna nopeasti energian hintojen vetämänä. Vaikka energian aiheuttama inflaatiopiikki jääkin väliaikaiseksi, vahvistuva kysyntä kääntää hinnat vähitellen nopeampaan kasvuun.

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino on jäämässä kuluvana vuonna pienemmäksi kuin mitä vielä keväällä arvioitiin. Julkista taloutta vahvistaa erityisesti vahva työllisyyskehitys. Toisaalta koronaepidemiaan liittyvät terveydenhuollon menot sekä tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Ennusteessa on huomioitu hallituksen toukokuussa eduskunnalle antama esitys vuoden 2021 kolmanneksi lisätalousarvioksi. Myönteisestä talouskehityksestä huolimatta julkisen talouden alijäämä on mittava, 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Ensi vuonna julkisen talouden alijäämä pienenee merkittävästi, kun talouskasvu jatkuu ripeänä ja monet epidemiaan liittyvät tukitoimet päättyvät. Julkinen talous

pysyy kuitenkin koko vuosikymmenen alkupuoliskon huomattavan alijäämäisenä, ja julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen jatkaa kasvuaan.

Kuntatalouteen kohdistetut koronatuotet käänsivät paikallishallinnon ylijäämäiseksi viime vuonna ja helpottavat paikallishallinnon taloustilannetta myös kuluvana vuonna. Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu huomattavasti vuonna 2022 koronaepidemian helpottaessa, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti määräaikaisten tukitoimien päättyessä. Kertaluonteiset koronaepidemiasta johtuvat tuot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellista menojen ja tulojen välistä epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä. On kuitenkin todennäköistä myös, että kuluvalta vuodelta siirtyy ensi vuodelle hoito- ja palveluvelkaa, jonka mittaluokkaa on vaikea arvioida.

Kuntatalouden tilikauden tulos heikkenee vuonna 2021 hieman viime vuoden ennätysellisistä lukemista, mutta pysyy kuitenkin yli miljardin euron paremmalla puolella. Vuosikate kattaa poistot reippaasti, mutta korkean in-

vestointitason vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta jää noin 700 euroa miinukselle. Kuntien kassavarat ovat korkealla tasolla.

Kuntatalouden tila heikkenee vuonna 2022 merkittävästi, kun koronatuotet väistyvät kuntatalouden tulopohjasta, valtionosuuksia leikataan ja verotulojen kasvu hidastuu noin yhteen prosenttiin. Vuosikate heikkenee noin miljardilla eurolla, tilikauden tulos painuu nolnaan ja toiminnan ja investointien rahavirta näyttää noin 1,9 miljardin euron alijäämää. Talouden heikentyminen kohdistuu kuntakokoryhmittäisten painelaskelmien mukaan erityisesti isoihin yli 100 000 asukkaan kuntiin sekä 20 000 - 40 000 asukkaan kuntiin.

Epävarmuutta ensi vuoden ennusteeseen aiheutuu myös tulevasta talouskasvusta, joka voi hyvistä lähtökohdista huolimatta osoittautua myös ylioptimistiseksi. Kustannuksia valuu väistämättä kunnille myös pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta. Myös sote-uudistukseen liittyvät muutuskustannukset aiheuttavat kunnille väistämättä menopaineita, joita ei ole huomioitu kehitysarvion luvuissa.

Lähde: VM, Kuntaliitto

2.2 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Oulu-konsernin emoyhteisönä toimii Oulun kaupunki (peruskunta ja liikelaitokset). Oulu-konserniin kuuluvat kirjanpitolain mukaisesti kaupungin määräysvallassa olevat osakeyhtiöt (tytäryhtiöt) sekä säätiöt. Lisäksi kuntayhtymistä tytäryhteisöasemassa Oulun kaupun-

kiin on Koulutuskuntayhtymä OSAO. Oulun kaupungilla on 11 osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 21 %:n ja 50 %:n välillä.

Uudet omistajapoliittiset linjaukset ovat päätöksenteossa syksyn 2021 aikana.

OULU-KONSERNI			
PERUSKUNTA JA LIKELAITOKSET			
TYTÄRYHTIÖT		SÄÄTIÖT	OSAKKUUSYHTIÖT
Energia- ja ympäristö-liiketoiminta omistusosuus	Asunto- ja kiinteistö-liiketoiminta omistusosuus	Merkittävimmät säätiöt	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus
Oulun Energia Oy 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Oulun Palvelusäätiö	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Oulun musiikkijuhlasäätiö	Rehaparkki Oy 43 %
Kiertokaari Oy 91 %	Potential Toimitilat Oy 100 %		Kiint. Oy Raksilan Tekojääkentän Katsomo 40 %
Matkailu- ja kulttuuri-liiketoiminta omistusosuus	Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy 100 %	Kuntayhtymät osuus peruspääomasta	Oulun Keskusliikenne- asemakiinteistö Oy 31 %
Nallikari Seaside Oy 100 %	Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli 95 %	Koulutuskuntayhtymä OSAO 78 %	Muu liiketoiminta omistusosuus
Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ²⁾ 59 %	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ³⁾ 53 %	Partnera Oy 47 %
Sisäiset palvelut omistusosuus		Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %	Oulu Innovation Oy 47 %
Oulun Tuotantokeittiö Oy ¹⁾ 93 %			Oulun Ammatti- korkeakoulu Oy 38 %
			Oulun Matkailu Oy 32 %
			Monetra Oy 30 %
			Monetra Oulu Oy 29 %
			Lakeuden Keskus- puhdistamo Oy 21 % ¹

1) Oulun kaupungin suora omistus 85%

2) Oulun kaupungin suora omistus 18%

3) Oulun kaupungin suora omistus 33%

Kuva 1. Oulu-konserni 1.1.2022

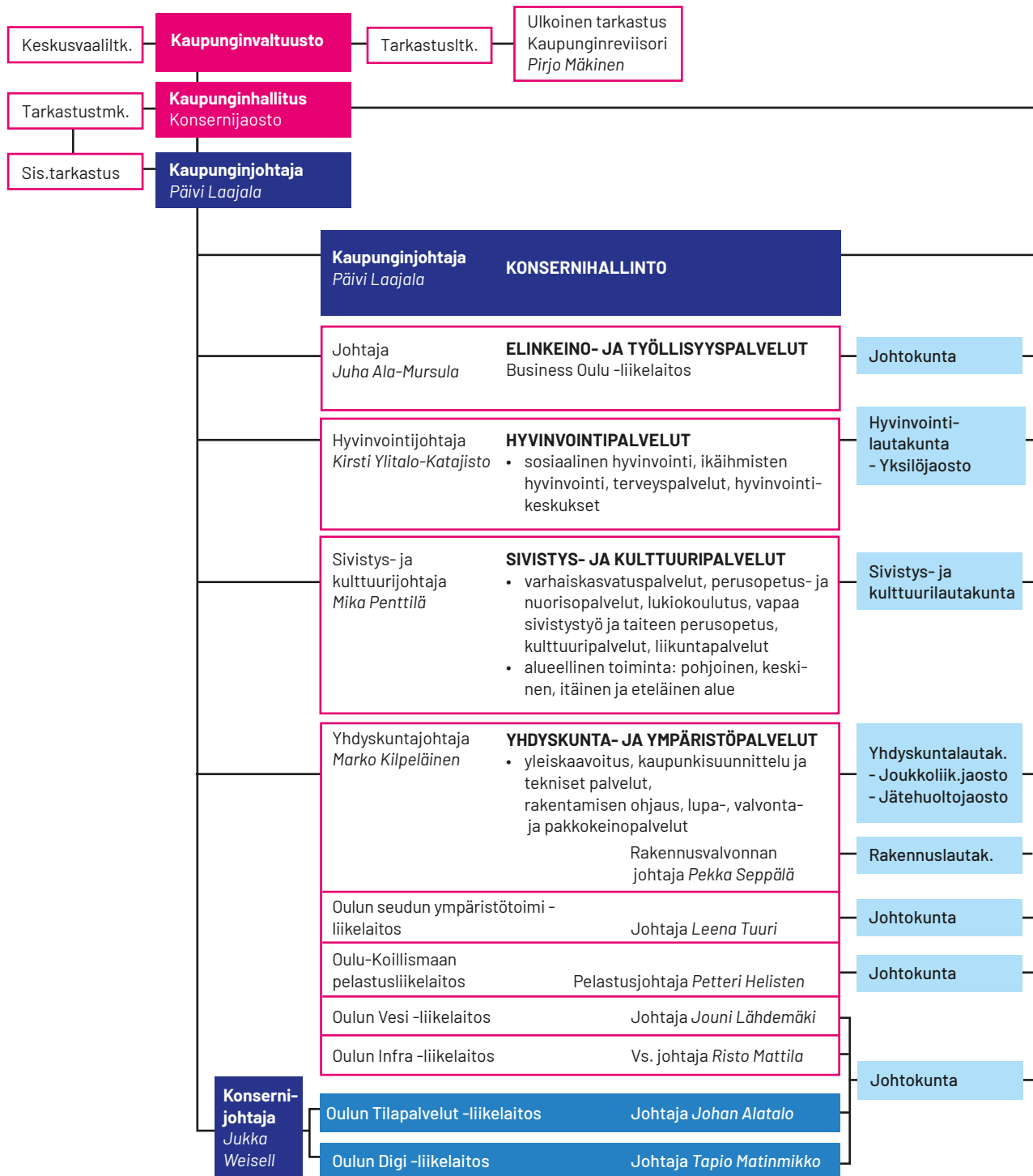
Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Energia Sähköverkko Oy(100 %), Turveruukki Oy(100 %)ja Huoltovoima Oy(100 %).

Sivakka-yhtymä Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Remonttimylly Oy(100 %), Oulun Sivakka Oy(100 %)ja Oulun Tervatalot Oy(100 %).

Oulun Satama Oy:n tytäryhtiö: Oritkarin Huoltorakennus Oy(73,2 %).

Potential Toimitilat Oy:n tytäryhtiöt: Maikkulan Keskus Oy(100 %), Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo(78 %), Asunto Oy Kiimingin Seniori(54,6%), Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo(54 %)ja Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo(50,3 %).

2.3 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuva 2. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2022

2.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

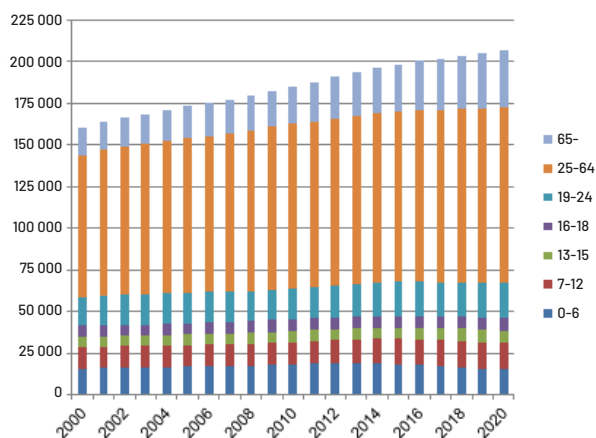
Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2020/2021 oli 207 327. Väestönkasvu edellisvuodesta oli 1 838 asukasta (0,9 %). Oulun seutukunnan väestö kasvoi 2 293 asukkaalla, josta valtaosa kohdistui Oulun kaupunkiin.

Oulun väkiluvun kasvun taustalla on ollut korkea luonnollinen väestönlisäys sekä muuttovoitto. Usean vuoden jatkunut syntyvyyden lasku on pysähtynyt ja vuonna 2020 syntyneiden määrä kasvoi hieman. Oulussa syntyi vuonna 2020 noin 2 100 lasta. Muuttovoitto on ollut viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin noin 1 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2020 muuttovoitto oli 1 156 henkilöä ja tästä maahanmuuton osuus oli 537 henkilöä. Maahanmuuton osuus muuttovoitosta laski edellisvuodesta.

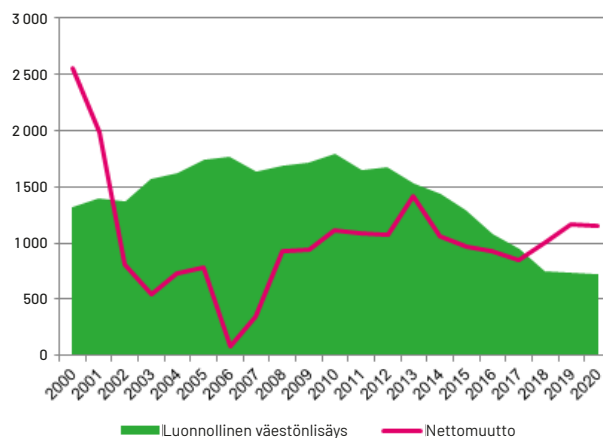
Oulun väestörakenteelle on leimallista sen nuoruus. Lasten ja nuorten määrä on suuri ja vastaavasti vanhempien ikäluokkien osuudet ovat koko maan tasoa matalammat. Päivähoitoikäisten määrä laski edelleen vuonna 2020. Taustalla on viime vuosien pienempi syntyneiden määrä

ja päivähoitoikäisiin kohdistuva muuttotappio. Perusopetusikäisten lasten määrä kasvoi vuoden 2020 aikana 58 lapsella. Suurten ikäluokkien ikääntyminen näkyy myös vanhempien ikäluokkien aiempaa voimakkaampana kasvuna. Vuonna 2020 yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi noin 1 069 henkilöllä.

Talousarvion suunnitteluohjeen liitteenä (liite 2) on suuralueittainen väestösuunnite, joka perustuu Maankäytön toteuttamisohjelman 2022-2026 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitteeseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määrään ja talotyyppijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset. Viime vuosien suuret muutokset syntyvyydessä lisäävät myös epävarmuutta ennusteeseen. Myös asuntotuotanto-ohjelmaan tehdään muutoksia päivitysten yhteydessä, jotka vaikuttavat alueiden väestökehitykseen.

Kuva 3. Oulun väestökehitys ikäluokittain

Kuva 4. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto

2.5 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Maankäytön suunnittelua Oulun kaupungin alueella ohjaa lainvoimainen Uuden Oulun yleiskaava. Kaavakartta 1 on strateginen ja käsittää koko kunnan alueen osoittaen erilaiset kaupunki- ja maaseutukehittämisyöhykkeet tavoitteineen. Keskeisellä kaupunkialueella Kaavakartta 2 on aluevarauskartta, se näyttää alueiden pääkäyttötarkoitukset ja ohjaa maankäyttöä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen.

Vuonna 2020 laaditussa yleiskaavojen seurannassa tarkasteltiin Oulun keskeisillä alueilla voimassa olevien neljän yleiskaavan toteutumista. Seurannan perusteella vuonna 2021 alkavalla valtuustokaudella tulee arvioida Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan tarkistamistarvetta. Haukiputaan ja Kiimingin osalta yleiskaavat ohjaavat edelleen tarkoituksenmukaisesti alueiden kehittämistä. Oulunsalon osalta todettiin päivitystarpeita, ja yleiskaavatyö on asetettu vireille syksyllä 2020.

Kulttuuriympäristöä koskeva teemayleiskaava koko Oulun alueelle on vireillä. Aiheesta on järjestetty avoin nettikysely sekä asiantuntijatyöpajoja. Tavoiteraportti hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa syksyllä 2020. Aineistoa on koottu ja selvityksiä valmisteltu, tavoitteena on yleiskaavaluonnoksen asettaminen nähtäville syksyllä 2021.

Kiiminkijokivarressa Jokikylän osayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2021, ja kaupunginhallitus on määrännyt sen tulemaan voimaan muilta osin kuin kahden valituksenalaisen kiinteistön osalta. Alakylän osayleiskaava on tavoitteena asettaa ehdotuksena nähtäville syksyllä 2021. Oulujokivarren osayleiskaavan teknisuonteinen tarkistus on asetettu vireille kesäkuussa 2021 ja osayleiskaavaluonnos asetetaan nähtäville alkusyksystä.

Maankäyttö ja asuntorakentaminen painottuu Uuden Oulun yleiskaavan mukaisesti entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävälle keskustasta Linnanmaalle ja Kaakkuriin on valmistunut Alppilan bulevardin kaavarunko, ja ensimmäiset asemakaavanmuutokset ovat käynnissä.

Keskeisellä kaupunkialueella merkittävät kaupunkikehittämishankkeet ovat Asemakeskus ja torialueen suunnittelu. Oulujoen suistossa Hartaanselän ranta-alueille on käynnissä merkittävä asemakaavahanke, jolla mahdollistetaan noin tuhat uutta asuntoa. Asemakaavaehdotus valmistuu 2021, ja alueella järjestetään Asuntomessut vuonna 2025. Keskustassa ja sen lähialueilla on vireillä useita asumista mahdollistavia asemakaavahankkeita.

Pohjoisessa Oulussa merkittäviä asemakaavanhankkeita on mm. Kaijonharjussa ja Alppilan bulevardilla. Hiukkavaaran kaavoitus jatkuu Vanhan Hiukkavaaran asemakaavahankkeella. Jäälissä on vireillä asuinalueen laajentamisen asemakaavahanke. Kiimingissä Hieta-ahon kaavarungon pohjalta on aloitettu alueen vaiheittainen asemakaavoitus. Haukiputaalla keskeinen asemakaavakohde on Muurakorven alue.

Työpaikkatontteja asemakaavoitetaan vastaamaan työpaikkatonttikysyntään. Merkittäviä keskittymiä ovat mm. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset. Asemakaavoja on tulevina vuosina tarkoitus laatia näiden lisäksi mm. Oulunsaloon, Välikylään ja Maikkulaan.

Maankäytön toteuttamisohjelmasta 2022 - 2026 päätetään syksyllä 2021. Maankäytön toteuttamisohjelmaa ohjaavat erityisesti kaupunkistrategian linjaukset ympäristön kestävydestä ja yhdyskuntarakenteen eheydestä. Toteuttamisohjelman painopisteenä on asuntotuotanto. MATO -raportissa on esitetty taulukoilla ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Ohjelma ohjaa kaupungin tontinluovutusta. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista. Toteuttamisohjelmassa lisätään omakotitalotonttien luovutusta maltillisesti. Lisäksi Hiukkavaaran tonttitarjontta mitoitetaan siten, että päiväkotij- ja koulupalvelut pystytään järjestämään suunnitelmallisesti. Raportissa on osio myös työpaikkarakentamisesta.

2.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

Vuonna 2020 lähes kaikkien toimialojen yritykset joutuivat poikkeukselliseen tilanteeseen koronakriisin seurauksena, mikä näkyi laskevana liikevaihdon, henkilöstömäärän ja palkkasumman trendeinä. Eniten laskua tuli matkailun, majoitus- ja ravitsemustoiminnan ja logistiikan alojen yrityksille. Myös yksityisten kotitalouspalvelujen liikevaihdossa oli selvää laskua. Sen sijaan informaatio- ja viestintäalojen yritysten kehitys jatkui positiivisissa merkeissä kaikkien indikaattorien osalta. Kokonaisuutena Oulun seudun toimialojen yritykset pärjäsivät hieman paremmin verrattuna koko maan kehitykseen.

Vuoden 2021 alkupuolella koronarokotusten hitaus ja virusmuunnosten leviäminen ovat pitäneet yllä epävarmuutta tulevaisuudesta. Työttömyys on pysynyt edelleen korkealla, ja todennäköisesti osa lomautuksista tulee johtamaan irtisanomisiin. Valtion eri yksiköt tulevat todennäköisesti ohjaamaan monen kokoisille ja eri toimialojen yrityksille koronatukea myös v. 2021.

Nuorten tilanne on huolestuttava pitkittyneiden etäopiskelujaksojen ja kokoontumisrajoitusten takia; koulutuksiin liittyvien harjoittelujaksojen järjestämisessä on haasteita.

Koronasta pahiten kärsinyt ala on ravintoloiden ohella esittävät taiteet ja tapahtumateollisuus, jossa liikevaihdot ovat tyypillisesti tippuneet 60–90 %. Kesälle suunniteltujen tapahtumien toteutuminen on vielä epävarmaa. Matkailu- ja ravintola-alalla kesälle odotetaan pientä helpotusta ja isompaakin kasvusysäystä, jos rokotuksilla ja rajoitusten vapautuksella saataisiin helpotusta ennen heinäkuun lomasesonkia. Toisaalta ravintoloista omien arvioidensa mukaan jopa neljännessä uhkaa konkurssi tänä vuonna, mikäli rajoitukset pitkittyvät. Kaupan alalla verkkokauppa, ruokakauppa, ja myös tietyt erikoisliikkeet kuten urheilu-, vapaa-aika-, rauta-, sisustus- ja esimerkiksi autokauppa pärjäävät edelleen kohtuullisesti tai osa jopa hyvin.

ICT-alan yrityksillä on erinomaisen hyvä tilauskanta. Yritysten investointeja jo olemassa oleviin Oulun yksiköihin jarruttaa osaajapula. ICT-alalla rekrytointitarpeet ovat todella kovat, yritykset ovat budjetoineet uusia työntekijöitä paitsi tälle vuodelle niin myös tuleville. Kysymys on sadoista, jopa tuhansista työpaikoista. Lisäksi toimialan ”eläkepomme” lähestyy, jolloin tulee tuhansia paikkoja auki.

Teollisuustoimialoilla on enemmän vaihtelua tilauskannan ja investointien suhteen. Yksittäiset yritykset tekevät edelleen laajennus- ja tuotantoinvestointeja. Kemian biotuotetehtaan rakentamisesta odotetaan myönteisiä vaikutuksia myös Oulun alueelle.

Yritysten tontti- ja toimitilarapeita sekä kaupungissa olevaa tarjontaa selvitettiin keväällä 2021 MATO prosessiin liittyen. Keskeiset havainnot ovat seuraavat: kaupungin oma tonttivaranto kysyimmillä alueilla on melko rajallinen vastaten vain n. 1,5 vuoden kysyntää. Lisäksi isoja kaavoitettuja esim. datakeskuksille sopivaa tonttitarjontaa on hyvin rajoitetusti. Keskustan toimitilaselvityksen yhteydessä tuli selkeästi esille, että nykyaikaista toimistotilaa ei ole riittävästi tarjolla ja poistuvia liiketiloja korvataan pääosin asuntorakentamisella. Yritysten tontti- ja toimitilarapeisiin vastaaminen on otettava entistä selkeämmin tavoitteeksi ja konkreettiseksi toimenpiteiksi loppuvuodesta 2021 tehtävässä uudessa kaupunkistrategiassa, mikäli halutaan parempia tuloksia yritysmyönteisyyttä koskevissa tutkimuksissa ja kyselyissä.

Taloudellisesta kriisistä toivuttaessa julkisen sektorin rooli on keskeinen: se voi helpottaa paikallisen yrityselämän toipumista ja lisätä koko yhteisön uskoa tulevaisuuteen esimerkiksi omilla palvelu- ja vetovoimahankkeiden investointipäätöksillä, vaikka myös julkisen sektorin oma taloustilanne huononee kriisin vaikutuksista. Näin voitaisiin vähentää riskiä, että huono kierre pahenee Oulussa enemmän kuin muualla Suomessa ja yleensä maailmalla. Tällä kehityksellä voisi olla hyvin epäedullisia pitkän aikavälin vaikutuksia Oululle. Lähivuosina merkittävän mahdollisuuden tarjoaa EU:n elvytysohjelman investointirahoitus, mikäli sen sisältöä muutetaan myös kaupunki- ja yritysinvestointien suuntaan nykyisestä valtion omien hankkeiden painotuksesta. Kaupungin oma aktiivisuus vetovoimainvestoinneissa parantaa osaltaan Oulun parempaa menestystä kaupunkien yritysmyönteisyyttä mittavissa tutkimuksissa.

Lyhyellä aikavälillä työttömyys tulee todennäköisesti pysymään nykyisellä korkealla tasolla ja yrityksiä tulee lopettamaan toimintaansa. BusinessOulu yhdessä kumppaniverkoston kanssa tulee suunnittelemaan ja käynnistämään yrittäjyyteen ja yritysten työvoimatarpeisiin liittyviä toimia, joissa tarjotaan tiloja ja ohjelmat yrittäjiksi aikoville sekä parannetaan työvoimatarpeen ennakkointia ja autetaan yrityksiä osaajien rekrytoinnissa. Näissä akuuteissa toimita BusinessOulun toimipisteiden yhteydessä sijaitsevalla BusinessAsema -kokonai-

suudella sekä myös maaliskuussa 2021 käynnistyneellä työllisyyden kuntakokeilulla tulee olemaan keskeinen rooli.

Pitkällä aikavälillä kaupungin tulee edelleen toteuttaa systemaattisesti asetettuja kaupunkistrategian tavoitteita. Kokonaisuuden tulisi pitää sisällään matkailua ja tapahtumia tukevia investointeja sekä tapahtumien kehittämisen ja yhteisölliset aktiviteetit mukaan lukien vahva opiskelijakulttuuri. Kaupungin tulee tukea yliopiston ja ammattikorkeakoulun asettamia tavoitteita pysyä myös pitkällä aikavälillä kiinnostavina ja haluttuina opiskelupaikkoina.

Pitovoimaan liittyvä, yritystoiminnan edellytyksiä tukeva tärkeä osa on osaaminen. Tulevaisuuden menestymisen kannalta keskeisin asia on Oulun vetovoimaisuuden säilyttäminen nuorten keskuudessa opiskelijakaupunkina. Menestyäkseen elinvoimakilpailussa Oulun on oltava verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tärkein alueellinen yhteistyöverkosto on Oulun innovaatioallianssi (OIA). Kansallisella tasolla vuosina 2021-27 Oulun kaupunki on mukana TEM:in yliopisto-kaupunkeja koskevassa ekosysteemiohjelmassa, jonka tavoitteena on kv-markkinoille tähtäävien yritysekosysteemien uudistaminen.

Ohjelmien menestyksessä toteuttaminen edellyttää kaupungin eri yksiköiden aktiivista otetta kehittämisessä monella alueella sekä valmiutta tarjota yrityksille mahdollisuuksia kehittää uutta liiketoimintaa erilaisten kumppanuuksien avulla. Kaupungin tarjoamia kehitysmahdollisuuksia markkinoidaan Smart City Oulu kokonaisuuden alla. Tämä työ vaatii onnistuakseen jatkossa uutta organisoitua kaupungin sisällä ja erilaisten kehittämisresurssien täysimääräistä hyödyntämistä.

Kaupungin on oltava mukana kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa, koska tulevaisuudessa EU:ssa ja muuallakin maailmassa kaupunkipolitiikan merkitys korostuu entisestään. Näiden verkostojen ja hankkeiden toteutuksen aikana pystytään edistämään mukana olevien yritysten kumppanuuksien syntymistä ja sitä kautta niille uusia viennin- ja liiketoiminnan kasvun mahdollisuuksia. Tavoitteena on suoran EU-rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta.

Työllisyyden edistäminen

Vuonna 2020 työllisyystilanne heikkeni sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella ja talouskasvun po-

sitiivinen kehitys kääntyi laskuun korona-pandemian vuoksi. Joulukuussa 2020 Oulussa työttömien osuus työvoimasta oli 14,5 %, mikä oli 2,5 %-yksikköä enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan. Vuoden 2020 työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä 24 M euroa (21,4 M euroa v. 2019).

Heinäkuun 2021 lopussa Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa (TE-toimisto) oli tarjolla Oulussa 3106 avointa työpaikkaa. Kuukauden lopussa oli 14 703 oululaisista työtöntä työnhakijaa, joista kokoaikaisesti lomautettuja 985. Heinäkuussa 2021 työttömyysaste oli Oulussa 14,7 %. Vuoden 2020 heinäkuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömien määrä (5123) nousi 1367 henkilöllä. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä (3877) laski 196 henkilöllä, ja vammaisten ja pitkäaikaissairaiden työttömien määrä (1472) nousi 53 henkilöllä vuoden takaiseen verrattuna. Heinäkuussa alle 25-vuotiaita työttömiä oli 2593 ja nuorisotyöttömyysaste oli 21,2 % (vuotta aiemmin 25,6 %).

Maaliskuussa 2021 käynnistyi työllisyyden kuntakokeilu, jossa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan osana hallituksen työllisyyspakettia. Oulun seudun kuntakokeilussa ovat mukana Oulu, Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Tyrnävä ja Muhos.

Työllisyyskokeiluja varten on säädetty erillinen laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta (jäljempänä Kokeilulaki). Kokeilulaki on voimassa 1.3.-30.6.2023. Laissa säädetään määräaikaisesta kokeilusta, jonka aikana kunnat vastaavat alueellaan kokeilulaissa tarkemmin säädetyllä tavalla mm. eräistä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) ja kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010) tarkoitetuista tehtävistä työ- ja elinkeinotoimiston asemesta ja antavat eräitä työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettuja työvoimapolitiittisia lausuntoja työ- ja elinkeinotoimiston asemesta kokeilun kohderyhmään kuuluville henkilöasiakkaille. Vuosi 2021 on kuntakokeilun käynnistymisen vuosi, ja se jatkuu täysipainoisesti vuonna 2022 aina vuoden 2024 loppuun saakka.

Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2024 aikana. Kuntapohjaisessa työllisyyden mallissa työnantajien ja työnhakijoiden TE-palvelut ovat kuntien järjestämisvastuulla. Kuntapohjaisen työllisyyden mallin hyötyjä ovat mm: asiakaslähtöinen palvelujen toteutus, mahdollisuus varioida toiminta- ja palvelujen tuotantotapoja ja sopia erilaisia yhteistyömalleja erilaisiin tarpeisiin, mahdollisuus sovittaa malli kunnan toimintoihin ja palveluihin ja sen myötä luoda uusia työpaikkoja, edistää työn kysyntää ja tarjontaa sekä ehkäistä työttömyyttä entistä parem-

min ja yhdistää työnantajien ja työnhakijoiden palveluita kuntien elinvoiman edistämiseen.

Hallituksen valmistelussa on myös ns. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka käynnistyy vuoden 2022 tou-

kokuussa kokeilujen rinnalla. Malli ei ratkaise nykymallin pirstaleisuutta, vaikkakin se pyrkii yhtenäistämään palveluprosesseja. Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin tavoite on kohdata asiakas nykyistä useammin.

2.7 Hyvinvointialueeseen liittyvät valmistelut ja vaikutukset

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, pelastustoimen järjestämistä ja hyvinvointialueiden perustamista koskeva lainsäädäntö on hyväksytty. Uudistuksen voimaanpanolaki tuli voimaan 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset lait tulevat voimaan 1. tammikuuta 2023. Suomeen on muodostettu 21 hyvinvointialuetta, joille siirretään kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät.

Voimaanpanolain 18 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien sekä niitä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeen luovutukseksi. Liikkeen luovutuksen periaatteen mukaan henkilöstö siirtyy tehtäviensä siirtymisen myötä uuden organisaation palvelukseen siten, että työnantaja vaihtuu 1.1.2023.

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen organisaatioiden palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan sen hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän palvelukseen, joka ottaa tuottamisvastuun niistä tehtävistä, joissa asianomainen henkilö on ollut ennen siirtymistä. Hyvinvointialueiden vastuulle siirtyy myös koulujen ja oppilaitosten koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut.

Kuntien palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevät henkilöt siirtyvät hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien palvelukseen, jos henkilön tosiasiallisista työtehtävistä vähintään puolet on kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon tai pelastustoimen tukitehtäviä.

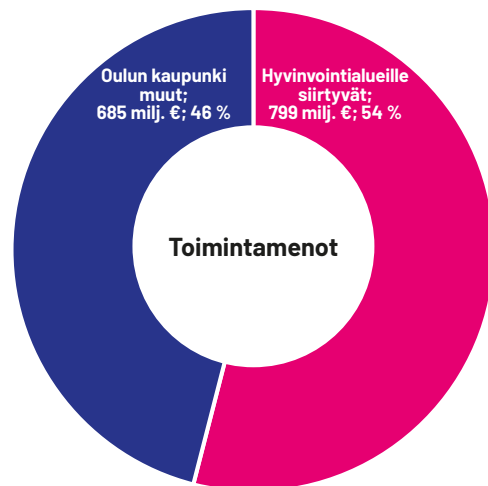
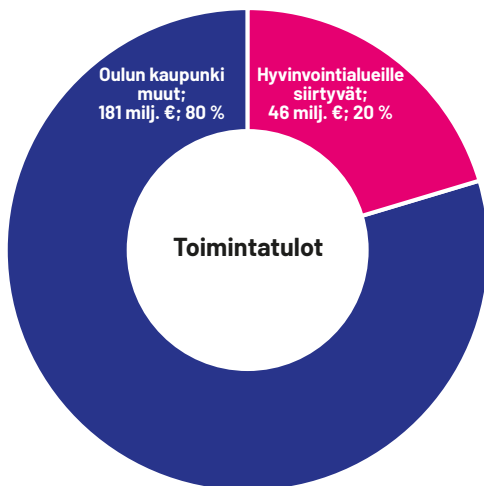
Sote-uudistuksessa kuntien ja kuntayhtymien on huolehdittava esivalmisteluvaiheesta lähtien jatkuvasta viestinnästä henkilöstölle ja aloitettava yhteistoimintalain mukainen yhteistoimintamenettely. Uudistuksen edellyttämät järjestelyt valmistellaan yhteistoiminnassa hyvinvointialueiden kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden henkilöstön edustajien kanssa.

Luovuttavissa organisaatioissa on aloitettava yhteistoimintalain mukaiset yhteistoimintamenettelyt. Oulun kaupungissa yhteistoimintaneuvottelut käydään kaupunkitasoisina konsernihallinnon koordinoimana. Ensimmäisessä vaiheessa syksyllä 2021 yhteistoimintamenettelyssä käsitellään hyvinvointialueen valmistelussa käytettävien henkilö- ja palvelussuhdetietojen luovuttamista. Varsinaiset liikkeen luovutukseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut käydään vuonna 2022.

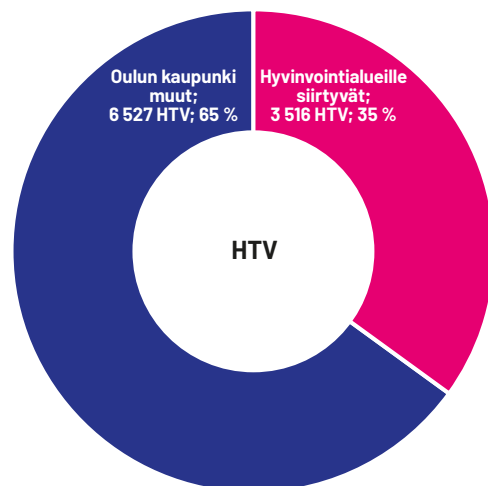
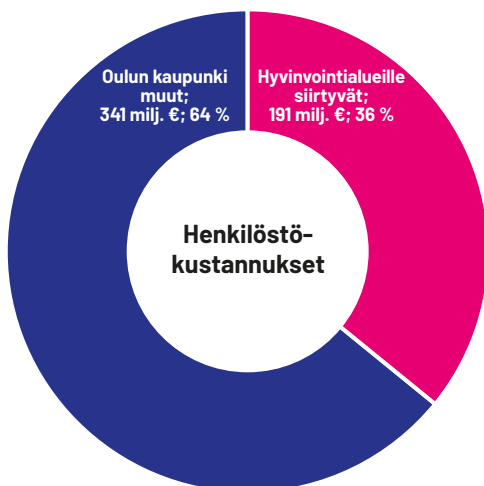
Hyvään henkilöstöpolitiikkaan kuuluu, että lain mukaisen edustuksellisen yhteistoimintamenettelyn lisäksi tietojen luovutuksen piirissä olevalle henkilöstölle tiedotetaan asiasta sekä työyhteisö- että yksilötasolla. Myös säännölliset alueelliset henkilöstöforumit (alueen työnantajat ja työntekijäjärjestöjen edustajat) tiedon vaihdon ja keskustelun ylläpitäjinä ovat tärkeitä.

Oulun kaupungissa hyvinvointialueelle siirtyy koko Hyvinvointipalveluiden ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen henkilöstö. Lisäksi muiden hallintokuntien siirtyviin toimintoihin liittyvää tukipalveluhenkilöstöä on liikkeen luovutuksen piirissä. Yhteensä n. 35 % kaupungin henkilöstön työpanoksesta (HTV) siirtyy. Ulkoisista toimintatuloista siirtyy n. 20 % ja toimintamenoista n. 54 %.

Arvio hyvinvointialueiden muodostumisen vaikutuksista 2023 (ulkoiset toimintatulot ja -menot)

Arvio hyvinvointialueiden muodostumisen vaikutuksista 2023 (henkilöstökustannukset ja HTV)

Henkilöstön siirtymiseen liittyvään valmisteluun sitoutuu merkittävästi johto- ja henkilöstötehtävien resursseja siirtyvissä toiminnoissa sekä konsernihallinnossa. Näiden resurssien lisäksi tulee varmistaa, että normaalin toiminnan tukeen riittää johtamis- ja henkilöstöasioiden osaamista.

Alkuvuodesta 2022 hyväksyttävän kaupunkistrategia Oulu 2030 toimeenpano ja sote-uudistuksen jälkeisen

tulevaisuuden kunnan sekä hyvinvointialueen yhdyspintojen valmistelu ohjaavat vuoden 2022 toimintaa. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja talouteen. Vuoden 2022 aikana valmistellaan uudistuksen edellyttämät muutokset, kuten uusi 1.1.2023 organisaatio sekä palveluketjujen toimivuutta edistävät yhdyspinnat ja toimintamalli perustettavan hyvinvointialueen organisaation kanssa.

3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtävälueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään toiminnan ja talouden tavoitteet sekä konsernin taloustavoitteet. Oulun kaupungin tytäryhteisöille on asetettu omistajapolitiisissa linjauksissa mitattavat toimintaa kuvaavat tavoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävyydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluva vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadinta vuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoit-

uksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Liikelaitosten talousarvion tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan ni-

den vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Talousarviokirjassa esitetään valtuustotasoiset sitovat tavoitteet, mittarit ja euromääräiset tavoitteet. Lisäksi talousarviokirjassa voidaan asettaa erityisesti sitovaksi toiminnallisia tavoitteita ja muita sitovuuksia, jotka merkitään muusta tekstistä. Toiminnallinen tavoite on talousarviossa valtuuston tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite. Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteenkytkemisen korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen korottamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

3.2.1 Peruskunta

Peruskunnan lautakunnat ovat kukin erikseen valtuustoon sitovia toimintakatteen osalta (menojen ja tulojen erotus eli toimintakate). Lautakunnan alla voi olla tarkempaa sitovuutta valtuustoon.

Talousarvion menomäärärahoista ja tuloarvioista esitetään talousarviossa yhteenvetolaskema, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosa ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät. Taulukosta käy ilmi, onko menomääräraha tai tuloarvio brutto- vai nettomääräinen.

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	SITOVUUS	TOIMINTAMENOT TALOUSARVIO	TOIMINTATULOT TALOUSARVIO
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	340	340
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	629	1
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	525	
KAUPUNGINHALLITUS YHT.		107 708	3 229
KH ilman erillissitovuuksia	N	82 774	
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	8 102	
Konsernihallinto	N	12 483	
Kehittämissalkut	N	1 120	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	N	708 900	
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	473 272	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		77 509	86 992
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N		20 840
Joukkoliikenne	N	11 357	
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N		31
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 455 309	177 021
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B		911 093
VALTIONOSUUDET	B		338 113
KORKOTULOT	B		10 041
MUUT RAHOITUSTULOT	B		24 501
KORKOMENOT	B	11 156	
MUUT RAHOITUSMENOT	B	783	
SATUNNAISET ERÄT	B		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	B	11 000	

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	TOIMINTAMENOT TALOUSARVIO	TOIMINTATULOT TALOUSARVIO
INVESTOINTIOSA			
KAUPUNGINHALLITUS			
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	
KAUPUNGINHALLITUS/KONSERNIPALVELUT			
Irtain käyttöomaisuus	B		
HYVINVOINTI			
Irtain käyttöomaisuus	B		
SIVISTYS JA KULTTUURI			
Irtain käyttöomaisuus	B	4 422	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	1 378	
YHDYSKUNTA JA YMPÄRISTÖ			
Irtain käyttöomaisuus	B	365	
Maanhankinta	B	6 000	11 000
Rakennukset	B		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät ja ympäristöinvestoinnit	B	21 000	
Erilliskohteet	B	18 280	1 478
Maankäyttökorvaushankkeet	B		
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N	618	
RAKENNUSLAUTAKUNTA			
Irtain käyttöomaisuus	B	100	
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		54 495	12 810
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		40 500	
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET			13 867
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET			113 413
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		22 729	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN		4 887	
YHTEENSÄ		1 600 859	1 600 859

B=Toimintatulot ja toimintamenot erikseen sitovia valtuustoon

N=Toimintakate sitova valtuustoon

3.2.2 Investoinnit

Erillismäärärahoilla rahoitettavat investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankkeittain.

Talonrakennusinvestointeihin liittyy irtaimistoja (irt/inv), jotka ovat sitovia hankkeittain. Vastuu hankkeiden määrärahojen riittävydestä on sillä hallintokunnalla, jolle määrärahat on myönnetty. EU-hankkeet ja sosiaali- ja terveystoimen kehittämishankkeet (investoinnit) ovat valtuustoon nähden sitovia nettomenojen osalta. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden sekä irtaimen käyttöomaisuuden hankintamäärärahojen sitovuudet päätetään talousarviokäsittelyn yhteydessä. Maankäyttösopimuksissa sovittujen ja taseeseen kirjattujen maankäyttökorvausten käytöstä sekä määrärahan korvauksista päätöksen tekee kaupunginhallitus. Maankäyttökorvaukset ovat kiinteistön omistajien sopimusperusteisia maksuja kaavoitetun alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Investoinnit ovat erikseen valtuustoon sitovia investointimenojen, rahoitusosuuksien ja luovutustulojen osalta tai nettomenojen osalta.

Rakennusomaisuuden taseyksikön talonrakennuskohteiden ja peruskorjausten vuosittainen kokonaismääräraha on valtuustoon nähden sitova edellyttäen, että valtuuston hyväksymän hankkeen loppusumma ei ylitä. Lisäksi kiinteistöjen korjaus -ja suunnittelumääräraha on valtuustoon nähden sitova. Suunnittelumääräraha sisältää tarve -ja hankeselvityksiin sekä hankesuunnitelmiin tarvittavat resurssit.

3.2.3 Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Liikelaitoksille asetetut valtuuston sitovat tavoitteet ovat liikelijäämä, tuloutus omistajalle, investoinnit ja mahdollinen laina peruskunnalta. Rakennusomaisuuden taseyksikön valtuustositovat tavoitteet ovat lainat, tuloutus, investointien korjausmääräraha sekä investointien erillishankkeisiin varattu määräraha

Oulun kaupungin liikelaitosten (ulkoiset ja sisäiset) liikelijäämätavoite vuodelle 2022 on yhteensä 10,8 milj. euroa. Tuotteistaminen ja kustannuslaskenta tulee liikelaitoksella olla oikealla tasolla. Liikelaitos ei palauta ylijäämää asiakkaalle eikä lähetä lisälaskua sen vuoksi, että pääsee valtuuston mukaiseen sitovaan tavoitteeseen.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksetusta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Korvaus sijoitetusta pääomasta on tuloksesta riippumaton erä. Tämä

tuo hinnoitteluun ennustettavuutta ja luotettavuutta. Liikelaitoksista ainoastaan Oulun Vesi maksaa omistajalleen peruskunnalle korvausta sijoitetusta pääomasta 6,6 milj. euroa. Oulun kaupungin sisäisillä liikelaitoksilla ei ole tuloutustavoitteita vuodelle 2022. Rakennusomaisuuden taseyksikön tuloutustavoite on 11,9 milj. euroa.

Valtuusto voi erikseen päättää ylimääräisen tuloutuksen, joka tehdään siirtona liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä tasevaikutteisesti. Siirto tehdään tilinpäätösvuotta seuraavalla tilikaudella liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä valtuuston päättämän kunnan oman pääoman erään. Korvauksen suuruus määritellään liikelaitoksen rahoitustilanteen perusteella.

LIIKELYLIJÄÄMÄTAVOITE 1 000 €	TA 2022
Oulun Vesi -liikelaitos	10 420
Business Oulu -liikelaitos	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-1
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	1 049
Oulun Infra -liikelaitos	0
Oulun Digi -liikelaitos	180
YHTEENSÄ	11 648

TULOUTUS OMISTAJALLE 1 000 €	TA 2022
Oulun Vesi -liikelaitos	6 613
YHTEENSÄ	6 613

INVESTOINTIMÄÄRÄRAHOJEN SITOVUUDET 1 000 €	TA 2022
Oulun Vesi -liikelaitos	18 234
Business Oulu -liikelaitos	150
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos (netto)	1 875
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	932
Oulun Infra -liikelaitos	600
Oulun Digi -liikelaitos	4 680
YHTEENSÄ	26 471

RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKÖ 1 000 €	TA 2022
Tuloutus omistajalle	11 863
Lainat	40 000
Investoinnit	66 618

3.3 Hintojen muutokset

Sisäisten liikelaitosten hintoja ei nosteta, hintoja voidaan laskea. Hinnoittelun perusteita voidaan muuttaa,

kun hyväksyntä on saatu asiakkailta.

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Oulun kaupungissa tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määritelty kaupunginjohtaja, toimialojen ja liikelaitosten johtavat viranhaltijat, toimialojen johtosäännöissä nimetyt vastuu- ja palvelualueiden johtajat sekä konsernihallinnon johtajat (liite 2).

Tätä määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että viime kädessä kaupungin vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

4 Strateginen ohjaus

4.1 Uusi kaupunkistrategia Oulu 2030

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. **Uusi kaupunkistrategia Oulu 2030 valmistellaan hyväksyttäväksi alkuvuodesta 2022.** Kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat ja kärkihankkeet päivitetään vuoden 2022 aikana.

Kaupunkistrategia toiminnallistuu lauta- ja johtokuntien käyttösuunnitelmissa. Keskeisimmät tavoitteet on nos-

tettu talousarvioon kaupunginvaltuuston nähteen sitoviksi tavoitteiksi. Valtuustoon nähteen sitovat tavoitteet perustuvat kaupunkistrategia Oulu 2026 toimeenpanoa täsmentävien toteuttamisohjelmien, elinvoimaa edistävien kärkihankkeiden ja asukkaiden hyvinvointia edistävien painopisteiden toimeenpanoon.

4.2 Hyvinvointikertomus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.8.2017 § 112 laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokaudelle 2017-2021. Hyvinvointikertomus on valmisteltu poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä. Vuonna 2021 laaditaan uusi laaja hyvinvointikertomus. Kaupunkistrategiaan 2026 on sisällytetty useita hyvinvointia tukevia tavoitteita periaatteena, että hyvinvointi kuuluu kaikille. Uuden valtuustokauden aloittaessa päivitetään kaupunkistrategia.

Mikäli sote-uudistus toteutuu ja hyvinvointipalveluiden järjestämät sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät vuoden 2023 alussa alueellisille hyvinvointialueille, niin muutokseen aletaan valmistautua heti eduskunnan tehtyä päätöksen. Kuntien ja tulevien hyvinvointialueiden tehtävänjaon toimivuudessa oleellisena asiana tulee olemaan kunnan ja hyvinvointialueen välisen yhdyspinnan toimivuus. Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä toiminnallista yhteyttä tai liittytäpintaa, jossa korostuu yhdessä tekemisen merkitys. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi myös kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävään ja sen johtamiseen.

Toimialojen yhteisessä toimintaympäristöanalyysityöskentelyssä on tunnistettu laajan indikaattoriaineiston kautta väestön hyvinvointiin liittyviä niin positiivisia asioita kuin erityisiä haasteitakin, joihin tulee kyetä koko kaupungin tasolla yhteisesti hakemaan ratkaisuja. Toimintaympäristöanalyysin hyvinvointitiedon ja siitä muodostuneen yhteisen tilannekuvan pohjalta tulee kyetä linjaamaan, millaisin toimenpitein toiminnan resurssit kohdennetaan mahdollisimman vaikuttavasti.

Hyvinvointiin liittyvät konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet asetetaan toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmissa sekä käyttösuunnitelmissa. Hyvinvointityötä ohjaavat myös mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ikääntymispoliittinen ohjelma, kotouttamisohjelma, vuorovaikutussuunnitelma, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, avoimen hallinnon toimintasuunnitelma, terveysliikunnan vaikutusten arvioinnin suunnitelma, kulttuuristrategia 2030 ja kulttuurihyvinvointisuunnitelma, asuntopoliittiset linjaukset, sivistys- ja kulttuuripalveluiden sivistysohjelma sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tuen strategia.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa varhaiskasvatus, perusopetus ja osa nuorisopalveluista toimivat neljällä alueella. Alueet jakautuvat edelleen palvelukeskittyymiin, joissa toimitaan moniammatillisesti. Palvelukeskitymissä yhteistyötä tekevät päiväkodit, koulut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut, alueen hyvinvointipalvelut, seurakunta sekä järjestötoimijat. Alueellisen toiminnan tavoitteena on alueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen sekä alueen toimijoiden monialainen yhteistyö ja osallisuuden vahvistaminen. Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten.

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen

Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttaminen ovat osa kunnan suunniteltua, johdettua ja arvioitua perustoimintaa. Kaupunkistrategia, palvelujen järjestäminen sekä vuosittainen talouden ja toiminnan suunnittelu toteutetaan siten, että kuntalaiset voivat osallistua ja vaikuttaa kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä esimerkiksi lähipalvelujensa kehittämiseen. Kuntalaisten osallistumisessa ja vaikuttamisessa talousarvion valmisteluun on tärkeää huomioida yhdenvertaisesti eri-ikäisten ja eri väestöryhmien mielipiteet. Valmisteluvaiheessa on tärkeää arvioida ennakkoon päätösten vaikutuksia eri ihmisryhmiin.

Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet toteutetaan digitaalisesti, asukastilaisuuksilla tai osallistuvan budjetoinnin keinoin. Asukastilaisuudet, alueelliset verkostot, asukasillat ja sähköiset kyselyt (esim. otakantaa.fi - palvelu) ovat esimerkkejä osallistumisen tavoista, joita toimialat voivat hyödyntää talousarvion valmistelussa. Oulun Nuorten Edustajisto, vammais-, vanhus- ja maahanmuuttajaneuvosto osallistuvat ja vaikuttavat heitä koskevien asioiden valmisteluun ja palvelujen suunnitteluun. Osallistumisen menetelmänä käytetään esimerkiksi osallistuvaa budjetointia.

Osallistuva budjetointi tarkoittaa menetelmää, joka ottaa kuntalaiset mukaan yhteisten verovarojen käyttöä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Tutkimusten ja käytännön kokemusten perusteella osallistuva budjetointi parantaa demokratian toteutumista sekä muuttaa viranomaisvalmistelua ja poliittista päätöksentekoa avoimemmaksi ja läpinäkyvämmäksi.

Lisäksi se edistää asukkaiden sitoutumista oman alueensa ja käyttämiensä palveluiden kehittämiseen. Julkisista varoista rahoitettavien palvelujen ja investointien

suunnittelussa ja päätöksenteossa voidaan hyödyntää hyvinkin erilaisia toteutustapoja ja osallistumisen menetelmiä.

Osallistuvan budjetoinnin menetelmänä voidaan käyttää esimerkiksi alueilla järjestettäviä asukastilaisuuksia ja sähköisellä alustalla toteutettavaa avointa ideointia ja äänestyksiä.

Oulun kaupungilla on toteutettu osallistuvaa budjetointia vuosittain vuodesta 2018 alkaen. Vuonna 2022 osallistuvaa budjetointia toteutetaan digitaalisella alustalla osoitteessa osallistu.ouka.fi.

Vuonna 2022 osallistuvaan budjetointiin varataan 70000 euroa kaupunginhallituksen määrärahoista.

Keskeiset nostot väestöryhmittäin

Lapset ja lapsiperheet

- Kouluterveyskyselyn 2021 tulokset saadaan syyskuussa. Tuloksia tulee käsitellä lasten ja heidän vanhempiensa kanssa.
- Hyvinvointipäiväkoti ja -koulutoimintamalleissa toteutettavien kokemuksellisen hyvinvointitiedon kyselyissä lapset nostavat tärkeäksi kehittämisen kohteeksi ryhmään kuulumisen ja osallisuuden kokemukset. Lasten kokemukset tulee huomioida päiväkotij- ja kouluyhteisöjen toimintakulttuureja kehitettäessä. Kodin ja kasvuyhteisöjen välisellä yhteistyöllä on tärkeä merkitys toimintakulttuurin kehittämisessä lasten kokemustiedon pohjalta.
- Lapsiperheiden kokemustiedon kartoituksissa on noussut lasten hyvinvoinnin haasteiksi erityisesti yksinäisyys, kaverien puute, kiusaamisen ja ulkopuolisuuden kokemukset sekä puutteet riittävän tuen ja avun saamisessa matalalla kynnyksellä mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Lasten ja lapsiperheiden tuen tarve tulee tunnistaa varhaisessa vaiheessa.
- Mielekäs tekeminen ja verkoston yhteistyö tukevat lasten ja nuorten psykososiaalista hyvinvointia. Erityisesti vähävaraisten ja toimintarajoitteisten lasten harrastamista tulee tukea.
- Lapsiperheköyhyys. Oululaisista alle 18-vuotiaista 13,7 prosenttia asui vuonna 2019 perheissä, jotka laskettiin pienituloisiksi. Pienituloisissa perheissä asuu noin 6 000 oululaista lasta.
- Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten palvelutarve on kasvanut.

- Raskaampien palveluiden kustannukset ovat nousseet. Ei olla pystytty siirtämään painopistettä kevyempiin, ennaltaehkäiseviin palveluihin. Palveluprosessien monialaista kehittämistyötä tulee jatkaa systemaattisesti, jolloin painopiste saadaan siirtymään tavoitteiden mukaisesti kevyempiin palveluihin.

Nuoret

- Kouluterveyskyselyn 2021 tulokset saadaan syyskuussa. Tuloksia tulee käsitellä nuorten kanssa.
- Koulupoissaolot ovat lisääntyneet. Tarvitaan toimia kouluun kiinnittämisen vahvistamiseen.
- Osalla itsenäistyvistä nuorista tavanomaisia suurempia vaikeuksia. Kouluttautumiseen ja työllistymiseen liittyvät ongelmat kertautuvat taloudellisen toimeentulon huolina, elämänhallinnan puutteina ja näköalattomuutena tulevaisuuden suhteen.
- Erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja toimintarajoitteisten nuorten hyvinvointi on huonommalla tasolla esim. syrjäytyneisyyden ja yksinäisyyden osalta.
- Korkea nuorisotyöttömyys on Oulussa pitkään jatkunut ongelma. Nuorisotyöttömien osuus on Oulussa suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa ja Pohjois-Pohjanmaan kunnissa. Nuorten työllisyystilanne on heikentynyt merkittävästi koronaepidemian takia. 18-24-vuotiaasta työvoimasta nuorisotyöttömien osuus nousi 20,6 prosenttiin vuonna 2020 (2019:16,1 %).
- Mielenterveyspalveluiden piirissä olevien lasten ja nuorten määrät ovat jatkaneet kasvua. Perustason matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin pääsy tulee turvata.
- Korona-ajan vaikutukset näkyvät vielä vuonna 2022 nuorten mielenterveysongelmina ja yksinäisyytenä sekä vaikeutena sitoutua toimiin. Sosiaalisen kuntoutuksen tarve kasvaa.

Työikäiset

- Kaupunki- ja kuntapalvelut 2020 tutkimuksen mukaan Oulun aikuisväestöstä 78 % kokee elämänlaatunsa hyväksi, terveytensä hyväksi kokeneita on 66 %, usein itsensä yksinäiseksi kokeneita on 9 % ja usein liikkuvia on 69 %. Näiden osalta ei tullut muutoksia edelliseen tutkimukseen. Järjestön, harrastusryhmän, liikuntaseuran tms. toimintaan osallistuu 49 %, osuus laski edellisestä tutkimuksesta.
- FinSote 2020 tutkimuksen mukaan oululaisen työikäisen väestön koettu hyvinvointi on hieman heikentynyt verrattuna vuoden 2015 tutkimukseen. Oululaisten koettu hyvinvointi ja elämän-

tavat ovat kuitenkin pääsääntöisesti hyvällä tasolla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Elämänlaatunsa hyväksi tunteneiden (56 %) ja itsensä onnelliseksi kokeneiden (49 %) osuus on laskenut. Itsensä yksinäiseksi kokeneiden osuus (12 %) on kasvanut. Erityisen huolestuttavaa on se, että terveydentilansa huonoksi kokeneiden (29 %), työkykynsä heikentyneeksi arvioivien (26 %) ja psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden (18 %) osuus on kasvanut. Tupakoivien (9 %) ja alkoholia liikaa käyttävien (28 %) osuudet ovat vähentyneet, mutta lihavien osuus (23 %) on noussut. Yli puolet liikkuu suosituksiin nähden liian vähän. Vaikka elintavoissa on tapahtunut positiivista kehitystä, niin elintapoihin, erityisesti alkoholin liikakäyttöön ja lihavien osuuden kasvuun, tulee kiinnittää huomiota.

- Koulutustaso on Oulussa korkea, Espoon ja Helsingin jälkeen suurten kaupunkien kolmanneksi korkein.
- Työttömyydellä on yhteys terveyden ja hyvinvoinnin ongelmiin. Oulun työttömyysaste vuonna 2020 nousi 14,5 prosenttiin. Työllisyystilanne on heikentynyt merkittävästi koronaepidemian takia.
- Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus näkyy muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna alhaisempana eläköitymisikä ja työkyvyttömyyseläkkeen saajien suurena osuutena. Noin puolella syyt työkyvyttömyyseläkkeeseen ovat mielenterveyden ja käyttäytymisen ongelmat. Työikäisten mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden määrä on kasvanut.

Ikäihmiset

- FinSote 2020 tutkimuksen mukaan oululaisten ikäihmisten koettu hyvinvointi on heikentynyt verrattuna vuoden 2015 tutkimukseen. Elämänlaatunsa hyväksi tunteneiden (43 %) ja itsensä onnelliseksi kokeneiden (44 %) osuus on merkittävästi laskenut. Itsensä yksinäiseksi kokeneiden osuus (12 %) on pysynyt ennallaan. Terveydentilansa huonoksi kokeneiden osuus (60 %) ja psyykkisesti kuormittuneiden osuus (10 %) on laskenut. Alkoholia liikaa käyttävien osuus on merkittävästi kasvanut. Lähes 80 % liikkuu suosituksiin nähden liian vähän. Ikäihmisten elintapoihin tulee kiinnittää huomiota.
- 75-vuotiaiden määrä kasvaa Oulussa ja sitä kautta sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarve on kasvanut. Iän mukanaan tuoma kustannuspaine sosiaali- ja terveyspalveluihin on nelinkertainen verrattuna keskimääräiseen väestön palveluiden tarpeeseen.
- Uutena valtuustotason sitovana seurantamitta-

rina on otettu käyttöön vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus. Tavoitteena on, että osuus nousee 75 prosenttiin. Vuonna 2020 osuus oli 73,7 % ja osuus kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna (2019:73,4 %).

- Vuoden 2021 alussa hyväksyttiin Oulun ikääntymispoliittinen ohjelma 2021–2030, jonka teemat ovat koti ja ympäristö sopivat ikääntyneille, kodista lähdetään liikkeelle, ikääntyneistä välitetään sekä terveyttä ja hyvinvointia edistetään. Ikääntymispoliittisella ohjelmalla ja siihen liittyvillä toimenpiteillä koko kaupunki työskentelee yhdensuuntaisesti valtuustotason tavoitteiden saavuttamiseksi.

Alueellinen ja eri väestöryhmien välinen eriarvoistumiskehitys

- Huolenaiheiksi nousevat väestön kahtia jakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairastavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyyden ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen. Huono-osaisuus on usein ylisukupolvista, mikä tulee kyetä katkaisemaan. Lisäksi pitää kiinnittää erityistä huomioita lapsiperheköyhyyden poistamiseen sekä siihen, että asuinalueiden välistä eriytymistä ei pääse syntymään. Kaupungin tavoitteena on luoda mahdollisimman monipuolisia asuinalueita sekä väestörakenteeltaan että asuntokannaltaan.
- Yhteistyöverkostojen kanssa toteutettavalla ennakoivalla ja matalalla kynnyksellä tapahtuvalla monipuolisella tuella ja palveluilla tuetaan erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevan väestön sekä lapsiperheiden hyvinvointia.

Kulttuuri ja terveystuotannon edistämässä

- Kulttuurihyvinvointisuunnitelma on valmistunut alkuvuodesta 2021. Sen tavoitteiden mukaisesti tuotetaan laaja-alaisena yhteistyönä hyvinvointia ja terveyttä edistävää taide- ja kulttuuritoimintaa.
- Taiteen ja kulttuurin yhdenvertaista saavutettavuutta edistetään tuottamalla moniammatillisena yhteistyönä lähikulttuuripalveluja, harrastusmahdollisuuksia sekä tapahtumia eri kaupunginosissa.
- Kehitetään verkkokulttuuripalvelujen tuotantoa

ja välittämistä saavutettavuuden parantamiseksi.

- Julkisten rakennusten rakentamisen ja peruskorjauksen suunnittelussa otetaan huomioon taiteen ja kulttuurin harrastamisen sekä tapahtumatoiminnan mahdollisuuksia.
- Vahvistetaan taiteen, luonnon ja liikunnan yhteyttä liikuntareiteillä ja -tapahtumissa.
- Varhaiskasvatuksen ja koulupäivien rakennetta tulee edelleen kehittää toiminnallisuutta sekä fyysistä aktiivisuutta edellyttäväksi ja kannustavaksi.
- Lasten ja lapsiperheiden liikunnallisen elämäntavan edistäminen eri tahojen yhteistyöllä.
- Maankäytön suunnittelussa huomioidaan suotuisten arkiliikunnan olosuhteiden kehittäminen ja varmistetaan helposti saavutettavat ja turvalliset kävely- ja pyöräilyväylät.
- Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona selviytymistä tuetaan eri tavoin (mm. Seniorikortti 65+-palvelu, KunnonLähde-toiminta, ikäihmisten kuntouttava liikunta, Aino-neuvonta).

Korona-epidemian vaikutukset

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila vaikuttaa laajasti eri väestöryhmien hyvinvointiin ja arjenhallintaan paitsi pandemian aikana, myös pitkälti sen jälkeen. Eriyistä huomioita tulee kiinnittää lasten ja nuorten sekä heikommassa asemassa olevien hyvinvoinnin tukemiseen.

- Koronaepidemia näkyy lisääntyneissä poliisin kotihälytystehtävissä.
- Kasvokkaisen kohtaamisen puuttuessa ja hoito- ja tukipalveluiden supistuttua sekä yksinäisyys että mielenterveys- ja päihdeongelmat korostuvat. Monilla myös yhteydenpito läheisiin hankaloitui merkittävästi.
- Eriyisesti heikommassa asemassa olevien palvelut heikentyivät entisestään. Asiakastapaamisia peruttiin, kuntouttavaa työtoimintaa supistettiin, erilaisia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja suljettiin ja ruuanjakopaikkoja vähennettiin.
- Koronatilanteessa väestön digitaitojen merkitys on kasvanut tiedonsaannin ja palveluiden kannalta. Ikäihmisten, maahanmuuttajien, mielenterveys-, päihdeasiakkaiden digitaidot ovat keskimääräistä heikommalla tasolla.
- Ruoka-apua tarvitsevien määrä kymmenker-

taistui SPR Oulun osastolla. Hävikin ja EU:n ruoka-avun määrä on rajallinen ja se ei yksinään riittänyt vastaamaan tilanteeseen.

- Korona on kerryttänyt hoito- ja palveluvelkaa.

Painopisteet vuodelle 2022

Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen

- Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä
- Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen
- UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
- painopisteen siirtäminen erityistason palveluista perustason palveluihin

Kuntalaisten omaan hyvinvointiaktiivisuuteen ja koettuun hyvinvointiin vaikuttaminen

- Kulttuurihyvinvointisuunnitelman toimeenpano
- Liikunnallisten elämäntavan tukeminen
- Lasten harrastamisen tukeminen
- Ympäristöalueiden (viher- ja ulkoliikunta-alueet) kehittäminen siten, että ne palvelevat laajasti eri käyttäjäryhmiä sekä lisäävät alueiden viihtyvyyttä ja monipuolista ympäristöä

Eri väestöryhmien väliseen ja alueelliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikuttaminen

- Ennaltaehkäisevien toimien ja varhaisen tuen kehittäminen
- Yhteisöllisyyden ja mielenterveyden tukeminen
- Terveystä edistävien elintapojen tukeminen
- Alueellisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen ja päätösten ennakoarvointi palvelurakenteen ja palvelutarpeen suunnittelussa kehittyä
- Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukeminen

- Ikäpoliittisen ohjelman toimeenpano
- Ikääntyvän väestön määrän kasvu huomioidaan palvelutarpeen kasvuna sekä esim. asumisen suunnittelussa

Koronan aiheuttama hoito- ja palveluvelka

Toimeenpanosta

Hyvinvoinnin painopisteiden tuloksellinen toteuttaminen vuonna 2022 edellyttää, että toimialojen palvelut järjestetään ihmisten, ympäristön ja talouden näkökulmasta kestäväällä tavalla. Toiminnan painopiste tulee olla kevyissä ja ennaltaehkäisevissä palveluissa, joissa lähtökohtana on kuntalaisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Jotta pystymme edelleen kehittämään kuntalaisten tarvitsemia palveluita ihmislähtöisesti, tarvitaan toimintatapojen muutoksia, monialaista yhteistyötä ja professioiden toimintakulttuurin muutosta.

Hyvinvointi- ja kokemustietoa tulee hyödyntää tunnistettaessa kuntalaisten palvelutarpeet ja hyödyntää tietoa poikkitoiminnallisesti toiminnan laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Johtamisen ja päätöksenteon tulee perustua analysoituun tietoon. Kuntalaisille tulee mahdollistaa heitä koskevien asioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuminen.

Asukkaiden hyvinvointia edistävät yhteiset tavoitteet talousarvion valmisteluun:

1. Oululaisten koettu hyvinvointi paranee.
2. Elämänkaariseurannassa korjaavien palvelujen suhteellinen osuus verrattuna tukeviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ei kasva.

Indikaattorit asetetaan talousarvion valmistelun yhteydessä ja raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

4.3 Sitovat tavoitteet vuodelle 2022

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	<p>1. Yritysmönteisyys vahvistuu tiivistämällä yhteistyötä yritysjärjestöjen ja yritysten kanssa.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan 6-10 alueellista yritystilaisuutta yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja BusinessOulu - Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut järjestää kevät- ja syyskaudella yritystontti-iltapäivät ympäristötalolla, jossa esitellään olevaa ja tulevaa tonttitarjontaa 	Yhdyskuntalautakunta
	<p>2. Osaavan työvoiman saatavuus paranee.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Täyttyneeksi ilmoitettujen avoimien työpaikkojen avoinna olon keskimääräinen kesto, vuorokautta. - Osaamisen kehittämiseen ja työllistymiseen (työntekijän saamiseen/löytymiseen/ palkkaamiseen) päättyneet työnhaut 	Business Oulu -liikelaitos
	<p>3. Oulu on kansainvälisesti kiinnostava paikka yrityksille ja sijoittajille.</p> <p>Mittari:</p> <p>Ulkomaalaisten yritysten määrä kasvaa edellisestä vuodesta</p>	Business Oulu -liikelaitos
	<p>4. Pelastustoimelle kuuluva valvonta sekä siihen kuuluva neuvonta ja opastus edistävät yritystoiminnan jatkuvuutta vähentämällä onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia henkilö-, omaisuus- ja keskeytysvahinkoriskejä.</p> <p>Mittari:</p> <p>Määrävälein tehtävä valvonta toteutuu 100 %:sti.</p>	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos
	<p>5. Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa - Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi 	Oulun seudun ympäristötoimi
<i>Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.</i>	<p>6. Oulun seudun logististen kärkihankkeiden valmistelu etenee.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liminka-Oulu -kaksoisraiteen tarveselvityksen pohjalta päätös hankkeen toteuttamisesta tehty (kyllä/ei) - Oulun satamaan johtavan maantieyhteyden rahoituspäätös toteutukseen tehty. (kyllä/ei) 	Kaupunginhallitus

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<p>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</p>	<p>7. Kohti hiilineutraaliutta; Kestävän liikkumisen edistäminen</p> <p>Mittari:</p> <p>Joukkoliikenteen palveluntarjontaa kehitetään ja turvataan, matkamäärä vuonna 2022: 7,2 miljoonaa matkaa</p>	<p>Yhdyskuntalautakunta</p>
	<p>8. Tehostamme tilojen käyttöä. Hankimme ympäristöystävällisiä ajoneuvoja ja työkoneita. Lisäämme rakennusmateriaalien kierrätystä ja uusiokäyttöä.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilojen käyttöä tehostetaan keskittämällä toiminnot Kiillette 7:n ja Poratie 10:n kiinteistöihin. - Korvaamme vanhaa kalustoa uusilla vähäpäästöisemmällä työkoneilla ja ajoneuvoilla ja vaadimme ympäristöystävällisten koneiden käyttöä myös kumppanuushankinnoissa. - Kierrätetään ja uusiokäytetään rakennusmateriaaleja tapauskohtaisesti syntyneiden tilanteiden ja uusiokäytettävien materiaalimäärien mukaan. 	<p>Oulun Infra-liikelaitos</p>
	<p>9. Toimitilojen energiatehokkuutta kehitetään edelleen.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energiatehokkuustoimilla saavutettu säästö on vähintään 500 MWh/vuosi. - Normeerattu kulutus kWh/rm³/vuosi laskee 	<p>Oulun Tilapalvelut liikelaitos</p>
	<p>10. Noin 90 % kohteissa on käytössä Kuivaketju10-toimintamalli.</p> <p>Mittari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöviötaaso ja uusiutuvien energioiden käytön huomioiva E-luku ovat 8-15 % määräysten minimitasoa parempia. Rakentajat tekevät kokonaisvaltaisesti ympäristöä vähän kuluttavia ratkaisuja. 	<p>Rakennuslautakunta</p>
	<p>11. Ympäristötietoiset päättäjät, asukkaat, yritykset ja työntekijät</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaupungin ympäristöohjelman seurantaraportin laatiminen ja ympäristötaloudellisten tunnuslukujen raportointi sekä seurannan kehittäminen - Ympäristöohjelman uutiskirje 6 kpl 	<p>Oulun seudun ympäristötoimi</p>

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<p><i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan.</i></p> <p><i>Luomme yhdessä uutta.</i></p> <p><i>Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i></p>	<p>12. Kulttuuripääkaupunki 2026 hakukirjan mukaiset toimenpiteet etenevät.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investointien valmistelu etenee tavoite aikataulussa. - Viestinnän toimenpiteiden eteneminen. <p>Toiminnasta, taloudesta ja vaikutuksista raportoidaan vähintään vuosittain kaupunginhallitukselle.</p>	Kaupunginhallitus
<p><i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla.</i></p> <p><i>Luonto on aina lähellä.</i></p> <p><i>Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i></p>	<p>13. Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttituotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä.</p> <p>Mittarit:</p> <p>Kaupungin tontinluovutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omakotitontit 130 tonttia (AO) - Rivitalotontit 180 asuntoa (AR) - Kerrostalotontit 500 asuntoa (AK) <p>Kaupungin tontinluovutus yhteensä 910 asuntoa varten vuodessa.</p>	Yhdyskuntalautakunta
	<p>14. Asemakeskuksen ja Torialueen suunnittelu etenee</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asemakeskuksen kaavoitushanke etenee - Torialueen hankkeiden edistäminen 	Yhdyskuntalautakunta
	<p>15. Toteutetaan laadukkaat asuntomessut Ouluun 2025</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asuntomessualueen asemakaava on lainvoimainen. - Tontinluovutuksen, alueen kunnostuksen ja infran toteutuksen suunnittelu on käynnistetty 	Yhdyskuntalautakunta
	<p>16. Esteettömyyspalvelut ja -suunnitelma</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edellytetään yli 90 % uusissa paritaloa suuremmissa asuin-kohteissa ja palvelu-, työpaikka sekä liikera- kentämisen kohteissa. - Osittainen loppukatselmus koskien esteettömyyttä suoritetaan yli 70 % luvan saaneissa esteettömyy- den erikoistason palvelu- ja liikerakennuksissa. 	Rakennuslautakunta
<p><i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitä</i></p>	<p>17. Oulun tarina on keskeinen vetovoimatekijä. Kulttuuripalveluiden kohteet nousevat matkailijoiden ja kuntalaisten suosimina vierailukohteina.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuurikohteiden kävijämäärät pysyvät samana tai kasvavat edellisvuoteen verrattuna. - Peruskorjausten yhteydessä kaupungin keskeiset kulttuuritilat ja konseptit päivitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita (kyllä/ei) 	Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<p><i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä.</i></p> <p><i>Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i></p>	<p>18. Oppivelvollisuuden laajennettua toiselle asteelle jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jokainen nuori saa yhteishaussa opiskelupaikan toisella asteella perusopetuksen päätyttyä (kyllä/ei) - Päätötodistuksen saaneiden määrä on vähintään edellisen vuoden tasolla (prosentuaalinen arvo). 	<p>Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta</p>
	<p>19. Linnanmaan ja Kaijoharjun ympäristön kehittäminen.</p> <p>Oulun kampusalueen (Kontinkankaan ja Linnanmaan) kehittäminen</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Linnanmaan kampusalueen kehittämistyöryhmän työ valmistuu sisältäen toimeksiannon mukaiset esitykset kehittämistoimenpiteiksi. - Toimitilakaava entisen Kastellin koulun alueelle hyväksytty. 	<p>Yhdyskuntalautakunta</p>
<p><i>Hyvinvointi kuuluu kaikille.</i></p> <p><i>Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta.</i></p> <p><i>Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i></p>	<p>20. Alueelliseen sekä eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen, omaan hyvinvointiaktiivisuuteen ja koettuun hyvinvointiin vaikuttaminen.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuurihyvinvointisuunnitelman toimeenpano toteutuu kaikilla vastuualueilla (kyllä/ei). - TEA-viisarin Oulun kokonaispistemäärä on vähintään koko maan keskiarvon yläpuolella (kyllä/ei) sekä kuusikkovertailun keskiarvon osalta samaa luokkaa tai korkeampi (kyllä/ei). - Alueellisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen palvelunrakenteen ja -tarpeen suunnittelussa paranee (kyllä/ei). - Lasten ja nuorten alueelliset hyvinvointierot pienevät edelliseen kouluterveyskyselyyn verrattuna (terveydentilan kokeminen)(kyllä/ei). - Lähiliikuntapaikkojen suunnittelu ulkoalueilla etenee sivistysohjelman (Liikkuva Oulu) - tavoitteiden mukaisesti (kyllä/ei). 	<p>Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta</p>
	<p>21. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaiset toimenpiteet vakiinnutetaan Oulun kaupungissa:</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lapsivaikutusten arviointien valmistelurakenne ja vastuut on kuvattu toimialakohtaisesti (kyllä/ei). - Henkilöstöä koulutetaan lapsivaikutusten arvioinnissa (kyllä/ei). Mittarina koulutuksiin osallistuneiden määrä. 	<p>Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta</p>
	<p>22. Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävän kehityksen mukainen lietteenkäsittely</p> <p>Mittari: Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P ja N) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia</p>	<p>Oulun Vesi -liikelaitos</p>

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
	<p>23. Pelastuslaitos edistää toiminnallaan turvallisen elinympäristön toteutumista, asukkaiden kokemaa turvallisuuden tunnetta ja resilienssiä.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pelastuslaitos järjestää (ja/tai osallistuu) vuosittain vähintään 500 turvallisuusviestinnän tapahtumaa, joissa tavoitetaan vuosittain vähintään 10 % alueen väestöstä. - Onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat pelastustoiminnan palvelut tuotetaan nopeasti ja tehokkaasti (riskialueet tavoitetaan vaaditussa ajassa, tot.-%). 	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos
	<p>24. Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi</p> <p>Mittari: Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa</p>	Oulun seudun ympäristötoimi

Oulun kaupungin tapa toimia

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	<p>25. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus vähenee vuodesta 2020</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0-17 -vuotiaasta väestöstä (%) <p>Tavoite alle 1,3 % (TP2019 1,49 %, TP2020 1,49 %)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elämäntilanteen korjaavien palvelujen suhteellinen osuus verrattuna tukeviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin ei kasva. 	Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta
	<p>26. Ikäihmisten hyvinvointi ja toimintakyky paranee</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa. Tavoite: 93 % (TP2020 91,8 %) - Vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoite: yli 74 % (TP2020 73,7 %) 	Hyvinvointilautakunta
	<p>27. Kaupungin toiminta osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä paranee</p> <p>Mittari: Innovaatiomyönteisten käytäntöjen määrä hankinnoissa koko kaupungin tasolla.</p> <p>Tavoite: kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (sähköiseen järjestelmään tehty hankinnat)</p>	Kaikki lauta- ja johtokunnat
	<p>28. Taksataso kohtuullinen</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sitovat tulostavoitteet saavutetaan - Vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2020 ktalet Oulu 3,73 €/m³, keskiarvo muut 4,84 €/m³) 	Oulun Vesi liikelaitos
	<p>29. Toimintojen kehittäminen omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti, johon mittarina oman palvelutuotannon osuus ja henkilöstömäärät.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toiminnan ohjaaminen omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. - Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse (vakituiset ja määräaika- - Pystymme rekrytoimaan tarvittavaa osaamista 	Oulun Infra-liikelaitos
	<p>30. Tilatehokkuutta parannetaan konsernin kokonaistilakustannusten alentamiseksi. Kaupunkikonsernille tarpeettomien tai vajaakäyttöisten rakennusten ylläpito optimoidaan ja tilojen omistuksesta luopumista edistetään.</p> <p>Mittari:</p> <p>Julkisen tilakannan määrä ei kasva suhteessa kaupungin väestöön. Mittari m²/asukas</p>	Oulun Tilapalvelut liikelaitos

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
	<p>31. Palveluiden vaikuttavuus, laatu ja asiakaslähtöisyys ovat keskiössä palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valvontatyön ja turvallisuusviestinnän keskimääräinen asiakastyytyväisyyden arvo vähintään 4,25 asteikolla 1-5. - Palautteiden saaminen vähintään kolmanneksesta tehdyistä suoritteista. 	Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos
<p><i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i></p>	<p>32. Digitaalinen Oulu -ohjelman painopisteen 2 mukaisesti hyödynnämme digitalisaation ja datan mahdollisuudet palveluissa ja hyvinvoinnin edistämisessä.</p> <p>Prosessien virtaviivaistaminen, uudistaminen ja digitalisointi</p> <p>Hallintokunta käy läpi keskeisimmät prosessit ja varmistaa, että prosessissa ei ole turhia vaiheita tai manuaalisia vaiheita. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti sähköinen allekirjoitus, -arkistointi ja prosessin automaattinen työnkulku</p> <p>Hallintokunta varmistaa, että kaikki digitalisoitavissa olevat prosessit on digitalisoitu tai digitalisoimattomien prosessien osalta on suunnitelma niiden digitalisoimiseksi.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hallintokunnat ovat laatineet digikehityssuunnitelman seuraaville vuosille: (Kyllä/Ei) - Hallintokunta varmistaa, että palveluprosesseissa ei ole turhia vaiheita tai manuaalisia vaiheita, kaupunkitasoisesti vähintään 5(10) prosessia tarkasteltu vuoden aikana (kyllä/ei) - Digitaalisten palveluiden määrä kasvaa nykyisestä (Kyllä/Ei) - OuluBotin käyttö laajenee toimialojen 24/7 kuntalaisneuvonnassa: (Kyllä/Ei) - OuluBotin asiakaspalvelutapahtumien määrä kasvaa: (Kyllä/Ei) - Oulun Vesi -liikelaitoksessa otetaan käyttöön liittymis-sopimuksiin sähköinen allekirjoitus: (Kyllä/Ei) 	Kaikki lauta- ja johtokunnat
	<p>33. Asiakastyytyväisyys parhaiden tasolla</p> <p>Mittari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parannus vuotuisen WACSI -kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden 	Oulun Vesi liikelaitos
<p><i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.</i></p>	<p>34. Henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi paranee kaupunkitasolla.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kokonaistyytyväisyyttämyyuskustannukset per HTV ei nouse edellisestä vuodesta. - Sairauspoissaoloprosentti kaupunkitasoisesti on enintään 4,7 % - Työntekijät/viranhaltijat käyttävät kouluttautumiseen 3 päivää per työntekijä/viranhaltija 	Kaikki lauta- ja johtokunnat
	<p>35. Kunta10-tutkimuksen tulokset parantuvat</p> <p>Mittari: Kunta10-yhteenvetomittareiden työ, työyhteisö ja johtaminen tulokset parantuvat verrattuna edellisen kyselyn tuloksiin.</p>	Kaikki lauta- ja johtokunnat

4.4 Kehittämissalkut

Kehittämissalkkuihin on koottu teemoittain sellaiset hankkeet ja projektit, joihin saadaan rahoitusta esimerkiksi eri ministeriöiden ohjelmista tai suorista kansainvälisistä rahoituslähteistä kuten EU-ohjelmista. Salkkujen avulla johdetaan ja hallinnoidaan monitoimialaisen organisaation projektimuotoisen kehittämisen kokonaisuutta. Digitaalinen salkunhallintatyökalu Bägi edistää kaupungin hanketoiminnan läpinäkyvyyttä ja visuaalisuutta sekä lisää mahdollisuuksia uusien tarkastelunäkökulmien huomioon ottamiseksi hanketoiminnan viestinnän, päätöksenteon ja johtamisen tukena.

Uuden valtuustokauden käynnistyttyä päätetään tammikuun 2022 loppuun mennessä uudesta kaupunkistrategiasta. Strategiatyön jatkumona tarkistetaan alkuvuodesta 2022 kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmien sekä niistä johdettujen kehittämissalkkujen kokonaisuus.

Poikkitoiminnalliset kehittämissalkut painopisteineen ovat:

- **Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri**
Salkkutyö perustuu kulttuuripääkaupunkityön Oulu2026-hakurajan ja kulttuuristrategiaan 2030.
 1. Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri
 2. Toimintaympäristöt ja -mallit
 3. Tapahtumat
- **Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointi**
Salkkutyö perustuu hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin ja hyvinvointikertomustyöhön.
 1. Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat
 2. Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti
- **Ympäristösalkku**
Ympäristösalkun painopisteet ovat samat kuin kaupunginhallituksen hyväksymän Oulun kaupungin ympäristöohjelman 2026 – Kohti hiilineutraalia Oulua.
 1. Kasvamme kestävästi
 2. Toimimme resurssiviisaasti
 3. Luonto on voimavaramme
 4. Edistämme ympäristövastuullisuutta

- **Työllä hyvinvointia**

Salkkutyö perustuu Business Oulun toimenpideohjelmaan 2019-2026 sekä Työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimuksen tavoitteisiin.

1. Uudet työpaikat
2. Elinvoimainen asenne
3. Työn ja tekijän kohtaaminen

- **Digitaalinen Oulu**

Digitaalinen Oulu salkun painopisteet ovat samat kuin kaupunginhallituksen hyväksymän Digitaalinen Oulu ohjelman.

1. Elinvoimaa digitalisaation ja kehittäjäkumppanuuden avulla
2. Vaikuttavuutta digitalisaatiota ja dataa hyödyntämällä

Poikkitoiminnallisten salkkujen kokonaisuutta täydentää Business Oulun Uudet ja kansainvälistyvät yritykset -salkku, johon on koottu Business Oulun toteuttamat ja hallinnoimat sekä Business Oulun yhteistyökumppaneiden hankkeisiin maksamat kuntarahoitusosuudet lukuun ottamatta Työllä hyvinvointia -salkkuun kuuluvia Business Oulun toteuttamia hankkeita.

Uudet ja kansainvälistyvät yritykset -salkku perustuu Business Oulun toimenpideohjelmaan 2019-2026 ja salkussa on kaikkiaan kuusi painopistettä. Business Oulun toimenpideohjelma päivitetään vuoden 2021 syksyllä vastamaan uuden valtuustokauden mukaisia tavoitteita.

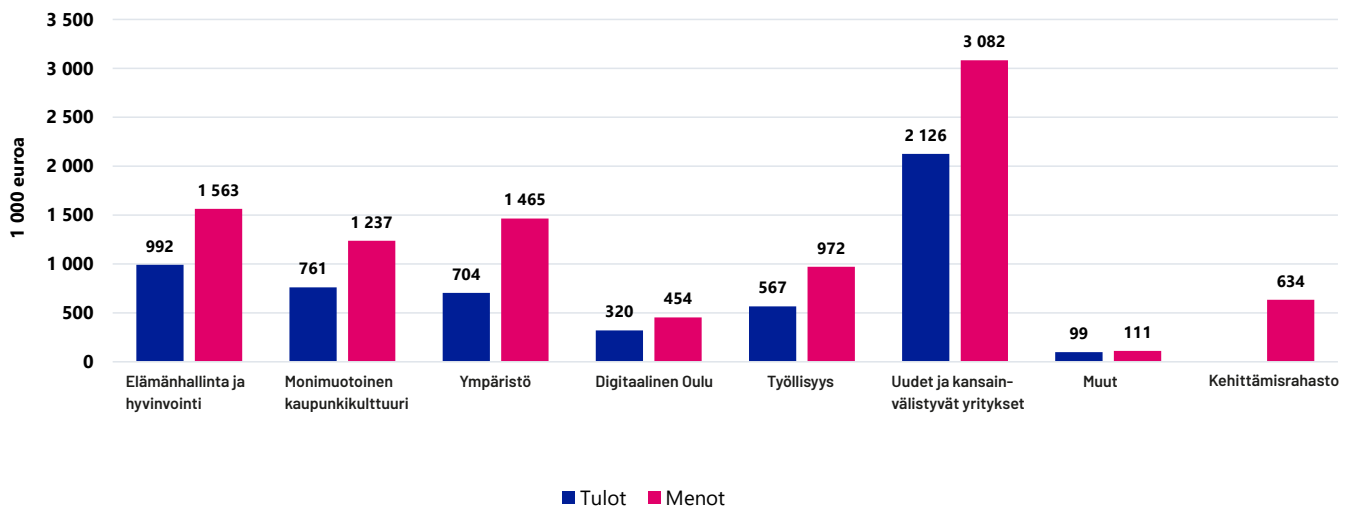
- **Uudet ja kansainvälistyvät yritykset**

1. Kasvuyrityspalvelut
2. Vienti
3. Investoinnit
4. Yrittäjyys, uusi liiketoiminta ja innovaatioekosysteemit
5. Liiketoimintastrategia ja ennakointi
6. Paikanmarkkinointi ja tapahtumat

Kaupungin hanketoiminnan kehittämissalkkuihin kuuluvien hankkeiden kokonaisvolyyymi ja jakauma salkuittain vuonna 2022 on esitetty alla olevassa kuvassa. Nettomenoiltaan yhteensä noin 4 milj. euron (tulot 5,6 milj., menot -9,6 milj.) kokonaisuudessa on huomioitu toimialojen ja liikelaitosten talousarvioihin budjetoidut kehittämishankkeet sekä kaupunginhallituksen kehittämiskokousten määrärahoista hallintokunnille siirrettävät määrärahat ja yhteistyökumppaneille maksettavat kuntarahoitusosuudet.

Myös Business Oulun talousarviosta, työllisyismäärärahoista ja kehittämisrahastosta yhteistyökumppaneiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin ja -projekteihin maksettavat kuntarahoitusosuudet on otettu huomioon kokonaisuudessa.

Hankkeet TA2022: tulot 5,6, menot -9,6, netto -4 milj. euroa

Kuva 5. Hankkeet ja projektit salkuittain 2022

4.5 Omistajapolitiikka ja -ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline, joka luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulu-konsernissa on etsittävä jatkuvasti mahdollisuuksia tehostaa toimintaa ja olosuhteiden muutuksessa myös muuttaa omistajapolitiikkaa. Aktiivinen omistajuus ja kokonaisvaltainen riskienhallinta ovat osa johtamista, jolla varmistetaan kaupungin menestyksellinen toiminta.

Oulun kaupunginvaltuusto päätti 29.1.2018 § 5 Oulun kaupungin omistajapolitiittisista linjauksista. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikutavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla. Uudet omistajapolitiittiset linjaukset ovat päätöksenteossa syksyn 2021 aikana.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden

toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, jossa raportoidaan valtuuston omistajapolitiittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Raportti sisältää myös yhtiön taloudellisen tilanteen analysoinnin, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Kaupunginhallituksen alaisen konsernijaoston tehtäviin kuuluvat muun muassa ohjata ja valvoa omistajana, että tytäryhtiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien taloustavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajalle ja konsernijohtajalle. Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernihallinnon strategia- ja omistajaohjausryhmä. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat yhteisöjen omat hallintoelimet, joiden kautta niiden omistajaohjaus toteutetaan.

4.6 Hankintojen ohjaus

Hankinnat ovat olennainen osa julkisten varojen käytön suunnittelua ja riskienhallintaa sekä markkinoiden ja palveluiden kehittämistä. Lisäksi hankinnat ovat olennainen osa kaupungin resurssiverkostoa, jossa oman tuotannon resurssien rinnalla hyödynnetään ulkopuolisia tarjoaja-markkinoita. Systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla saadaan aikaan sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia vaikutuksia. Hankintojen strategista roolia osoittaa myös hallitusohjelma, joka nostaa julkiset hankinnat näkyvästi esille hallitusohjelman eri tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Kaupunkistrategiassa Oulu 2026 kuvattu Oulun tapa toimia sisältää strategisen linjauksen "kaupunki toimii osaavana ostajana". Kaupunkistrategiaa toimeenpaneva Oulun kaupungin hankintaohjelma sisältää hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit. Hankintaohjelman toimenpidekokonaisuudet Oulun kaupungin hankintatoimin-

nan kehittämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat hankinnat elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamisessa, hankintaosaamisen tason nosto ja hankintojen hallinta, tuloksellisuus ja vaikutus sekä yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys.

Kaupunginhallituksen hyväksymä hankintamääräykset ovat osa sisäisen valvonnan menettelyjä. Ne tukevat hallintokuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista hankintojen osalta. Hankintamääräykset sisältävät hankinnan määritelmän, hankinnoissa huomioitavia tarkentavia menettelytapoja ja toteuttajien vastuiden täsmennyksiä hankintojen johtamiseen, suunnitteluun ja seurantaan, hankintalain kansallisen kynnysarvon alittaviin hankintoihin sekä riskienhallintaan ja harmaaseen talouteen liittyen.

Hankintojen kokonaissuunnittelu on osa hallintokuntien toiminnan ja talouden suunnittelua asetettujen ta-

voitteiden saavuttamiseksi, hankintojen ennakkoinnin ja kokonaishallinnan sekä hankintojen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Hallintokunnat laativat vuosittain hankintasuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnittelukaudelle hankintojen johtamisen sekä hankintojen suunnitelmallisuuden ja seurannan tueksi.

Lisäksi hankintasuunnitelmat tukevat ennakkointia, jotta hankinnan suunnitteluun, kilpailuttamiseen ja sopimusten seurantaan osattaisiin varata riittävät resurssit.

4.7 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

4.7.1 Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Henkilöstöohjelma toimii henkilöstöjohtamisen työvälinaana tukien johtamista ja ohjaten Oulun kaupungin henkilöstötyötä. Henkilöstöohjelmassa määritetyt tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat käytössä koko kaupunkiorganisaatiossa. Henkilöstöohjelman tavoitteiden seuranta ja arviointi kytketään henkilöstöraportointiin, talousarvio-, käyttösuunnitelma- ja tilinpäätösprosessiin.

Henkilöstöohjelman keskeiset teemat ovat:

1. Henkilöstön hyvinvointi
2. Johtaminen ja esimiestyö
3. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstöohjelman strategisen tason tavoitteita ovat:

1. Vahvistamme johtamisperiaatteiden mukaista johtamista sekä esimiestyötä ja huomioimme ne rekrytoinneissa.
2. Henkilöstötuottavuus paranee.
3. Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.
4. Työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.

Oulu edistää henkilöstön saatavuutta työssäjaksamista kannustavilla toimenpiteillä, hyvällä johtamisella sekä pitkäaikaisten määräaikaisten työsuhteiden vakinaistamisella. Henkilöstön kulttuuri- ja liikuntaedut palautetaan vuoden 2023 alusta alkaen vuoden 2019 tasolle.

Selvitetään kaikki mahdollisuudet saada sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilöstö pysymään Oulun kaupungin palveluksessa.

Johtaminen ja esimiestyö

Johtamis- ja esimiestyössä korostuu henkilöstöohjelman mukaisesti valmentavan johtamisen periaatteet niin johtamis- ja esimiesvalmennuksissa kuin arjen työssä talousarviovuonna 2022. Johtamis- ja esimiestyön toisena keskeisenä kärkenä talousarviovuonna 2022 on edelleen työkykyjohtaminen, jossa varhaisen tuen mallin käytön tehostaminen tulee toimimaan henkilöstön työkykyriskien selvittämisen ja sairauspoissaolojen hallinnan työvälinaana. Työkykyjohtamisen tueksi syksyllä 2021 käyttöön otettava Pihlajalinnan työkyvyn sovellus on kaikkien esimiesten käytössä vuonna 2022. Sovelluksen tavoitteena on työkykyyn ja työn sujumiseen liittyvien haasteisiin puuttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhdessä työterveyden kanssa. Esimiesten ja johdon johtamisen tueksi uudistetaan työkykyjohtamisen raportointia kehittämällä nykyistä työkykyjohtamisen raporttia sekä määrittelemällä uusia mittareita vuonna 2022. Pihlajalinnan työterveysportaalilla käyttöön otto laajentaa nykyistä raportointia. Korona-tilanteen myötä etätöön tekemisen määrä on lisääntynyt ja etätöistä on tullut uusi ydintekemisen muoto. Etätöiden johtamista tuetaan ja etätöohjeistusta päivitetään tarpeen mukaan. Johtamisen ja esimiestyön tueksi hankitaan Monetran kilpailuttama henkilöstöhallintojärjestelmä, jonka käyttöön otto aloitetaan vaiheittain vuoden 2022 aikana. Oulun kaupungilla ei ole tällä hetkellä kokonaisvaltaista henkilöstöhallinnon järjestelmää. Tuleva muutos vapauttaa esimiesten työaikaa sekä antaa uusia työvälaineita esimerkiksi osaamisen johtamiseen.

Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstösuunnitelman tekoa ohjaavat kaupungin vastuulla olevien tehtävien hyvä hoitaminen ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Henkilöstöresurssoinnissa tavoitellaan optimaalista työntekijämäärää, joka mahdollistaa sekä hyvän työn että työhyvinvoinnin. Henkilöstöön kohdentuvat taloudellisen tilanteen tuomat säästötavoitteet, joita ovat kau-

puhujajohtajan esityksen mukainen säästöohjelma ja ulkoisessa arvioinnissa määritellyt toimenpiteet. Myös muiden säästötoimien hakemista jatketaan. Kaupunginjohtajan esityksen mukainen säästötavoite on 10 M€ vuosille 2021-2022, josta 5 M€ kohdentuu talousarviovuodelle 2022. Tästä säästötavoitteesta kohdentuu vähintään 50 % henkilöstömenoihin ja loput palvelunostoihin. Hallintokunnat määrittelevät omissa osuuksissaan toimenpiteet, joilla säästötavoite saavutetaan. Yhtenä ulkoisen arvioinnin toimenpiteenä talousarviovuonna 2022 on hallinnollisen työn tarkastelun jatkaminen ja tuottavuuden parantaminen asiantuntijaresurssin osalta tehtävänkuvien tarkastelulla ja prosessien käyttöönotolla yli hallintokuntarajojen. Lisäksi vuonna 2022 tarkastellaan ja suunnitellaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoon liittyvissä tukipalvelutehtävissä työskentelevien työpanosten siirtyminen ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialueiden palvelukseen 1.1.2023. Suunnitteluvuosien henkilöstöluvuissa tukipalveluiden henkilöstön siirtymistä ei ole vielä huomioitu. Hallintokuntien henkilöstösuunnitelmat on esitetty käyttötalousosassa ja ne tarkentuvat käyttösuunnitelmavaiheessa. Hallintokuntien henkilöstötarpeeseen tulevat vaikuttamaan valtakunnalliset ja paikalliset päätökset palveluiden sisällöistä ja laadusta sekä palveluverkosta. Lisäksi vastuualueiden ulkoisen arvioinnin toimenpiteiden toteutus ja sen vaikutus henkilöstötarpeeseen kirjataan hallintokuntien käyttösuunnitelmaan. Kukin hallintokunta tarkastelee kriittisesti hallinnollisen työn osuutta ja siihen tarvittavan henkilöstön määrää. Byrokratian vähentäminen ja prosessien sujuvoittaminen yli hallintokuntarajojen vapauttaa työvoimaa suorittavaan portaaseen. Tehtävien täyttökielto jatkuu henkilöstösuunnittelussa edelleen (Kh 28.5.2013 § 339). Täyttökielton tavoitteena on pystyä vaikuttamaan henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin.

Henkilöstösuunnittelun ja osaamisen näkökulmasta tulee huomioida henkilöstön ikärakenne. Henkilöstön keski-ikä kasvaa sekä samalla lähivuosina suuri osuus henkilöstöstä siirtyy vanhuuseläkkeelle. Samaan aikaan useilla ammattialoilla tietyissä tehtävissä on havaittavissa työvoimapulaa. Tarkastuslautakunta on nostanut saman aiheen esille arviointikertomuksessaan. Oulun kaupunki on perustanut työnantajamielikuvan kehittämisen työryhmän, jonka toiminta laajenee vuoden 2022 aikana tavoitteena veto- ja pitovoiman lisääminen. Lisäksi vuoden 2022 aikana selvitetään mahdollisuuksia ja suunnitellaan työn suorituksen perustuva palkitsemisjärjestelmä henkilöstölle.

Kaupungin henkilöstöohjelman mukaisesti osaamisen kehittämisessä hyödynnetään 70-20-10-mallia. Osaamisen kehittämisen tarpeita arvioidaan tavoite- ja

kehityskeskusteluissa sekä osaamiskartoituksilla. Uusi henkilöstöhallintojärjestelmä tuo uusia työvälineitä esimiesten tueksi kehityskeskusteluiden pitämiseen ja tavoitteiden seurantaan. Koulutusta ja muuta osaamisen kehittämistä suunnataan tarvelähtöisesti. Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernihallinnossa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Hallintokunnat vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta työtehtäviin liittyvästä ammatillisesta täydennyskoulutuksesta, joka kuvataan hallintokuntakohtaisessa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa (tarkemmin käyttösuunnitelmavaiheessa). Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun. Henkilöstöllä on mahdollisuus hakea 6 pv palkallista virka- tai työvaapaata omaehtoiseen jatkokoulutukseen osallistumista varten. Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävä koulutusta. Edellytyksenä on, että koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsiteltyyn koulutussuunnitelmaan.

Työnantaja järjestää koulutusta seuraavista teemoista:

- Johtaminen, esimiestyö ja työyhteisötaidot
- Työkyky, ennakoiva hyvinvointi ja elintavat
- Varhainen tuki ja puheeksi ottaminen
- Juridiikka, palvelussuhdeasiat
- Henkilöstösuunnittelu- ja raportointi
- Hankinta- ja talousosaaminen
- Asiakaspalvelu, asiakaskeksisyys
- Vuorovaikutustaidot, viestintä, esiintyminen
- Kansainvälisyys, kielitaito
- Turvallisuus, riskienhallinta, työsuojelu
- Tiedolla johtaminen, vaikutusten arviointi
- Asianhallinta, tiedonhallinta, päätöksentekomenettely
- Digitalisaatio, tekoäly, tietoturva ja -suoja, etätyökäytännöt, fasiltointi
- Osallisuus, avoin hallinto, tasa-arvo, yhdenvertaisuus, monimuotoisuus
- Esteettömyys, saavutettavuus
- Ekotuki
- Projektinhallinta
- Tutor -toiminta
- Lisäksi tarpeen mukaan yli hallintokuntarajojen suunnattuja koulutuksia mm. Lapset ja nuoret.

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on keskeisenä painopistealueena henkilöstöohjelmassa. Työhyvinvointiin tarvitaan hyvää henkilöstöjohtamista, välittäviä työyhteisöjä ja sekä omasta että omalta osaltaan tiimin hyvinvoinnista vastuuta kantavia työntekijöitä. Jokaisella työntekijällä on tärkeä tehtävä työkyvyn ja hyvinvoinnin johtamisessa. Tavoitteena on, että työhyvinvoinnin vahvistumisen myötä työn tekeminen mahdollistuu vanhuuseläkeikään saakka ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähentyvät. Oulun kaupungin yhteisten toimintamallien kautta ohjaamme henkilöstöä käytännön toimenpiteisiin työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Niitä ovat ennakoivan hyvinvoinnin malli, varhaisen tuen malli, sairauspoissaolokäytänteet ja työhön paluun tukemisen malli, korvaavan työn malli, uudelleensijoitustoiminnan malli, hyvän käytöksen opas, päihdeohjelma sekä työuupumuksen tunnistaminen ja toimintaohje. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan myös elintapakoulutuksella ja -ohjauksella. Painopistealueita ovat liikunta, ravinto, uni, lepo ja palautuminen. Koulutuksen ja ohjauksen tavoitteena on kokonaisvaltainen elintapamuutos, joka parantaa fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia ja edesauttaa työssä jaksamista.

Työterveysyhteistyöllä toteutamme suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa työnantajan, työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa työterveyshuoltolain mukaisesti. Kumppanuussuhdetta syvennetään kehittämällä toimenpiteitä ja -malleja tukemaan henkilöstön hyvinvointia vuonna 2022. Työterveyshuollon puitesuunnitelma tukee henkilöstön hyvinvoinnille asetettuja

tavoitteita, jotka sisältyvät kaupungin henkilöstöohjelmaan. Työterveyshuollon puitesuunnitelma sisältää työterveyshuollon toimintasuunnitelman, joka sisältää työterveysyhteistyölle ja työterveyshuollon toiminnalle asetetut konkreettiset tavoitteet sekä toiminnan ja sen vaikuttavuuden arvioinnin. Se on myös osa Oulun kaupungin työsuojeluohjelmaa.

Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista ikääntyville työntekijöille järjestämällä heille mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä. Työkyvyn ylläpitämiseksi tuetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Korvaavalla työllä sekä osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden jälkeistä paluuta työelämään. Lisäksi erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Joustavuutta lisää myös liukuva työaika toimistotyössä.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma 2022-2025 käyttöön otetaan. Työsuojelun toimintaohjelma ohjaa kaupungin työsuojelutoimintaa ja kuvaa kaupungin tavon toteuttaa työturvallisuuslain velvoitteet. Uusien päätoimisten työsuojeluvaltuutettujen nelivuotinen toimintakausi käynnistyy vuoden 2022 alusta. Työsuojelutoiminta on ennakoivaa yhteistoimintaa. Työsuojelupari on esimiehen apuna työyhteisön vaara- ja kuormitustilanteiden seuraamisessa. Työturvallisuusjärjestelmään kertyy tieto toteutetuista työn vaarojen arvioinneista, sattuneista työtapaturmista, läheltä piti -tilanteista sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä. Kaupungin yhteisten ja hallintokunta-kohtaisten työsuojeluprosessien yhtenäistäminen jatkuu.

4.7.2 Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittämisestä

Henkilöstösuunnitelma, koko kaupunki

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	MUUTOS -% TA2022 - ENN2021	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	10 062	10 116	10 164	9 912	-2,5	6 387	6 373
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET							
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	26	27	27	8	-70,4	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	126	206	155	206	33,2	140	140
KAIKKI YHTEENSÄ	10 214	10 349	10 346	10 126	-2,1	6 527	6 513
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €							
Palkat ja palkkiot	-412 244	-431 432	-434 544	-418 904	-3,6	-266 023	-264 970
Henkilösivukulut	-104 487	-108 376	-109 934	-109 347	-0,5	-71 188	-71 192
YHTEENSÄ	-516 731	-539 808	-544 478	-528 251	-3,0	-337 211	-336 162
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET							
Palkat ja palkkiot							
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-1 610	-1 208	-1 208	-670	-44,6	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-2 870	-4 117	-2 780	-4 115	48,0	-2 930	-2 930
Arpeetti	-313	-313	-313	-312	-0,3	-312	-312
Henkilösivukulut							
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-339	-255	-255	-143	-43,7	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	-2 471	-2 471	-2 471	0,0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-587	-1 058	-612	-1 060	73,1	-745	-745
Arpeetti	-66	-66	-66	-67	1,3	-67	-67
KAIKKI YHTEENSÄ	-522 517	-549 296	-552 183	-537 089	-2,7	-341 265	-340 216

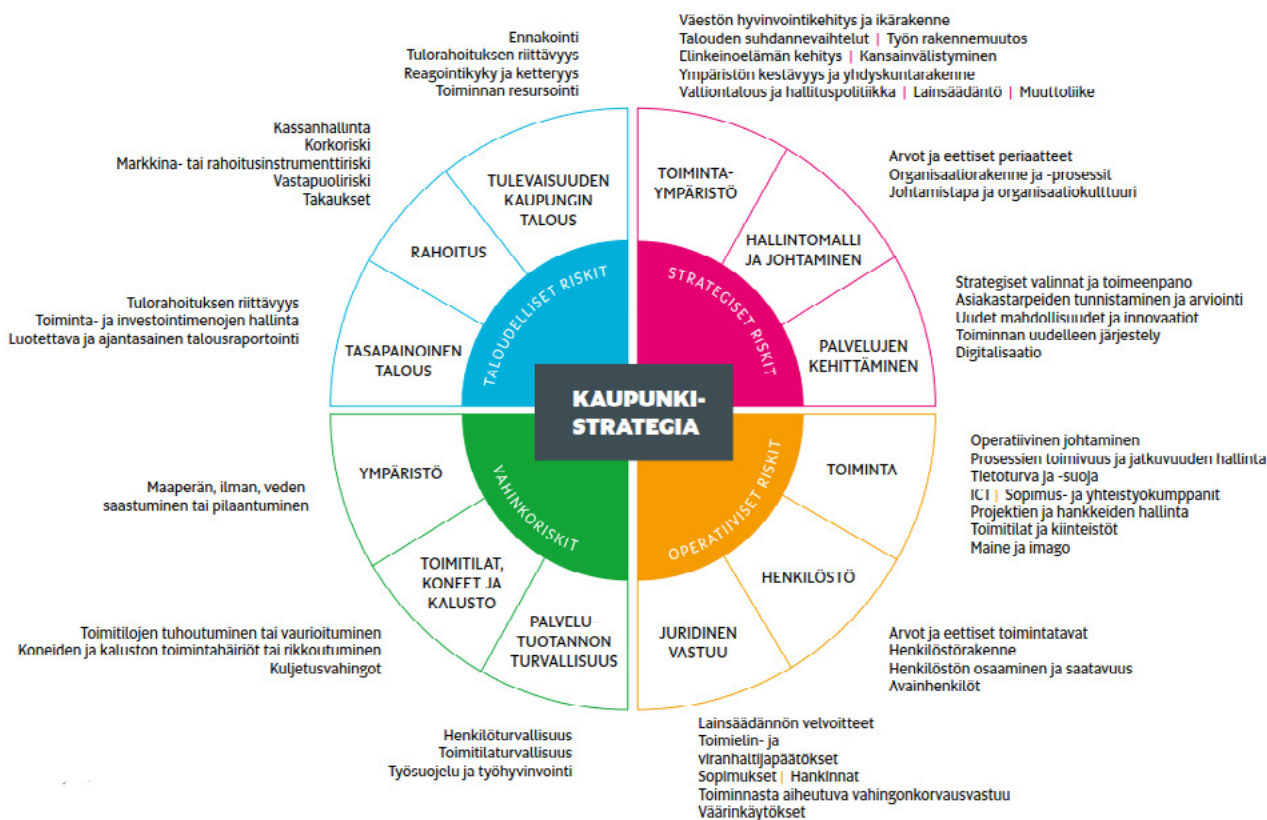
Oulun kaupungin henkilöstömäärä vähenee 192 henkilötyövuodella talousarviovuonna 2022 verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen ateria- ja puhtauspalveluiden liikkeenluovutuksen (1.10.2021) vaikutus vuoden 2022 talousarvioon ja suunnitteluvuosille on noin -300 henkilötyövuotta sekä Oulu-koillismaan pelastusliikelaitoksen ensihoidon siirtymisen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille 1.1.2022 vaikutus vuoden 2022 talousarvioon on noin -200 henkilötyövuotta. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa ja hyvinvointipalveluissa puolestaan on tarve lisätä henkilötyövuosia laki- ja toimintamuutosten vuoksi.

Hallintokunnat ovat selvittäneet omissa osuuksissaan henkilöstömuutokset talousarvio- ja suunnitteluvuosina. Oulun kaupungin henkilöstömäärä vähenee noin -3 500 henkilötyövuotta (TA2022 verrattuna TS2023) suunnitteluvuonna 2023 uusien hyvinvointialueiden myötä. Hyvinvointipalvelut sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos siirtyvät kokonaisuudessaan sekä sivistys- ja kulttuuripalveluista ja Business Oululta siirtyy toimintoja hyvinvointialueeseen. Lisäksi vuoden 2022 aikana tarkastellaan tukipalvelujen osalta hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön määrää.

5 Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Oulu-konsernin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

visiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

Kuva 6. Yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä

Oulun kaupungin strategian painopistealueet ovat:

- Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy
- Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki
- Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki
- Oulun tapa toimia

Alla on arvioitu strategiaan tavoitteisiin liittyvät merkittävimmät riskit.

Elinvoima ja elinkeinoelämän kehitys

Kasvun hiipuminen ja jääminen suurten kaupunkien kasvuvauhdista on merkittävä strateginen riski kaupungin elinvoimalle. Yritystoiminnalla ja elinkeinorakenteen muutoksilla on vaikutusta alueen vetovoimaan, väestömäärän kehitykseen, työllisyyteen, muuttoliikkeen, investointeihin, rakentamiseen ja hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa verotulojen pienenemiseen, työllisyyspalvelujen tarpeen kasvuun ja työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun. Lisäksi Oulun alueen väestönkasvun hiipuminen alle 1 %:n kasvuvauhdin nähdään riskinä.

Lyhyellä aikavälillä riskejä ovat maailmanlaajuisen koronaviruspandemian vaikutukset oululaisten yritysten toimintaan sekä muut isot liiketoimintamuutokset markkinoilla, jotka voivat aiheuttaa merkittäviä irtisanomisia. Toisaalta joillakin toimialoilla osaajapula voi muodostua yritysten kasvun esteeksi ja aiheuttaa toimipaikkojen siirron Etelä-Suomeen tai ulkomaille. Työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen kohtaamiseksi tehdään toimenpiteitä yhdessä yliopiston, ammattikorkeakoulun, ammattiopiston ja TE-toimiston kanssa. Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilu jatkuu vuoden 2024 loppuun. Koronaviruspandemialla on edelleen vaikutusta myös kaupungin tytäryhtiöiden liiketoimintoihin, esimerkiksi Sataman liikennemääriin ja Oulun Pysäköinnin pysäköintimääriin.

Menestyvät kaupungit luovat vetovoimaa uudelle osaaamiselle ja kansainvälistyville kasvuyrityksille. Keinoja ovat elinvoimaa edistävät strategiset kärkihankkeet. Alueen vahva teknologiaosaaminen on suurin mahdollinen tekijä yksityisen sektorin nettotyöpaikkamäärän kasvamiselle. Osaamista tuetaan Oulu Innovaatioalianssi -yhteistyöllä. Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -hankkeen toteutuksella. Lisäksi ydinkeskusta-alueen elinvoimaa vahvistetaan muun muassa asemanseudun, Raksilan ja torialueen kehittämisellä. Alueen saavutettavuuden paraneminen on tärkeä veto- ja pitovoimatekijä asukkaille, yrityksille ja matkailijoille. Sitä edistetään vaikuttamalla erityisesti rata- ja tieyhteyksien ja kansainvälisten lentoyhteyksien paranemiseen. Vetovoimainvestoinneissa iso riski on, että toteutuminen viivästyy ja investointien vetovoimaisuus ei ole samaa luokkaa kuin kuudessa suurimmassa verrokkikaupungissa.

Johtaminen

Hyvinvointialueuudistuksen ohessa myös kuntien tehtävät muuttuvat ja uusi kaupunkiorganisaatio aloittaa

1.1.2023 alkaen. Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä ja toimivuuden säännöllistä arviointitiedon hyödyntämistä. Tulevaisuuden kunnan johtamisjärjestelmän ja organisaation valmistelemista edellyttää huolellista valmistelua.

Asiakaslähtöisyys ja useat ilmiöt kuten digitalisaation aiheuttama murros edellyttävät toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kaupungin sisällä että keskeisten sidosryhmien kanssa. Kuntalaisten vaikuttavien palveluprosessien toimivuuden varmistamiseksi kaupungin ja tulevan hyvinvointialueen yhdyspintojen toimivuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Vastuualuerajat ylittävä toiminta edellyttää toimivaa johtamista, yhteisten tavoitteiden asettamista ja sitoutumista yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Talous

Oulun kaupungin talous on ollut viime vuodet alijäämäinen ja ilman nopeita toimenpiteitä alijäämä syvenee tulevina vuosina huolimatta kunnallisveron korottamisesta 2021 lähtien. Oulun kaupunki käynnisti syksyllä 2019 ulkoisen arvioinnin talouden tasapainottamiseksi. Selvitys valmistui tammikuussa 2020 ja se sisälsi toimenpiteet, joiden vuotuiset säästöt/tulonlisäykset ovat 54 miljoonan vuoteen 2023 mennessä. Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteiden valmistelu on ollut käynnissä toimialoilla ja liikelaitoksissa.

Yksittäinen taloudellisesti merkittävin toimenpide, jonka päätöksenteko siirtyy vuodelle 2021 on linjaus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkosta sekä yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhteesta varhaiskasvatusikäisten määrän vähetessä voimakkaasti.

Oulun kaupungin talouteen heijastuvat edelleen Nokia Oyj mobiili liiketoiminnan alasajo Oulussa, mikä vaikutti merkittävästi alihankintaketjujen kautta yrityskenttään. Vaikka ICT-toimiala työllistääkin tällä hetkellä jopa enemmän kuin "Nokia-aikaan", on monien kasvu- ja kehitysvaiheessa olevien yritysten tuloksenteokkyky alhainen, joka näkyy erityisesti yhteisöveron heikkona kehityksenä.

Työttömyys on keskittynyt suuriin maakuntakeskuksiin (pääkaupunkiseutua lukuun ottamatta). Tämä on seurausta suurien kaupunkien kannalta epäedullisesta muuttoliikkeestä, jonka tuloksena tulomuuttajien tulotaso on merkittävästi alhaisempi kuin lähtömuuttajien. Väestön kasvu ei näy verotulokertymissä, mutta lisää kaupunkien taloudellista taakkaa; erityisesti hyvinvointipalveluissa ja työttömyyden suorina ja epäsuorina kustannuksina.

Oulun kaupunki velkaantuu edelleen myös korkeiden investointimenojen johdosta. Uhkana on myös, että korkomenot kasvavat ja rahoituksen kustannukset vievät liikkumavaraa muulta toiminnalta. Oulun kaupungin taloustilanteen analyysi on kuvattu luvussa 6.

Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat muun muassa rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano, toiminnan tehostaminen ja talouden kriittinen tarkastelu, kustannustietoisuuden lisääminen sekä toimiva seurantalajärjestelmä ja nopea poikkeamiin reagointi.

Vuonna 2022 valmistellaan esteettömyyskoordinaattorin toimen perustaminen. Perustamisen yhteydessä määritellään toimen tarkempi sijoituspaikka.

Rahoitus

Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Rahoituksen korkoriski on pienentynyt alhaisena jatkuvan korkotason ansiosta. Alhainen korkotaso ei täysin poista korkoriskiä, joten korkoriskiä hallitaan myös suojauksilla (n. 70 % lainakannasta), joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korkosuojauksien hyödyntämistä. Riskiä hallitaan myös pitkillä laina-ajoilla.

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyttä ja rahoituksen tarvetta säännöllisesti arvioimalla. Aktiivinen ja ennakoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Maksuvalmiuden turvaamiseksi hyödynnetään perinteisten rahoituslähteiden lisäksi puitelainaohjelmia, jotka mahdollistavat useiden vuosien kilpailukykyisen rahoituksen. Keskeisenä ohjaavana dokumenttina on valtuuston päättämien varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden noudattaminen.

Korko- ja rahoitusriskin hallintaa edistetään lainojen, suojausten, sijoitusten ja takausten hallinnan järjestelmiä kehittämällä, mikä varmistaa tasokkaan arvioinnin, seurannan ja raportoinnin. Takauksia ja antolainoja myönnetään vain tytäryhteisöille, joiden on huolehdittava yhteisökohtaisesti rahoitusriskien hallinnasta. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavakuudet kuntalain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi. Konsernitasoisen velkaantumisen merkittävästi lisääntyessä on konsernitasoista riskiarviointia myös kehitettävä, jotta konsernitasoiset vastuut eivät aiheuta liian suurta riskilisää peruskunnan kannettavaksi.

Palvelut

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjotta-

viin palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne, asiakkuuksien kokonaishallinnan hyödyntämispotentiaali ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toimintaedellytykset turvataan taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi. Päätöksenteon tueksi tarvitaan yhteistä jalostettua tietoa ja toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä. Oulun kaupungissa merkittävä määrä asiakaspalvelusta on mahdollista hoitaa tehokkaasti uudistuvaa Oulu10-palvelukonseptiä hyödyntämällä. Oulu10-palvelukonsepti mahdollistaa asiakkaalle monikanavaiset palvelut yhden luukun periaatteella uutta teknologiaa hyödyntäen.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan monimuotoisuuden vuoksi yllättävät ja ennakoimattomat toimintatarpeet luovat omat riskinsä toimintakokonaisuuksiin. Maailmalaajuisesti levinnyt koronapandemia vaikuttaa ainakin jonkin verran vielä vuoden 2022 toimintaan. Koronapandemian tuoma ennakoitavuuden heikkeneminen luo monenlaisia riskejä toimintaympäristöön. Koronapandemiasta aiheutuvia rajoitustoimia joudutaan jatkamaan ainakin osittain. Tämä tuo erityisiä haasteita varhaiskasvatuspalveluiden ja opetuksen järjestämiseen.

Perusopetuksessa etenkin oppilashuollon sekä lasten- ja perhetyön palveluja vaativien tukitoimien tarve voi edelleen kasvaa. Opetuksen hajaantuminen etäopetuksiksi ei tue riittävästi lasten oppimista ja kasvamista varsinkaan perheissä, joissa erityyppiset ongelmat ovat jo valmiiksi kuormittaneet perheen jaksamista koronaviruksen tuoman paineen lisäksi. Koronapandemiasta johtuvien rajoitustoimien jatkuessa nuorison syrjäytymisen ehkäiseminen asettaa edelleen haasteita sosiaalilivitylle sekä nuorisotyölle. Lapsiperheiden hyvinvointia tukevien palvelujen kasvu on merkittävää. Monialaista hyvinvointia tukevien palveluprosessien toimivuuteen on syytä kiinnittää huomioita.

Hyvinvointipalveluissa keskeisiä riskejä ovat asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvu sekä niitä hillitsevien toimenpiteiden riittämättömyys. Yli 75-vuotiaiden määrän kasvu kiihtyy vuodesta 2021 alkaen ja voi nostaa kustannuksia huomattavasti, vaikka yli 75-vuotiaiden asukaskohtaiset kustannukset pysyisivät ennallaan. Koronapandemian mahdollinen jatkuminen voi tarkoittaa hoitovelkaa, jonka purku siirtyy erityisesti vuodelle 2022 tai myöhemmäksi; tätä palvelutarpeen kasvua ja sen hoitamiseen mahdollisesti tarvittavaa lisäresursointia ei kyetä nyt arvioimaan. Ikäihmisten hyvinvoinnin riskinä on, että kehitellyt toimintamallit eivät vähennä raskaimpien palvelujen tarvetta eikä palvelurakennetta pystytä muuttamaan kevyempien palvelujen suuntaan ja ikäihmisten määrän kasvaessa kustannusten kasvu jatkuu nykytasoisena. Riskinä on myös, ettei monituottajuus to-

teudu strategian mukaisesti tai yksityisen toiminnan yksikköhinnat nousevat esim. koronaepidemiasta johtuen. Kotihoidossa on riskinä, että peittävyys toteutuu suunniteltua suurempana. Ikäihmisten ympärivuorokautisessa hoidossa riskinä on, että palvelurakennetta ei onnistuta keventämään laitoshoidosta ja tehostetusta palveluasumisesta välimuotoisen asumisen suuntaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin riskinä on edelleen kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kasvu ja lastensuojelun laitospalveluiden käytön lisääntyminen etenkin nuorten osalta. Riskinä on, että suunnitellut kehittämistoimenpiteet eivät toteudu eivätkä vähennä raskaimpien palvelujen käyttöä eikä palvelurakennetta pystytä muuttamaan kevyempien palvelujen suuntaan. Erityisryhmien asumispalveluissa asiakasmäärän kasvu on tasaista. Riskinä on raskaimpien asumispalveluiden osuuden lisääntyminen.

Terveyspalveluiden talousarvion pitävyys edellyttää sujuvaa ja tehokasta perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välistä yhteistyötä, kun taloudellisena tavoitteena on erikoissairaanhoidon menokasvun hallinta. Kustannuskasvun hallinta edellyttää sairaalahoidon toteutumista tavoitteen mukaisesti ja hoidon tarpeen vähenemää yhteispäivystyksessä. Erityispalveluiden, kuten mielenterveys- ja päihdepalveluiden siirtäminen yhä enemmän peruspalveluiden yhteyteen tulee onnistua suunnitellusti.

Vuonna 2020 alkanut pandemia aiheuttaa joukkoliikenteen käyttäjämäärän pysymisen noin 20 % alhaisempana myös vuonna 2022 ja sillä on seurausvaikutusta myös vuoden 2023 matkustajamääriin ja koko joukkoliikenteen kehittämiseen. Etätyön ja etäopiskelun lisääntyminen tulevaisuudessa saattaa vaikuttaa pysyvästi joukkoliikenteen käyttäjämääriin.

Digitalisaatio palveluiden kehittämisessä

Digitalisaation hyödyntäminen on yksi Oulun kaupunkistrategian keskeisistä painopisteistä (Digitaalinen Oulu ohjelma, KH 3.2.2020). Kaupunkikonsernin tavoitteena on edistää elinvoimaa ja palvelujen tehokkuutta ja vaikuttavuutta digitalisaation ja datan hyödyntämisen avulla. Kaupungin omaan toimintaan liittyvässä digitalisaation edistämässä on tunnistettu seuraavia riskejä: toimialat eivät tunnista uutta ja tehokkaampaa digitalisaatiota hyödyntävää toimintamallia, markkinoilta ei löydy teknologiaratkaisua prosessin uudistamiseksi, valitun ratkaisun hankinta tai käyttöönotto ja siihen liittyvä muutosjohtaminen epäonnistuu. Elinvoimaisuuden näkökulmasta riskinä on, että alueen toimijat eivät kykene omaksumaan uusia kilpailukyyn kannalta keskeisiä teknologioita. Alueella on tunnistettu lisääntyvä kehittäjä- ja asiantuntijaresurssitarve, joka näyttäytyy

mm. rekrytointihaasteina. Asiantuntijapula on nostettu alueen yhteisenä huolena esiin mm. valtionhallinnon kanssa.

Riskienhallintakeinoja ovat toimialakohtaisten ja yhteisten kehittämiskohteiden tunnistaminen, vaikutustenarviointi, systemaattinen johtaminen, toimeenpano ja seuranta Digitaalinen Oulu -ohjausryhmä- ja kaupungin johtoryhmätasolla. Kehittämiskohteet arvioidaan suhteessa kaupungin digitalisaatiolinjauksiin ja niille määritellään vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutuminen varmistetaan muutoksenjohtamisen keinoin. Digitaalisten ratkaisujen suunnittelussa, hankinnoissa ja käyttöönotoissa hyödynnetään Oulun Digin osaamista. Muutoksia kaupungin toiminnassa haetaan mm. datan monipuolisella hyödyntämisellä palveluissa, kehittämisessä ja johtamisessa, robotiikan lisäämisellä prosesseissa, asiakasneuvonnan automatisoinnilla sekä sähköisten palvelukonseptien kehittämisellä ja käyttöönotolla. Lisäksi kokeilujen avulla haetaan kokemuksia uusista langattomista teknologioista, tekoälystä sekä erilaisten sensorien hyödyistä kaupungin toiminnassa.

Digitaalinen turvallisuus ja ICT

Oulun kaupunkikonsernin toiminta on riippuvainen kriittisen palvelutuotannon ja digitaalisen turvallisuuden toimintavarmuudesta ja tietoturvasta. ICT-infrastruktuuriin liittyy teknisiä riskejä, mitkä toteutuessaan vaikuttavat tietojärjestelmien toimintavarmuuteen ja kaupungin palvelujen tuottamiseen. ICT-toimialalla on käynnissä muutos kokonais- ja pilvipalveluihin siirtymiseksi. Tämä on tuonut uudenlaisia riskejä tietoliikenteen ja tietoturvan suhteen, samalla kun oman henkilöstön tai kapasiteetin riittävyyden riskit ovat pienentyneet. ICT-palvelutuotannossa on tehty toiminnan hajauttamista, missä osa palveluista ja henkilöstöstä on siirretty in house -kumppanille. Tavoitteena on vahvistaa palveluiden ja henkilöresurssien saatavuutta ja toimintaa tukevan infrastruktuurin hallintaa. Tämän myötä toimintaan kohdentuvia riskejä tulee tarkastella muutosvaikutusten arvioinnin avulla varmistuen tietoturvan, tietosuojan ja muun vaatimustenmukaisuuden toteutuminen digiturvallisuuden kehittämisessä. Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi kriittisiä ICT-ratkaisuja valvotaan ympärivuorokautisesti ja toipumissuunnitelmia päivitetään säännöllisesti. Oulun Digillä on yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa kyky reagoida mahdollisiin ongelmiin ja virhetilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina. Oulun Digi vastaa tietoturvan ja tietosuojan ohjaamisesta ja seurannasta. ICT-palveluiden järjestämisessä tietoturvan ja tietosuojan rooli on merkittävä.

Tietoturvan ja tietosuojan kehittäminen jatkuu tiedonhallintalain, EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain tuomien vaatimusten mukaisesti. Toimen-

piteillä edistetään yhteiskunnan toimijoiden tiedonhinnan yhdenmukaisuutta, tietoturvasuutta ja tuetaan digitaalisia toimintamalleja turvaten kaupungin palvelutoiminnan henkilötietojen oikeaoppinen ja tarkoituksenmukainen käsittely. Toiminnan luotettavuutta tuetaan käyttövaltuus-, lokitietojen- ja tietoturvaopkeamien hallintaa kehittämällä. Henkilökunnan tietoturvatietoisuutta, osaamista ja uhkien kohtaamista parannetaan tietoisuilla, opastavalla viestinnällä ja säännöllisellä koulutuksella. Digitalisaation kehittämisen toimenpiteitä ja uusien tietoteknisten ratkaisuiden vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta arvioidaan tietoturvan ja tietosuojan näkökulmasta. Riskejä hallitaan vaikutusten arvioinnilla, omavalvonnalla ja auditointeja tekemällä. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen tason digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen.

Henkilöstö

Henkilöstön saatavuuteen ja hyvinvointiin liittyvät riskit ovat huolestuttavasti kasvussa, erityisesti hyvinvointipalveluissa. Eläköitymisen myötä kaupunkiorganisaatiosta poistuu paljon tietotaitoa ja ns. hiljaista tietoa, joiden säilyminen organisaation käytössä henkilöstömuutoksissa on haastavaa. Kilpailu osaavista henkilöistä on kiristynyt sekä yksityisen sektorin että valtion kanssa. Riskinä on osaavan henkilöstön saatavuus ja toisaalta pysyvyys Oulun kaupungin palveluksessa. Erityisesti tämä haaste korostuu erityisaloilla ja pienen henkilöstömäärän omaavissa yksiköissä. Nyt on jo nähtävissä, että vakituudesta palvelussuhteesta ennen eläkeikää irtisanoutuneiden määrä on noussut merkittävästi. Koronatilanne voi aiheuttaa erityisesti asiantuntijahenkilöstön toiminnan haavoittuvuutta, tämän osalta on riittävällä resurssoinnilla ja sijaisjärjestelyillä varmistettava toiminnan vakaa jatkuminen. Kiristyvän talouden ja toisaalta lisääntyneen eläköitymisen yhteisvaikutuksesta paine henkilöstön vähennyksiin kasvaa. Lisäksi henkilöstön keski-ikä on korkea, mikä saattaa aiheuttaa lisääntyviä sairauspoissaoloja ja työssäjaksamisen haasteita.

Osaamiseen liittyviä riskejä hallitaan mm. hyvällä henkilöstösuunnittelulla, tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, huolehtimalla työhyvinvoinnista ja -tyytyväisyydestä ja panostamalla työpaikan houkuttelevuuteen. Henkilöstön osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota asiantuntemuksen varmistamiseksi tulevaisuuden vaatimuksissa. Osaamisen ja kyvykkyyden kehittämisen toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi tulee olla jatkuvaa työtä.

Koronapandemia on muuttanut työtapoja ja kokouskäytäntöjä ja muutokset saattavat jäädä pysyviksi. Etätöy haastaa työyhteisöt kehittämään yhteisöllisyyden uusia muotoja, koska sekä työmotivaatio, työssä jaksaminen,

työhyvinvointi että viihtyminen omassa tehtävässä voivat kärsiä etätöy osuuden kasvettua suureksi. Tämä saattaa vaatia henkilöstöltä uudenmuotoisten toimintatapojen omaksumista, mikä voi osaltaan aiheuttaa työssäjaksamisen ongelmia.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on jatkanut nousuaan tasaisesti v. 2017 jälkeen. Poissaoloista aiheutuu paitsi toiminnallisia häiriöitä myös merkittäviä kustannuksia esim. poissaoloajan palkkakuluina ja sijaiskustannuksina. Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävän varhaisiin toimenpiteisiin, työyhteisöjen toimivuuteen sekä hyvään esimiestyöhön ja johtamiseen.

Infra ja kiinteistöt

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago laskee. Hulevesiverkostot eivät riitä poikkeuksellisten sääilmiöiden vesienhallintaan. Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat myös erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee muun muassa sisäilmaongelmina. Riittämätön ylläpidon taloudellinen resursointi johtaa ennen pitkää siihen, että tilojen terveellisyys ja turvallisuus vaarantuu. Ennakoimattomat sisäilmaongelmat voivat asettaa rakennuksia toimintakieltoon ja lisätä ulkoavuokrattavien tilojen määrää. Lisäksi ilmastomuutoksen aiheuttamat sääilmiöt voivat aiheuttaa rakennuksille ennakoimattomia kunnossapitotoimia ja sitovat ennestään rajallisia resursseja.

Kiinteistöjen osalta maankäytön toteuttamisohjelman päivityksessä otetaan huomioon kouluverkkopäätökset. Nykyisten tilojen käyttöä tulee tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua kiinteistöjä kehittämällä siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta. Mikäli maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesta tontinluovutustavoitteesta poiketaan ylöspäin, aiheutuu ongelmia palveluverkon riittävydessä.

Turvallisuus

Turvallisuuden osalta painopiste on edelleen palvelutuotannon turvallisuuden ja yleisötapahtumien turvallisuuden kehittämisessä. Kaupungin omien yleisötapahtumien turvallisuuden osalta on varmistuttava siitä, että ne voidaan viedä terveysturvallisesti läpi. Ulkopuolisten järjestämien tapahtumien turvallisuudesta vastaa aina tapahtumanjärjestäjä poliisi- ja pelastusviranomaisten ohjeiden ja vaatimusten mukaisesti. Kaupungin työntekijöitä kohtaan on ilmennyt enenemässä määrin maalittamisen piirteitä saanutta uhkailua. Tähän on kiinnitetty huomiota mm. parantamalla työntekijöiden tietoisuutta (Akkuna) saatavasta tuesta eri ammattilaisilta.

Koronaviruksen leviäminen jatkuu myös Oulun alueella huolimatta varsin kattavasta kahden rokotuksen antamasta suojasta. Koronatilannekuvaryhmän työskentelyllä pyritään lisäämään kaupungin johdon tilannekuvan eheyttä ja reaaliaikaisuutta. Oulun kaupunki jatkaa aktiivisen viestinnän vastuullista roolia kansalaisten neuvonnan ja tiedottamisen suhteen koronatestauksesta ja suojautumisesta sekä rokotuksista.

Oulun kaupungin turvallisuuskyselyn (lähetytty 3000 kpl) johtopäätökset valmistuvat syksyille 2021 ja sen pohjalta tehdään uusi turvallisuusohjelma.

Vesihuolto

Yhdyskunnan kannalta elintärkeitä vesihuoltopalveluilta edellytetään jatkuvaa korkeaa laatua ja toimintavarmuutta. Riskienhallinta ja poikkeaviin tilanteisiin varautuminen on vesilaitostoiminnassa jatkuvaa. Riskiarviointitaulukkoon on koottu kattavasti vesihuollon riskit ja niiden hallintakeinot ja riskienhallinnan suunnitelma on päivitetty suunnittelukaudelle.

Riskejä on tunnistettu koko vedenhankinnan, -käsittelyn ja -jakelun kattavan ketjun riskiarvioinnilla WSP- (Water Safety Plan) työkalulla. Juomaveden saastumisriskit ja siitä pahimmillaan aiheutuva epidemia on vakavin riski vesilaitoksen näkökulmasta. Puhdistusprosessin kaikissa vaiheissa pyritään eliminoimaan tällainen mahdollisuus ja omavalvontalaboratorion sekä viranomaisvalvonnan avulla varmistetaan talousveden

ensiluokkaisuus. Säännölliset varautumisharjoitukset ovat myös tärkeitä osaamisen varmistamiseksi.

Vakavat riskit liittyvät myös vedenhankinnan varmuuteen. Oulun kantakaupungin vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti varmuusluokitus on heikko (luokka III). Valtuusto teki päätöksen vedenhankinnan varmistamisesta toukokuussa 2015, minkä pohjalta on suunniteltu lisäävän pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolla varaudutaan paremmin erilaisiin vakaviin häiriötilanteisiin. Vedenhankinnassa varaudutaan tekemään suuria investointeja lupaprosessin jälkeen.

Pintavesilaitosten kehitysedellytykset tulee turvata riittävillä aluevarauksilla ja puhtaan veden säiliötilavuuden riittävyys on varmistettava. Hintan vedenpuhdistamon laajennus on käynnistettävä suunnittelukaudella. Vesilaitosprosessit ovat erittäin riippuvaisia myös automaatio- ja tietojärjestelmistä, ict-ratkaisuista ja laajemmin koko kyberturvallisuuden tasosta, minkä osalta toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä kaupungin asiantuntijatahojen kanssa. Toimintariskeihin kuuluvat myös tärkeiden kemikaalien, laitteiden ja varaosien saatavuuden turvaaminen.

Laatu- ja työturvallisuusjärjestelmät tukevat toiminnan kehitystä ja henkilöstön osaamisen avulla riskejä pyritään minimoitain minimoimaan. Avainhenkilöstön pysyvyydestä ja osaavan henkilöstön saannista on kyettävä huolehtimaan eläköitymisten yhteydessä, mikä vaatii satsauksia työtyytyväisyyteen sekä työpaikan ja koko alan houkuttelevuuteen.

Vesihuollon jakeluverkon häiriöt tai prosessihäiriöt voivat aiheuttaa vakavia ja vaikutuksiltaan laaja-alaisia vahinkoja kiinteistöille ja jopa ihmisille. Laajan vesihuoltoverkoston vedenjakeluvarmuus ja viemäreiden toimivuus on kyettävä turvaamaan ja pitämään hyvällä tasolla. Saneerausten osuus pyritään pitämään vähintään 60 %:ssa verkostoinvestoinneista, jotta verkosto-omaisuuden arvo säilyy ja verkostovaurioiden riski vähenee, mikä vaatii myös pidemmällä aikajänteellä taloudellisia resursseja.

6 Oulun kaupungin talous

6.1 Tuloslaskelmaosa

Kuntalain yhtenä tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntalaissa tarkastelussa on peruskuntaa laajempi kunnan toiminta ja toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Laaja toiminnan tarkastelu tarkoittaa konsernitasaista tarkastelua (liikelaitokset, tytäryhtiöt, kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt) sekä toiminnan järjestämistä yhteistoimintana, avustuksilla ja ostopalveluina.

Talousarvion valmistelussa on lähtökohtana talouden tasapaino. Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatulojen lähivuosien kehitys määrittää toiminnan kasvuvuoran. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää.

Laskelmien taustaoletukset:

- Laskelmissa on huomioitu nykyinen veroprosentti 20,5% ja verot on 28.9.2021 Kuntaliiton julkaisemien laskelmien mukainen.
- Lomarahat on laskelmissa täysimääräisinä. Laskelmat sisältävät 28.5.2020 hyväksytyjen työehtosopimusten palkankorotukset.
- Koronaan liittyviä kustannuksia ei ole huomioitu talousarviossa 2022.
- Vuodelle 2020 on huomioitu valtion tukipaketti n. 54,8 milj. euroa, yhteisöveron jako-osuuden 10% korotus 9,5 milj. euroa, verotulolykkäysmenettelyn kompensaaation vaikutus 3,9 milj. euroa sekä valtion maksamat avustukset 5,1 milj. euroa. Yhteensä 73,3 milj. euroa.
- Vuodelle 2021 valtion tukipaketin vaikutus talousarviossa on n. 9,3 milj. euroa. Verotulolykkäysmenettelyn kompensaaatio maksetaan takaisin vuonna 2021 viivästyskorkoineen.
- Talousarviossa vuosille 2021 ja 2022 on huomioitu koko kaupunkia koskevat linjauksina 5 milj. euron vuositasen menokarsinta, josta hallintokuntien tulee kohdistaa henkilöstömenoihin vähintään 50 %. Lisäksi vuosille 2021 - 2023 on huomioitu 10% karsinta avustusten tasoon (kh 14.9.2020)
- Ennuste 2021 on lokakuun tilanteesta.
- TA2021+ muutokset sisältää vuonna 2021 kaupunginvaltuustossa ja kaupunginhallituksessa päätetyt muutokset.

TULOSLASKELMA Oulun kaupunki 1000 EUR	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot	256 134	240 738	260 416	287 021	233 900	180 401	180 510
Valmistus omaan käyttöön	18 602	18 217	15 557	15 423	15 629	15 629	15 629
Toimintamenot	-1 323 843	-1 346 596	-1 426 596	-1 449 329	-1 449 669	-684 213	-685 099
Toimintakate	-1 049 107	-1 087 642	-1 150 623	-1 146 885	-1 200 140	-488 183	-488 960
Verotulot	796 894	824 135	889 917	889 965	911 093	482 791	468 102
Valtionosuudet	279 065	354 281	321 729	321 729	338 113	99 148	102 923
Rahoitustulot ja -menot	16 034	5 624	13 678	14 633	5 028	3 918	1 086
Korkotulot	10 457	10 441	11 619	11 662	9 704	9 540	9 379
Muut rahoitustulot	16 821	13 181	14 805	14 938	7 744	8 743	7 568
Korkomenot	-10 488	-10 688	-11 492	-10 980	-11 166	-13 166	-14 737
Muut rahoitusmenot	-757	-7 309	-1 254	-987	-1 254	-1 199	-1 123
Vuosikate	42 885	96 398	74 701	79 442	54 094	97 674	83 152
Poistot ja arvonalentumiset	-87 249	-82 956	-82 096	-90 230	-83 400	-80 644	-83 987
Poistot	-83 303	-83 536	-81 896	-83 895	-83 200	-80 444	-83 787
Arvonalentumiset	-3 946	580	-200	-6 336	-200	-200	-200
Tilikauden tulos	-44 364	13 442	-7 395	-10 788	-29 306	17 029	-835
Poistoeron muutos	3 895	3 758	-3 812	-1 039	3 259	-17 298	3 653
Vapaaehtoisten varausten muutos	-5 000	-4 500	2 000	2 000	-2 000	20 600	0
Rahastojen muutos	0	0	0	726	0	0	0
Yli-/alijäämä	-45 469	12 699	-9 207	-9 101	-28 047	20 332	2 818

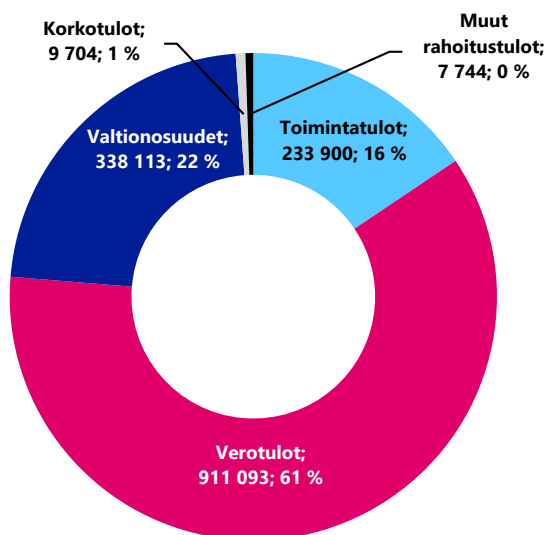
KERTAVAIKUTTEISET TULOT, MILJ. EUROA	TA2022	ENN2021	TP2020	TP2019
Maankäyttökorvaus PPSHP	-	-	-	9,8
Maanmyyntivoitot	5,0	3,7	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	-	0,5	0,2	-
Karjasillan ja Välivainion koulujen tonttivuokra	-	-	3,0	-
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	-	-	0,5	1,6
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-	-	-	6,7
Kiinteistöyhtiöiden osakkeiden myyntivoitto	-	-	0,8	-
Osakkeiden myyntivoitto	-	13,8	0,2	-
Talousarvion ylittävät osinkotuotot konserniyhteisöiltä	-	-	3,9	-
Maankäyttökorvaus	-	-	3,0	-
Valtion tukipaketti/avustukset	-	23,2	4,5	-
Valtion tukipaketti/verotulot	-	13,7	9,5	-
Valtion tukipaketti/valtionosuudet	-	1,7	58,7	-
Yhteensä	5,0	56,6	84,3	18,1

KERTAVAIKUTTEISET MENOT, MILJ. EUROA	TA2022	ENN2021	TP2020	TP2019
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus (kohdistettu henkilöstömenoihin)	-	-	-	-2,6
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-0,3	-0,3	-6,1	0,0
Verotulojen lykkäysmenettelyn kompensaaion takaisinmaksu (VOS)	-1,0	-3,1	-	-
Yhteensä	-1,3	-3,4	-6,1	-2,6

YHTEENSÄ VAIKUTUS VUOSIKATTEESEEN	3,7	53,2	78,2	15,5
--	------------	-------------	-------------	-------------

Pysyvien vastaavien arvostukset	-0,2	-1,1	0,6	-3,9
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-0,2	-1,1	0,6	-3,9

YHTEENSÄ VAIKUTUS YLI- JA ALIJÄÄMÄÄN	3,5	52,1	78,8	11,6
---	------------	-------------	-------------	-------------

Kuva 7. Oulun kaupunki tulopohja TA2022 (1 000 €)

TUNNUSLUVUT	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Asukasluku vuoden lopussa	205 782	207 327	209 218	209 218	211 109	212 999	214 890
Tulovero %	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50	8,11	8,11
Yhden veroprosentin tuotto, 1 000€	34 718	36 226	37 471	37 473	39 269	47 792	45 886
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot/Toimintamenot %	19,6	18,1	18,5	20,0	16,3	27,0	27,0
Toimintakate €/asukas	-5 098	-5 246	-5 500	-5 482	-5 685	-2 292	-2 275
Vuosikate/Poistot %	49,2	116,2	91,0	88,0	64,9	121,1	99,0
Vuosikate €/asukas	208	465	357	380	256	459	387
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Investointien tulorahoitus %	35,7	78,8	60,6	75,1	36,6	58,4	55,7
Nettoinvestoinnit €/asukas	584	590	589	506	700	785	694
Lainakanta vuoden lopussa, 1 000€	701 166	750 777	850 593	753 928	844 612	911 141	974 054
Lainakanta €/asukas	3 407	3 621	4 066	3 604	4 001	4 278	4 533
Laskennallinen lainanhoitokate	0,5	1,0	0,7	0,9	0,6	0,9	0,7

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = $100 * \text{Toimintatulot} / (\text{Toimintamenot} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno}$

Nettoinvestoinnit = $\text{Bruttoinvestoinnit} - \text{rahoitusosuudet investointimenoihin}$

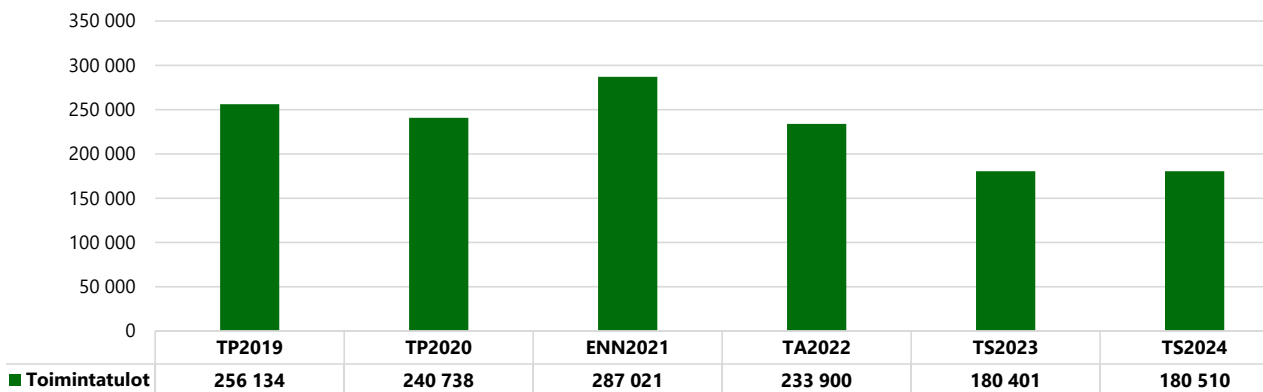
Investointien tulorahoitus -% = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Nettoinvestoinnit}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

MUUTOKSET, %	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintakate	5,5	3,7	5,8	5,4	4,6	-59,3	0,2
Verotulot ja valtionosuudet	3,4	9,5	2,8	2,8	3,1	-53,4	-1,9

Oulun kaupungin toimintakatteen kehitys ja verorahoituksen kehitys (muutos-%)

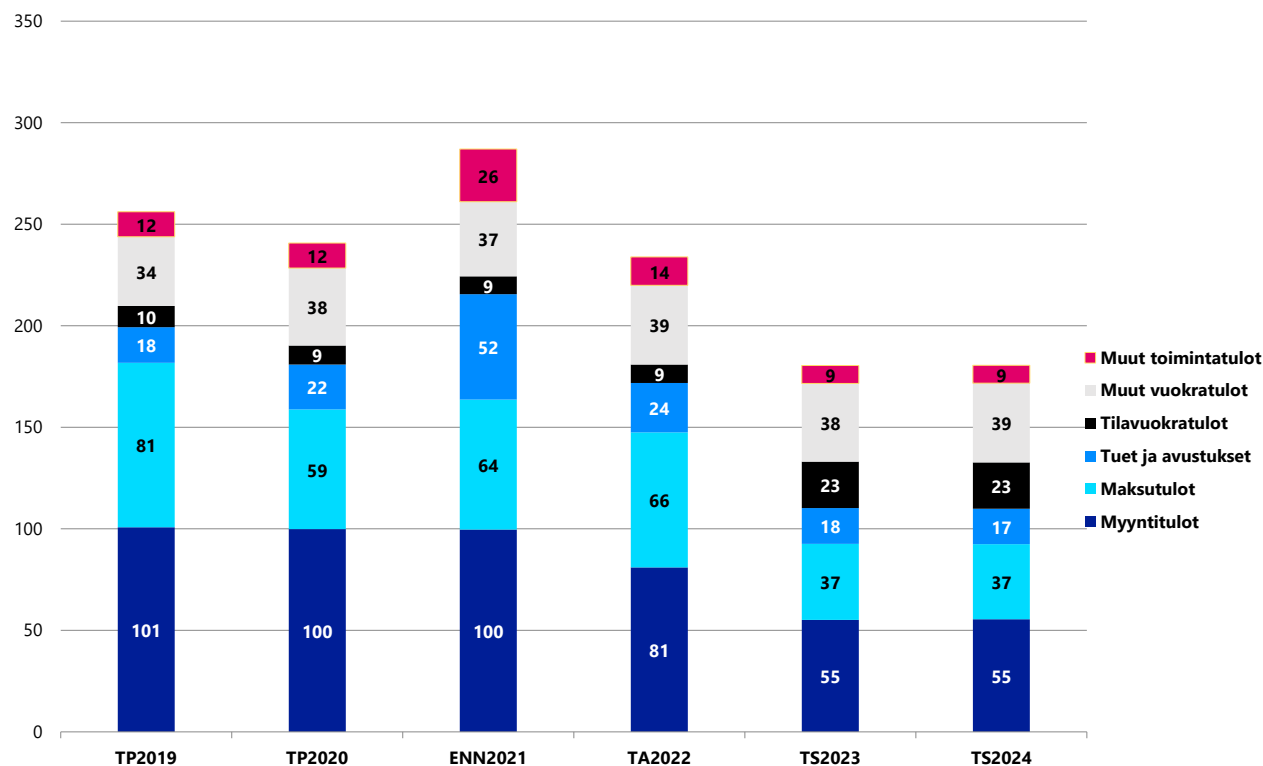
6.1.1 Toimintatulot

Kuva 8. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen kehittyminen (1 000 €)

Toimintatulot pienenevät talousarviolla 2022 -19 % verrattuna ennusteeseen 2021. Muutos johtuu pelastuslaitoksen ensihoidon siirtymisestä PPSHP:lle ja vuo-

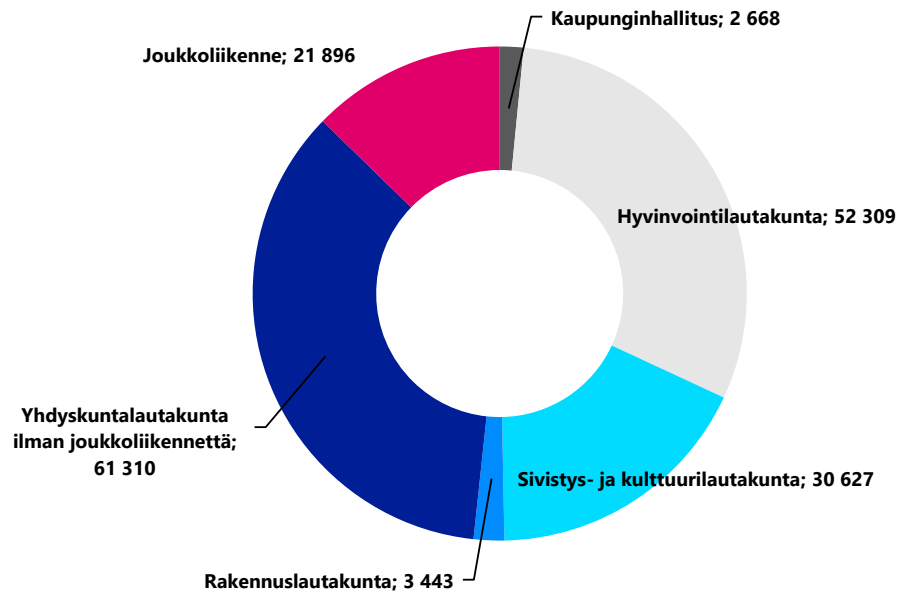
den 2021 tulokseen sisältyy myös Työterveys Virta Oy:n myyntivoitto. Vuoden 2021 ennustetut toimintatulot toteutuvat talousarvioon nähden paremmin.

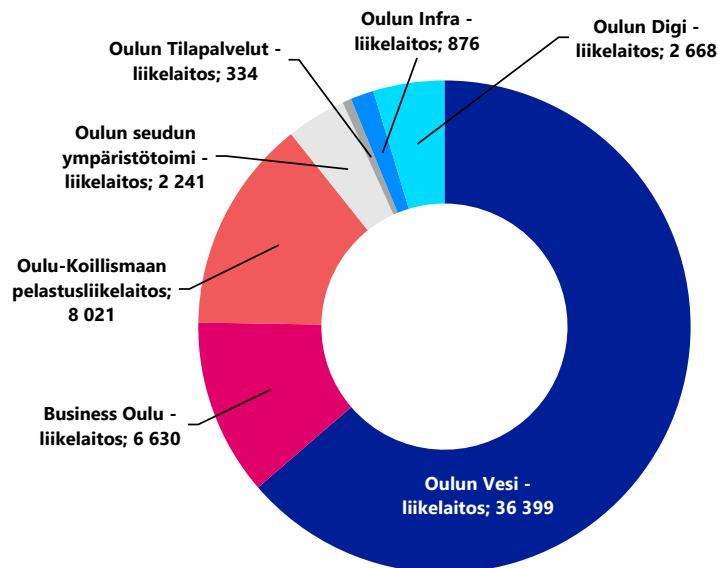
Kuva 9. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen jakautuminen (M €)

Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat talousarviossa 2022 n. 74 % kaupungin toimintatuloista. Liikelaitosten toimintatulojen osuus on n. 26 %. Loput kaupungin toi-

mintatuloista tulee taseyksiköltä. Alla olevissa kuvioissa on esitetty peruskunnan lautakuntien ja liikelaitosten ulkoiset toimintatulot.

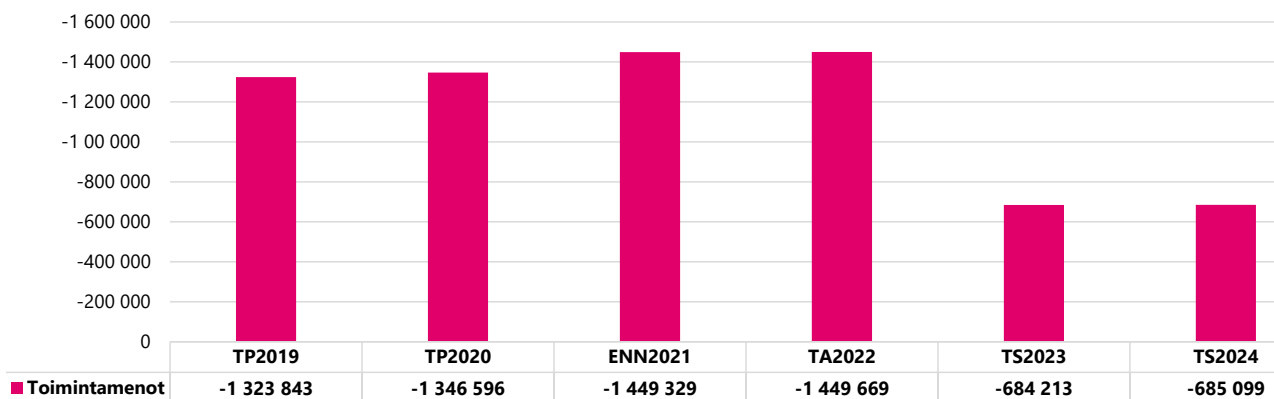

Kuva 10. Peruskunnan ulkoisten toimintatulojen jakautuminen TA2022 (1000 €)

Kuva 11. Liikelaitosten ulkoisten toimintatulojen jakautuminen TA2022 (1000 €)

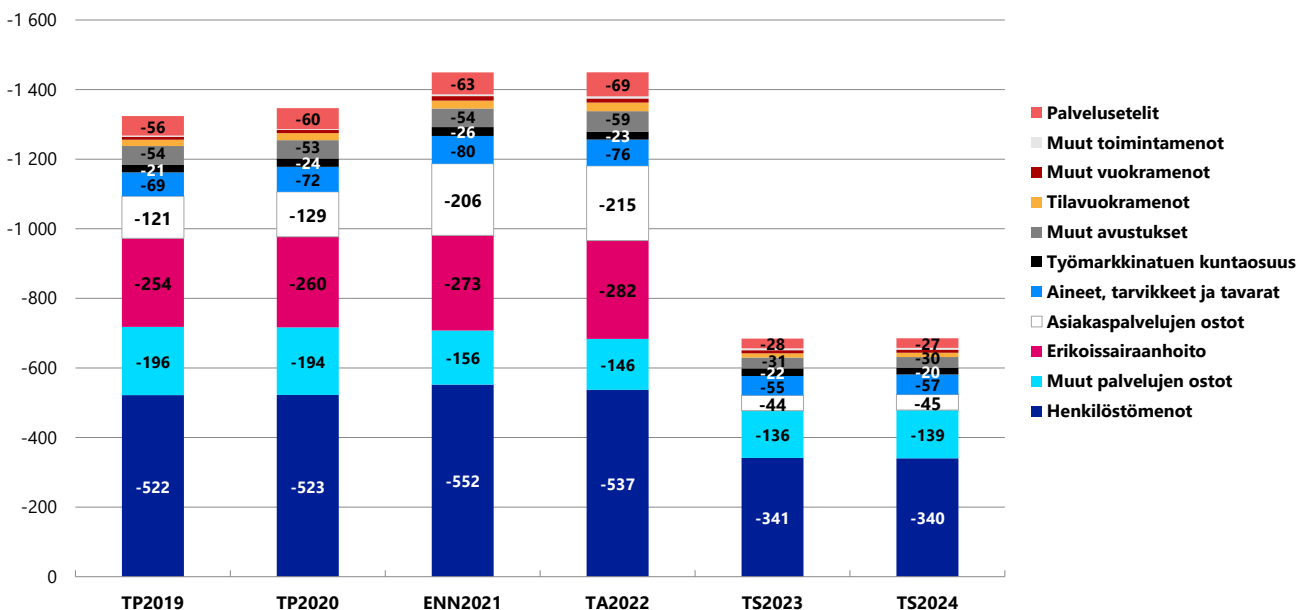
6.1.2 Toimintamenot

Kuva 12. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen kehittyminen (1 000 €)

Oulun kaupungin ulkoisissa toimintamenoissa yhteensä ei ole muutosta vuonna 2022 vuoden 2021 ennusteseen verrattuna.

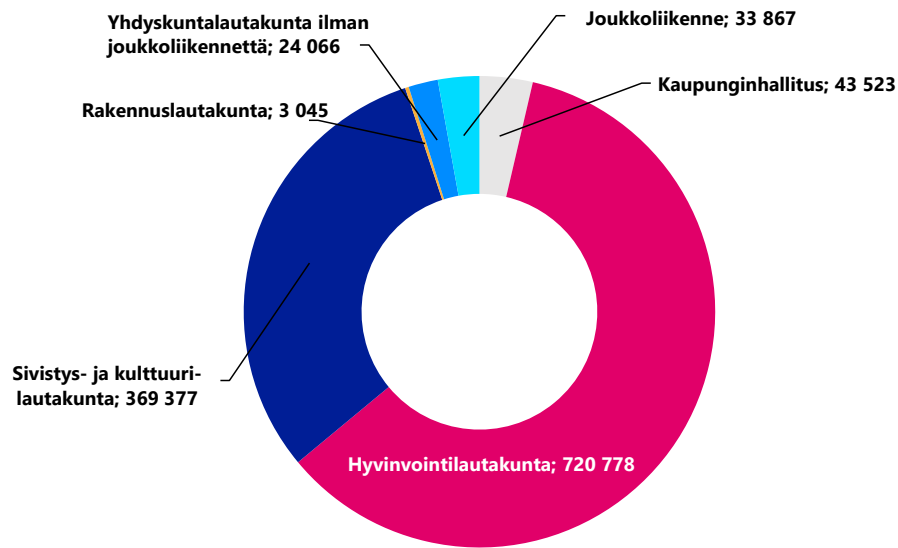
Merkittävimmistä toimintamenoista henkilöstömenot laskevat 2,7 % pelastuslaitoksen ensihoidon siirtyessä vuoden 2022 alusta PPSHP:lle. Palvelujen ostot kasvavat kuitenkin 2,2 % ja avustusmenot 3,3%.

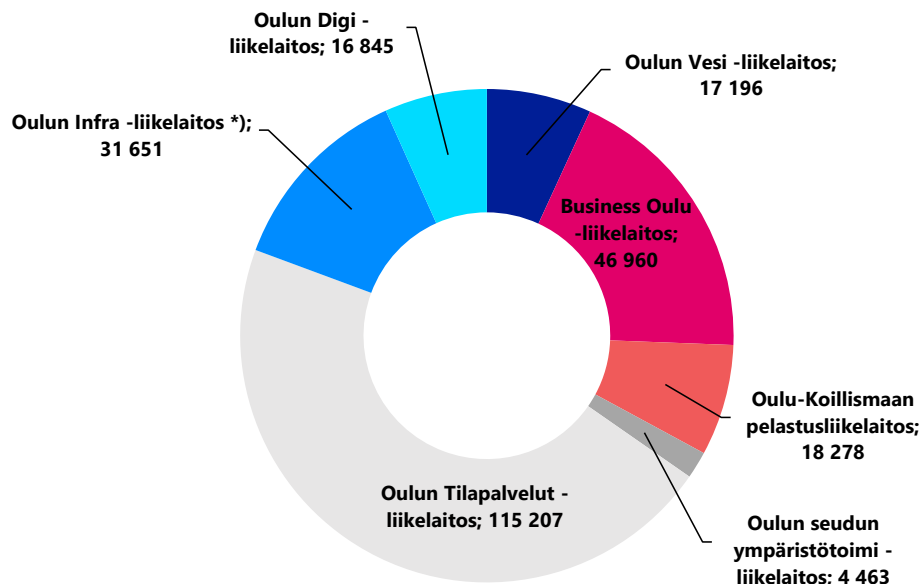
Kuva 13. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen jakautuminen (M €)

Oulun kaupungin ulkoisista toimintamenoista peruskunnan osuus talousarviossa 2022 on 82,4 % , liikelaitosten 17,3 % ja taseyksiköiden 0,3%.

Alla olevissa kuviossa on esitetty peruskunnan lautakuntien ja liikelaitosten ulkoiset toimintamenot.

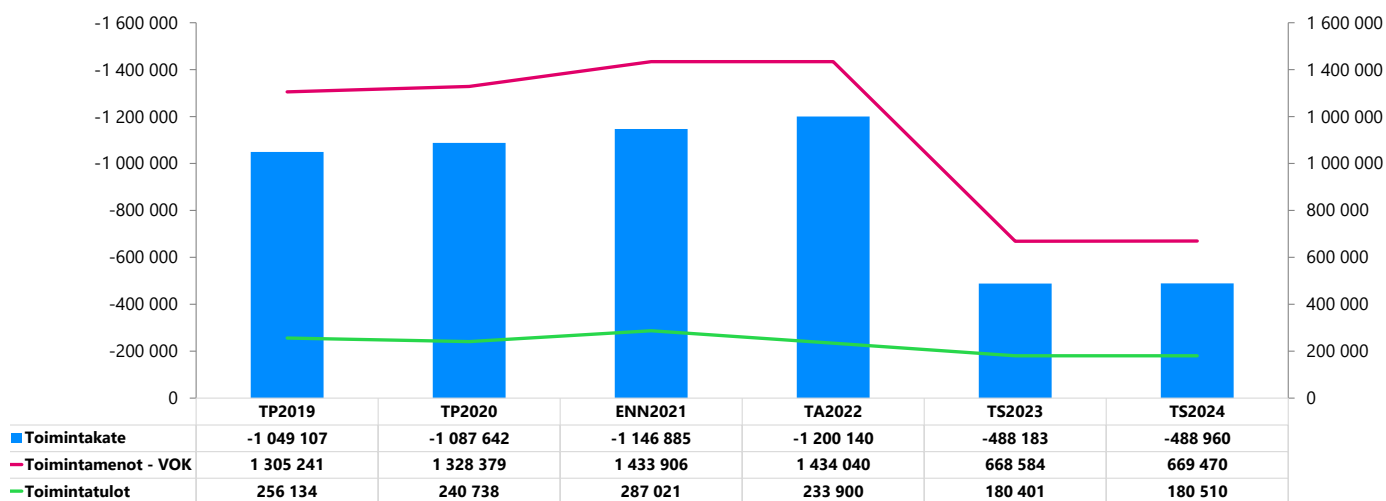

Kuva 14. Peruskunnan ulkoisten toimintamenojen jakautuminen TA2022 (1000 €)

Kuva 15. Liikelaitosten ulkoisten toimintamenojen jakautuminen TA2022 (1000 €)

6.1.3 Toimintakate (nettomenet)

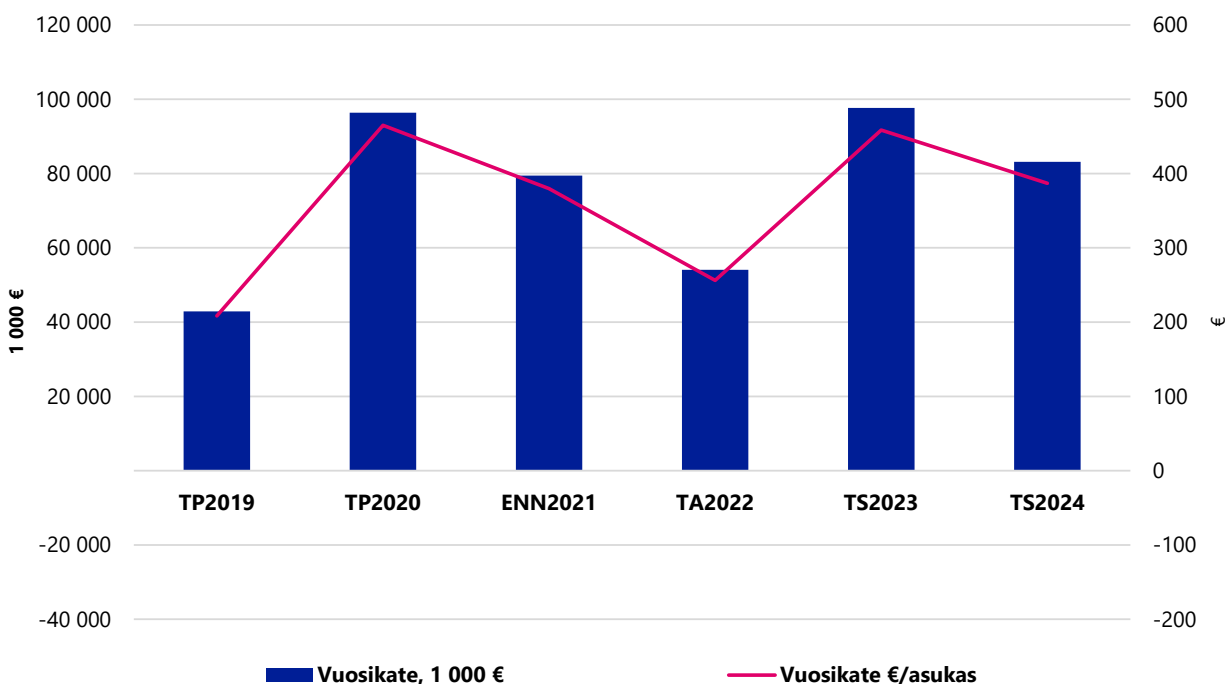

Kuva 16. Oulun kaupungin toimintatulot, toimintamenot (vähennetty valmistus omaan käyttöön) ja toimintakate (1 000 €)

Toimintakate on toimintatulojen ja -menojen erotus, jossa valmistus omaan käyttöön -erät on huomioitu. Toimintakate osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakateen kasvu talousarviossa 2022 vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna on n. 4,6 %.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-

rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulo-rahoitus on riittävä. Oulun kaupungin vuosikate/poistot % talousarviossa 2022 on 64,9 % (tilinpäätöksessä 2020 122 %). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo-rahoituksen olevan riittävä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Oulun kaupungin tulo-rahoitus ei ole riittävä. Vuosikateen arvioidaan alittavan poistot vuonna 2022, mutta kehittyvän suunnittelukaudella poistot kattavaksi.

Kuva 17. Oulun kaupungin vuosikate (1 000 €) ja vuosikate €/asukas

6.1.4 Verotulot

VEROTULOT 1000 €	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kunnallisvero	694 362	724 511	768 158	768 206	805 005	387 590	372 137
<i>Muutos %</i>	4,4	4,3	6,0	6,0	4,8	-51,9	-4,0
<i>Vero %</i>	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50	8,11	8,11
Yhteisövero	45 324	45 547	61 616	61 616	45 814	33 721	33 256
<i>Muutos %</i>	0,3	0,5	35,3	35,3	-25,6	-26,4	-1,4
Kiinteistövero	57 209	54 077	60 143	60 143	60 274	61 480	62 709
<i>Muutos %</i>	0,9	-5,5	11,2	11,2	0,2	2,0	2,0
Verotulot yhteensä	796 894	824 135	889 917	889 965	911 093	482 791	468 102
<i>Muutos %</i>	3,9	3,4	8,0	8,0	2,4	-47,0	-3,0

Kuntien verotulojen ennuste on Kuntaliiton yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Verohallinnon kanssa laatima ennuste koko maan kuntien verotulojen kehityksestä. Veroennustekehikkoa päivitetään noin 3-5 kertaa vuodessa.

Kunnallisveroennuste perustuu Verohallinnon 28.9.2021 julkaisemaan ennakkotietoon.

Veroennuste 2021 ja 2022

Syyskuun ennusteessa on huomioitu palkkojen, eläkkeiden, työttömyysturvaetuksien sekä muiden veronalaisten sosiaalietuuksien muutokset verovuodelle 2020 ja ne perustuvat Verohallinnon tulokehitystilaston tietoon (12.4.2021). Tämän lisäksi ennusteessa on huomioitu Verohallinnon 20.9.2021 julkaisema ennakkotieto koskien koko maan maksuunpantua kunnallisveroa verovuonna 2020. Tämän vuoden tilitysarviossa on huomioitu verovuoden 2020 veronpalautukset ja jäännösverot, jotka odotetaan perittävän/maksettavan tämän ja ensi vuoden alussa. Pääosa veronpalautuksista perittiin veronsaajilta elo- ja syyskuun tilityksissä.

Noususuhdanne näkyy vahvasti valtion pääomatuloverojen kehitysarviossa kuluvana vuonna. Valmistuvan verotuksen 2020 pääomatuloverot olivat myös vahvassa kasvussa. Näin ollen kunnallisveron jako-osuuteen verovuodelle 2021 on vahvistettu reilun 300 miljoonan euron negatiivinen oikaisu. Kuntaryhmän jako-osuus verovuodelle 2021 laskee näin ollen reilulla prosenttiyksiköllä 61,81 %:sta 60,79 %:iin.

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa arviolta 229 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Tästä 209 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista an-

siotasoindeksin tarkistuksista. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina. Ensi vuodelle ennustetaan myös hyvää kasvua joka muun muassa näkyy palkkasumman sekä ennakkoverojen suotuisissa kehitysarvioissa. Ensi vuodelle kunnallisveroja kertyy yhteensä arviolta noin 4 %:ia kuluvaa vuotta enemmän.

Syyskuun kiinteistöveroennusteessa on huomioitu valmistuvan verotuksen 2021 päivitettyt arviot. Verovuoden 2021 maksuunpannun kiinteistöveron kokonaismäärä on tällä hetkellä 1998 miljoonaa euroa. Siitä arviolta noin 190 miljoonaa euroa (vajaa 10 %) erääntyisi maksuun vasta ensi vuoden tammi- ja helmikuussa.

Maksettava yhteisövero verovuonna 2020 perustuu niin ikään Verohallinnon ennakkotietoon per 10.8.2021 ja tämän perusteella arvioituun lopulliseen maksuunpanoarvioon. Myös yhteisöveron kehitysarvio seurasi hyvin toukokuun arviota -noin 40 miljoonaa euroa enemmän yhteisöveroa on odotettavissa.

Verovuoden 2021 maksettavaan yhteisöveroon ei olisi odotettavissa korotusta, vaikka kuluvan vuoden tilittävät ennakkoverot ovatkin olleet vahvassa kasvussa. Ensi vuonna kertyisi näin ollen verrattain vähemmän verovuoden 2021 veroja. Yhteensä yhteisöveroa kertyisi tänä vuonna noin 150 miljoonaa enemmän ja ensi vuonna noin 100 miljoonaa vähemmän, verrattuna toukokuun arvioon.

Yhteisöveroennuste ei muutu aiemmasta arviosta. Maksettava yhteisövero verovuonna 2020 perustuu niin ikään Verohallinnon ennakkotietoon per 20.9.2021 ja tämän perusteella arvioituun lopulliseen maksuunpanoarvioon.

Verovuoden 2021 maksettavaan yhteisöveroon ei olisi odotettavissa korotusta, vaikka kuluvan vuoden tilitettävät ennakkoverot ovatkin olleet vahvassa kasvussa. Ensi vuonna kertyisi näin ollen verrattain vähemmän verovuoden 2021 veroja.

Veroennuste 2023-2025

Vuosille 2023-2025 veroennusteessa on ensi kertaan huomioitu soteuudistuksen arvioituja vaikutuksia kunnallisverotuloihin. Ansiotulot eivät muutu uudistuksen myötä. Kunnallisveron vähennyksiin sen sijaan tulossa merkittäviä muutoksia.

Valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään uudistuksessa siten, että tulosta tehtävät vähennykset myönnettäisiin samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa. Uudistus koskee kunnallisverotuksen perusvähennystä, ansiotulovähennystä ja opintorahavähennystä. Eläketulovähennys myönnettäisiin myös samoin perustein. Verotuslaskenta tapahtuisi kuitenkin edelleen erikseen valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen osalta.

Tuloveroprosentin leikkaus verovuodelle 2023 (% -yksikköä) vuoden 2022 tasosta tehdään samansuuruisesti kaikilta kunnilta. **Ennusteessa on huomioitu toukokuun siirtolaskelmassa sovellettavaa leikkausta -12,39 % -yksikköä joka valmistelun edetessä vielä tulee muuttamaan.**

Nykyistä suurempi osuus verosta tehtävistä vähennyksistä siirtyy valtion verosta tehtäviksi. Tästä johtuen kunnallisverosta vähennettävä osuus pienenee huomattavasti ja samalla kunnallisveron efektiivisyys myös paranee (nimellisen ja efektiivisen veroasteen erotus).

Kunnallisveron tilityksissä kalenterivuosina 2023-2025 on syytä huomioida ennen verovuotta 2023 maksuunpannut kunnallisverot. Ne kertyvät vanhoilla veroperusteilla ja korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja nostavat näin ollen veroennusteen tasoa väliaikaisesti, erityisesti muutosvuosina 2023 ja 2024.

Sote-uudistusvuosina 2023-2025 maksettava yhteisövero yhteensä olisi hyvässä kasvussa. Kuntaryhmän osuutta leikataan uudistuksen myötä kolmanneksella ja näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta putoaa melkein 30 % verovuonna 2023. Myös yhteisöverotilityksissä kalenterivuosina 2023-2025 on syytä huomioida ennen verovuotta 2023 tilitettävät yhteisöverot. Ne kertyvät vanhoilla kuntaryhmän osuuksilla ja nostavat näin ollen veroennusteen tasoa väliaikaisesti, erityisesti muutosvuosina 2023 ja 2024.

Oulun kaupungin verotuloennuste vuosille 2021 ja 2022 on laskettu veroprosentilla 20,5. Vuosille 2023 ja 2024 on veroprosenttina käytetty 8,11.

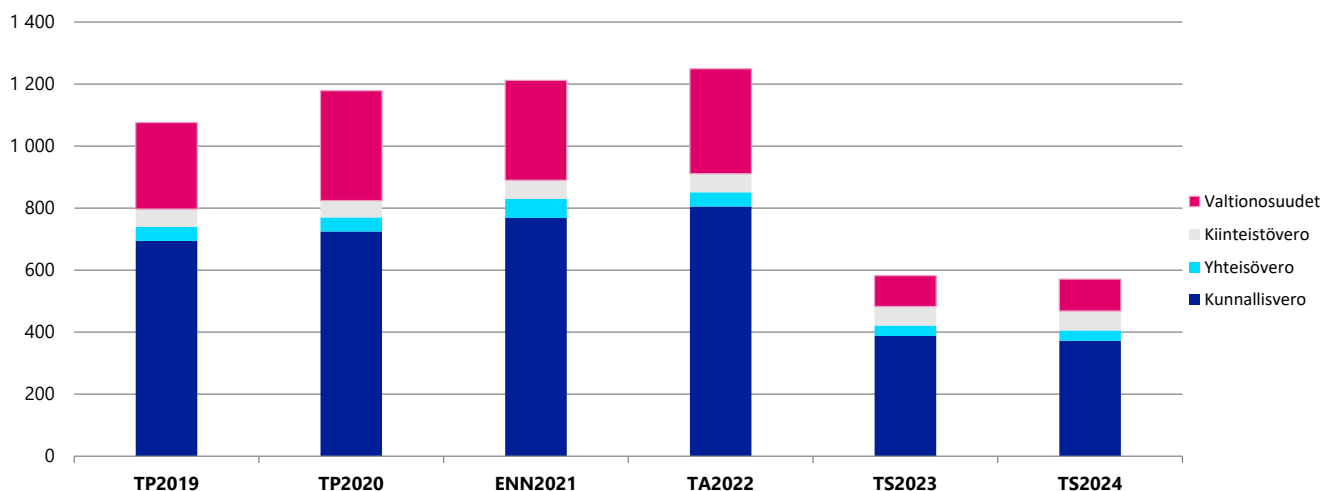
Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Erilaiden vähennysten vuoksi kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämahyvitys.

Alla olevassa taulukossa on Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2019 – 2024. Puhu-

taan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

VEROPROSENTIT	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	20,00	20,00	20,50	20,50	8,11	8,11
Kiinteistöveroprosentit						
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Yleinen kiinteistövero	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Voimalaitos	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
Rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	-	-

TULOVEROPROSENTTI JA EFEKTIIVINEN KUNNALLISVEROASTE						
OULU	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	20,00 %	20,00 %	20,50 %	20,50 %	8,11 %	8,11 %
Kunnallisveroaste (ef.)	14,50 %	14,47 %	14,88 %	14,96 %	6,34 %	6,37 %
Erotus	5,50 %	5,53 %	5,62 %	5,54 %	1,77 %	1,74 %

Kuva 18. Verotulojen ja valtionosuuksien kehittyminen (M€)

6.1.5 Valtionosuudet ja verorahoitus

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuonna 2010. Edellisen kerran peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntöä muutettiin valtionosuuden määräytymisperusteiden osalta vuonna 2015. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesti valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain.

Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta sekä ydinvoimalaitosten kiinteistövero. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai tasausvähennyksen määrään.

Mikäli laskennallinen verotulo on pienempi kuin tasausraja, kunta saa tasauslisää. Tuolloin kunnan valtionosuutta lisätään 80 prosentin osuudella kunnan laskennallisen verotulon ja tasausrajan erotuksesta. Kunnan valtionosuuksiin tehdään puolestaan tasausvähennys, mikäli sen laskennalliset verotulot ovat suuremmat kuin tasausraja. Tasausvähennys on lievästi progressiivinen, ja se on vähintään 30 prosenttia tasausrajan ylittävältä osalta. Vuonna 2021 tasauslisää saa 265 kuntaa vajaat 1,5 miljardia euroa. Tasausvähennyskuntia on 28, ja vähennyksen määrä noin -700 miljoonaa euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperusteisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäksi osat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensaatio.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen ja
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään:

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- korotuksena pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville perusopetuksen oppilaille
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena sekä
- joustavan perusopetuksen lisänä.

Lisäksi myönnetään rahoitusta:

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailla järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille.

Kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2022 yhteensä noin 10,6 miljardia euroa ja kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonalla eurolla (6,1 %) vuodesta 2021. Kunta-kohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä riippuen. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetyksen kompensaaion kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€).

Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia 234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksissa ei ole enää koronatukia.

Vuonna 2022 jatketaan hallitusohjelman mukaisia uudistuksia. Uusina toimenpiteinä valtionosuutta kohdennetaan seulontaohjelman laajennukseen 10 milj. euroa ja lastensuojeluun 4,8 milj. euroa. Lisäksi varhaiskasvatukseen uuteen tukeen osoitetaan peruspalvelujen valtionosuuden lisäystä 6,25 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuriministeriön kautta 8,8 milj. euroa vuonna 2022. Vanhuspalvelulain mukaiseen hoitohenkilöstön mitoitukseen osoitetaan 43,7 milj. euroa lisäystä peruspalvelujen valtionosuuksiin vuonna 2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamiseen osoitetaan 132,9 milj. euroa vuonna 2022. Määrärahoista valtaosa kohdentuu tulevaisuuden sotekeskuksen, vanhuspalveluiden kehittämisen, kansallisen mielenterveysstrategian, kuntoutuksen kehittämisen ja peruspalveluiden saatavuuden parantamisen kokonaisuuksien kehittämiseen ennen niiden siirtymistä pysyviksi tulevien hyvinvointialueiden menoiksi.

Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan 1.8.2021 alkaen. Uudistuksen arvioidaan lisäävän kuntien kustannuksia 129 milj. euroa vuodesta 2024 eteenpäin. Oppivelvollisuuden laajentamiseen ja maksuttomaan toisen asteen koulutukseen kohdennetaan 65 milj. euroa. Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelu-

jen vahvistamiseen perusopetuksessa ja toisella asteella kohdennetaan 20 milj. euroa vuonna 2022.

Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan kohdennetaan 60 milj. euroa ja varhaiskasvatukseen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan ohjelmaan 80 milj. euroa vuonna 2022. Vuonna 2021 käynnistetyn lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoa jatketaan, ja siihen kohdennetaan 10 milj. euroa vuonna 2022, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 9 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä muihin tukitoimiin opiskelijoiden tarvitseman opetuksen ja ohjauksen varmistamiseksi kohdennetaan 70 milj. euroa vuodelle 2022, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 51,8 milj. euroa.

Verotus vaikuttaa valtionosuuteen tulopohjan tasauksen kautta (kaksi vuotta vanhaa).

Oulun kaupungin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on n. 45 milj. euroa (ennuste vuodelle 2021 on 40,1 milj. euroa). Valtionosuuksia tasataan laskennallisten verotulojen perusteella kahden vuoden viiveellä. Kiinteistövero siirrettiin tasauksen ulkopuolelle vuonna 2012 ja palautettiin ydinvoimaloiden osalta takaisin vuoden 2015 alusta 50 % painoarvolla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä.

Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä. Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuutta, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset ovat vuonna 2021 nettona n. -11,9 milj. euroa.

Lopulliset päätökset vuoden 2022 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2021 lopussa. Ennakkolaskelmien mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 23,59 %.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta koskevat laskelmat vuosille 2023-2024 ovat vielä alustavia, ja ne tarkentuvat muun muassa sote-laskelmien päivytyksen myötä.

VALTIONOSUUDET 1 000 €	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Valtionosuudet	279 065	354 281	321 729	321 729	338 113	99 148	102 923
Muutos %	2,1	27,0	-9,2	-9,2	5,1	-70,7	3,8
VERORAAHOITUS 1 000 €	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Verotulot yhteensä	796 894	824 135	889 917	889 965	911 093	482 791	468 102
Muutos %	3,9	3,4	8,0	8,0	2,4	-47,0	-3,0
Valtionosuudet	279 065	354 281	321 729	321 729	338 113	99 148	102 923
Muutos %	2,1	27,0	-9,2	-9,2	5,1	-70,7	3,8
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	1 075 959	1 178 415	1 211 645	1 211 694	1 249 206	581 939	571 025
Muutos %	3,4	9,5	2,8	2,8	3,1	-53,4	-1,9

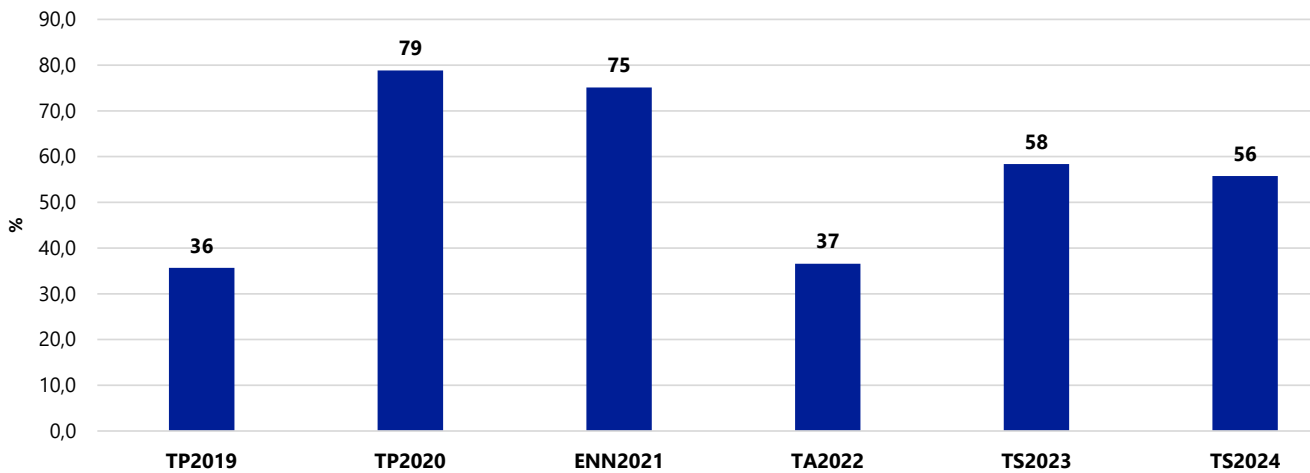
6.2 Rahoituslaskelmaosa

RAHOITUSLASKELMA OULUN KAUPUNKI 1 000 EUR	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	42 885	96 398	74 701	79 442	54 094	97 674	83 152
Tulorahoituksen korjaukset	-5 427	-9 363	-20 866	-23 557	-11 020	-6 000	-6 000
Toiminnan rahavirta	37 459	87 035	53 835	55 885	43 074	91 674	77 152
Investointimenot	-120 974	-122 952	-125 524	-106 461	-151 679	-167 295	-149 153
Rahoitusosuudet investointeihin	723	675	2 201	692	3 805	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16 985	18 259	27 986	30 292	11 020	6 000	6 000
Investointien rahavirta	-103 267	-104 017	-95 338	-75 477	-136 854	-161 295	-143 153
Toiminnan ja investointien rahavirta	-65 808	-16 983	-41 502	-19 592	-93 780	-69 622	-66 001
Antolainasaamisten lisäys	-34	-2 989	-500	-605	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	5 091	10 847	3 657	3 700	3 596	3 593	3 589
Antolainauksen muutokset	5 057	7 858	3 157	3 096	3 096	3 093	3 089
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	150 000	126 665	0	113 413	96 392	98 168
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849	-21 208	-26 849	-26 849	-22 729	-29 863	-35 255
Lyhytaikaisten lainojen muutos	51 506	-79 180	0	30 000	0	0	0
Lainakannan muutos	55 656	49 611	99 816	3 151	90 684	66 529	62 913
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 870	19 047	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	52 843	76 517	102 973	6 246	93 780	69 622	66 002
Rahavarojen muutos	-12 965	59 534	61 471	-13 346	0	0	0

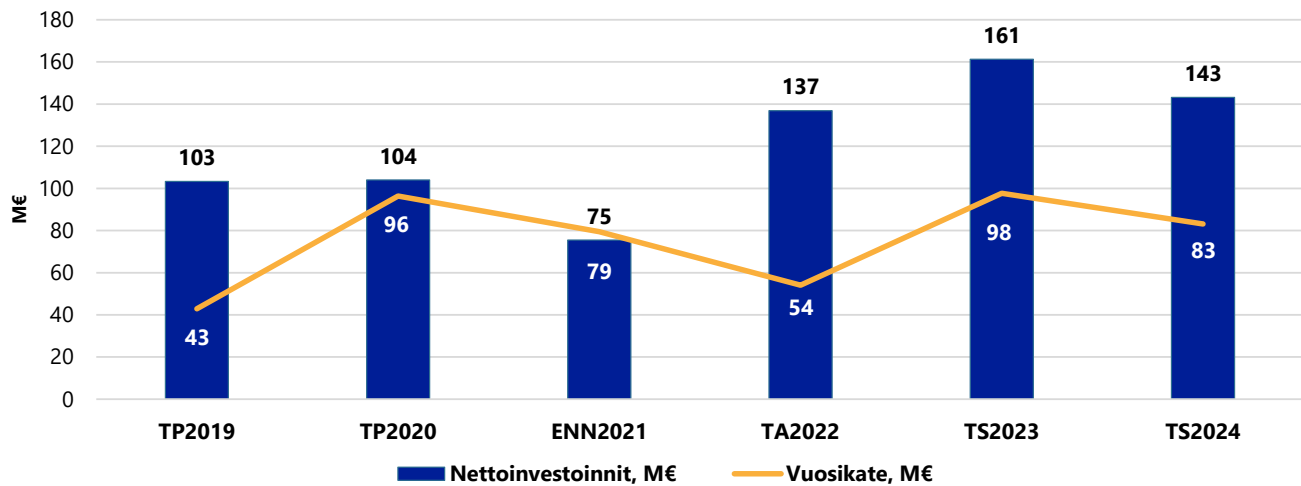
6.2.1 Investoinnit

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankinta sekä rahoitusosuudet ja pitkävaikutteisten tuotantovälineiden myynneistä saatavat tulot. Kasvavana kaupunkina Oulun tarve investoida on

korkea. Tiukassa taloustilanteessa haasteena on löytää olemassa olevan palveluverkon mahdollisuudet. Tulorahoitus ei ole riittävä. Vuosikatteen alhainen taso asettaa paineita lisälainanotolle.

Kuva 19. Investointien tulorahoituksen kehittyminen

$$\text{Nettoinvestoinnit} = \text{investointimenot} - \text{rahoitusosuudet} - \text{luovutusosuudet}$$

Kuva 20. Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehittyminen

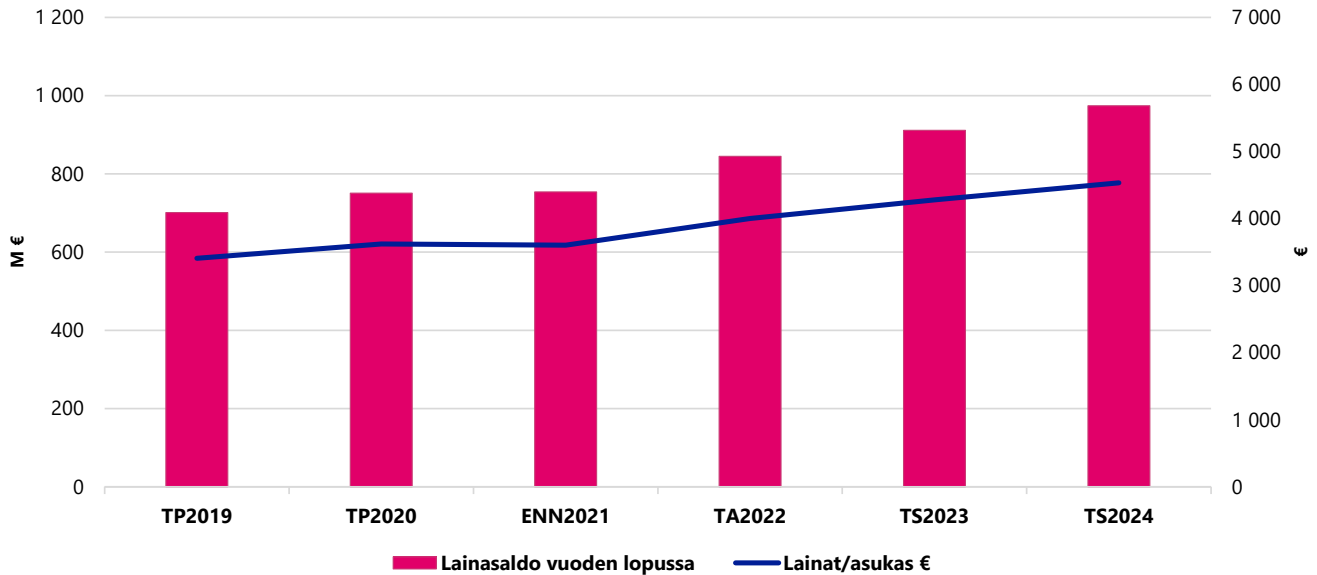
Oulun kaupungin investoinnit

INVESTOINTIKOHEET 1 000 €	TA2022	TS2023	TS2024
Peruskunta			
Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	2 000
Irtain käyttöomaisuus	4 887	4 605	2 202
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 608	45 332	43 475
Maanhankinta	6 000	6 000	6 000
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	54 495	57 937	53 677
Liikelaitokset, Kehittämisrahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö			
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	66 618	75 324	63 442
Oulun Vesi -liikelaitos	18 234	26 854	26 354
Kehittämisrahasto	2 100	2 100	600
Muut sisäiset liikelaitokset	10 232	5 080	5 080
LIKELAITOKSET, KEHITTÄMISRAHASTO JA RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKÖ YHTEENSÄ	97 184	109 358	95 476
OULUN KAUPUNKI YHTEENSÄ	151 679	167 295	149 153

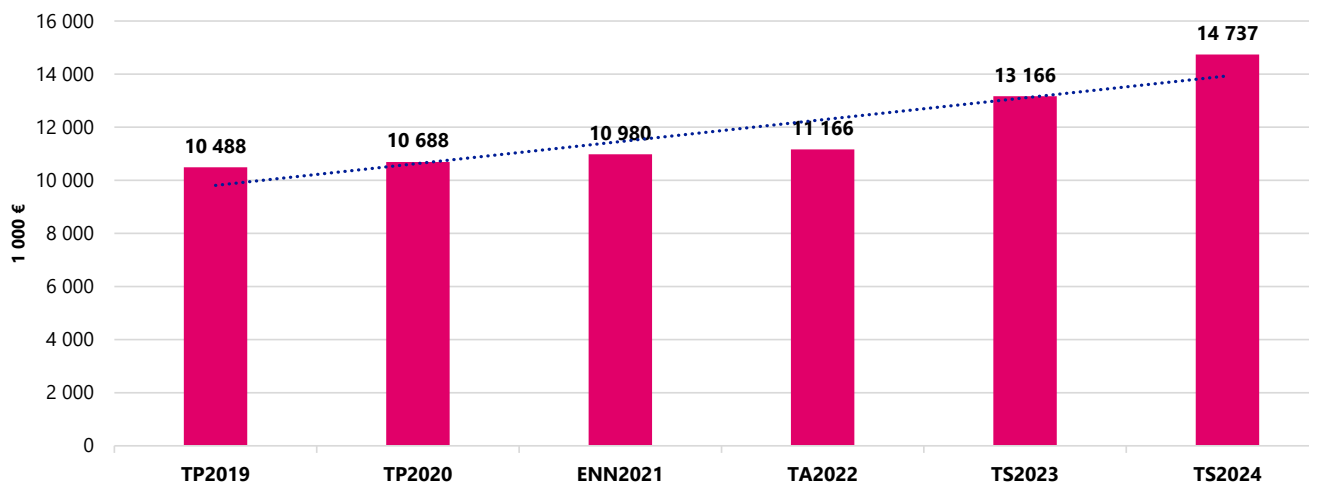
6.2.2 Lainat

Vuonna 2020 Oulun kaupungin lainat olivat 750 milj. euroa ja asukasta kohden 3 616 euroa. Vuonna 2021 on tavoitteena, että kaupungin ei tarvitse nostaa lainaa.

Talousarviolukujen 2022 pohjalta laskettu lainasaldo vuonna 2022 on n. 845 milj. euroa ja se on 4 001 euroa/asukas.

Kuva 21. Oulun kaupungin lainat ja lainat €/asukas

Kuva 22. Lainojen korkomenot vuosittain

6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA PERUSKUNTA 1000 EUR	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot	185 131	167 842	188 281	211 205	177 021	116 265	116 488
Valmistus omaan käyttöön	9 484	10 598	8 250	8 319	8 250	8 250	8 250
Toimintamenot	-1 315 188	-1 345 710	-1 423 994	-1 445 863	-1 463 559	-691 588	-694 231
Toimintakate	-1 120 573	-1 167 270	-1 227 463	-1 226 339	-1 278 288	-567 073	-569 493
Verotulot	796 894	824 135	889 917	889 965	911 093	482 791	468 102
Valtionosuudet	279 065	354 281	321 729	321 729	338 113	99 148	102 923
Rahoitustulot ja -menot	18 601	23 423	29 698	30 257	22 603	21 890	19 465
Korkotulot	10 239	10 449	11 712	11 345	10 041	10 328	10 649
Muut rahoitustulot	29 485	27 615	30 262	30 421	24 501	25 501	24 326
Korkomenot	-10 488	-10 688	-11 492	-10 977	-11 156	-13 156	-14 727
Muut rahoitusmenot	-396	-3 952	-783	-533	-783	-783	-783
Vuosikate	-15 719	34 569	13 881	15 611	-6 479	36 756	20 997
Poistot ja arvonalentumiset	-41 617	-37 097	-33 600	-40 777	-33 600	-31 910	-31 910
Poistot	-36 961	-37 097	-33 600	-36 700	-33 600	-31 910	-31 910
Arvonalentumiset	-4 656	0	0	-4 078	0	0	0
Tilikauden tulos	-57 337	-2 528	-19 719	-25 166	-40 079	4 846	-10 913
Rahastojen muutos	0	0	0	726	0	0	0
Yli-/alijäämä	-57 337	-2 528	-19 719	-24 440	-40 079	4 846	-10 913

RAHOITUSLASKELMA PERUSKUNTA 1000 EUR	TP2019	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	-15 719	34 569	13 881	15 611	-6 479	36 756	20 997
Tulorahoituksen korjaukset	-10 878	-8 303	-20 831	-22 187	-11 000	-6 000	-6 000
Toiminnan rahavirta	-26 597	26 266	-6 950	-6 576	-17 479	30 756	14 997
Investointimenot	-48 615	-42 230	-78 175	-76 432	-54 495	-57 937	-53 677
Rahoitusosuudet investointeihin	355	624	1 966	457	1 810	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	15 912	17 642	27 951	27 948	11 000	6 000	6 000
Investointien rahavirta	-32 348	-23 965	-48 258	-48 027	-41 685	-51 937	-47 677
Toiminnan ja investointien rahavirta	-58 945	2 301	-55 209	-54 603	-59 164	-21 181	-32 680
Antolainasaamisten lisäys	-13 042	-30 930	-43 500	-547	-40 500	-48 500	-44 500
Antolainasaamisten vähennys	12 712	20 088	14 574	13 924	13 867	17 864	22 668
Antolainauksen muutokset	-330	-10 842	-28 926	13 378	-26 633	-30 636	-21 832
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	150 000	126 665	0	113 413	96 392	98 168
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849	-21 208	-26 849	-26 849	-22 729	-29 863	-35 255
Lyhytaikaisten lainojen muutos	51 506	-79 180	0	30 000	0	0	0
Lainakannan muutos	55 656	49 611	99 816	3 151	90 684	66 529	62 913
Muut maksuvalmiuden muutokset	-13 540	19 352	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	41 786	58 121	70 890	16 528	64 051	35 893	41 082
Rahavarojen muutos	-17 158	60 422	15 681	-38 075	4 887	14 712	8 402

6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

Taulukko kuvaa peruskunnan toimialojen, liikelaitosten ja taseyksiköiden (Kehittämisrahasto, Valistustalorahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö) vaikutusta

Oulun kaupungin tulokseen (ulkoiset erät). Alempi taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät.

TULOSLASKELMA 1000 € TA2022 (ULKOISET ERÄT)	Oulun kaupunki yhteensä	Peruskunta yhteensä	Liikelaitokset yhteensä	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tila-palvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan pelastus-liikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yhteensä
Toimintatulot	233 900	172 595	57 168	36 399	334	876	2 668	6 630	8 021	2 241	4 137
Valmistus omaan käyttöön	15 629	8 250	1 679	1 679	0	0	0	0	0	0	5 700
Toimintamenot	-1 449 669	-1 194 671	-250 601	-17 196	-115 207	-31 651	-16 845	-46 960	-18 278	-4 463	-4 397
Toimintakate	-1 200 140	-1 013 826	-191 755	20 881	-114 873	-30 775	-14 178	-40 331	-10 257	-2 223	5 440
Verotulot	911 093	911 093	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	338 113	338 113	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	5 028	2 610	9	18	0	0	-10	0	1	0	2 409
Korkotulot	9 704	8 524	0	0	0	0	0	0	0	0	1 180
Muut rahoitustulot	7 744	6 025	19	18	0	0	0	0	1	0	1 700
Korkomenot	-11 166	-11 156	-10	0	0	0	-10	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-1 254	-783	0	0	0	0	0	0	0	0	-471
Vuosikate	54 094	237 990	-191 746	20 899	-114 873	-30 775	-14 188	-40 331	-10 256	-2 223	7 849
Poistot ja arvonalentumiset	-83 400	-33 600	-16 067	-9 972	-152	-460	-4 470	-129	-883	-2	-33 733
Poistot	-83 200	-33 600	-16 067	-9 972	-152	-460	-4 470	-129	-883	-2	-33 533
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-29 306	204 390	-207 813	10 927	-115 025	-31 235	-18 658	-40 459	-11 139	-2 224	-25 884
Poistoeron muutos	3 259	0	1 105	1 105	0	0	0	0	0	0	2 154
Vapaaehtoisten varausten muutos	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-28 047	204 390	-208 708	10 032	-115 025	-31 235	-18 658	-40 459	-11 139	-2 224	-23 730

TULOSLASKELMA 1000 € TA2022 (SIS. SISÄISET ERÄT)	Oulun kaupunki yhteensä	Peruskunta yhteensä	Liikelaitokset yhteensä	Oulun Vesi -liikelaitos	Oulun Tila-palvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	Business Oulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan pelastus-liikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yhteensä
Toimintatulot	576 384	180 244	294 050	38 100	119 034	33 436	22 178	53 880	22 500	4 922	102 090
Valmistus omaan käyttöön	15 629	8 250	1 679	1 679	0	0	0	0	0	0	5 700
Toimintamenot	-1 792 152	-1 466 741	-268 014	-19 387	-117 834	-32 976	-17 528	-53 751	-21 618	-4 920	-57 397
Toimintakate	-1 200 140	-1 278 248	27 715	20 392	1 201	460	4 650	129	882	2	50 393
Verotulot	911 093	911 093	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	338 113	338 113	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	5 028	22 603	-6 875	-6 866	0	0	-10	0	1	0	-10 699
Korkotulot	11 221	10 041	0	0	0	0	0	0	0	0	1 180
Muut rahoitustulot	26 220	24 501	19	18	0	0	0	0	1	0	1 700
Korkomenot	-12 683	-11 156	-281	-271	0	0	-10	0	0	0	-1 245
Muut rahoitusmenot	-19 730	-783	-6 613	-6 613	0	0	0	0	0	0	-12 334
Vuosikate	54 094	-6 439	20 840	13 526	1 201	460	4 640	129	883	2	39 693
Poistot ja arvonalentumiset	-83 400	-33 600	-16 067	-9 972	-152	-460	-4 470	-129	-883	-2	-33 733
Poistot	-83 200	-33 600	-16 067	-9 972	-152	-460	-4 470	-129	-883	-2	-33 533
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-29 306	-40 039	4 773	3 553	1 049	0	170	0	0	0	5 960
Poistoeron muutos	3 259	0	1 105	1 105	0	0	0	0	0	0	2 154
Vapaaehtoisten varausten muutos	-2 000	0	-2 000	-2 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-28 047	-40 039	3 878	2 659	1 049	0	170	0	0	0	8 114

7 Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna peruskunnan lautakuntien toimintatulot, toimintamenot ja toimintakateet. Luvut sisältävät sisäiset erät.

PERUSKUNNAN KÄYTTÖTALOUS 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024	MUUTOS TA2022/ ENN2021	MUUTOS TA2022/ ENN2021, %
Keskusvaalilautakunta								
Toimintatulot	0	230	230	340	340	680	110	47,8
Toimintamenot	-19	-475	-476	-340	-330	-930	136	-28,6
Toimintakate	-19	-245	-246	0	10	-250	246	-100,0
Tarkastuslautakunta								
Toimintatulot	3	2	0	1	1	1	1	208,7
Toimintamenot	-535	-647	-554	-629	-567	-552	-75	13,5
Toimintakate	-532	-645	-553	-627	-566	-551	-74	13,4
Kaupunginvaltuusto								
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-381	-528	-528	-525	-525	-525	3	-0,6
Toimintakate	-381	-528	-528	-525	-525	-525	3	-0,6
Kaupunginhallitus Yhteensä								
Toimintatulot	2 530	14 321	14 206	3 229	2 631	2 515	-10 977	-77,3
Toimintamenot	-90 498	-106 499	-106 159	-107 708	-89 771	-86 035	-1 549	1,5
Toimintakate	-87 969	-92 178	-91 952	-104 479	-87 140	-83 521	-12 526	13,6
KH ilman erillissitovuutta								
Toimintatulot	0	10	10	2	2	2	-8	-79,1
Toimintamenot	-73 118	-81 162	-80 994	-82 776	-65 209	-61 636	-1 782	2,2
Toimintakate	-73 118	-81 152	-80 984	-82 774	-65 207	-61 634	-1 790	2,2
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset								
Toimintatulot	1 023	11 876	11 932	45	45	45	-11 887	-99,6
Toimintamenot	-4 729	-9 258	-9 538	-8 147	-9 115	-9 115	1 391	-14,6
Toimintakate	-3 706	2 618	2 394	-8 102	-9 070	-9 070	-10 496	-438,4
Konsernihallinto								
Toimintatulot	1 507	2 389	1 855	1 502	904	788	-353	-19,0
Toimintamenot	-12 222	-15 480	-14 455	-13 985	-12 647	-12 484	470	-3,3
Toimintakate	-10 715	-13 090	-12 600	-12 483	-11 743	-11 696	117	-0,9

PERUSKUNNAN KÄYTTÖTALOUS 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024	MUUTOS TA2022/ ENN2021	MUUTOS TA2022/ ENN2021, %
Kehittämissalkut								
Toimintatulot	0	46	409	1 680	1 680	1 680	1 271	310,5
Toimintamenot	-429	-600	-1 172	-2 800	-2 800	-2 800	-1 628	139,0
Toimintakate	-429	-554	-762	-1 120	-1 120	-1 120	-358	46,9
Hyvinvointilautakunta								
Toimintatulot	52 221	53 406	77 198	52 309	0	0	-24 889	-32,2
Toimintamenot	-709 189	-731 839	-758 731	-761 209	0	0	-2 478	0,3
Toimintakate	-656 968	-678 433	-681 533	-708 900	0	0	-27 367	4,0
Sivistys- ja kulttuurilautakunta								
Toimintatulot	25 966	31 643	31 108	30 683	26 988	26 488	-425	-1,4
Toimintamenot	-461 195	-498 685	-495 590	-503 955	-509 646	-514 930	-8 365	1,7
Toimintakate	-435 229	-467 042	-464 482	-473 272	-482 658	-488 442	-8 790	1,9
Yhdyskuntalautakunta Yhteensä								
Toimintatulot	83 277	84 964	84 746	86 992	82 831	83 331	2 246	2,7
Toimintamenot	-70 209	-73 856	-72 291	-77 509	-79 136	-79 647	-5 218	7,2
Toimintakate	13 069	11 109	12 455	9 483	3 695	3 684	-2 972	-23,9
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä							0	
Toimintatulot	65 053	65 372	65 189	64 442	59 781	60 281	-747	-1,1
Toimintamenot	-43 513	-45 086	-43 618	-43 602	-44 025	-44 537	16	0,0
Toimintakate	21 541	20 286	21 572	20 840	15 756	15 745	-731	-3,4
Joukkoliikenne							0	
Toimintatulot	18 225	19 592	19 556	22 550	23 050	23 050	2 994	15,3
Toimintamenot	-26 696	-28 770	-28 673	-33 907	-35 111	-35 111	-5 234	18,3
Toimintakate	-8 472	-9 178	-9 117	-11 357	-12 061	-12 061	-2 241	24,6
Rakennuslautakunta							0	-
Toimintatulot	3 845	3 716	3 716	3 466	3 473	3 473	-250	-6,7
Toimintamenot	-3 086	-3 216	-3 216	-3 435	-3 362	-3 362	-219	6,8
Toimintakate	759	500	500	31	111	111	-469	-93,8
Peruskunta käyttötalous yhteensä							0	
Toimintatulot	167 842	188 281	211 205	177 021	116 265	116 488	-34 184	-16,2
Toimintamenot	-1 335 113	-1 415 744	-1 437 544	-1 455 309	-683 338	-685 981	-17 765	1,2
Toimintakate	-1 167 270	-1 227 463	-1 226 339	-1 278 288	-567 073	-569 493	-51 949	4,2

7.2 Keskusvaalilautakunta

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	0	230	230	340	340	680
TOIMINTAMENOT	-19	-475	-476	-340	-330	-930
TOIMINTAKATE	-19	-245	-246	0	10	-250

Maakuntavaalit eli aluevaalit järjestetään 23.1.2022. Aluevaaleissa valitaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustoon jäsenet sekä varajäsenet. Vuon-

na 2023 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2024 järjestetään presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit.

7.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaisesti arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta raportoi arviointityössään tekemistään havainnoista kaupunginvaltuustolle koko tilivuoden kattavassa arviointikertomuksessa ja yhdessä arviointiraportissa tilivuoden aikana. Tarkastuslautakunnan ja sen alaisen ulkoisen tarkastuksen yksikön tuottaman arviointi- ja tarkastustiedon tavoite on kehittää kaupungin toimintaa.

Lisäksi tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (KuntaL 125 §). Lautakunnalle on lakisääteistä roolia

myös, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää (KuntaL 110 §) tai tilintarkastajan tilintarkastuskertomus sisältää muistutuksen.

Tarkastuslautakunta on myös lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupungin toimintaympäristön muutokset ja kunnan toimialan muutokset vaikuttavat myös tarkastuslautakuntaan ja ulkoisen tarkastuksen yksikköön.

Tarkastuslautakunta kehittää arviointitoimintaansa sekä ulkoisella arvioinnilla (kyselyt kaupunginvaltuustolle ja ulkopuoliset asiantuntija-arvioinnit) ja itsearvioinnilla.

Lautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttää sekä lautakunnan että ulkoisen tarkastuksen yksikön henkilökunnan koulutusta.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	3	2	0	1	1	1
TOIMINTAMENOT	-535	-647	-554	-629	-567	-552
TOIMINTAKATE	-532	-645	-553	-627	-566	-551

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Tuet ja avustukset	2	1	0	1	1	1
Muut vuokratulot	1	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	3	2	0	1	1	1
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-393	-411	-413	-408	-353	-335
Palkat ja palkkiot	-310	-323	-325	-320	-274	-260
Henkilöstösivukulut	-83	-88	-88	-88	-79	-75
Palvelujen ostot	-120	-211	-120	-203	-197	-199
Muut palvelujen ostot	-120	-211	-120	-203	-197	-199
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	-3	-2	-3	-3	-3
Tilavuokramenot	-15	-19	-16	-9	-9	-9
Muut vuokramenot	-5	-2	-3	-5	-5	-5
Toimintamenot yhteensä	-535	-647	-554	-629	-567	-552
TOIMINTAKATE	-532	-645	-553	-627	-566	-551

Vuoden 2023 aikana on mahdollista hyödyntää henkilöstömenoissa luonnollista poistumaa, kun osa tehtävistä

siirtyy hyve-alueille. Vähennystä kompensoidaan osittain ostopalveluilla.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee lautakunnan vastuulla olevat asiat ja tekee tehtävät, jotka lautakunta on hyväksynyt työohjelmassaan sekä avustaa tilintarkastajaa tilintarkastussopimuksen mukaisesti. Yksikössä työskentelee neljä henkilöä: kaupunginreviisori, kaksi kaupunkitarkastajaa, joista toinen on määräaikainen ja tarkastaja.

Arviointi- ja tarkastustyö edellyttävät laaja-alaista kuntiin vaikuttavien yhteiskunnallisten asioiden ja muutosten seurantaa, kaupungin toiminnan ja kehityksen laaja-alaista seurantaa, tietojenhankinnan ja tietojär-

jestelmien osaamista, analysointitaitoja ja viestintätaitoja.

Yksikössä on tehty osaamiskartoitus vuonna 2015. Yksikössä on hyvä perusosaaminen, mutta työn luonne edellyttää jatkuvaa osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä. Yksikössä pyritään lisäämään osaamista myös tiimimäisellä työtavalla sekä keskinäisellä vuorovaikutuksella. Yksi henkilö on uusi ja aloittanut elokuussa 2021. Yksikössä on hyvät perusvalmiudet liittää uudet tiedot aiempaan osaamis pohjaan. Riskinä on osaamisten eriytyminen ja henkilöstön väheneminen.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	4	4	4	4	3	3
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-310	-323	-325	-320	-274	-260
Henkilösivukulut	-83	-88	-88	-88	-79	-75
Yhteensä	-393	-411	-413	-408	-353	-335

7.4 Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	0	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-381	-528	-528	-525	-525	-525
TOIMINTAKATE	-381	-528	-528	-525	-525	-525

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset

tavoitteet kaupunkikonsernille. Määrärahat on varattu valtuuston perustoimintaan ja sen hoitamiseen.

7.5 Kaupunginhallitus

7.5.1 Kaupunginhallitus yhteensä

Informatiivinen tieto

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	2 530	14 321	14 206	3 229	2 631	2 515
TOIMINTAMENOT	-90 498	-106 499	-106 159	-107 708	-89 771	-86 035
TOIMINTAKATE	-87 969	-92 178	-91 952	-104 479	-87 140	-83 521

KH.n 2021-24 määrärahat sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyneen tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyneen osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön ja tasa-arvotoimikunnan määrärahat. TP2020-vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Kaupunginhallitus yhteensä sisältää neljä eri sitovuutta, jotka ovat toimintakatteeltaan nettositovia:

- KH ilman erillissitovuuksia
- Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset
- Konsernihallinto
- Kehittämissalkut

7.5.2 Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	0	10	10	2	2	2
TOIMINTAMENOT	-73 118	-81 162	-80 994	-82 776	-65 209	-61 636
TOIMINTAKATE	-73 118	-81 152	-80 984	-82 774	-65 207	-61 634

KH ilman erillissitovuuksia -sitovuuden 2021-24 määrärahat sisältävät sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyneen tasa-arvotoimikunnan määrärahat. TP2020-vertailutiedot eivät sisällä tähän liittyviä euroja.

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Muut toimintatuotot 2

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Kaupunginhallitus 450
- Muut toimielimet 117
- Käyttövarausmäärärahat 464
- Suhdetoiminta ja edustus 185
- Pehkolanlampi 100

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset (1 000 €): Kaikki yhteensä 81 460

- Pohjois-Pohjanmaan liitto 1 864
- Suomen Kuntaliitto 605
- Kunnallinen työmarkkinalaitos 210
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos 14 479
- Oulun seudun ympäristötoimi 2 656
- Verotuskustannukset 4 590
- BusinessOulu liikelaitos avustus 8 455
- BusinessOulu työllisyyspalvelujen avustus 37 241
- BusinessOulu viestintä- ja markkinointiyksikön avustus 1 154
- Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta-avustus 2 8860
- Oulun kaupunginteatteri Oy 4 950
- Oulun Musiikkijuhlasäätiö 160
- Oulun Kulttuurisäätiö 2 000
- Liikuntaopistoavustus 130
- Työttömien ja vähävaraisten joulujuhlatapahtumat 10
- Muut avustukset yhdistyksille ja yhteisöille 70

Suhdetoiminta

Kaupunginhallituksen suhdetoiminnassa huomioidaan strategisesti merkittäviä valtakunnallisia sekä kansainvälisiä vieraita, tapahtumia ja verkostoja kaupungin edunvalvonnan, elinvoiman sekä markkinoinnin näkökulmasta. Yhteistyössä korostuu naapurimaiden pohjoiset alueet sekä EU-maat, Euroopan Unionin eri organisaatiot, kaupungin kumppani- ja partnerikaupungit maailmalla sekä alueen elinkeinoelämän merkittävät yhteistyötahot.

Vuodelle 2022 siirtyy useita korona pandemian vuoksi peruuntuneita merkittäviä kansallisia ja kansainvälisiä tapahtumia sekä vierailuja, jotka huomioidaan vieraanvaraisuudessa; Kirkkopäivät ja lähetysjuhlat, nelipäiväinen Nordic Days-tapahtuma, Työterveyslaitoksen Seminaari, Helsingborgin kaupunginhallituksen vierailu, tapauskohtaisesti Oulun yliopiston konferensseja sekä useita suurlähettiläiden vierailuja. Oulun valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 kasvattaa kansainvälisten tapahtumien ja vieraiden määrää. Oulun kaupunki on myös ilmoittanut halukkuutensa isännöidä vuonna 2022 Barentsin Euroarktisen Neuvoston Suomen puheenjohtajuuskauden ministeri- ja aluetason kokouksia.

Kaupungintalon remontin aikana edustustilaisuudet pyritään ensisijaisesti järjestämään muissa kaupungin omistamissa tiloissa. Samanaikaiset remontit Oulu10:ssä ja Aleksinkulmassa vaikuttavat kustannuksiin tila- ja tarjoilukustannusten osalta.

7.5.3 Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 023	11 876	11 932	45	45	45
TOIMINTAMENOT	-4 729	-9 258	-9 538	-8 147	-9 115	-9 115
TOIMINTAKATE	-3 706	2 618	2 394	-8 102	-9 070	-9 070

Sitovuudelle on varattu koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset. Toimintatulot sisältävät Oulu10-palveluista saadut asiakasmaksut. Toimintamenoihin sisältyy muun muassa Oulu10-palveluiden toimintaan ja sen kehittä-

miseen liittyvät menot sekä koko kaupunkia koskevia henkilöstöön kohdistuvia menovarauksia sisältäen eläkemenoperusteiset menot.

7.5.4 Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat kaupungin edun mukaisesti. Konsernihallinto ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkiorganisaatiota. Konsernihallinto toimii yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Konsernihallintoa johtaa kaupunginjohtaja. Konsernihallinnon tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja jaostojen päätösvalmistelusta, konsernin yhteisöjen omistajaohjauksesta, kaupungin toimintaan ja poliittiseen päätöksentekoon liittyvän hallinnon järjestämisestä, henkilöstöpolitiikasta, kansainvälisistä asioista ja edunvalvonnasta ja järjestää keskitetyt asiantuntijapalvelut kaupunkikonsernille. Konsernihallinto vastaa päätösvalmistelun tuesta, toiminnan ja talouden ohjauksesta ja seurannasta, rahoituksesta, strategian ja kaupungin johtamisjärjestelmän valmistelusta, hankintojen, kehittämishankkeiden, tiedolla johtamisen ja asiointin ohjauksesta, viestinnästä ja kaupungin yhteisistä tapahtumista.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Uuden kaupunkistrategian Oulu 2030 toimeenpano, lainsäädännön muutokset ja erityisesti 1.1.2023 toteutuvan sote-uudistuksen jälkeisen tulevaisuuden kunnan sekä hyvinvointialueen yhdyspintojen valmistelu ohjaavat konsernihallinnon toimintaa. Koronan vaikutukset ovat lisänneet entisestään kaupungin talouden alijäämäisyyttä ja tulevina vuosina rakenteellisten säästöjen toteuttamista jatketaan. Samassa yhteydessä varmistetaan elinvoimaan edistävien strategisten kärkihankkeiden eteneminen alueen vetovoiman ja työpaikkojen määrän kasvun vauhdittamiseksi. Valtion elvytystoimenpiteiden hyödyntäminen Oulussa edellyttää ennakkoivaa edunvalvontaa yhdessä sidosryhmien kanssa ja valmiutta tehdä nopeasti päätöksiä haettavista valtionavustuksista.

Digitalisoinnin hyödyntämisen mahdollisuudet vaikuttavat lähes kaikkiin tehtäviin mahdollistaen myös kustannussäästöjä. Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden sähköiset työtavat vähentävät liikkumisen ja tilojen tarvetta sekä tiedot kerätään ja on käytettävissä vähemmällä työllä. Konsernihallinto vastaa asiakkuuden

toimintamallin ja digitalisoinnin kaupunkitasoisesta kehittämisestä. EU -direktiivi velvoittaa myös kaupunkia ottamaan käyttöön sellaiset vihjelinjat 17.12.2021 mennessä, jotka mahdollistavat väärinkäytösepäilyjen ilmoittamisesta anonyymisti. Konsernihallinto valmistelee yhteistyössä sisäisen tarkastuksen ja Oulun Digin kanssa kaupungin sisäiset menettelyprosessit sekä tietosuojavaatimukset täyttävän järjestelmän hankinnan ja käyttöönotto.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Talouden, strategian ja omistajaohjauksen vastuualue

Talous- ja rahoitusryhmä

Talouden ja rahoituksen ohjauksen prosesseja ja -tehtäviä ovat kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, talousarvioon perustuva toiminnan ja talouden seuranta ja raportointi, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien kehittäminen, controller-palvelut, kaupungin maksuvalmiuden ylläpitäminen, varainhankinnan ja korkosuojauksen hallinnointi sekä sijoitustoiminta.

Kehittäminen ja hankinnat -ryhmä

Kehittäminen ja hankinnat-ryhmän keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin poikkitoiminnallisen kehittämis- ja hanketoiminnan ohjaus ja koordinointi, poikkitoiminnallisen asiakkuuden hallintamallin ohjaus ja koordinointi sekä digitaalisten ratkaisujen kehittäminen, kaupungin hankintatoiminnan ohjaus- ja kehittäminen, Kuntalaisen hyvinvoinnin edistämisen koordinointi ja tuki, tiedolla johtamisen toimintamallin ja tietomallin ohjaus, koordinointi ja kehittäminen, tietopalvelujen tuotanto ja koordinointi sekä kaupungin avoimen datan ohjaus ja koordinointi.

Strategia- ja omistajaohjausryhmä

Strategia- ja omistajaohjauksen keskeisiä tehtäviä ovat kaupungin strategisen ohjausjärjestelmän, johtamisjärjestelmän ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi, toimeenpanon tuki ja arviointi, konsernijaoston päätöksenteon valmistelu, konserniohjaus ja valvonta sekä maankäytön, asuntopolitiikan ja kaupungin erillisinvestointien ohjaus ja valvonta.

Henkilöstön vastuualue

Henkilöstön vastuualueen tehtäviä ovat Oulun kaupungin henkilöstöpolitiikkaan liittyvien asioiden valmistelu, kaupungin henkilöstöprosessien kehittäminen ja ohjaaminen sekä henkilöstöasioihin liittyvistä paikallisneuvotteluista vastaaminen. Tavoitteena on, että kaupungin organisaatiossa työskentelee ammattitaitoinen ja innostunut henkilöstö tuottamassa palveluita tehokkaasti. Kaupunkitasoinen työsuojelun toimintaohjelma sekä riskienhallinnan osalta vakuuttaminen ja varautumissuunnittelu ovat myös henkilöstön vastuualueen tehtävinä.

Hallinnon, edunvalvonnan ja viestinnän vastuualue

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätösvalmistelun tuen, lakipalveluiden ja asianhallinnan järjestäminen. Hallintoryhmään kuuluvan asianhallintayksikön keskeisiin tehtäviin kuuluu asianhallinnan ja arkistotoimen järjestämiseen liittyvät viranomaistehtävät, asian- ja asiakirjahallinnon konserniohjaus, asiankäsittelyjärjestelmäkokonaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä keskitetyn sähköisen säilyttämisen järjestelmän ja sähköisen allekirjoittamisen ratkaisun ohjaus, kehittäminen ja ylläpito.

Viestinnän keskeisiin tehtäviin kuuluvat viranomaisviestintä, palveluviestintä, mediaviestintä, työyhteisöviestintä ja kaupunkibrändin hallinta. Viestinnän tarkoituksena on lisätä kuntalaisten tietoisuutta ja osallisuutta kaupungin päätöksenteosta ja palveluista. Olennaista viestinnässä on syvälinen vuorovaikutus kuntalaisten kanssa, johon uudet digitaaliset ratkaisut ja tapahtumat tarjoavat hyvän alustan.

Vuonna 2022 viestinnän painopisteenä on Ouka.fi-verkkosivuston uudistushanke, joka sisältää uuden julkaisu-alustan sekä kaupunkiapplikaation kehittämisen. Projekti valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kaupunkibrändi uudistuu marraskuussa 2021. Vuosi 2022 on uuden kaupunkibrändin jalkauttamisen aikaa. Uusimme Oulun kaupungin materiaalit visuaalisesti ja sisällöllisesti. Olennaista brändityössä on yhdistää Oulun kaupungin ja kulttuuripääkaupungin brändit viisaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Vastuualueen tehtäviin kuuluu Oulun kaupungin kansainvälistymiseen ja kansainväliseen verkosto- ja kumppanuustoimintaan sekä kansainväliseen suhdetoimintaan, vaikuttamiseen, viestintään ja markkinointiin liittyvät johto- ja koordinaatiotehtävät kaupunkistrategian ja kansainvälisen toiminnan linjausten mukaisesti. Vuonna 2022 kansainvälisen sekä EU- toiminnan linjaukset tarkistetaan suhteessa kaupunkistrategian päivitykseen.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteisen arviointi-, tarkastus- ja konsultointityön painopiste on kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmän toimivuudessa ja toiminnan tuloksellisuudessa. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma rakentuu kaupunkikonsernin ja kaupungin eri hallintokuntien tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyiden sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointiin ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuuden ja riittävyyden varmistamiseen. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtoa sisäisen valvonnan selonteon valmistelussa.

Tarkastus- ja arviointitoiminnan koordinointi tehdään yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa tarkastusten suunnitelmien läpikäyntien ja riittävän tiedon jakamisen avulla. Vuonna 2022 pyritään edelleen vahvistamaan vuorovaikutusta ja yhteistyötä johdon, tarkastuskohteiden ja muiden kaupungin sidosryhmien välillä.

Kehittäminen

Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja talouteen. Vuoden 2022 aikana valmistellaan uudistuksen edellyttämät muutokset, kuten mm. tulevaisuuden kunnan 1.1.2023 organisaatio sekä ihmislähtöiset palveluketjujen toimivuutta edistävät yhdyspinnot ja toimintamalli perustettavaan hyvinvointialueen organisaation kanssa.

Toimintaprosessien digitalisaatiota edistetään jatkamalla keskitetyn sähköisen säilytysjärjestelmän ja sähköisen allekirjoitusratkaisun laajentamista. Selvitetään myös, millaisella järjestelmäkokonaisuudella jatkossa parhaiten voidaan toteuttaa tiedonhallintalain edellyttämä asianhallinta ja aloitetaan hankinnan valmistelu.

Asiakaspalvelujen kehittämisessä otetaan käyttöön Moda -hankkeessa kehitetty poikkihallinnollinen toimintamalli OUTO (Oulun toimintamalli). Toimintamallin tavoitteena on muutos, jossa kehittämisen painopiste on ihmislähtöisessä toimintatavassa. Toimintamallilla vastataan mm. tulevaisuuden kuntalaisen digitaalisen asiakaspalvelun tarpeeseen ja asioinnin paikka- ja aika-riippumattomuuteen.

Asiakaspalveluiden kehittämisen toimintamallissa uudistetaan kunnan neuvonta- ja ohjauspalveluita mm. digitalisoinnin ja automatisoinnin avulla. Digitalisoinnin ja automatisoinnin menetelmät hoitavat tulevaisuudessa rutiinitoiminnot ja vapauttavat resurssia mm. henkilökohtaisiin asiakaskohtaamisiin. Tämä tehdään yhdessä kaupungin kaikkien toimialojen kanssa, jolloin saavute-

taan merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia hyötyjä kaupunkitasolla. Tulevaisuuden asiakaspalveluratkaisujen kehittämisessä OuluBot on yksi merkittävimmistä kehittämiskohteista.

Kehittämistyön ohjaamista ja käytännön toteutusta varten on perustettu ns. asiakaspalvelujen kehittämisen arvovirta, jota ohjaa ja johtaa kaupunginjohtajan aset-

tama ohjausryhmä. Ohjausryhmässä on edustettuna eri toimialat. Lisäksi arvovirrassa on kokonaisuuden hallinnan kannalta eri asioihin nimetyt koordinaativastaavat sekä käytännön kehittämisestä vastaavat asiantuntijat. Henkilöresurssit on budjetoitu olemassa oleville kustannuspaikoille, kukin oman organisaatioyksikkönsä mukaisesti.

Kehittämishankkeet

HANKENIMI	TULOT 2022	MENOT 2022	NETTO 2022	TULOT 2023	MENOT 2023	NETTO 2023	TULOT 2024	MENOT 2024	NETTO 2024
Euroopan kestävin kulttuuripääkaupunki kp 3430, projekti 150901	27 896	-51 808	-23 912	0	0	0	0	0	0
Culture United kp 3433, projekti 170479	10 705	-10 705	0	0		0	0		0
DigiCult kp 3433, projekti 170503	144 925	-170 500	-25 575	0	0	0	0	0	0
Tech Art kp 3433, projekti 170502	157 501	-225 001	-67 500	0	0	0	0	0	0
LAIPS - Light Art in Public Spaces kp 3433, projekti 170497	7 784	-11 028	-3 244	7 784	-11 028	-3 244	7 784	-11 028	-3 244
Kulttuurin elämysoppaat kp 3433, projekti 170515	154 797	-193 492	-38 695	107 084	-133 856	-26 772			
Hankinnoilla työllistämisen vauhditus Oulussa kp 3430, projekti 170516	34 476	-68 952	-34 476	9 182	-18 363	-9 182			
YHTEENSÄ	538 084	-731 486	-193 402	124 050	-163 247	-39 198	7 784	-11 028	-3 244

Euroopan kestävin kulttuuripääkaupunki

Euroopan kestävin kulttuuripääkaupunki on tapahtumien ympäristöhanke, jossa etsitään innovaatiohaulla ratkaisuja tapahtumien ympäristöhaasteisiin. Samalla innovaatio-organisaatiot saavat festivaaleista testialustan vähähiilisyttä edistäville keksinnöilleen. Hankkeessa määritellään vastuulliset toimintamallit, joihin myös Oulun kulttuuripääkaupunkivuonna 2026 järjestettävät tapahtumat sitoutuvat. Hanketuloksena julkaistaan kestävä tapahtumatuotannon opas. Hanketta vetää Oulun kaupungin konsernihallinnon tapahtumayksikkö. Kyseessä on EAKR-hanke, jota rahoittaa Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Culture United

Hanke kehittää perusopetukseen elämyksellisiä, monialaisia kulttuuriperinnön ja kulttuuriin pohjautuvia opetusmenetelmiä. Hankkeen päävetäjä on Stichting Beieef en Herinner -säätiö (NL) ja hankekumppanit ovat Kunstcade (NL), Creative Spark (IE), Gael Scoil Dun Dealgan primary school (IE), Edinburgh City Council (UK), Unique Events (UK), Open Education Community (BE), Oulun kaupunki (FI), Oulun kansainvälinen koulu (FI). Rahoituslähde on Erasmus+.

DigiCult

Hankkeessa rakennetaan paikkatietopohjainen palvelualusta ja tietovaranto DigiCult, josta kuntalaiset ja matkailijat löytävät helposti tietoa kulttuuripalveluista sekä kaupungin eri elämyksistä ja vapaa-aikatarjonnasta. Hankkeessa rakennetaan toimintamalli ja tekninen kyvykkyys, jossa kaupunkien ja kuntien sekä muiden tietovarantojen olemassa olevaa tietoa hyödynnetään kuntien palveluiden digitalisaatiossa. Hankekumppanit ovat Kuusamon ja Espoon kaupungit. Hanketta rahoittaa valtiovarainministeriö.

TechArt

Hanke luo konseptin teknologiaa ja kulttuuria yhdistävästä ekosysteemistä, jota alueen kaupungit ja kunnat voivat hyödyntää. Ekosysteemi synnyttää uudenlaista teknologiaa, kulttuuria ja taidetta yhdistävää toimeliaisuutta. Lisäksi hanke etsii ratkaisuja tulevaisuuden tarpeisiin pilotoimalla ja kokeilemalla uutta teknologiaa ja kulttuuria yhdistäviä innovaatioita. Hankkeen rahoituslähde on EAKR.

Light Art in Public Spaces (LAIPS)

Hankkeen tavoitteena on kasvattaa osaamista pysyvistä valoteoksista julkisissa tiloissa jakamalla parhaita käytänteitä teosten luomisessa, tuottamisessa ja ylläpidossa. Projektin toimenpiteinä on tiedon jakaminen ja valotaiteen tekeminen yleisölle helpommin saavutettavaksi. Hankkeen päätoteuttaja on LUCI Association (Lighting Urban Community International) ja Oulun kumppaneina ovat Torino (Italia) ja Lyon (Ranska). Hanke saa rahoituksen Luova Eurooppa -ohjelmasta.

Kulttuurin elämysoppaat

Hankkeen tavoitteena on luoda Pohjois-Pohjanmaalle transformatiivisen kulttuurimatkailun toimintamalli ja toimijaverkosto, joka matkailualan ja luovien ja kulttuurialojen vahvistuvalla yhteistyöllä synnyttää uutta liiketoimintaa, ansaintalogiikkaa ja työmahdollisuuksia työttömille, työttömyysuhan alla oleville, vajaatyöllistetyille ja toistuvaistyöttömille luovien ja kulttuurialojen tekijöille. Hankkeessa kehitetään luovien ja kulttuurialojen tekijöiden liiketoiminta-, viestintä- ja osuuskuntaosaamista sekä transformatiivisen matkailun tuntemusta ja autetaan palvelunmuotovalmennuksella

tekijöitä rakentamaan uusia transformatiivisen kulttuurimatkailun reittejä ja sisältöjä. Kulttuurin elämysoppaat -toimintamallilla kulttuurielämyksiä tuotetaan myös haavoittuvassa asemassa oleville kohderyhmille esim. hoivalaitoksiin, julkisiin tiloihin ja koteihin. Hankkeen rahoituslähde on ESR. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä Business Oulun työllisyyspalvelujen kanssa.

Hankinnoilla työllistämisen vauhditus Oulussa

Hankkeen tavoitteena on vakiinnuttaa aiemmin kehitetyn hankinnoilla työllistämisen toimintamallin käyttöä ja kehittää toimintamallin osa-alueita, esim. seuranta, raportointia ja arviointia, ratkaisukeskeisesti. Keskeisiä tavoitteita ovat heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistyminen sekä työllisyyttä edistävien hankintakriteerien käytön lisääminen ja sitä kautta työllisyyden ja työpaikkojen syntymisen edistäminen alueella. Hankkeen päätoteuttaja on Oulun kaupungin konsernihallinnon kehittäminen ja hankinnat -ryhmä ja yhteistyötä tehdään Business Oulun työllisyyspalveluiden sekä Monetra Oulu Oy:n hankintapalveluiden kanssa. Hankkeen rahoitus on Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston myöntämää työllisyyspoliittista avustusta.

Talous

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 507	2 389	1 855	1 502	904	788
TOIMINTAMENOT	-12 222	-15 480	-14 455	-13 985	-12 647	-12 484
TOIMINTAKATE	-10 715	-13 090	-12 600	-12 483	-11 743	-11 696

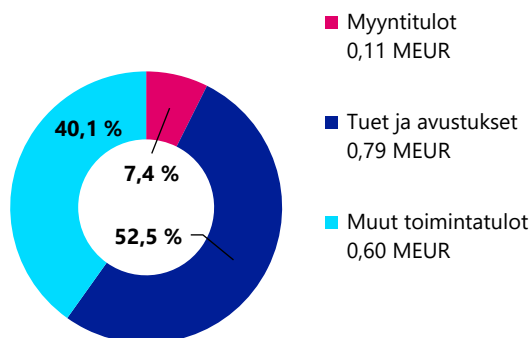
Konsernihallinnon 2021-24 määrärahat sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyneen tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyneen osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. TP2020-vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

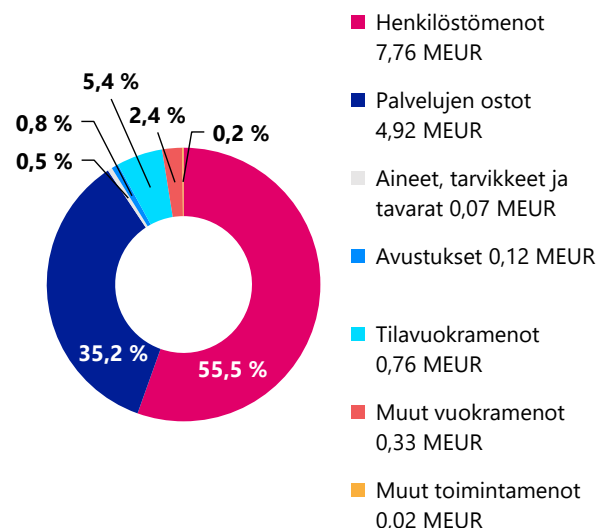
1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	121	111	35	111	111	111
Tuet ja avustukset	807	1 677	1 221	788	374	258
Muut vuokratulot	10	0	12	0	0	0
Muut toimintatulot	570	602	587	603	419	419
Toimintatulot yhteensä	1 507	2 389	1 855	1 502	904	788
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-6 828	-7 771	-7 697	-7 756	-7 140	-7 128
Palkat ja palkkiot	-5 665	-6 487	-6 368	-6 399	-5 891	-5 898
Henkilöstösivukulut	-1 163	-1 285	-1 329	-1 358	-1 249	-1 230
Palvelujen ostot	-3 939	-6 367	-5 143	-4 925	-4 167	-4 014
Muut palvelujen ostot	-3 939	-6 367	-5 143	-4 925	-4 167	-4 014
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-92	-105	-97	-75	-75	-75
Avustukset	-167	-60	-163	-115	-115	-115
Muut avustukset	-167	-60	-163	-115	-115	-115
Tilavuokramenot	-907	-849	-905	-761	-798	-800
Muut vuokramenot	-276	-304	-421	-332	-332	-332
Muut toimintamenot	-13	-24	-28	-21	-21	-21
Toimintamenot yhteensä	-12 222	-15 480	-14 455	-13 985	-12 647	-12 484
TOIMINTAKATE	-10 715	-13 090	-12 600	-12 483	-11 743	-11 696

Konsernihallinnon 2021-24 määrärahat sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyneen tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyneen osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. TP2020-vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Koha/toimintatulot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 1,5 MEUR

Koha/toimintamenot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 14 MEUR

Konsernihallinnon henkilöstösuunnitelma

HENKILÖSTÖRAPORTTI	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	101	115	117	115	105	105
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-5 665	-6 487	-6 368	-6 399	-5 891	-5 898
Henkilösivukulut	-1 163	-1 285	-1 329	-1 358	-1 249	-1 230
Yhteensä	-6 828	-7 771	-7 697	-7 756	-7 140	-7 128
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-34	0	-16	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-7	0	-3	0	0	0
Kaikki yhteensä	-6 869	-7 771	-7 716	-7 756	-7 140	-7 128

Konsernihallinnon vuodet 2021-24 sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyväneen tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyneen osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. TP2020-vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu konsernihallinnon perustoimintaan kohdistuvat resurssit sekä hanketoiminnan työpanokset. Suunnitelmavuosissa on hu-

mioitu soteuudistuksen vaikutus henkilöstöresurssiin sekä hanketoimintaan vaikuttavat muutokset.

7.5.5 Kehittämissalkut

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	0	46	409	1 680	1 680	1 680
TOIMINTAMENOT	-429	-600	-1 172	-2 800	-2 800	-2 800
TOIMINTAKATE	-429	-554	-762	-1 120	-1 120	-1 120

Kehittämissalkkujen määrärahat on varattu ensisijaisesti kesken talousarviovuotta käynnistyviin uusiin hankkeisiin tai projekteihin, joita ei ole otettu huomioon vuoden 2022 talousarvion laadintavaiheessa hankkeen suunnittelu- tai rahoituksen hakuvaiheesta johtuen. Määrärahoista katetaan kehittämishankkeiden ensimmäisen budjettivuoden tulo- ja menomäärärahat peruskunnassa. Liikelaitoksille voidaan puolestaan siirtää

projektin aloitusvuoden omarahoitusosuus tarvittaessa. Lisäksi määrärahaa käytetään rahoitushankkeisiin, joissa kaupunki toimii rahoittajana muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden hankkeissa sekä esiselvityksiin, joihin yleensä saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Edellä mainittujen lisäksi määrärahasta katetaan aiemmilta vuosilta jatkuvien kehittämishankkeissa käyttämättä jääneiden määrärahojen korotukset/alitukset määrärahojen siirtovaihetta koskevan hankekohtaisen arvion perusteella.

7.6 Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Hyvinvointipalvelujen toimintaa säätelevät useat eri lait ja asetukset, joista keskeisimpiä ovat mm. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki ja vanhuspalvelulaki. Hyvinvointipalveluiden järjestämisen päälinjaukset ovat asiakaslähtöisyys, monialaisuus, monikanavaisuus, monituottajuus ja talouden hallinta. Palveluita järjestetään poikkitoiminnallisesti huomioiden asiakkaiden palvelutarpeet elämän eri vaiheissa. Oululaisten hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuviin arjen tukeen ja palveluihin, erityyppisiin matalan kynnyksen palveluihin, monialaisiin ja monitoimijaisiin hyvinvointikeskuksen alueellisiin palveluihin sekä kaikkien oululaisten yhteisiin erityispalveluihin. Niitä täydentävät monipuoliset sähköiset palvelut. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään laaja-alaisesti yhteistyötä koko kaupungin tasolla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Hyvinvointipalvelujen järjestäminen toteutuu kolmen vastuualueen kautta: sosiaalinen hyvinvointi, terveyspalvelut ja ikäihmisten hyvinvointi. Sosiaalipalvelut -vastuualue sisältää erityisryhmien asumis- ja päiväpalvelut, erityisryhmien sosiaalipalvelut ja lastensuojelupalvelut. Terveyspalvelujen vastuualue sisältää avoterveydenhuollon (lääkäripalvelut), Oulun kaupunginsairaalan, suun terveydenhuollon palvelut ja terveydenhuollon erityispalvelut. Ikäihmisten hyvinvointipalvelujen vastuualue sisältää ikäihmisten ympärivuorokautiset palvelut ja kotona asumisen tuen palvelut. Hyvinvointikeskuksia on viisi: Kontinkankaan hyvinvointikeskus, Tuiran hyvinvointikeskus, Kaakkurin hyvinvointikeskus, Haukiputaan hyvinvointikeskus ja Kiimingin hyvinvointikeskus.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Ikäihmisten palvelutarve kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa vuoteen 2030 mennessä noin 9 000 henkilöllä. Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennakoit palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka strategisena tavoitteena ja olettamana on, että yhä suurempi osa ikääntyvästä

olisi tulevaisuudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuosina 2021-2025 n. 950 henkilöllä vuosittain. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2020 oli Oulussa 91,8 % (kansallinen tavoite 91-92 %).

Suurten ikäluokkien ikääntymiseen liittyvä väestömuutos ja sitä kautta kustannuspaineiden kohdistuminen nimenomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon on niin voimakasta Oulussa jo nyt ja tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen, että on välttämätöntä hakea koko kaupunkitasolla yhteisesti keinoja haasteeseen vastaamiseksi. Ikääntymispoliittinen ohjelma on keskeinen koko kaupungin toimintaa linjaava ja ohjaava strateginen asiakirja seuraaville valtuustokausille ikääntymiseen liittyviin haasteisiin vastattaessa.

Vanhuspalvelulain mukaan henkilöstömitoitus on oltava vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti ja siirtymäajan päätyttyä 1.4.2023 vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Arvio henkilöstömitoituksen vaikutuksesta on vuonna 2022 9 työpanosta ja vuonna 2023 47 työpanosta. Suuri haaste mitoituksen toteutumisessa on henkilökunnan saatavuus.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.7.2021. Maksuttomien palvelujen laajennus ja maksukattoon tulevat muutokset astuvat voimaan vuoden 2022 alusta. Arvio asiakasmaksulain muutoksen nettovaikutuksista on vuonna 2022 1,6 miljoonaa.

Lastensuojelulain muutoksen aikataulu on vielä avoin. Alustavasti lakimuutos on tulossa voimaan vuoden 2022 alusta. Lakimuutoksen myötä sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärä tulee vähenemään 35 asiakkaaseen sekä henkilöstömitoitus nousee 1,0:stä 1,3:een/ lapsi laitospalveluissa. Lakimuutoksen myötä lastensuojeluun tarvitaan 27 sosiaalityöntekijää lisää. Lisäyksen arvioidut kustannukset ovat n. 1,7 M€. Henkilöstömitoituksen muutoksesta laitospalveluissa aiheutuvat kustannukset ovat n. 1,3 M€ sisältäen oman toiminnan ja ostopalvelun. Lakimuutoksen arvioidut kokonaiskustannukset lastensuojeluun ovat yhteensä n. 3 M€.

Vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain uudistamisen voimaantulon aikataulu on 1.1.2023. Merkittävimmät uudistukset koskevat kotihoidon ympärivuorokautisuutta, pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttamista ja tehostettua palveluasumista ja palveluasumista.

Hallituksen tavoitteena on puolittaa asunnottomuus vuoden 2023 loppuun mennessä. Työ jatkuu ympäristöministeriön vuonna 2021 käynnistämässä kolmivuotisessa asunnottomuuden yhteistyöohjelmassa, jossa ovat mukana suurimmat kaupungit, palveluntuottajat, järjestöt ja valtion toimijat. Ohjelman tavoitteina on lisätä kohtuuhintaisten ja valtion tukemien asuntojen tarjontaa asunnottomille, vahvistaa asunnottomuustyötä kuntien peruspalveluissa, parantaa asumisneuvonnan saatavuutta ja vakiinnuttaa asunnottomuuden parissa toimivien tahojen yhteistyötä erityisesti kunta- ja alue- tasolla. Ohjelmaan osallistuvat kunnat tekevät asunnottomuuden vähentämisestä kokonaisvaltaisen suunnitelman.

Soten ja pelastustoimen palvelut siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueen järjestettäväksi. Palvelut järjestää jatkossa 21 hyvinvointialuetta ja lisäksi Helsingin kaupunki. Lisäksi HUS-yhtymällä on laissa säädettyjen ja HUS-järjestämissopimuksessa sovittujen erikoissairaanhoidon liittyvien tehtävien järjestämisvastuu.

Tulevaisuuden sotekeskushankkeiden tavoitteisiin liittyen vertaisarviointia ja hyviä käytäntöjä otetaan käyttöön osana hyvinvointialuevalmistelua.

Seitsemän päivän hoitotakuu on hallitusohjelmaan sisältyvä tavoite, jota ei kuitenkaan ole asetettu lakisääteiseksi. Hoitotakuun kehittäminen kytkeytyy hyvinvointialueiden valmistelutyöhön, sillä tähän tarkoitukseen haettavaksi avattu valtionavustus kohdentuu hyvinvointialueille.

Koronan aiheuttama hoito- ja palveluelvika tulee vaikuttamaan vuoden 2022 toimintaan ja talouteen. Osittain hoitovelan purku on jo näkyvissä. Suun terveydenhuollossa hoitovelan purkua tehdään jo vuoden 2021 aikana. Hoitovelan kustannuksia on pyritty arvioimaan hyvinvointipalveluissa. Pääministeri Marinin hallitus on syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä sitoutunut purkamaan hoito- ja palveluelvika 450 miljoonan euron kokonaisuudella vuosina 2021–2023.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Hyvinvointipalveluissa on tavoitteena järjestää kuntalaisten palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saatavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Tavoitteena on, että kevyemmät palvelut lisääntyvät ja raskaammat vähenevät. Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti kuntalaisten palvelutarpeisiin vastaten.

Hyvinvointipalvelujen talousarvion 2022 toteutuminen suunnitellusti nojautuu hyvinvointikeskusten toiminnan kehittämiseen tulevaisuuden SOTE-keskustavoitteiden mukaisesti sekä keskeisten hoito- ja palveluketjujen integraation onnistumiseen. Keskeisten hoito- ja palveluketjujen toimenpiteitä on tarkistettu vuodelle 2022.

Vuonna 2022 jatketaan sote-uudistuksen toimeenpanoa. Soten ja pelastustoimen palvelut siirtyvät kunnilta ja kuntayhtymiltä vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin, VATE, vastaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes aluevaltuusto on valittu ja sen asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa. Ensimmäiset hyvinvointialuevaalit pidetään alkuvuonna 2022. Aluevaltuustot aloittavat toimintansa maaliskuussa 2022.

Ikäihmisten, yli 75-vuotiaiden, voimakas kasvu on erityinen haaste vuodesta 2020 alkaen. Ikäihmisten palveluissa integraatiohanke etenee; toimenpiteitä on tarkistettu vuodelle 2021. Ulkoisen arvioinnin toimenpiteisiin sisältyvää välimuotoista asumismallia otetaan käyttöön tehdyn valmistelun pohjalta.

Vuonna 2022 päivitetään omaishoidettavien hoito- ja palvelusuunnitelmat. Eryistä huomiota kiinnitetään omaishoitajien jaksamiseen ja siihen, että he pystyvät pitämään lakisääteiset vapaansa.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämistyö linkittyy vahvasti Oulun kaupungin ja Oulun yliopistollisen sairaalan lasten ja nuorten palveluiden integraatio- selvitykseen ja POPsoten lasten, nuorten ja perheiden kehittämishjelmaan, jota toteutetaan yhdessä Hyvinvointipalveluiden, Sivistys- ja kulttuuritoimen sekä sairaanhoitopiirin kanssa. Toimenpiteitä kohdennetaan edelleen hyvinvointikeskusten perhekeskustyöhön, perustason palveluiden vahventamiseen, palvelu- ja hoitoketjujen selkeyttämiseen, perus- ja erityistason mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuuteen ja lastensuojelun kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän vähenemiseen.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin turvataan riittävät resurssit. Jos mielenterveyspalveluita tarvittavien määrää ei alene merkittävästi nykyisestä, niin riittävä määräraha turvataan lisätalousarviolla kesken toimintavuoden 2022.

Mielenterveys- ja päihdeintegraation toimenpiteiden lähtökohdiana on, että Oulun kaupungin ja Oulun yliopistollisen sairaalan mielenterveys- ja päihdepalveluista muodostetaan yksi toiminnallinen kokonaisuus, jota koordinoi yhteinen johtoryhmä. Tavoitteena on perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä sosiaalipalveluiden integraation toteutuminen hyvinvointikeskuksissa kaikenikäisille, erityistason päihde- ja psykiatrisen hoidon toimintamallin selkeyttäminen ja oikea-aikaisen hoidon saatavuuden turvaaminen. Asumispalvelut järjestetään asiakastarpeen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä opiskeluhoitopalvelut kootaan hyvinvointialueen järjestämistä vuodelle 2023 alusta alkaen. Uudistuksen jälkeen kunnan opetustoimi ja hyvinvointialue vastaavat yhdessä opiskeluhoollon kokonaisuudesta, johon sisältyy sekä yhteisöllinen että yksilökohtainen opiskeluhoito. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki oppilaitoksissa työskentelevät henkilöt. Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhoitopalveluja eli psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa. Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö tulee varmistaa opiskeluhoitossa.

Palveluverkkotarkastelua tehdään vielä hyvinvointikeskusten osalta keskustan palvelutarpeet huomioiden.

Sosiaalinen hyvinvointi

Sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueen toiminnan tavoitteena vuonna 2022 on palvella eri asiakasryhmiä vaikuttavasti ja tehokkaasti vahventamalla yhteistyötä ja yhdessä tekemistä. Kehittäminen koskee kaikkia perus- ja erityispalveluiden sosiaalipalveluita sekä yhteistyötä terveydenhuollon, ikäihmisten ja työllisyyspalveluiden kanssa. Perus- ja erityistason palveluiden yhteensovittaminen ja eri ammattiryhmien yhteistyö toteutuvat hyvinvointikeskuksissa ja erityisryhmien palveluohjauksessa ja lastensuojelussa. Perussosiaalityö toteutuu hyvinvointikeskuksissa, missä tehdään sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arviot ja asiakassuunnitelmat yhteistyössä asiakkaan läheisverkoston ja eri viranomaisien kanssa. Palveluiden yhteensovittamisen tavoitteena ovat yhtenäiset palveluketjut. Sosiaalisen hyvinvoinnin järjestämistä vuodelle 2023 alusta alkaen. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluita laajennetaan tavoitteena asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja itsenäisen selviytymisen tukeminen. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta päätöksenteko toteutuu hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa ja palveluohjauksessa. Matalan kynnyksen talousneuvontapalvelua toteutetaan yhdessä hyvinvointikeskusten, Kelan ja talous- ja velkaneuvonnan kanssa. Kehittämiskohteena ovat edelleen myös kansalaisten sujuva monikanavainen yhteydenpäänti sekä ohjaus ja neuvonta. Tavoitteena on tuottaa asiakkaalle mahdollisimman hyviä ja tasalaatuisia asiakaskokemuksia. Sosiaalipalveluita tuotetaan monituottajamallin mukaisesti.

Sosiaalinen hyvinvointi

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Hyvinvointi- ja perhekeskustoiminnan selkeän toimintamallin luominen.
- Rakennemuutos: Vahvennetaan asiakkaiden kotiin suuntautuvia palveluita. Kilpailutetaan sosiaalisen kuntoutuksen ohjaajapalvelun, avustajapalvelun ja henkilökohtaisen avun palvelut.
- Jalkautuvan erityispalvelun kehittäminen kehitysvammopalveluihin yhteistyössä terveyspalveluiden, asumis- ja päiväpalveluiden, Kotaksen ja PPSHP:n Konstsin kanssa. Palvelun tarkoituksena on tukea asiakkaiden selviytymistä omassa asuinympäristössään ja vähentää kriisijaksoja erikoissairaanhoidossa.
- Erityisryhmien työ- ja päivätoimintaa kehitetään työkeskustoiminnasta toimintakeskusmalliin, jossa tarkoituksena on siirtyä ohjaamisesta työhön valmennukseen. Toiminta integroidaan uusiin yhteisiin tiloihin.
- Palvelutarpeen arvioinnit, palvelu- ja asiakassuunnitelmat: Perustetaan erityisryhmien palveluohjaukseen ensiarviotiimi. Asiakkaiden palvelu- ja asiakassuunnitelmat tarkistetaan säännöllisesti ja riittävän usein, jotta asiakkaan saama palvelu vastaa asiakkaan todellista palvelutarvetta.

Terveyspalvelut

Terveyspalveluiden toiminnan kehittämisessä tavoitteena vuonna 2022 on palvella eri asiakasryhmiä ja -segmenttejä vaikuttavasti ja tehokkaasti lisäämällä ja kehittämällä yhteistyötä sekä sujuvoittamalla kaikkien vastaanottopalveluiden toimintakäytäntöjä. Kehittäminen koskee kaikkia perus- ja erityispalveluiden lääkärin ja hoitajien vastaanottoja, suun terveydenhuoltoa, mielen-terveys- ja päihdevastaanottoja sekä yhteistyötä sosiaalipalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa. Perus- ja erityistason palveluiden yhteensovittaminen ja eri am-

mattiryhmien yhteistyö toteutuvat hyvinvointikeskuksissa. Palveluiden yhteensovittamisen tavoitteena ovat yhtenäiset palveluketjut. Paljon palveluita tarvitsevien osalta panostetaan hoidon jatkuvuuteen sekä ohjataan asiakkaita tarkoituksenmukaiseen palveluiden käyttöön. Kehittämiskohteena ovat edelleen myös kansalaisten sujuva monikanavainen yhteydenaanti sekä ohjaus ja neuvonta. Tavoitteena on tuottaa asiakkaalle mahdollisimman hyviä ja tasalaatuisia asiakaskokemuksia.

Terveyspalvelut

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Varaudutaan edelleen koronapandemian edellyttämiin toimiin testaamisen, jäljityksen, rokotusten ja viestinnän osalta, sekä ylläpidetään valmiutta poikkeustoimintaan kaupunginsairaalan osalta.
- Parannetaan avoterveydenhuollon vastaanottopalveluiden saatavuutta ja jatkuvuutta sekä sähköisten palveluiden käyttöönottoa lautakunnassa keväällä 2021 hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Pilotoidaan osana POP-sote hanketta (Hoitotakuu -ohjelma) tiimimalliin perustuvaa työtapa. Ylläpidetään vuoden 2021 lääkäriresurssien taso.
- Parannetaan aikuisten mielen-terveys- ja päihdepalvelujen saatavuutta ja oikea-aikaisuutta erillisen suunnitelman mukaisten integraatiotoimien toteuttamisella. Hoitotakuujonoa lyhennetään hoitokulttuurin muutoksella ja toiminnan tehostamisella. Osastohoidon tarve vähenee yhteistyössä ppshp:n uuden avohoitoyksikön toiminnan myötä. Lasten ja nuorten perustason mielen-terveyspalveluita vahvennetaan pysyvällä lisäresursoinnilla, mikä vähentää tarvetta lähettää erikoistason palveluihin.
- Kaupunginsairaala perustaa yhteiset kuntoutus- ja seurantayksiköt OYS:n kanssa. Kaupunginsairaalan johtamisjärjestelmää kehitetään yhteensopivaksi OYS kanssa tulevaa kontinkankaan yhteistä vuodeosastokampusta ajatellen. Kaupunginsairaalassa hoitoisuusluokituksen käyttöönotto saadaan valmiiksi minkä jälkeen arvioidaan hoitajamitoitus uudelleen.
- Yhteistyö erikoissairaanhoidon osaamiskeskusten kanssa kustannustehokkaampien hoitoketjujen kehittämiseksi syvenee, esimerkkeinä uniapnea -diagnostiikka ja c-hepatiitin hoito. Erikoissairaanhoidon kustannusten tarkempi erittely ja ennustaminen kehittyy.
- Suun terveydenhuollossa ulkoisen arvioinnin toimenpiteinä jatketaan oikomishoidon kehittämistyötä sekä selvitetään PPSHP:n erikoissairaanhoidon ja suun erikoishoidon yksikön välinen työnjako. Hoitojonojen purkamista jatketaan lisätyöllä ja mahdollisesti myös palvelusetelin avulla.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut

Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden tarkoituksena on yksilölliseen palveluntarpeen arviointiin perustuen turvata palvelun avulla iäkkäiden henkilöiden itsenäistä elämää kotona tai kodinomaisessa ympäristössä. Ikäihmisten palvelut järjestetään ikäihmisten hyvinvoinnin, sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyspalveluiden yhteistyönä. Hoito ja palvelu toteutetaan oikea-aikaisesti voimavara-lähtöisellä työotteella.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut (kotona asumisen tuen, kotihoito- ja ympärivuorokautiset palvelut) järjestetään monituottajuutta (oma toiminta, ostopalvelu, palveluseteli) hyödyntäen. Palveluiden järjestämisessä oman toiminnan osuus säilyy nykyisellä tasolla ja kasva-va palvelutarve ikääntyvän väestön määrän kasvaessa järjestetään ostopalveluna tai palvelusetelin avulla.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Ikävoimainen Oulu asiakirjan toimenpiteiden huomioiminen
- Koko kaupungissa yhteistyönä toteutettavat ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä tukevat käytännöt ikäihmisen hyvinvoinnin kokonaisuudessa; asiakkaan omaa vastuuta vahvistetaan
- Palveluohjauksen, -neuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja SAS-toiminnan kehittäminen.
- Turvallisen kotona asumisen tukeminen ja arjessa pärjääminen sairaanhoidollisella ja lääketieteellisellä tuella sekä toimintakyvyn edistäminen kuntouttavien keinoin.
- Palvelujen painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin
 - digi-/etäpalveluita hyödynnetään kotihoito tuottamisessa ensisijaisena vaihtoehtona
 - kotona asumista tukevia palveluja
 - yksilölliset asiakassuunnitelmat
 - yhteisöllistä asumista ympärivuorokautisen hoidon sijaan
 - ympärivuorokautisen hoidon palvelurakenteen tarkastelu
- Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja osaamisen vahvistaminen sekä riittävän henkilökunnan rekrytointi
- Monituottajuuden hyödyntäminen osana toimivia, asiakaslähtöisiä hoito- ja palveluketjuja

Kehittäminen

Vuoden 2022 aikana jatketaan palvelu- ja hoitoketjujen kehittämistä mm. sairaanhoitopiirin ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Digitaalisia palveluita käytetään ja niiden käyttöä tehostetaan digitaalisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on laadukkaat, vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut. Hyvinvointipalvelut osallistuu hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden ohjelman kehittämissuunnitelmiin.

Palveluita kehittäessä keskiössä on asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osallistuminen palveluiden kehittämiseen eri tasoilla ja eri toteutusmuodoin. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta lisätään arjen toiminnossa ja päätöksenteon eri vaiheissa mm. lapsivaikutusten arvioinnilla. Hyvinvointipalvelut ja järjestöt muodostavat kolme elämänkaariverkostoa (lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten), jotka kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan toimintaympäristön haasteita ja tekemään kehittämistyötä esimerkiksi hankkeiden ja projektien kautta. Muita osallisuuden edistämisen muotoja ovat mm. lakisääteissä neuvostoissa toimiminen, erilaiset kyselyt käyttäjille ja kuntalaisille sekä kuntalaisten osallistaminen uusien palvelumuotojen käyttäjäkokeiluissa ja tuotetestaustoiminnassa. Hyvinvointipalvelut ottaa käyttöön uuden sähköisen osallistamisen työkalun ammattilaisten, kuntalaisten ja eri sidosryhmien ideoiden ja innovaatioiden vuoropuheluun ja käsittelyyn.

Digitalisaatiota hyödynnetään voimakkaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integroituvissa sosiaali- ja terveystieteiden palveluissa. Hyvinvointipalvelut toteuttaa digitaalisten palveluiden kehityssuunnitelmaa osana Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteita. Vuoden 2022 aikana teknologia- ja digitaalisten ratkaisujen kehittämisen painopisteinä ovat seuraavat kokonaisuudet: virtuaalisen hyvinvointikeskuksen toimintatapa, kotona asumista tukevien teknologioiden käyttöönotto ja laajentaminen, robotiikan, ohjelmistorobotiikan ja tekoälyn hyödyntäminen, mobiilisovellusten ja sms-palveluiden hyödyntäminen, asiakkuudenhallinta ja oman työn organisointi, lakisääteiset tai teknologiamuutoksista johtuvat järjestelmäpäivitykset sekä lisähankinnat ja OuluHealthin kokeilut ja pilotoinnit, jotka tukevat kehittämistä. Kehittämisessä painotetaan toiminnallisen muutoksen toteutumista ja asiakas-, ammattilais- ja kustannushyötyjä sekä säännöllistä seuranta.

Hyvinvointipalvelut toteuttaa osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppa-

nina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

OuluHealth ekosysteemin tavoitteena on tuottaa innovaatioita, tukea yritysten kasvua ja edistää uusien hoitojen, palvelujen ja toimintamallien käyttöönottoa. OuluHealth:ssa on vuosille 2021 – 2027 neljä kärkihjelmaa: Data ja ratkaisut yhteiskunnan resurssina osana ennakkoivaa ja tukevaa terveydenhoitoa, Paremmat palvelut kuntalaisille virtuaalipalvelutuotannon avulla, Sote-palveluntuottajien innovaatio- ja testauskyvykkyyden kehittäminen sekä Hyvinvointikampus. Kärkihjelmien pitkän aikavälin tavoitteina on: 1) Oulu on yksi johtavista digitaalisen terveyden ja data-pohjaisen tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan ekosysteemeistä Euroopassa; 2) Palvelutarjoajien, tutkijoiden, yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteiskehittämä virtuaalipalvelutuotannon malli on käyttöönotettu ja tunnettu kansallisesti; 3) Pohjois-Pohjanmaan sote-palveluorganisaatioiden innovaatio- ja testauskyvykkyyden kehittäminen sekä 4) Rakentaa Ouluun Euroopan johtava sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, testaus-, koulutus-, innovaatio- ja kehitystoimintaan keskittyvä hyvinvointikampus (OYSTER). Tavoitteiden mukaisesti vaikuttavien ja älykkäiden digitaalisten palveluiden tarjonta lisääntyy, hyvinvoinnin ja ennaltaehkäisyn palveluita on digitalisoitu ja automatisoitu. Digitaaliset palvelut ovat kuntalaisten ja sote-ammattilaisten aktiivisessa käytössä ja ne on todettu kustannusvaikuttaviksi. Sote-ammattilaisten valmiudet hyödyntää ja käyttää älykkäitä digipalveluita on kasvanut. OuluHealth ekosysteemi tukee Hyvinvointipalvelujen alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä hankemuotoista kehittämistä. Uusien palveluiden rohkea kokeileminen ja tarvelähtöisten ratkaisujen yhteiskehittäminen OuluHealth Labs - innovaatio- ja kehitysalustan avulla sekä monitoimijayhteistyömalli ja yhteinen innovaatioprosessi tukee uusien innovaatioiden kehittämistä, käyttöönottoa ja kaupallistamista.

OuluHealth Labs Oulu WelfareLab -toimintamallissa Hyvinvointipalvelujen ammattilaiset, asiakkaat ja kuntalaiset tekevät yritysyhteistyötä kokeillen digitaalisia ratkaisuja osana sosiaali- ja terveystieteiden palveluja. Toimintamallin avulla opitaan uusista ratkaisuksista, ymmärretään ratkaisujen hyötyjä osana palveluja sekä osallistutaan ratkaisujen kehittämiseen. Yrityksille mahdollistetaan myös kuntalaisen omahoitoa sekä yksilön terveyttä ja hyvinvointia tukevien sovellusten ja tuotteiden kehitystyötä ja pilotointia arjen toimintaympäristössä.

Lapsiystävällisen kunnan uudentyypipisten rakenne- ja prosessi-indikaattoreiden perusteella arvioidaan pal-

veluiden lapsiystävällisyyttä ja uusien yhteisesti eri toimialojen kesken sovittujen tavoitteiden pohjalta toteutetaan hyvinvointipalveluissa lapsiystävällisyyttä. Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten osallisuus paranee ja resursseja ja erityistä tukea kohdennetaan heille. Lapsivaikutusten arviointia tehdään valmistelussa olevista päätösesityksistä kaupunginhallituksen linjausten mukaisesti.

Hyvinvointipalvelut osaltaan kehittää vuorovaikutusta ja osallisuutta kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa edelleen kaupungin vuorovaikutussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti; kehittää Ympäristöohjelman 2026 mukaisia tavoitteita ja toimenpiteitä edelleen; edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edelleen palveluissa, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien osalta.

STEA-rahoitteiset hankkeet käsitellään Oulun kaupungissa järjestöjen kanssa yhteisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti. Tavoitteena on tukea rahoitusten saamista alueelle erityisesti niihin ennaltaehkäisevän työn ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin, jotka nousevat väestön tarpeista

Hyvinvointipalvelut toteuttaa kehittämistä myös ulkopuolisen rahoituksen turvin erilaisissa kehittämishankkeissa, joita hallinnoidaan kehittämissalkkujen kautta.

Kehittämishankkeet

Ulkoisella rahoituksella rahoitettavia hyvinvointipalveluiden hankkeita vuonna 2022 ovat:

- Palveluintegraatiomalli osatyökykyisille PALO-hanke (STM) on hyvinvointipalveluiden ja työllisyyspalveluiden yhteinen hanke. Tavoitteena on edistää osatyökykyisen työ- ja toimintakykyä ja mahdollistaa siirtyminen, palaaminen ja sijoittuminen työelämään. Kehitetään toimintamalli, jossa osatyökykyisen työkyvyn tuen tarve tunnistetaan oikea-aikaisesti ja palvelupolut luodaan yhdessä asiakkaan, omatyöntekijän sekä toimijoiden kanssa. Kehittämisessä otetaan huomioon osatyökykyisten fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi, terveyteen ja toimintakykyyn liittyvät tekijät sekä osatyökykyisten työkyvyn, aktiivisen toimijuuden ja osallisuuden vahvistaminen.
- Asunnottomien SOTE-palveluiden kehittämishankkeen (STM) tavoitteena on
 - a) kehittää asiakaslähtöisiä, asunto ensin -periaatteet huomioivia sosiaali- ja terveyspalveluja kaikkein heikoimmassa asemassa oleville

henkilöille, joilla on monialaista ja laajaa tuen tarvetta asumiseensa liittyen

b) kehittää liikkuvia ja matalan kynnyksen palveluja tai toimintamalleja yhteistyössä jo olemassa olevien toimintojen avulla. Tarkoituksena on, että erityisen tuen tarpeessa oleva henkilö saa sujuvasti avun yksilöllisiin tarpeisiinsa

c) ottaa käyttöön tai jatkokehittää olemassa olevaa tai toimivaksi käytännöksi todettua mallia tai palvelua ja sovittaa kehittämistyö yhteen maakunnan kehittämisen kanssa. Hankkeen aikana perustetaan matalan kynnyksen kohtaamispaikka asunnottomille oululaisille 18-30 vuotiaille nuorille, joilla on vakava päihdeongelma ja jotka eivät ole sosiaali- tai terveyspalveluiden piirissä. Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallia kehitetään yhteistyössä päihdepalveluiden kanssa. Hankkeen aikana kehitetään kohderyhmän tavoitettavia toimintatapoja sekä ohjataan asiakkaat perustason sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Toimintamallia kehitetään asiakkaiden kanssa yhdessä.

- Kotona asumista rohkeasti ja itsenäisesti teknologian avulla (KARITA) -hankkeen (STM) tavoitteena on
 - a) löytää uusia tarvelähtöisiä ja vaikuttavia teknologisia ratkaisuja ennakkoimaan ja ennaltaehkäisemään iäkkään kuntalaisen terveyden ja toimintakyvyn heikentymistä sekä säännöllistä kotihoidon tarvetta
 - b) lisätä kotihoidon asiakkaan terveyttä ja toimintakykyä sekä tukea itsenäistä kuntoutumista teknologisia ratkaisulla
 - c) löytää itsenäistä asumista tukevia teknologisia ratkaisuja kotona asuville ja välimuotoisen asumisen asiakkaille
 - d) vahvistaa nykyistä ikäihmisten palveluiden teknologiatiiimiä. Lisäksi kehitetään matalan kynnyksen showroom antamaan tietoa ja lisäämään teknologisten ratkaisujen käyttöönottoa ikäihmisillä. Hanketta hallinnoi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi. Hankkeessa kartoitetaan ja testataan hyviä teknologisia ratkaisuja asiakkaiden toimintakyvyn, hyvinvoinnin sekä itsenäisen kuntoutumisen tueksi, luodaan teknologian käyttöönoton malli ikäihmisten palveluissa, kartoitetaan ammattilaisten roolit ja työnkuvat teknologiatiiimitoiminnassa ja perustetaan matalan kynnyksen esittelytila lisäämään tietoisuutta teknologisista ratkaisuista.

- Lastensuojelun monialainen kehittäminen Pohjois-Suomessa hankkeen (STM) on Kolpeneen ja Posken kanssa toteutettava hanke. Hankkeen tavoitteena on
 - a) lastensuojelun asiakkaana olevat lapset ja nuoret saavat päihde- ja mielenterveysongelmiinsa monialaisen tuen ja avun oikea-aikaisesti ja koordinoitusti
 - b) lastensuojelun asiakkaana olevien lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten osaaminen vahvistuu
 - c) kehitetyt toimintamallit varmistavat lastensuojelun lasten ja nuorten osallisuuden omissa prosesseissaan. Hanke konsortioon kuuluu Lappi, Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa. Hankkeen hallinnoijana toimii Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä.
- Tutussa kodissa -hanke (STM) on Kalajoen ja Kuusamon kaupunkien kanssa toteutettava hanke. Hankkeen päätavoitteena on kehittää ja luoda sosiaalihoitolain mukaisia asumisratkaisuja, joissa toteutuu joustavan palvelun toimintamalli. Hankkeen ikäystävällisissä asumisratkaisuisissa tavoitteena on kehittää ja kokeilla ikääntyneiden tarpeista lähtevää joustavan palvelun toimintamallia niin, että asuminen mahdollistuu elämän loppuun saakka asiakkaan tutussa kodissa. Hankkeen hallinnoijana toimii Kalajoen kaupunki.

Oulun kaupunki osallistuu aktiivisesti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmisteluun. POPsote-kehittämishankkeille haetaan jatkorahoitusta vuodelle 2022. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydennyshaussa on tarkoitus jatkaa sote-keskusten kehittämistä aikaisempien kehittämissohjelman perusteella. Niiden lisäksi on käynnistetty valmistelut kahden uuden kehittämissohjelman sisällyttämiseksi jatkohakuun. Nämä uudet ohjelmat ovat kuntoutus ja vammaispalvelut.

Valmistelussa on myös suunniteltu terveydenhuollon sisällyttäminen hoitotakuun kehittämissohjelmaan. Tarkoitus on varata kehittämisrahoituksesta erillinen osa jonojen purkutoimiin. Jonojen purkutoimia valmistellaan ja mahdollisesti pilotoidaan tulevaisuuden sote-keskushankkeessa.

Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita työvoiman rekrytointia paremmin ja varmistaa työvoiman alueellinen ja tarkoituksenmukainen jakaantuminen perustamalla yhteisrekrytointiyksikkö.

Läpileikkaavasti kaikissa kehittämissohjelmissa kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, järjestöyhteistyötä ja yhdyspintatoimintaa sekä Virtuaalista sote-keskusta ja digitaalisia palveluprosesseja.

Jatkovaiheessa on tarkoitus, että kehittämissohjelmat toteutetaan aikaisempaa selkeämmin maakunnallisina kokonaisuuksina ja niin, että ne samalla tukevat hyvinvointialueen toiminnan käynnistämistä.

KÄYTTÖTALOUSOSA	2022 / hallintokunnan TA-raami		
	TULOT	MENOT	NETTO
HANKKEEN NIMI			
Palveluintegraatiomalli osatyökykyisille - PALO	305 913	-382 391	-76 478
Asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisshanke	285 157	-356 446	-71 289
Kotona asumista rohkeasti ja itsenäisesti teknologian avulla (KARITA)	122 862	-245 724	-122 862
Lastensuojelun monialainen kehittäminen Pohjois-Suomessa	80 927	-101 159	-20 232
Tutussa kodissa -hanke	61 060	-76 324	-15 264
Yhteensä	855 919	-1 162 044	-306 126

Talous

Hyvinvointipalvelujen talousarvion 2022 toimintakate on -708,9 M€. Hyvinvointipalvelujen toimintamenot ovat vuoden 2022 talousarviossa 761,2 M€ ja toimintatulot 52,3 M€.

Henkilöstömenot ovat talousarviossa lähes vuoden 2021 toteutuman tasolla, 177,7 M€. Vuoden 2021 henkilöstömenoihin sisältyy koronaepidemian hoitamiseen palkattua määräaikaista henkilöstöä, joten vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään. Lisäksi kehittämishankkeisiin varattavat henkilöstöresurssit vuodelle 2022 tarkentuvat vasta käyttösuunnitelmassa, jos/kun rahoituspäätökset on saatu. Palkallista työpanosta kasvattaa erityisesti ikäihmisten hoitajamitoituksen nostosta johtuvat henkilöstölisäykset sekä loppuvuonna 2021 tehtävät rekrytoinnit lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Henkilöstömenoissa ei ole huomioitu kaupungin valmisteluohjeen mukaan kunta-alan mahdollisia tulevia sopimuskorotuksia.

Asiakaspalvelujen ostoihin on varattu 1,7 %:n indeksikorotukset, kustannusvaikutus on noin 1,6 M€. Palveluseteliin on varattu yhteensä 40,2 M€. Muiden palvelujen ostot pienenevät edellisvuodesta. Vuonna 2021 maksetaan näytteenoton kustannuksia (laboratorio-ostoja) n. 7 M€. Myös hoitotarvikemenot pienenevät. Tilavuokrat pysyvät lähes vuoden 2021 tasolla.

Erikoissairaanhoidon menoihin on talousarviossa varattu 282,5 M€. Kasvua vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen on 8,2 M€, 3,0 %. Erikoissairaanhoidon menokasvun arvioinnissa on pyritty huomioimaan käynnissä olevien integraatiohankkeiden toimenpiteiden vaikuttavuus sekä sairaanhoitopiirin arvio vuoden 2022 jäsenkuntamyynnistä. Sairaanhoitopiiri tekee hintoihin 0,5 % yleiskorotuksen ja lisäksi tekee tarkistuksia hintoihin vuoden aikana kustannuslaskennan pohjalta. Somaatiikan toimialueen lasten ja nuorten palvelualueen hintoihin tehdään keskimäärin 2 % korotukset. Sairaanhoitopiiri arvioi kysynnän kasvavan noin 2 % koronaepidemian, väestömuutosten ja ikärakenteen muutosten vaikutuksesta.

Hoitajamitoituksen on arvioitu lisäävän kustannuksia n. 1,7 M€ v. 2022. Sosiaali- ja terveyspalvelujen uusi asiakasmaksulaki tuli voimaan 1.7.2021. Maksuttomien palvelujen laajennus ja maksukattoon tulevat muutokset

astuvat voimaan vuoden 2022 alusta. Arvio asiakasmaksulain muutoksen nettovaikutuksista on vuonna 2022 yht. 1,6 M€. Em. menojen ja tulojen muutokset on pyritty huomioimaan talousarviossa.

Hyvinvointilautakunnan toimintatulot ovat 52,3 M€. Tuloihin ei ennusteta kasvua. Asiakasmaksutulot kasvavat n. 5,5 %. Myyntitulot pienenevät n. -0,5 % lähinnä Valtiokonttorin veteraanien kotiin vietäviin palveluihin maksamien korvausten sekä pakolaisten korvausten vähentyessä. Myös tuet ja avustukset pienenevät hanketulojen vähentyessä.

Talouden tasapainottaminen

Hyvinvointipalvelujen talousarvion toteutuminen suunnitellusti perustuu keskeisten hoito- ja palveluketjujen integraation onnistumiseen. Keskeisille hoito- ja palveluketjuille on asetettu toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vuosina 2021-2023. Talousarviossa hoito- ja palveluketjuille on asetettu sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitetasot. Käyttösuunnitelmaan määritellään tarkemmat tavoitetasot palvelukokonaisuuksille ja osin myös toiminnoille sekä asiakaskohtaisten kustannusten, €/asiakas, tavoitetasot.

Talousarvioon sisältyy kaupunginhallituksen päätöksen mukainen henkilöstömenojen säästötavoite, joka tarkoittaa hyvinvointipalveluissa n. 1,6 M€ vuonna 2022. Säästötavoite on rakennettu siten, että henkilöstömenoihin on tehty -1,3 M€ leikkaus ja palvelujen ostoja on pienennetty 0,3 M€.

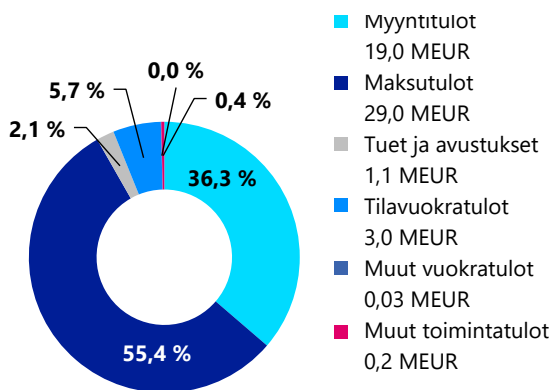
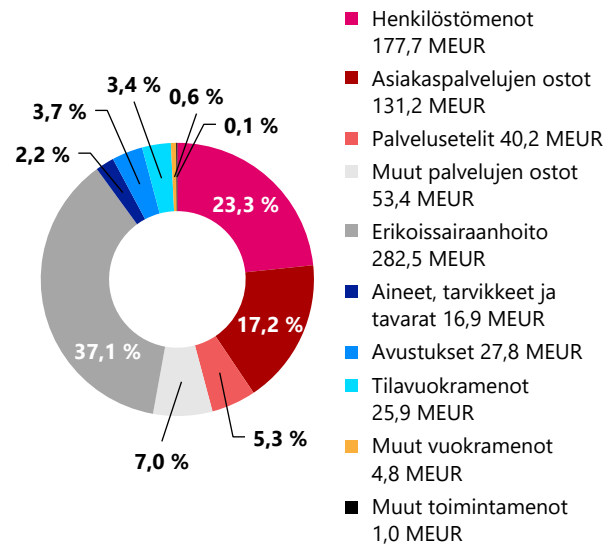
Ulkoisen arvioinnin toimenpideohjelman toimenpiteet toteutetaan vuoden 2022 loppuun mennessä. Toimenpiteillä on ollut tavoitteena saavuttaa yhteensä n. 5,4 M€ kustannussäästöt vuosina 2020-2022. Vuonna 2021 toimenpiteillä arvioidaan saavutettavan n. 1,9 M€ säästöt. Vuodelle 2022 kohdentuu vielä toimenpiteitä, joilla pyritään 1 M€:n kustannussäästöihin.

Taloudellisena tavoitteena on asukaskohtaisten menojen kasvun taittaminen ja kääntäminen laskuun. Menot (netto) asukasta kohti ovat talousarviossa 3358 euroa. Vuonna 2021 asukaskohtaisten menojen kasvuennuste on noin 2,8 %.

Vuoden 2022 talousarvioon ei sisälly määrärahavarausta koronapandemian mahdolliseen jatkumiseen.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	52 221	53 406	77 198	52 309	0	0
TOIMINTAMENOT	-709 189	-731 839	-758 731	-761 209	0	0
TOIMINTAKATE	-656 968	-678 433	-681 533	-708 900	0	0

Toimintatulot TA2022 tiliryhmittäin,
yht. 52,3 MEURToimintamenot TA2022 tiliryhmittäin,
yht. 761,2 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	21 022	20 078	19 368	18 991	0	0
Maksutulot	26 131	26 505	27 705	29 005	0	0
Tuet ja avustukset	1 295	3 618	26 920	1 108	0	0
Tilavuokratulot	3 154	2 990	2 990	2 990	0	0
Muut vuokratulot	110	25	25	25	0	0
Muut toimintatulot	509	190	190	190	0	0
Toimintatulot yhteensä	52 221	53 406	77 198	52 309	0	0
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-166 834	-167 494	-177 994	-177 651	0	0
Palkat ja palkkiot	-131 648	-131 800	-140 172	-139 926	0	0
Henkilösivukulut	-35 186	-35 694	-37 822	-37 725	0	0
Palvelujen ostot yht. (sis.esh)	-436 032	-489 621	-504 113	-507 199	0	0
Asiakaspalvelujen ostot, ilman esh	-113 608	-114 343	-126 343	-131 223	0	0
Palvelusetelit	0	-36 265	-35 065	-40 172	0	0
Muut palvelujen ostot, ilman esh	-62 046	-64 787	-69 479	-53 352	0	0
Erikoissairaanhoido	-260 378	-274 226	-273 226	-282 453	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 162	-15 857	-19 657	-16 855	0	0
Avustukset	-58 938	-27 843	-25 943	-27 818	0	0
Palvelusetelit	-32 973	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-25 965	-27 843	-25 943	-27 818	0	0
Tilavuokramenot	-25 008	-25 419	-25 419	-25 890	0	0
Muut vuokramenot	-3 564	-4 559	-4 559	-4 753	0	0
Muut toimintamenot	-651	-1 047	-1 047	-1 044	0	0
Toimintamenot yhteensä	-709 189	-731 839	-758 731	-761 209	0	0
TOIMINTAKATE	-656 968	-678 433	-681 533	-708 900	0	0

Palvelusetelimenot esitetään vuodesta 2021 alkaen palvelujen ostot -tiliryhmässä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma**Henkilöstön rakenne ja määrä sekä arvio näiden kehittymisestä**

Oulun kaupungin hyvinvointipalveluiden henkilöstösuunnittelun lähtökohtina ovat tarkoituksenmukainen resursointi ja optimaalinen rakenne. Tämä tarkoittaa tarvittavan henkilöstömäärän tarkkaa arviointia suhteessa tunnistettuihin ja ennakoituihin palvelutarpeisiin samoin kuin henkilöstön oikean ammattirakenteen ja tarkoituksenmukaisen sijoittumisen huolellista arviointia. Tulevaisuuden ennakoituihin palvelutarpeiden lisääntymisiin erityisesti ikäihmisten ja sosiaalipalveluiden osalta pyritään vastaamaan työn tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä. Työn tuottavuuden lisääntymistä tavoitellaan mm. lisäämällä kuntalaisten sähköisiä it-

sepalveluja, poikkitoiminnallista hyvinvointikeskus-toimintamallia kehittämällä sekä toimintaprosesseja kehittämällä ja keventämällä yhteistyössä PPSHP:n kanssa. Palveluketjujen kehittämistä tehdään osana maakunnallista POPsote-hanketta ja siihen kuuluvia kehittämishankkeita. Tämä voi tarkoittaa henkilöstömäärän lisäyksiä perustason palveluissa vaikuttavuuden lisäämiseksi ja kokonaiskustannusten vähentämiseksi. Ikäihmisten määrän ja palvelutarpeen kasvaessa voi olla tarpeen tehdä myös selkeitä lisäresursointeja ikäihmisten hyvinvointipalveluihin.

Hyvinvointipalveluiden alustavan talousarvion mukaan palkallinen työpanos vuodelle 2022 olisi 3190 (TP 2020

3089, TA2021 3057). Osan työpanosmäärän kasvusta selittää vanhuspalvelulakiin tullut muutos; henkilöstömitoituksen on oltava vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti ja siirtymäajan päätyttyä 1.4.2023 vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Arvio henkilöstömitoituksen vaikutuksesta on vuonna 2022 9 työpanosta ja vuonna 2023 47 työpanosta. Suurin haaste mitoituksen toteutumisessa on henkilökunnan saataavuus. Työpanosten lisäyksillä pyritään lisäksi tehostamaan ikäihmisten hoito- ja palveluketjua ja vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen esim. kotihoidossa, sekä parantamaan hoitopääsyä lääkäri vastaanotolla. Hallituksen valmistelussa oleva laki hoitotakuusta tulee mahdollisesti toteutuessaan edelleen lisäämään sekä lääkäreiden että hoitohenkilöstön tarvetta. Määräaikaisen henkilöstön osuus henkilöstön kokonaismäärästä on kasvanut erityisesti korona-aikana, kun lisätyövoimaa on tarvittu koronaan liittyviin tehtäviin. Uusien hyvinvointialueiden käynnistymisen valmisteluun tarvitaan jatkossakin määräaikaista työpanosta, mikä voi lisätä määräaikaisen työpanoksen osuutta kokonaistyövoimasta.

Sote-alan ammattihenkilöstön saatavuus on muuttunut koko ajan huonompaan suuntaan. Kaikkiin avoimiin vakituisiin tehtäviin tai varsinkaan sijaisuuksiin ei ole aina ollut mahdollista saada riittävästi hakijoita. Joissakin tapauksissa on jouduttu käyttämään vuokratyövoimaa ja tähän jouduttaneen varautumaan myös jatkossa kaikkein kriittisimmissä tehtävissä. Myös lisäkryointeja vakituisen varahenkilöstöön joudutaan mahdollisesti harkitsemaan palveluiden tuottamisen turvaamiseksi. Työnantajan vetovoimatekijöihin tulisikin kyetä löytämään uusia avauksia työnhakijoiden määrän lisäämiseksi. Vuoden 2022 osalta tavoitteena on saada keskimäärin 10 hakijaa/avoin tehtävä (vuonna 2020 oli 7,47 hakijaa/avoin tehtävä). Ammattihenkilöstön (sairaanhoidajat, lähihoitajat) haastavan saatavuuden vuoksi jatkossa on ehkä jopa välttämätöntä suunnitella henkilöstörakenteen ja työn sisältöjen muuttamista siten, että kevyemmin koulutettua ns. avustavaa henkilöstöä tarvitaan aiempaa enemmän. Laaditaan suunnitelma työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ja työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Tämä vaikuttaa myös tulevan hyvinvointialueen työvoiman saatavuuteen.

Periaatteet työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkyvyn sekä työttömyysuhanalaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämiseksi

Hyvinvointipalvelut tekee tiivistä yhteistyötä Pihlajalinnan työterveyshuollon kanssa henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa henkilöstölle tarjotaan sekä ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa, sairaanhoitoa että

kuntoutusmahdollisuuksia Oulun kaupungin työterveyshuollon puitesuunnitelman mukaisesti. Oulun kaupungilla ja hyvinvointipalveluilla on käytössä varhaisen tuen mallin mukainen toimintatapa. Mallin mukaan henkilöstön terveysongelmiin pyritään puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta ongelmista ei ehtisi tulla liian vaikeita. Tässä tukee Pihlajalinnan uusi työkyvyn tuen sovellus, jonka käyttöön esimiehet koulutetaan syksyllä 2021. Vuonna 2022 työterveysyhteistyön kehittämisen erityishuomion kohteena on edelleen esimiestyön tukeminen ja vahventaminen. Hyvinvointipalveluiden tavoitteena sairauspoissaolojen osalta on 5,1 % (vuonna 2020 5,9 %). Suurimpina poissaoloryhminä ovat edelleen tuki- ja liikuntaelämistön sekä mielenterveysongelmat, joiden hallintaan tulee kiinnittää huomiota. Viimeisimpien Kunta10-tulosten perusteella työkykyssä suunnitellaan henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä.

Työsuojelutoiminta huolehtii työpaikkojen työturvallisuuden valvonnasta sekä työntekijöiden työsuojelusta. Hyvinvointipalveluilla on myös oma uudelleensijoitustoiminta, jonka kautta pyritään tukemaan ja löytämään uusi mielekäs työ niille, joiden työkyky nykyiseen työhön on olennaisesti heikentynyt.

Ikääntymisen vaikutuksia työntekijöiden työssä suoriutumiseen seurataan tarvittaessa yhdessä työterveyshuollon kanssa. Mikäli työntekijä ei työuransa loppupuolella selviydy työstään, hänen kanssaan käynnistetään varhaisen tuen mallin mukaiset keskustelut työn muokkaamisesta hänelle sopivaksi. Keinoina voivat tulla kysymykseen mm. siirtyminen kevyempään työhön tai osa-aikainen työskentely, mikäli se on mahdollista järjestää.

Oulun kaupunki tarjoaa työsuojelun 7 luvun 13 §:n ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 b §:n perusteella irtisanomalleen työntekijälle työnantajan kustantamaa työllistämistä edistävää valmennusta tai koulutusta, jos työntekijä on ollut ennen työsuhteen päättymistä yhdenjaksoisesti vähintään viisi vuotta työnantajan palveluksessa. Edellä mainitussa tilanteessa valmennus tai koulutus järjestetään ensisijaisesti Oulun kaupungin omin koulutuksin.

Arvio henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeista

Ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen osalta tavoitteena on edelleen päästä suositusten mukaisesti vähintään kolmeen koulutuspäivään/työntekijä/vuosi. Vuonna 2022 lisä- ja täydennyskoulutuksessa kiinnitetään huomiota mm. sähköisten palveluiden käytön (digi-osaaminen) laajentamiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluis-

sa. Painopisteen siirtyminen kotiin annettaviin palveluihin laitoshoidon kustannuksella voi tarkoittaa mm. hoitohenkilöstön täydennys-/muutokouluttautumista ja uudelleen sijoituksia. Henkilöstön osaamista lisätään mm. koulutuksella vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Itsenäisen tiimimallin kokeiluissa on tavoitteena hoidon jatkuvuuden paraneminen ja omahoitajuuden vahvistuminen.

Yhteiset palveluketjujen integraatiohankkeet PPSHP:n kanssa lisäävät tarvetta henkilöstön täydennyskoulu-

tusten suunnitteluun ja toteuttamiseen, jotta integraatiohankkeista saadaan mahdollisimman suuri hyöty. Osaamisen kehittämisen tarpeita, konkreettisia lisä- ja täydennyskoulutuksia sekä henkilöstön rekrytoinnin kehittämistä yhteensovitetaan mahdollisuuksien mukaan PPSHP:n kanssa. Vuodelle 2022 osana käyttösuunnitelmaa laadittavaan ja henkilöstötoimikunnan hyväksymään koulutussuunnitelmaan kirjataan ne erityiset henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeet, joihin vuoden 2022 aikana on syytä panostaa.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	3 089	3 057	3 160	3 190	0	0
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-131 648	-131 800	-140 172	-139 926	0	0
Henkilösivukulut	-32 795	-33 223	-35 351	-35 255	0	0
Yhteensä	-164 443	-165 023	-175 523	-175 180	0	0
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1 245	0	-757	0	0	0
Henkilösivukulut						
Omais- ja perhehoitajat	-2 391	-2 471	-2 471	-2 471	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-253	0	-160	0	0	0
Kaikki yhteensä	-168 332	-167 494	-178 911	-177 651	0	0

7.7 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jakaantuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä omina palveluinaan osallisuus ja yhteisötoiminta sekä monikulttuurikeskus Villa Victor. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttajaneuvostot, lähidemokratiatoimikunta ja Oulun nuorisovaltuusto (ONE).

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan. Uudistuneet ja uudistuvat varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat määrittelevät opetuksen sisältöjä. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määrittellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä on kirjattu eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja sitä on avattu yksityiskohtaisemmin sivistysohjelmassa ja kulttuuristrategiassa. Sivistysohjelmassa on otettu kantaa siihen tehtävään, mikä toimialalla on yhteisen valovoimaisen Oulun saavuttamiseksi. Visiomme on "Sivistys rakentaa Oulua". Perustehtävämme mukaisesti sivistys- ja kulttuuripalvelut edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toteutumiseksi vaatii entistä vahvempaa ja tiiviimpää yhteistyötä ja -suunnittelua sekä hyvinvointipalveluiden että yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen poikkiallinnollisten painopisteiden mukaisesti sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan kulttuurihyvinvoinnin ja terveystuettujen ohjelmien toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen.

Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikutetaan yhteisellä hyvinvointitiedolla, minkä pohjalta tehtyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla. Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin arvot ja strategia, sivistysohjelma, henkilöstöohjelma sekä taloudellinen tilanne. Sivistysohjelma pohjautuu kaupungin arvoihin, jotka antavat pohjan jokaisen työntekijän päivittäiselle työlle. Toimintakulttuuria kehitetään aktiivisesti: panostamme johtamisen kehittämiseen sekä yrittäjähenkiseen kokeilutoimintaan. Vuonna 2022 toteutetaan henkilöstön hyvinvointiin liittyvänä tavoitteena erillinen työkykyjohtamisen toimenpideluettelo.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Sosiaali- ja terveystuettujen rakennemuutos luo uudentyyppiset yhdyspintarakenteet, joissa sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä tulevassa peruskunnassa korostuu. Hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja hyvinvointialueelle siirtyvien palveluiden välille on kuntalaisen hyvinvoinnin kannalta kriittinen menestystekijä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019-2025: "Oppiminen ja kasvu ovat hyvinvointia", antaa erinomaisen viitekehyksen monialaisten palveluiden kehittämiseksi.

Oululaisen lapsiperheen kannalta on välttämätöntä onnistua ehyen opin ja kasvun polun rakentamisessa ja vaikuttaviin palveluihin ohjautumisessa. Tulevaisuuden kunnassa koulutuksesta tulee sen yksi keskeisimmistä tehtävistä. Valtio näyttää panostavan lähivuosina yhä enemmän kasvatukseen ja koulutukseen. Oppivelvollisuuden pidentymisen sekä kaksivuotisen esiopetuksen ja muiden koulutusta vahvistavien linjausten myötä kunnille myönnetään valtionhallinnosta merkittävästi myös rahoitusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämiseksi.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso.

Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneneminen. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina ja alakouluisten määrä laskee seuraavina vuosina. Peruskoulun yläluokkalaisten määrän ennustetaan kasvavan maltillisesti vielä muutaman vuoden ajan. Jatkossa suurin kasvu koulutuspalveluiden osalta kohdistuu lukioikäisten määrän kasvuun. Suhteellisesti eniten kasvaa edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvän väestön kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja entistä enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuutta vahvistetaan hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkon kehittämistä jatketaan vuonna 2022 varautuen asukas- ja asiakasmäärien sekä toimintaympäristön muutoksiin.

Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyys, perheiden arjen haasteista selviytyminen ja lapsiperheköyhyys, nuorten yksinäisyys, koulupoissaolot, päihde ja mielenterveyden ongelmat voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Perheiden tukemiseksi lapsen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja. Samanaikaisesti on tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Palvelut, jotka eivät ole paikkaan sidonnaisia, lisääntyvät. Tekoäly, digitaaliset ekosysteemit ja alustaratkaisut sekä näihin liittyvä yhteiskehittäminen yritysten kanssa, luo uusia mahdollisuuksia.

Alueellinen toiminta vahvistaa monialaista ja poikkitoiminnallista yhteistyötä, verkostoitumista ja yhteisöllisyyttä. Tapahtumat, aito osallisuus ja laadukkaat palvelut luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa kaupunkilaisten arjen jäsentäjinä, sivistystä ja viihtyisyyttä lisäämällä ja perheiden hyvinvointia vahvistamalla. Kaupunkilaisten vapaa-aikapalveluita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Oulun nimeäminen Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuoteen 2026 avaa toimialalle upeat kehitysnäkymät, joita vahvistaa tulevat infraratkaisut ja kulttuurihyvinvointiin sekä kulttuuridigitalisaatioon liittyvät toimet talousarviossa.

Suomen UNICEFin myöntämä toinen Lapsiystävällinen kunta -tunnustus edellyttää lapsen oikeuksien toteutumista kaupungissamme. Oulun tulee olla aidosti lapsi- ja perhemyönteinen sekä lapsen oikeuksia kunnioittava. Yhdenvertainen Oulu -ajatus tulee näkyä kaupungin ilmeessä, teoissa ja palveluissa.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kunnallisissa ja yksityisesti päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena kerhotoimintana. Esiopetusta järjestetään kunnallisesti ja yksityisesti päiväkodeissa, sekä kunnallisesti muutamilla kouluilla. Yksityisen päiväkotitoiminnan osuus palvelutuotannosta on 35-40 % ja yksityisen varhaiskasvatuksen osuus 30 % koko varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöön kohdistuu edelleen lakimuutoksia, joiden avulla korostetaan ja vahvistetaan varhaiskasvatuksen merkitystä sekä lisätään lasten osallisuutta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen. Toimintakaudelle tulevia kustannustasoa nostavia lakimuutoksia ovat kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain uudistus, lakimuutokset henkilöstömitoituksen poikkeamiseen ja ilmoitusvelvollisuuteen.

Vuodelle 2022 on haasteena palveluverkon riittävyys, varsinkin tietyille suuralueille. Toimintaympäristön nopeat muutokset haastavat lähipalveluperiaatetta. Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän laskun tasaantuvan, ja lasku on vain noin 350 lasta. Osallistumisasteen kasvun vuoksi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa näkyy lapsimäärien väheneminen vain avoimessa varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstötarve vähenee avoimen varhaiskasvatuksen lapsimäärien vähenemisen vuoksi mutta toisaalta varhaiskasvatuksen lakimuutokset lisäävät henkilöstön tarvetta. Henkilöstön koulutustasoa nostetaan muuttamalla vuosittain noin 30 vapautuvaa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävää varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviksi sekä käynnistämällä varhaiskasvatuksen sosionomi -pilotointi.

Oulu on hyväksytty mukaan kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun. Kokeilu käynnistyy syksyllä 2021 yhteensä 25 kunnallisessa päiväkodissa. Kokeilu kestää toukokuun 2024 loppuun.

Esiopetusselvityksessä esitetään toteuttamistapa esiopetuksen järjestämisestä 1.8.2023 alkaen. Muutoksiin valmistaudutaan päivittämällä esiopetuksen oppilaaksi-ottoperusteet lukuvuodelle 2023-24.

Varhaiskasvatuksessa toteutettavia uusia investointeja ovat vuodelle 2022 Kaijonharjun ja Heinätorin päiväkodit sekä vuodelle 2023 Ainolan päiväkodin peruskorjaus ja Lintulammen puiston päiväkotit. Vuokramallilla toteutettava Oulunsalon päiväkotit valmistuu syksyllä 2022. Lisäksi Hiukkavaaraan valmistuu syksyllä 8-ryhmäinen tilaelementtipäiväkotit. Kasvaneiden palvelutarpeiden vuoksi on perustettu yksiköihin lisäryhmiä sekä käynnistetty väliaikainen 4-ryhmäinen yksikkö Tuiran alueelle. Ryhmät siirtyvät uuteen Hiukkavaaran tilaelementtipäiväkotit kevätkauden 2022 aikana.

Kehittämisen painoalueina korostuvat sivistysohjelman mukaiset toimenpiteet mm. eVaka-ohjelmiston käyttöönotto, Välkyt- ja hyvinvointipäiväkotitoimintamallit,

kestävä kehitys, osaamiskeskukset, digitaalisuus, kotikansainvälisyys, CAF- arviointi sekä erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaidot, osallisuus, yhteisöllisyys ja pedagoginen toiminta. Heikinharjun Luontokoto-toiminta vakiinnutetaan.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan useita kehittämishankkeita. Lisäksi OKM:n pandemian vaikutusten lieventämiseen kohdistetulla erityisavustuksella palataan lisähenkilöstöä, jonka avulla vahvistetaan oppimis- ja hyvinvointivajeita.

Järjestölähtöisen ehkäisevän toiminnan avustusprosessia kehitetään ja uusi prosessi otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana.

Varhaiskasvatuspalvelut

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Varhaiskasvatuksen palveluverkon aktiivinen tarkastelu ja suunnittelu niin, että lähipalvelu toteutuu palvelukeskittymissä toimintaympäristömuutoksissa (lasten osallisuusasteen kasvu/ lapsimäärä/lakimuutokset). Erityisesti kasvavilla alueilla, kuten Hiukkavaara ja Myllyoja, suuralueiden palveluverkkosuunnittelu tuleville vuosille.
- Oulu on mukana kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa.
- eVaka-ohjelmiston käyttöönotto keväällä 2022, ja toimintakulttuurin muutoksessa onnistuminen. Varhaiskasvatuspalvelut siirtyy asiointi- ja hallintoprosesseissa täysin digitaaliseen toimintatapaan. eVaka-tietojärjestelmään, ekosysteemiin, liittyvä sopimuksellinen yhteistyö käynnistyy 1.1.2022 alkaen Espoon, Tampereen ja Turun kanssa.
- Lapsen opinpolun kehittäminen lähipäiväkodista lähikouluun. Valmistaudutaan esiopetusselvityksen päätösten mukaisten toimenpiteiden käyttöönottoon 1.8.2023 alkaen. Otetaan käyttöön uudet esiopetuksen oppilaaksiottooperusteet 1.8.2023 alkaen. Avoimen varhaiskasvatuksen tiivistäminen palvelukeskittymissä lapsimäärien vähenemisen vuoksi 1.8.2022 alkaen, samalla arvioidaan palvelusetelillä olevan kerhotoiminnan tarve lähitulevaisuuteen.
- Tuen strategian päivittäminen ja samalla valmistautumista mahdolliseen varhaiskasvatuksen lakimuutokseen 1.8.2022 kolmiportaisen tuen osalta.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen toiminnan tavoitteena on lapsen ja nuoren oppimisen, sivistyksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Nuorisotyön keskeinen tehtävä on kasvun ja itsenäistymisen vahvistaminen sekä nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen ja nuorten osallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen. Perusopetuksen kouluilla ja nuorisotaloilla tapahtuva toiminta ovat osa sivistys- ja kulttuuripalvelujen alueellista toimintatapaa yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa.

Oulu on perusopetuksen osalta Suomen neljänneksi suurin koulukaupunki. Perusopetuksen alakouluikäisten määrän arvioidaan laskevan tulevina vuosina reilusta 22 000 oppilaasta noin 300 oppilaalla vuodessa. Oppilasmäärän kasvu siirtyy alakouluikäisistä yläkouluikäisiin ja vaikuttaa perusopetuksen palvelujen ohella myös nuorisoiäikäisten palvelutarpeeseen.

Kaupunginvaltuuston (18.6.2018 §61) tekemän palvelulinjauksen mukaan *”Perusopetuksen palveluverkkoa tiivistetään palvelukeskittymittain ottaen huomioon väestö- ja oppilasennusteet, kaavoitussuunnitelmat ja muut tarvittavat alueellisesti vaikuttavat tekijät. - - - Palvelukeskittymän kaikki päiväkotij- ja kouluyksiköt tarkastellaan aina siinä tilanteessa, kun alueen jossakin yksikössä syntyy peruskorjaus- tai laajennustarve”*. Vuoden 2022 osalta peruskorjauksien on suunniteltu käynnistyvän Aseman, Maikkulan ja Lintulammen kouluissa ja laajennuksen Hiukkavaaran monitoimitalossa. Byströmin talossa tehdään peruskorjaustoimenpiteitä.

Tuen strategiatyö jatkuu yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa. Viime vuosina jatkuneen erityisen tuen palvelutarpeen kasvun vuoksi tuen henkilöresurssia vahvistetaan vuoden 2022 talousarviossa. Palvelut järjestetään ensisijaisesti lähialueen palveluina. Vaativan erityisen tuen oppilaille turvataan keskitetyt palvelut. Pienryhmiä tulee olla riittävästi.

Sivistysohjelman mukaan *”Turvaamme jokaiselle oppilaalle harrastustakuun mukaisesti mahdollisuuden harrastuksiin ja turvalliseen iltapäivään 1.-2. luokkien ja erityisen tuen oppilaille”*. Oulussa järjestetään perusopetuslain mukaista maksullista iltapäivätoimintaa ensisijaisesti ensimmäisen vuosiluokan oppilaille. Toisen vuosiluokan oppilaat saavat maksullisen iltapäivätoimintapaikan, mikäli ryhmissä on tilaa. Maksullista

toimintaa täydentää alueellisesti noin 20 nuorisotilalla järjestettävä maksuton toiminta. Järjestöjen osuus toiminnan järjestämisessä pyritään pitämään vähintään nykyisellä noin 50 %:n tasolla. Harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä edistetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen poikkitoiminnallisena yhteistyönä.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätöksen mukaisesti (28.2.2019 § 30) Oulun kaupunki perustaa 1.8.2022 alkaen pohjoissaame-suomi-yhdysluokan 1.-2.-luokkalaisille, mikäli ryhmään ilmoittautuu 6 oppilasta. Toistaiseksi ryhmään ei ole tullut riittävästi ilmoittautumisia. Mikäli ryhmä perustetaan syksyllä 2022, opetus toteutetaan aluksi pilottina 31.7.2025 saakka.

Nuorten tuen tarve, pahoinvointi, yksinäisyys ja mielenterveyspalvelujen tarve sekä taloudelliset ongelmat ovat kasvaneet. Nuorisopalveluissa toimintaa sopeutetaan tarvittaessa muuttuviin nuorisokulttuuriin ilmiöihin mm. muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja. Jalkautuva nuorisotyö kohtaa nuoria kauppakeskuksissa, kaduilla, asuinalueilla ja puolijulkisissa tiloissa. Sitä tehdään moniammatillisesti laajan yhteistyöverkoston kanssa. Työmuoto vakiinnutetaan osaksi nuorisopalveluita.

Byströmin Ohjaamon asiakkuudessa olevilla nuorilla on edelleen suuri monialaisen palvelun tarve, joka kasvoi koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi. Nuorten yksinäisyyttä vähennetään toteuttamalla enemmän matalan kynnyksen ryhmätoimintoja verkossa ja kasvokkain. Kuntakokeilun myötä asiakasmäärät työllistymiseen tähtävissä palveluissa kasvavat, ja asiakasohjautuvuutta Byströmin Ohjaamon sisällä ja yhteistyökumppaneiden kesken kehitetään edelleen.

Kehittämisen painoalueina korostuvat sivistysohjelman toimenpiteet mm. hyvinvointikoulutoimintamalli, kestävä kehitys, osaamiskeskukset, digitaalisuus, kotikansainvälisyys sekä erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaidot, osallisuus, yhteisöllisyys ja pedagoginen toiminta.

Perusopetus- ja nuorisopalveluissa toteutetaan useita kansallisia kärkihankkeita. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) koulutuksellisen tasa-arvon erityisavustuksella ja pandemian vaikutusten lieventämiseen kohdistetulla erityisavustuksella palkataan lisähenkilöstöä, jonka avulla vahvistetaan oppimis- ja hyvinvointivajeita.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut**KESKEISET TOIMENPITEET TA2022**

- Tuen strategiatyön jatkaminen - tuen lisäresursointi ja uudelleenjärjestely, opintojen ohjauksen ja joustavan perusopetuksen (jopo) lisäresursointi ja tarpeen tarkastelu osana oppivelvollisuuden laajenemista
- Oppivelvollisuuden laajeneminen - tehostetun oppilaan ohjauksen tarpeen tarkentuminen, tutkintoon valmentavan koulutuksen (tuva) valmistelu yhteistyössä lisäopetuksen (kymppiluokat), nuorisopalveluiden Byströmin Ohjaamon ja nuorten työpajojen sekä aikuisten perusopetuksen ja Oulun alueen muiden oppilaitosten kanssa
- Digitaalisuuden kehittämistoimenpiteiden jatkaminen tehtyjen kehittämissuunnitelmien mukaisesti -
* DigiOne, Digiloikka 2020 -suunnitelma, digitaalinen nuorisotyö ja **STEAM
- Perusopetus- ja nuorisopalveluiden palveluverkon tarkastelu kaupunginvaltuuston palvelulinjauksen mukaisesti yksikön peruskorjaus- ja laajennustarvetta selvitetessä

**DigiOne: Koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoava kansallinen digitaalinen palvelualusta, jossa on koottuna käyttäjätasoisesti kaikki opettajan, oppijan, rehtorin, huoltajien ja hallinnon käyttämät tiedot, järjestelmät ja palvelut.*

***STEAM: Lyhenne sanoista Science, Technology, Engineering, Art and Math. Opetuksessa STEAM tarkoittaa oppiaineryhmien ja teknologian yhdistämistä laajoiksi oppimiskokonaisuuksiksi.*

Lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Palvelujen järjestämishjelman mukaan lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen ja korkeakoulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Työjärjestysten koordinoinnilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuutta valita yhä laajemmin opintoja useammista lukioista ja korkeakouluista.

Lähiopetuksesta ja eLukion digitaalisesta alustasta muodostetaan kaikkia kaupungin lukioita palveleva oppimisympäristö. Lukiokoulutukseen muodostetaan digitaalisia oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa tukeva toimintamalli. Koulutuksen järjestäjä hankkii tuleville lukiolaisille oppimateriaalit ja päätelaitteet. Hankittavat materiaalit toimivat kaikki digitaalisessa muodossa.

Oulun lukioiden aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioihin. Koulutuspaikkamitoitus tehdään yhteistyössä alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa siten, että oppivelvollisuuden jatkuminen mahdollistuu. Uudistunut ylioppilaskoe käynnistyy kevästä 2022 lukien: kokelailla on rajoittamaton mahdollisuus kokeen uusimiseen ja pakollisten kokeiden määrä kasvaa neljästä viiteen.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta. Aikuislukio

tarjoaa koulutusta maahanmuuttajille sekä valmistelee oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvää tutkintoon valmistavaa koulutusta (Tuva) yhdessä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamustoimiston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan kaupungin omia tiloja hyödyntäen. Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungin alueella. Yhteistyötä Vuolle-Setlementin kanssa kehitetään. Kansalaisopistotoiminnassa halutaan monipuolisella tarjonnalla lisätä aikuisväestön harrastusmahdollisuuksia ja luoda elinvoimaa.

Taiteen perusopetuksen palveluja järjestetään myös aikuisille. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä tiivistetään. Tanssin opiskelijoille luodaan mahdollisuus taiteen perusopetuksen opintoihin, lukiodiplomiin sekä avoimiin ammatikorkeakouluopintoihin. Tätä tukemaan on perustettu tanssireitti-verkosto, jossa paikalliset toimijat ovat laajalti edustettuina. Oulun kaupunki pyrkii parantamaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen saatavuutta valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta. Oulun kaupunki ja Oulun seurakunnat tiivistävät yhteistyötään nuorten musiikkiharrastuksen tukemiseksi.

Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Oppivelvollisuuden laajeneminen
- Lukion uudet opetussuunnitelmat käynnistyvät
- Digitaalisen toiminnan ohjausmalli ja digitaaliset oppimisympäristöt asteittain voimaan lukiokoulutuksessa
- Lukiotilojen hankesuunnitelman valmistuminen
- Tutkintoon valmentavan (Tuva) koulutuksen valmistelu
- Aikuislukion rooli monipuolisena oppimiskeskuksena (maahanmuuttajien opetus, Tuva, ammatillukio, vankilaopetus)
- Aikuisten taiteen perusopetuksen vakiinnuttaminen ja tanssireitin käynnistyminen

Kulttuuripalvelut

Oulun kaupungin kulttuuripalvelut toteuttaa kulttuuristrategiassa ja sivistysohjelmassa linjattuja tavoitteita. Oulussa kulttuuri rakentaa paikkoja, yhteisöllisyyttä ja luovuutta. Tavoitteita toteuttavat kaupungin omat taide- ja kulttuurilaitokset Oulu Sinfonia, Oulun kaupunginkirjasto, kulttuuritalo Valve, tapahtuma-aluepalvelut sekä museo- ja tiedekeskus Luuppi yhteistyössä kulttuurin kolmannen sektorin, tapahtumajärjestäjien sekä kulttuurin sopimuskumppaneiden kanssa.

Oulu on valittu Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Kulttuuripalvelut on merkittävässä roolissa hankkeen toteutuksen kannalta. Vuonna 2022 viedään eteenpäin kulttuuripalvelujen 2026 hankkeita sekä vahvistetaan osaamista ja verkostoja. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osalta keskeisimmät toimet kulttuuripääkaupungin perustan vahvistamiseksi ja kulttuuristrategian toteuttamiseksi liittyvät kulttuuriavustusten tasokorotukseen ja oman palvelutuotannon toiminnan ja tilojen päivittämiseen. Vuonna 2022 alkaa uusi kolmivuotinen kulttuurin sopimuskumppanikausi 3. sektorin toimijoille.

Oulun kaupunginkirjasto tähtää tulevaisuuteen ja huomioi digitaalisen aineiston laajenemisen kirjastoihin. Kirjasto osallistuu aktiivisesti alueellisen ja valtakunnallisen eKirjaston suunnittelutyöhön. Keskustakirjaston peruskorjauksessa tavoitellaan uudenlaista tiedon, kohtaamisten ja elämysten tilakonseptia.

Museo- ja tiedekeskus Luuppi vahvistaa yhteistyötä STEAM-verkostoissa sekä kehittää uusia digitaalisia palveluita. Kokoelmahallintajärjestelmän vaihdon myötä kokoelmat tulevat Finna.fi -tiedonhakupalveluun yleisön nähtäville. Luupin kohteiden peruskorjausprosessi etenee rakennussuunnitteluvaiheeseen.

Oulu Sinfonian uusi ylikapellimestari aloittaa vuoden 2022 alussa toimikautensa yhdessä taiteellisen partnerin kanssa. Konserttitoiminnan ohella yleisötyö on osa orkesterin ympärivuotista toimintaa. Kehityskohteina ovat erityisesti vierailu- ja kiertuetoiminta sekä levytykset ja muu tallennetuotanto. Oulu Sinfonian visuaalisen ilmeen kokonaisuudistus tukee tavoitetta olla korkeatasoinen ja kansainvälinen, mutta helposti lähestyttävä orkesteri.

Kulttuuritalo Valve ja sen toimintaan organisoitu yleiset kulttuuripalvelut kehittävät edelleen yhteistuottamisen toimintamallia kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisesti edistetään hyvinvointia parantavaa taide- ja kulttuuritoimintaa. Kulttuurisen kaupunkikehityksen tavoitteita ja lähikulttuuripalveluja toteutetaan eri puolilla kaupunkia mm. Kaupungin-osataiteilija-hankkeella ja tapahtumatuotannoilla. Valve tuottaa ja organisoii harrastustoimintaa lapsille ja nuorille sekä osallistuu Harrastamisen Suomen malli -toimintaan.

Koronapandemian väistyttyä tapahtuma-aluepalvelut keskittyy perustehtäväänsä keskeisten tapahtuma-alueiden vuokraajana. Musiikkikeskuksen toimintavuodesta odotetaan vilkasta ulkoisten konserttien osalta.

Hupisaarten kesäteatterin uusi toimintamalli tuottaa monipuolista tarjontaa Hupisaarelle. Kuusisaaren tapahtumapuisto on käytännössä jo loppuunmyyty isojen festivaalien osalta. Ouluhallin perusparannus antaa mahdollisuudet toiminnantehostamiseen ja sekä tapahtumien hallittuun lisäämiseen.

Kulttuuripalvelut

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Euroopan kulttuuripääkaupunki -hankkeiden käynnistyminen
- Kirjaston ja Luupin tilahankkeiden eteneminen
- Tapahtuma-aluepalveluiden käynnistyminen koronan jälkeen
- Uudet digitaaliset ratkaisut, Oulu Sinfonian tallennesopimus ja eKirjasto
- Avustusmäärän tasokorotus
- Kulttuurin hyvinvointisuunnitelman käytäntöön saattaminen

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveystuotantoa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2022 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikään-tyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Myös luontoliikunnan edistäminen sekä matalan kynnyksen liikuntatoiminta ovat toiminnan painopistealueina. Näitä toimenpiteitä toteutamme Liikkuva Oulu -kokonaisuuden kautta ja kehitämme oululaista terveystuotantoa kansallisena kärkenä.

Lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa vahvistetaan sivistys- ja kulttuuripalveluissa monitoimijaisen yhteistyön kautta (liikkuva varhaiskasvatus, liikkuva koulu, liikkuva opiskelu). Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä on myös keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkoston. Liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2022 aikana koronatilanteen niin sallien ohjattujen liikuntapalvelujen lisäksi terveystuotantoa, liikuntaneuvontaa, luento- ja infotilaisuuksia sekä eri yhteistyökumppaneiden kanssa erilaisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2018-2027 -asiakirjan, lähiliikuntapaikkaohjelman sekä tekojäähjelman linjausten

ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Vuonna 2022 toteutetaan terveystuotannon vaikutusten arvioinnin suunnitelman mukaisia toimenpiteitä osana hyvinvoinnin ja terveyden sekä terveystuotannon edistämistyötä. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa selvitetään vuoden 2022 aikana mahdollisuutta laajentaa vuosittaista työohjelmaa ja siihen varattua määrärahaa, jotta se voisi kattaa paremmin lähiliikuntapaikkojen perustamista, kehittämistä, ylläpitoa ja peruskorjausta eri puolilla kaupunkia. Samalla sivistys- ja kulttuurilautakunta konkretisoi lähiliikuntapaikka-ohjelmaa ja ohjelman lähivuosien toteutusaikataulua. Selvitys ja sen mukainen työohjelman kehittämistä koskeva esitys valmistellaan vuoden 2023 talous- ja toimintasuunnitelmaan.

Liikuntapalvelujen palveluverkossa on tapahtunut isoja muutoksia. Ouluhallin perusparannus- ja laajennushanke on valmistunut, mikä tarjoaa erinomaiset puitteet eri liikuntalajien harjoittelu- ja kilpailupaikkana. Oulun Urheilutalo ja palolaitoksen liikuntasali ovat poistuneet käytöstä. Värtön liikuntahallin käyttö mahdollistetaan normaalilla ylläpitokunnossapidolla ainakin vuoden 2024 loppuun saakka. Linnanmaan liikuntahalli on peruskorjauksessa vuoden 2022 loppuun saakka. Linnanmaan uimahallin rakentamisen esitetään toteutettavaksi pikaisella aikataululla. Oulun (Raksilan) uimahallin hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.6.2021. Liikuntapaikkojen vuorojen kysyntä on paljon tarjontaa suurempaa ja useat seurat ovatkin kasvavassa määrin rakentaneet liikuntatiloja itse tai vuokranneet niitä yksityisiltä markkinoilta. Oulussa on myös hyväksytty yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit. Jotta seurat olisivat tasa-arvoisemmassa asemassa tilojen käytön suhteen, on tarpeen erityisesti tila-avustuksen osalta toteuttaa tasokorotus.

Pienempiä ulkoliikunta-alueiden, lähiliikuntapaikkojen, urheilukeskusten, ulkoilureittien, uimarantojen peruskorjauksia toteutetaan liikuntapalvelujen vuosittain hyväksytyn ns. työohjelman mukaisesti. Parannetaan myös frisbeegolfin harrastusmahdollisuuksia nykyisestä.

Liikuntapalvelut

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Oululaisten hyvinvointiaktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen
- Liikunnan olosuhteiden turvaaminen ja kehittäminen (mm. uimahallit)
- Matalan kynnyksen liikuntatoiminnan mahdollistaminen
- Liikkuva Oulu -konseptin vahvistaminen
- Avustusmäärän tasokorotus
- Oulun vahvistaminen liikunta- ja urheilutapahtumakaupunkina

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen määritellään kuntalaisissa. Kuntalain mukaisesti kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan ja oman asuinalueensa toimintaan ja kehittämiseen.

Vuorovaikutussuunnitelmaan perustuva osallistuva budjetointi toteutetaan yhdessä konsernihallinnon kanssa. Alueellista osallisuusmallia kehitetään yhdessä muiden sivistys- ja kulttuuripalveluiden vastuualueiden kanssa. Sähköisiä asukasiloja järjestetään kaupunkilaajuisesti, aluekohtaisesti ja asialähtöisesti. Yhteisötoiminnassa tehdään erilaisia kokeiluja kuntalaistilaisuuksien järjestämisessä. Tarkastellaan asukastupaverkoston ja

yhteisöalojen kokonaisuutta huomioiden alueelliset erityispiirteet ja sosioekonomiset tekijät. Vahvistetaan kolmannen ja neljännen sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä.

Valmistellaan vammais- ja vanhusneuvoston sekä lähidemokratiatoimikunnan asiat asiantuntijatyönä. Neuvostojen ja lähidemokratiatoimikunnan roolia tehdään näkyväksi kuntalaisille ja luottamushenkilöille. Aloitetaan vammaispoliittisen ohjelman päivittäminen. Ikääntymispoliittisen ohjelman toimeenpano käynnistyy yhdessä hyvinvointipalveluiden kanssa. Ohjelman pilotointi aloitetaan neljällä Oulun suuralueella. Ohjelmassa määritellään ikäihmisiä koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja vastuut.

Osallisuus ja yhteisötoiminta

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Asukastupaverkoston tarkastelu ja kehittäminen suhteessa palvelurakenteeseen
- Vammaispoliittisen ohjelman päivittäminen
- Ikääntymispoliittisen ohjelman käynnistäminen ja ikääntymispoliittiset palvelukeskittymät
- Vanhus- ja vammaisneuvoston ja lähidemokratiatoimikunnan toiminnan kehittäminen
- Prikka kierto -hanke Hiukkavaarassa, logistiikkakeskus
- Kolmannen ja neljännen sektorin yhteistyön vahvistaminen ja toimintamallinen luominen

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Kaupunkistrategiaa konkretisoivaan sivistysohjelmaan on sisäänkirjoitettu kaikki konsernin keskeiset toimenpideohjelmat, jotta toimialan johtaminen yhteisten tavoitteiden suunnassa vahvistuu. Sivistysohjelmassa on määritelty toimialan visio, missio, toimintatavat, strategiset painopisteet ja kunkin toimialan toimenpiteet, joilla saavutamme paitsi sivistys- ja kulttuuripalveluiden vision "Sivistys rakentaa Oulu" myös konsernivision "Valovoimainen Oulu".

Talousarviovuonna 2022 kehittämisen kärkenä ovat sivistysohjelman strategiset painopisteet: hyvinvointi ja osallisuus, digitalisaatio, kansainvälisyys ja kestävä tulevaisuus

Vuosi 2022 on uuden kaupunkistrategian ensimmäinen toimeenpanovuosi, ja sivistysohjelma päivitetään heti uuden kaupunkistrategian hyväksymisen jälkeen. Haluamme edelleen yhdessä rakentaa ilon ja uteliaisuuden kautta hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa. Olemme edelleen toimialamme kansallisen ja kansainvälisen kehittämisen edelläkävijä, joka luovuudella ja ketterien kokeilujen avulla parantaa edelleen kuntalaispalveluita.

Toimintakulttuurin muutoksessa keskeistä on osallisuus ja yhdessä tekeminen, mikä mahdollistaa jokaisen yksilön ja työyhteisön onnistumiseen. Talousarviovuonna tullaan kehittämään syntyvän POPsoten kanssa muodostuvia yhdyspintoja, palveluverkkoa sekä päivittämään useita ohjaavia asiakirjoja. Osaamiskeskustoiminta rakentuu STEAMin, kestäväns tulevaisuuden ja

työelämäyhteyksien kokonaisuudesta muodostuvan SKY-osaamiskeskustoiminnan sekä Business Aseman, Takomon, Varaamon sekä kansainvälisen osaamiskeskuksen kautta.

Digitaalisilla ratkaisuilla pyrimme tukemaan toiminnan päämäärää, ei nykyistä tekemisen tapaa. Keihäänkärkinä ovat eVaka, DigiOne ja eLukio-toiminta. Lapsistrategian toimeenpanon myötä lapsen oikeudet ja asema pyritään vakiinnuttamaan Oulussa niin, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa toiminnassa.

Hyvinvointi ja osallisuus

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttavat talousarviossaan Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen painopisteitä:

- lasten, nuorten ja perheiden tukeminen
- kuntalaisen omaan hyvinvointiaktiivisuuteen ja koettuun hyvinvointiin vaikuttaminen
- eri väestöryhmien väliseen ja alueelliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikuttaminen
- ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukeminen.

Lisäksi pyrimme vaikuttamaan koronaepidemian mukanaan tuomiin hyvinvointihaasteisiin erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien osalla. Yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa kehitämme alueellista monialaista verkostotyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tuen ja palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden tehostamiseksi. Palvelutoiminnan ja kehittämisen painopiste on ennaltaehkäisevästi kuntalaisen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä. Tätä tuetaan monialaisella yhteistyöllä ja sähköisillä palveluilla.

Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut siirtyvät osaksi POPsotea vuoden 2023 alusta. Talousarviovuosi 2022 on viimeinen, jolloin asiakkaan prosesseja voidaan itsenäisesti kehittää kasvatuksen ja opetuksen professioista käsin. Kuraattori- ja psykologipalveluissa vahvistetaan monialaisen yhteistyön toteutumisen edellytyksiä yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä työssä. Opiskeluhuollon strategiaa toteuttamalla rakennetaan opiskeluhuollon monipuolista tulevaisuuskuvaa ja kasvuyhteisöjen roolia yhteistyössä eri yksiköiden kanssa. Opiskelijahuollossa vastataan oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta syntyviin uusiin vaatimuksiin ja tavoitteisiin. Digitaalisten työmenetelmien käyttöönotolla ja uusien toimintamallien kehittämällä vastataan palveluiden saavutettavuuden ja tarpeisiin vastaamisen parantamiseksi.

Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma vuosille 2020-2023 sisältää tavoitteet ja toimenpiteet, joilla edistetään lapsen oikeuksien toteutumista. Toimenpiteiden teemat ovat:

- lapsen oikeudet kunnan rakenteissa
- yhdenvertaisuus
- osallisuus
- oikeus elämään ja kehittymiseen sekä
- lapsen etu.

Lapsiystävällisessä kunnassa panostetaan siihen, että suunnittelu- ja valmistelutyössä lapsiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan osana päätöksenteon valmistelua.

Digitalisaatio

Digitalisaation osalta toimialaan keskeisimmin vaikuttavat muutosvoimat ovat:

- reagointikykyyn vastata muutospaineluihin ja uudistustarpeisiin (muutoskyvykyys)
- käyttäjän ja tiedon sujuva liikkuvuus palveluiden välillä
- erilaisten automaatiomenetelmien vaikutukset työn tekemiseen (yhteen toimivuus ja automaatio)
- arvojen/elämäntapojen murros
- yhteiskunnan rakenteelliset muutokset (elämäntapojen ja demografian muutokset)
- asiakas- ja käyttökokemuksen kasvavat odotukset kuntaorganisaatiolta (asiakaskokemus).

Korona-aikana erityisesti reagointikyvyn tarve on korostunut.

Toimialan digikehityssuunnitelmaan on kirjattu sivistys- ja kulttuuripalveluiden priorisoidut toimenpiteet tässä toimintaympäristössä.

Kansainvälisyys

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa kansainvälistä toimintaa neljällä eri tasolla: kieli- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, kansainvälistymisen kokemukset Oulussa (ml. vierailijat ja esitykset), verkostot ja vaikuttaminen (erityisesti Euroopassa) sekä edellä mainittuja tukeva liikkuvuus.

Vuonna 2022 kehittämiskohteena on kansainvälinen viestintä. Lisäksi keskitymme henkilöstön sekä lasten ja nuorten kansainvälistymisvalmiuksien vahvistamiseen: kieli- ja kulttuuritietoisuuskoulutukset ja uudet materiaalit mm. kotikansainvälisyyden toteuttamiseksi. Tuemme yksiköitä mm. Erasmus+- ja Nordplus-hankkeissa sekä ystävyyskaupunkitoiminnassa tarjoamalla

apua esimerkiksi rahoitushakuihin ja projektien hallintaan. Ulkomaille suuntautuviissa liikkuvuuksissamme ja koulutusmatkailussa Ouluun toteutamme kestävän kansainvälisyyden periaatteita.

Oulun kaupunki tekee omalta osaltaan suomalaista koulutusjärjestelmää näkyväksi maailmalla. Alueen koulutusvientitoimijoita ja niiden tarjontaa kokoaa yhteen PINO Network -verkosto ("Pohjoisen innovaatiot"), jossa sivistys- ja kulttuuripalvelut on yksi ydintoimija. Kehittämisen suunnan määrittää Opetushallituksen laatima Koulutusviennin tiekartta 2020-2023.

Kestävä tulevaisuus

Kestävän tulevaisuuden erityisinä painopistealueina vuonna 2022 ovat luontokasvatus, kiertotalous ja ilmastokasvatus. Ne toimivat keskeisinä teemoina kestävän tulevaisuuden opinpolun päivitystyössä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Koulujen kestävän kehityksen yhteyshenkilöiden osaamista vahvistetaan näiden teemojen täydennyskoulutuksin. Osaamiskeskusajattelua kehitetään päivitetyn opinpolun perusteella yhdessä SKY-toimijoiden kanssa. Oulun kaupungin kiertotaloustiekartta valmistui kesällä 2021. Oulu haluaa profiloitua erityisesti koulutukseen ja oppimiseen painottuvana kiertotalouskaupunkina. Tiekartan visio 2030 on "Oulu on oppivin kiertotalouskaupunki".

Kehittämishankkeet

Rakennerahastojen ja hallitusohjelman kärkihankkeiden rahoitusinstrumentteja hyödynnetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä sivistysohjelman mukaisesti. Talousarviovuonna 2022 toimialan kehittämisessä huomioidaan hallitusohjelman strategiset painopistealueet ja hyödynnetään niiden mahdollistama rahoitus. Uuden rakennerahastokauden alkaessa toimialan osaamista EU-rahoitusinstrumenttien käytöstä lisätään koulutusten, tutustumismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla.

Merkittävimmiä kehittämishankkeiksi luetaan tässä yhteydessä monivuotiset ja poikkitoiminnalliset hankkeet, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta. Niitä toteutetaan sivistysohjelman mukaisesti neljän strategisen painopisteen alla. Salkkujen osalta projektirahoituksen tulot- ja menot liitteessä 1. Jatkossa uusia hankkeita tai avustushakua arvioidaan kriittisesti.

Talous

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioesitys on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän suunniteluohjeen mukaisesti. Talousarvion lähtökohtana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoille sekä toimintakatteelle. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova. Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon toiminnan muutosten lisäksi arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset tilavuokriin ja muihin käyttömenoihin. Esityksessä on huomioitu vuoden 2022 palkankorotukset (1,5 M€).

Henkilöstömenoista on vähennetty kaupunginhallituksen edellyttämä vuoden 2021 ja vuoden 2022 säästötoimenpiteet 2,5 M€ vuotta kohden. Talousarvioraamin 2022 toimintakate on -473 M€. Vuoden 2022 toimintakate asukasta kohden kasvaa 0,3 prosenttia vuoden 2021 ennusteeseen nähden. Talousarvion 2022 toimintatulot ovat 30,7 M€ ja toimintamenot ovat 504 M€. Vuoden 2022 taloutta ei voida suoraan verrata vuoden 2020 tilipäätökseen eikä vuoden 2021 ennusteeseen. Koronaepidemian vaikutuksesta toimintatulot, henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat laskivat vuoden 2020 aikana. Vuoden 2021 aikana korona on vähentänyt myyntituloja ja palvelujen ostoja. Koronavaikutusten ei arvioida jatkuvan vuonna 2022. Valtiolta saatavaan hankerahoitukseen on tullut merkittävä rahoituksen kasvu koronan myötä, mikä lisää avustustuloja ja niihin liittyviä henkilöstökuluja ja palvelujen ostoja merkittävästi. Hankkeiden keskimääräinen omarahoitusosuus on 20 prosenttia.

Talouden hallinta edellyttää muutosjohtamista muutuvassa toimintaympäristössä. Lasten määrä vähenee varhaiskasvatusikäisissä ja alakouluissa, lukioikäisten määrä puolestaan kasvaa. Toiminnan muutosten esityksessä ei ole mukana hallitusohjelman kautta tulevia uusia toimenpiteitä toisen asteen maksuttomuutta, varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosta lukuun ottamatta. Oulun kaupungin talouden ulkoisen arvioinnin muutoksista on otettu talouslaskelmissa huomioon vuoden 2021 vaikutukset sekä varhaiskasvatusikäisten ja peruskoulun alakoululaisten vähentymisen vaikutus henkilöstökuluihin. Ulkoisen arvioinnin selvityksen toimenpiteet ja niiden vaikutukset talouteen otetaan mukaan, kun päätökset toimenpiteistä on tehty.

Talousarvioon lisätään taloudellista panostusta pääasiassa kasvaviin palvelutarpeisiin. Palvelutarve kasvaa mm. lukioiden oppilasmäärän ja oppijoiden tuen tar-

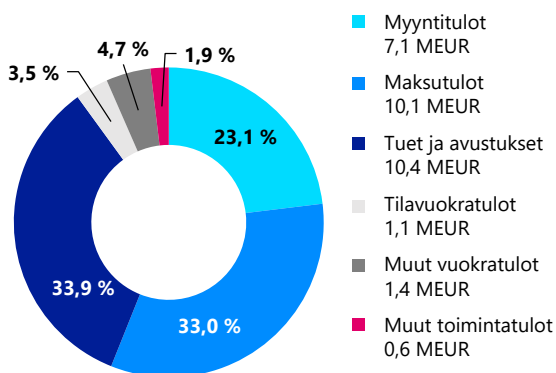
peen lisääntymisen myötä. Taloudellista panostusta lisätään sekä tiloihin, digitaalisuuden edistämiseen sekä hyvinvoinnin tukemiseen.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

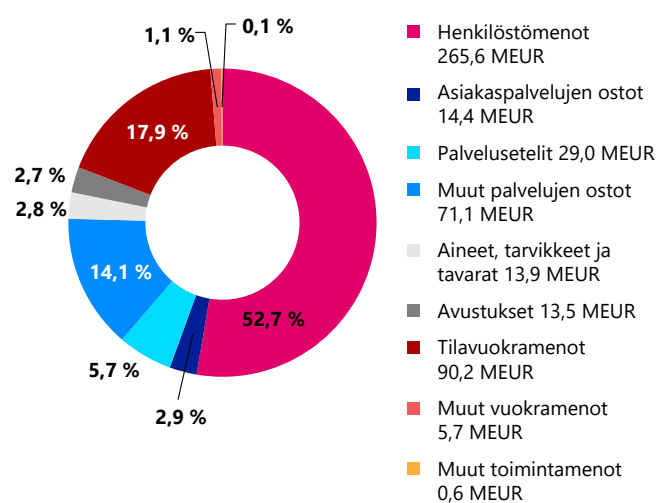
1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	25 966	31 643	31 108	30 683	26 988	26 488
TOIMINTAMENOT	-461 195	-498 685	-495 590	-503 955	-509 646	-514 930
TOIMINTAKATE	-435 229	-467 042	-464 482	-473 272	-482 658	-488 442

Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyivät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Vuodet 2021-24 eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa.

Toimintatulot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 30,7 MEUR

Toimintamenot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 504 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	5 834	7 260	5 971	7 081	7 081	7 081
Maksutulot	9 426	11 395	11 506	10 122	9 622	9 122
Tuet ja avustukset	8 085	10 065	11 261	10 408	7 208	7 208
Tilavuokratulot	885	911	646	1 060	1 065	1 065
Muut vuokratulot	1 093	1 430	953	1 430	1 430	1 430
Muut toimintatulot	643	581	772	582	582	582
Toimintatulot yhteensä	25 966	31 643	31 108	30 683	26 988	26 488
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-246 040	-260 469	-260 126	-265 553	-263 703	-263 103
Palkat ja palkkiot	-200 681	-212 615	-211 532	-214 790	-213 284	-212 548
Henkilöstösivukulut	-45 359	-47 854	-48 594	-50 763	-50 419	-50 555
Palvelujen ostot	-74 838	-115 505	-114 769	-114 458	-116 359	-118 566
Asiakaspalvelujen ostot	-15 468	-15 203	-16 613	-14 401	-16 284	-17 307
Palvelusetelit	0	-27 120	-27 963	-28 971	-27 971	-27 391
Muut palvelujen ostot	-59 370	-73 182	-70 192	-71 086	-72 104	-73 868
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 887	-15 026	-15 046	-13 925	-15 593	-17 346
Avustukset	-40 755	-14 061	-12 554	-13 509	-13 944	-14 083
Palvelusetelit	-26 929	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-13 826	-14 061	-12 554	-13 509	-13 944	-14 083
Tilavuokramenot	-83 172	-87 346	-87 308	-90 152	-92 322	-93 896
Muut vuokramenot	-4 007	-5 679	-5 311	-5 738	-7 098	-7 308
Muut toimintamenot	-495	-597	-476	-620	-627	-628
Toimintamenot yhteensä	-461 195	-498 685	-495 590	-503 955	-509 646	-514 930
TOIMINTAKATE	-435 229	-467 042	-464 482	-473 272	-482 658	-488 442

Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyivät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Vuodet 2021-24 eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa. Palvelusetelimenot esitetään vuodesta 2021 alkaen palvelujen ostot -tiliryhmässä.

Tiliryhmäkohtainen erittely tarkentuu käyttösuunnitelman yhteydessä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin arvot ja strategia, sivistysohjelma ja henkilöstöohjelma sekä taloudellinen tilanne. Sivistysohjelma pohjautuu kaupungin arvoihin, jotka ovat tarkemmin aukikirjoitettu ”miten nämä meillä näkyvät käytännössä” -menettelyllä. Arvot; rohkeus, reiluus ja vastuullisuus ovatkin läsnä yksiköiden arjessa ja esimiesten johtamistyössä. Sivistysohjelman painopisteissä panostetaan edelleen toimintakulttuurin kehittämiseen ja kokeilutoimintaan. Henkilöstöohjelma on voimassa vuodet 2018-2022 ja se jakaantuu kolmeen keskeiseen teemaan tavoitteineen: 1. Johtaminen ja esimiestyö, 2. henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä 3. henkilöstön hyvinvointi.

Tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä valmistellessa on arvioitu lisäksi ajankohtaista henkilöstötyöhön liittyvää toimintaympäristöä niin palveluittain kuin sivistys- ja kulttuuripalveluiden kokonaisuuden kannalta. Keskeisiä huomioitavia asioita ovat muun muassa:

- palvelu- ja henkilöstöresurssitarpeen muutokset: muun muassa lasten määrän vähenemä alakouluissa
- lainsäädännön muutokset ja työvoiman saavuus muun muassa varhaiskasvatuspalveluissa
- sote-uudistus ja uudet hyvinvointialueet sekä tulevat henkilöstön liikkeen luovutukset: sivistys- ja kulttuuripalveluiden osalta oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstö
- muutokset työ- ja virkaehtosopimuksissa: uusi sote-sopimus ja varhaiskasvatuksessa osan henkilöstön siirtyminen opetuksen virka- ja työehtosopimuksen piiriin
- henkilöstön keski-ikä ja eläköitymisen kasvu sekä tulevien rekrytointien merkitys
- teknologinen kehitys ja tarvittavan osaamisen kehittäminen ja varmistaminen
- työssä viihtyvyys ja työssä jaksaminen sekä sairauspoissaolojen määrän vähentäminen
- johtamistyön arvostus ja esimiesten motivaatio
- taloudellinen tilanne ja ulkopuolisen rahoituksen määrän muutokset muun muassa hanketöihin liittyen

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on tunnistettu kunkin henkilöstöohjelman teeman osalta kehittämisen kärkiä. Johtamisen, esimiestyön ja osaamisen kehittämisen teemojen osalta jatkamme vuonna 2022 sekä valmentavan johtamisen että positiivisen johtamisen koulutuksia esimiehille ja työyhteisövalmentajille sekä vahvistamme

valmentavan johtamisen työkalupakin käyttöä. Näin tuetaan myös sivistysohjelman tavoitetta toimintakulttuurin kehittämistä ja kokeilutoiminnan lisäämisestä. Henkilöstökoulutuksessa järjestämme edelleen toimiala- ja siku-tasoisia koulutuksia tarpeiden mukaan. Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jatketaan vuonna 2021 aloitettua osaamisprofiilien määrittelyä, minkä tavoitteena on saada työntekijöille ja esimiehille yhteinen ymmärrys työhön liittyvistä termeistä (esim. pedagogiset käsitteet) ja tarvittavasta osaamisesta. Profiileja hyödynnetään lisäksi yliopiston kanssa tehtävässä yhteistyössä tutkintoon tähtävien koulutuksien sisällönkehittämisessä.

Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan syksyllä 2021 valmistuvan työkykyjohtamisen toimenpideohjelman avulla. Keskeisenä tavoitteena on työhyvinvoinnin johtamiseen liittyvien toimien kehittäminen. Tavoitteena on lisätä esimerkiksi varhaisen tuen keskusteluiden käyttöä ja puuttua sairauspoissaolojen määrään sekä työkyvyttömyyskustannusten kasvuun yhteistyössä työterveyden kanssa.

Henkilöstösuunnittelua ohjaa mainitut toimintaympäristön huomiot. Tämä edellyttää jatkuvaa kehittämissuunnittelua resurssitarpeen suunnittelussa ja seurannassa sekä mittareissa, samoin rekrytoinnissa ja palvelussuhteen elinkaaren muissakin vaiheissa. Luoden perusteet henkilöstön palkkaukselle ja palkitsemiselle, työ- ja virkaehtosopimukset paikallisten palkkausjärjestelmien kanssa muodostavat merkittävän osan talousarvion henkilöstökustannuksista (kaupunginhallituksen päätökset 14.9.2020 §208 ja 29.9.2020 §239 huomioiden).

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimialalle vuosille 2021 ja 2022 kohdistuvan 2,4 M€ säästöveloitteen myötä erillisissä työryhmissä on käsitelty henkilöstöltä kerätyjä säästöehdotuksia, joiden mukaan tehtyjen toimenpiteiden avulla saadaan säästöavoitteesta noin 1,3 M€. Tästä merkittävän osuuden muodostavat lomarahavaapaat, Smartum-edun poistuminen ja matkustamisesta aiheutuvien kulujen vähentyminen.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden vuoden 2021 ennusteen mukainen palkallinen työpanos (htv, henkilötyövuosi) on vuoden viimeisenä päivänä 5 209 htv (taulukko alla). Talousarviovuodelle 2022 esitetään palkallisen työpanoksen kasvua vuoden 2021 ennusteeseen 21 htv. Keväällä 2021 talousarvion valmisteluvaiheen vastuualueiden henkilöstösuunnittelun lopputuloksena palkallisen työpanoksen kasvun tarpeita tunnistettiin 44,6 htv:tä sen hetkiseen tilanteeseen verrattuna. Palkallisessa työpanoksessa on valtionavustuksilla palkattu henkilöstö

mukana. Kyseisen työpanoksen määrä kasvoi koronasta johtuen merkittäväällä tavalla vuoteen 2021 ja rahoituksen sekä siihen liittyvän työpanoksen osuus vuodelle 2022 tarkentuu myöhemmin. Palkallisessa työpanok-

sessä on huomioitu myös kaupunginhallituksen talouden sopeuttamisen toimenpideohjelman päätöksen mukaiset henkilöstökulujen säästötoimenpiteet.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	5 000	5 088	5 120	5 259	5 214	5 218
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-200 681	-212 615	-211 532	-214 790	-213 284	-212 548
Henkilösivukulut	-45 359	-47 854	-48 594	-50 763	-50 419	-50 555
Yhteensä	-246 040	-260 469	-260 126	-265 553	-263 703	-263 103
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1 107	0	-1 143	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-229	0	-248	0	0	0
Kaikki yhteensä	-247 376	-260 469	-261 518	-265 553	-263 703	-263 103

Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyivät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Vuodet 2021-24 eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa.

7.8 Yhdyskuntalautakunta

Toiminnan kuvaus

Kaupunkistrategia Oulu 2026 ja kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat ohjaavat vahvasti Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimintaa ja palvelujen järjestämistä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen palvelutuotanto edistää kaupungin elinvoimaa ja kuntalaisten hyvinvointia sekä turvallisuutta. Ympäristöohjelman 2026 - kohti hiilineutraalia Oulua tavoitteena on hyvän ympäristön tilan säilyttäminen ja kaupungin elinvoimaisuuden varmistaminen. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet otetaan huomioon palvelujen tuottamisessa. Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO) ohjaa yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen operatiivista toimintaa. Toteuttamisohjelma ohjaa asunto- ja yritystonttien tuotantoa, edistää kaupungin elinvoimaa sekä olemassa olevan infrastruktuurin ja palvelujen hyödyntämistä ja kestävää liikkumista.

Yhdyskuntalautakunnan vastuulla olevat tehtävät toteuttaa kaavoitus, kadut ja liikenne sekä maa ja mittaus.

Kaavoitusyksikkö vastaa strategisesta, yleispiirteisestä ja yksityiskohtaisesta maankäytön suunnittelusta, yleis-kaavoituksesta ja asemakaavoituksesta. Strateginen maankäytön suunnittelu sisältää tavoitesuunnitelmat ja visiotyöt. Yleispiirteinen suunnittelu koostuu yleiskaavoista, osayleiskaavoista sekä niihin liittyvistä selvityksistä. Yksityiskohtainen suunnittelu käsittää kaavarungot, asemakaavat sekä yleissuunnitelmat. Kaavoitusyksikkö valmistelee tarvittavat lausunnot meneillään olevista hankkeista tai lupaprosesseista. Kaavoitusyksikkö laatii asemakaavoitettavien alueiden laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan ja maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavoitusyksikkö valmistelee yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarve- ja poikkeamis päätökset sekä ohjaa rakentamista asemakaavoilla sekä niitä täydentävillä yleissuunnitelmillä ja ohjeilla. Kaavoitusyksikkö neuvoo ja opastaa kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kadut ja liikenne -yksikkö vastaa liikennejärjestelmän ja liikenteen suunnittelusta, liikenteen hallinnasta ja liikenneturvallisuudesta sekä liikenneväylien ohjelmoinnista, suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Yksikön viran-omaistehtäviä ovat seudullisena joukkoliikenneviranomaisena toimiminen, seudullisena jätehuoltoviranomaisena toimiminen, yleisen alueen lupien myöntäminen ja pysäköinninvalvonta. Yksikössä toimiva matkapalvelukeskus vastaa vammais- ja sosiaalihuolto-

lain kuljetuspalveluiden järjestämisestä. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulua ja Oulun seutua.

Maa ja mittaus -yksikkö vastaa kaupungin omistaman maaomaisuuden ja kehitettävien kiinteistöjen hoidosta, asuntorakentamisen ja yritystoiminnan edellyttämästä tontinluovutuksesta, muista omistajatehtävistä sekä paikkatietoaineiston ylläpidosta ja paikkatietojärjestelmän toimivuudesta. Viranomaistehtävinä yksikössä hoidetaan kiinteistönmuodostustehtävät, rakentajapalveluita, maaseutuhallinnon tehtävät ja asumisen viranomaistehtävät. Yksikkö edistää maankäyttösopimusten laadinnassa korkeatasoista, kestäväen kehityksen mukaista, esteetöntä ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut toteuttavat Oulun yritysmuutoksen kehittämisen osalta päätettyjä toimenpiteitä. Laaja-alaista vuorovaikutusta yrittäjäjärjestöjen ja yrittäjien kanssa lisätään, monipuolinen työpaikkatonttivaranto pyritään varmistamaan eri puolille Oulua, asiakaspalvelua parannetaan ja asemakaavojen vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kaavan vaikutukset yritystoimintaan sekä haetaan keinoja kaavoituksen ja tontinluovutuksen sujuvoittamiseen.

Asuntokauppa on käynyt Oulussa erittäin vilkkaana vuoden 2021 aikana. Myös uudisasuntorakentamisen taso on säilynyt kaupungin maankäytön toteuttamisohjelman tavoitetta korkeammalla vielä vuonna 2021. Rakennuslupien perusteella näyttäisi, että asuntojen uudiskohdeiden aloitusten taso tulee laskemaan noin 2500 asunnosta noin 2000 asuntoon, mikä vastaa maankäytön toteuttamisohjelman mukaista tavoitetta.

Työpaikkatonttien kysyntä pienteollisuuteen on aktiivista, mutta liikerakentamisen ja muu toimitilarakentamisen taso on vaatimatonta. Merkittävät keskustan ja Raksilan kehittämishankkeet eivät vielä siirtyne toteuttamisvaiheeseen vuonna 2022. Radan länsipuolen ns. Matkakeskuksen viimeinen rakennusvaihe käynnistyneen vuosien 2021/2022 vaihteessa.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vievät eteenpäin suunnittelukauden aikana erityisesti jo aiemmin käyn-

nistämiään merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita, kuten Asuntomessut 2025 sekä Asemanseudun ja Raksilan kehittäminen monipuolisina matkustamisen, palvelujen, asumisen sekä kaupan alueina. Hiukkavaaran, Alppilan bulevardin sekä muiden keskustaa ympäröivien alueiden kehittämistä urbaaneina ja tiivistyvinä kaupunginosina jatketaan täydennysrakentamisen asemakaavahankkeilla.

Oulun maankäyttöpolitiikka nojaa kaupungin vahvaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimusohjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Maanhankintaa ja tontinluovutusta ohjaa yleiskaava ja maankäytön toteuttamisohjelma. Vuoden 2021 aikana laadittava maankäytön toteuttamisohjelma vuosille 2022 – 2026 ohjaa tontinluovutusta ja maanhankintaa. Ohjelman tavoitteena on vastata asunto- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin. Asuntotuotannolla edistetään monipuolista asuntotuotantoa ja kaupunkirakenteen eheytymistä. Asuntotuotannon suunnittelussa on otettu huomioon palveluverkkoratkaisut.

Kaavoitusohjelma vuosittaiselle asunto- ja yritystonttituotannolle laaditaan Maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) pohjalta. Näiden lisäksi tehdään kaupungin toimitilat tuotannon vaatimaa kaavoitusta sekä näiden ohella yksityisten toimijoiden kaavahankkeita. Lukuisat yksityiset kaavahankkeet, kiireelliset aikataulut sekä ns. kärkihankkeet (mm Asemakeskus, Asuntomessut) aiheuttavat paineita kaavoitusohjelman toteuttamiselle aikataulussa. Yleiskaavoitusta tehdään kaavoituksen seurannan, muuttuvien olosuhteiden ja sisältöteemojen sekä seudullisen kehityksen pohjalta. Yleiskaavojen tarkentamistarvetta aiheuttavat mm. Liike- ja toimitilatonttien lisääminen, kulttuuriympäristöjen arvot sekä vanhentuneet osayleiskaavat. Yritysten, kaupan ja asumisen kehityshankkeiden nopeat ja ennakoimattomat muutostarpeet voivat aiheuttaa ristiriitaa yleiskaavojen suhteen. Oulun kaupunkialueen laajuuden vuoksi yhdyskuntarakenteen tasapainoinen kehittäminen on muuttuvan palvelurakenteen, asuntomuotojen kysynnän sekä yksityisen maanomistuksen suhteen haastavaa. Rakennetun ja luonnon ympäristön suojeltavat arvot, ympäristökijät (mm. Ilmastotavoitteet, hulevesi, liikenne) sekä niiden ohjauksen lisääntyvä vaatimustaso aiheuttavat paineita kaavojen ja lupien tarkentamiselle ja huolelliselle valmistelulle. Toisaalta yritysten toimintaedellytysten ja yksityisten tonttikehityshankkeiden osalta toivotaan kaavoitukselta joustavuutta ja nopeutta. Ruutukaavakeskustan osalta asumispainotteiset asemakaavat ovat vähentäneet keskustan työpaikka- ja

liiketilatarjontaa, joten tulevaisuudessa kaavahankkeissa liike- ja toimitilan lisäämistä on edistettävä erilaisin ohjauskeinoin. Maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jota parhaillaan valmistellaan ja joka toteutuu lähivuosina, voi tuoda maankäyttöön ja kaavoituksen toimintaympäristöön merkittäviä muutoksia, joiden vaikutusta on vaikea ennakoita. Kaavoituksen sujuvuuden ja kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamisen kannalta on tärkeää, että yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden henkilöstöresurssit turvataan vähintään talousarviossa esitetyn mukaisesti.

Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten toimintaympäristöön vaikuttaneita lainsäädäntömuutoksia toteutetaan tulevina vuosina. Liikennepalveluilla on vaikutuksia joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmiin sekä paikalliseen markkinatilanteeseen ja kilpailuun. Joukkoliikenteen strategia päivitetään vastaamaan uusia liikkumistottumuksia. Ruskon työmatkaliikenteen poikittaisreitti käynnistyy pilottina. Vuoden 2022 aikana jatketaan Waltin mobiilipalvelujen kehitystyötä. Kehitystyöllä parannetaan lippu- ja maksujärjestelmän käytettävyyttä asiakkaille ja henkilöstölle. Lippu- ja maksujärjestelmä täydennetään uusilla ominaisuuksilla liittyen mobiilipalveluihin ja kolmansien osapuolien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Työsuhde-etuudet tuodaan myös mobiiliin. Uusi informaatiojärjestelmä kilpailutetaan.

Kaupunginjohtajan asettama työryhmä on alkuvuonna 2021 selvittänyt Oulun kaupungin henkilö- ja tavarakuljetusten (ml. asiantuntija- ja matkavälityspalvelut) tuottamisen eri vaihtoehtoja toiminnan kokonaistaloudellisesta näkökulmasta. Työryhmän toimeksiannon kesto on 31.8.2021 asti. Raportin pohjalta mahdollisesti tehtävillä päätöksillä ja myös mahdollisesti toteutuvalle SOTE-uudistuksella voi olla vaikutusta yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden vastuulla olevaan matkapalvelukeskuksen toimintaan ja henkilöstöön suunnittelukaudella.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) vuosille 2020-2023 perustuu Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämiseksi. Kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on kasvattaa kestävien liikkumismuotojen osuutta liikennesuoritteesta, parantaa liikenneturvallisuutta ja lisätä työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuutta. Sopimuksen mukaan valtio osoitti Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta joukkoliikenteen ja liikennehankkeiden rahoitukseen ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. MAL-sopimuksen liikennehankkeista on laadittu erillinen toteutusohjelma sopimuskaudelle.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut toteuttaa omalta osaltaan Digitaalinen Oulu -ohjelman painopisteitä.

Palvelujen tuottaminen ja työn tekeminen kehitty jatkuvasti. Tulevaisuudessa tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja sekä palvelujen tuottamiseen että organisaation työtapojen uudistamiseen. Sähköisiä palveluja kehitetään jatkossakin. Rinnalle nousee myös robotiikka ja tekoälyn hyödyntäminen. Tietomallinnuksen kehittäminen on myös osa organisaation työmenetelmien ja tiedonhallinnan kehittämistä. Tulevaisuudessa suunnitelmat kulkevat tietomallina suunnittelusta rakentamiseen ja ylläpitoon.

Kaupunkistrategia 2026 sisältää linjauksen hiilineutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2040 mennessä. Hallitusohjelman mukainen hiilineutraalisuustavoite on

2035. Paine tavoitevuoden aikaistamiseksi ja toimenpiteiden tehostamiseksi on ilmeinen. Ympäristöohjelmassa (KH 19.8.2019) ja SECAPissa (2018) on tunnistettu ja määritelty merkittävimmät toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseen, joka edellyttää mm. panostusta kaupunkirakenteen tiivistämiseen, kestävän liikkumisen edistämiseen, kiertotalouden kehittämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Kaavoitus

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Uuden Oulun yleiskaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja virkistysalueverkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030. Yleispiirteisistä suunnitelmista jatketaan suunnittelukaudella Kulttuuriympäristön teemayleiskaavaa sekä Oulunsalon yleiskaavan tarkistamista. Näiden lisäksi laaditaan tarvittavia tavoitesuunnitelmia tai yleiskaavallisia tarkasteluita selvityksineen tapauskohtaisesti.
- Keskeisimmistä täydennysrakentamisalueista Alppilan bulevardin ja Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarungon sekä Hiukkavaaran tavoitesuunnitelman pohjalta jatketaan asemakaavojen laatimista näille alueille erikokoisina hankkeina. Keskusta-alueella, sen välittömässä läheisyydessä, aluekeskuksissa sekä entisissä kuntakeskuksissa käynnistetään suunnittelukaudella täydennysrakentamispainotteisia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja. Tulevalla suunnittelukaudella korostunevat edelleen keskustan asumispainotteiset kaavahankkeet, mutta myös muutamat työpaikkoja käsittävät korttelit, kuten ns. Oulun Energian kortteli. Merkittävänä liike- ja yritystoiminnan alueena kehitetään Ritaporttia ja työpaikka-alueina Ruskoa, Kontinkangasta, Välikylää sekä Linnanmaata. Näiden lisäksi tarkastellaan yleiskaavan mukaisten toimitila-alueiden kaavoitusmahdollisuuksia eri puolilta Oulua, erityisesti liikenneväylien varsilta. Urheilualueista valmistuvat asemakaavat mm. Heinäpään jalkapalloareenan sekä Linnanmaan jäähallin osalta. Asuntomessujen 2025 sekä Asemakeskuksen 1. vaiheen asemakaavoitus saadaan valmiiksi suunnittelukaudella. Muista kärkihankkeista edistetään TerwaTower -hanketta keskustassa, Turvakampusta Ruskossa sekä Raksilan market- ja urheilualueen asemakaavaa sekä yleissuunnittelua. MATO- ohjelman mukaisia asunto-, toimitila- ja työpaikka-alueita kaavoitetaan kaavoitusohjelman mukaisesti eri puolille Oulua.
- Kyläalueiden suunnittelussa pyritään hallittuun kasvuun sekä yhdyskuntarakenteen että kuntatalouden näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtina ovat nykyiset mahdolliset yleiskaavat, liikenne- ja kunnallistekniset verkostot sekä erityisesti jokivarsilla tulvaherkät alueet. Yksityisen maanomistuksen osalta kyläalueiden asemakaavoissa toteutetaan myös maapoliittisia periaatteita. Oulujokivarren osayleiskaavan teknisuonteisella tarkistuksella sekä siihen liittyvillä mitoitustarkastelulla pyritään lisäämään täydennysrakentamista sekä monipuolistamaan maankäytön ohjausmahdollisuuksia. Lupavalmistelua suunnittelutarveratkaisujen sekä poikkeamisten osalta tehdään maankäytön tarpeen mukaisesti sekä asemakaavoitetulla että -kaavoittamattomilla alueilla yleiskaavojen, rakennusjärjestyksen sekä oikeusperiaatteiden mukaisesti.
- Kehitetään kannattavia kannusteita täydennysrakentamiselle kaupunkialueella vuoden 2023 jälkeen, kun kaupunki on saanut kokemusta aiemmin päätettyjen kannustimien toimivuudesta.

Kadut ja liikenne

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on Oulun seudun saavutettavuuden parantaminen, sujuva ja turvallinen liikenne ja joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn osuuden kasvattaminen. Liikenneverkkoa kehitetään maankäytön toteuttamishojelman edellyttämällä tavalla ja investioiohjelman mukaisesti. Kävely- ja pyöräilyolosuhteiden suunnittelua ja toteutusta jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Joukkoliikenne

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Ennen koronaa Oulun seudun joukkoliikenteen kehittämistoimet ovat näkyneet käyttäjämäärien kasvuna ja kehittämistä jatketaan edelleen. Koronapandemia ja sen myötä lisääntynyt etätö ja etäopiskelu ovat vähentäneet joukkoliikenteen matkustusta vuosina 2020 ja 2021 ja lipputulojen menetystä on kompensoitu osittain valtion koronatuen avulla. Joukkoliikenteen palvelutaso on turvattava vähintään nykyisenkaltaisena, jotta varmistetaan joukkoliikenteen käytön kasvun jatkuminen koronan jälkeen. Palvelutason turvaaminen on myös edellytys joukkoliikenteen valtion rahoitukselle. Avoimeen joukkoliikenteeseen kuuluvan palveluliikenteen nykytilan tarkastelu ja suunnitelma uusien reittien ja liikennöinnin mahdollinen lisääminen toteutetaan syksyllä vuonna 2022.

Maa ja mittaus

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Vuoden 2022 kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumäärä on 130 tonttia. Yhtiömuotoisia erillispientaloja varten kaupunki luovuttaa tontteja 100 asunnon toteuttamista edellyttävän määrän. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina on 910 asuntoa vuodessa. Kerrostalo-asuntotuotannosta merkittävä osuus, noin 700 asuntoa, tulee toteutumaan yksityiselle maalle, jolle luodaan edellytykset asemakaavamuutoksin ja maankäyttösopimuksin.
- Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapoliittisten linjausten mukaan ja valtuustokauden aluksi hyväksytään toimenpiteitä ohjaava omistajapoliittinen ohjelma. Rakentamiskehotusmenettelyä jatketaan maapoliittisten linjausten ja yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2022 tehdään päätökset enintään 20 uudesta kehotettavasta tontista siten, että kehotetut tontit tulevat laajentamaan ja monipuolistamaan Oulun kaupungin omakotirakentamisen mahdollisuuksia.
- Vuonna 2022 laaditaan Oulun kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttösuunnitelma.
- Monimuotoisuutta rakentamisessa lisätään edistämällä puurakentamista. Tahkokankaan alueen tontinluovutuksessa käytetään monipuolisesti puurakentamista tukevia tontinluovutusmenettelyjä.

Digitaaliset palvelut ja tietomallinnus

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on julkaissut viime vuosina useita kuntalaisille tarkoitettuja sähköisiä palveluita. Digitaalisia toimintatapoja kehitetään edelleen ja tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaaliseen palveluympäristöön. Kehitystyö edellyttää rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittämistä sekä sähköisen säilytyksen ja tiedolla johtamisen kehittämistä.

Suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa sekä muussa paikkatietojen käytössä pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietojen 3D-ominaisuuksia. Kantakartan kaksiulotteisuudesta siirrytään jatkossa 3D-kaupunkimallikuvaukseen, jota voidaan hyödyntää mm. suunnitelmien visualisoinnissa. Rakennusten 3D-mallia laajennetaan kattamaan Oulun keskeinen kaupunkialue ja tulevaisuudessa 3D-kaupunkimallia laajennetaan myös muilla rakennetun ympäristön kohteilla.

Tietomallipohjaista rakentamista on kehitetty infra-hankkeiden suunnittelussa ja rakentamisessa tiedon-hallinnan sekä tietomallipohjaisen rakentamisen vaatimien ohjeiden ja tarjouspyyntöasiakirjojen osalta. Tietomalleja hyödyntämällä on tehostettu ja parannettu sekä suunnittelun että rakentamisen laadunvalvontaa. Tietomallipohjainen rakentaminen kehittyä ja yleistyy jatkossakin ja toteumamallien laajempi hyödyntäminen mm. kunnossapidossa on tulevaisuuden tavoite.

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Kaupunkistrategia Oulu 2026 ja Ympäristöohjelma 2026 – kohti hiilineutraalia Oulua on ohjaavat vahvasti Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toimintaa. Ympäristöohjelman toteuttamisesta vastaa koko kaupunkikonserni. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on merkittävä rooli kaikkien ympäristöohjelman painopisteiden toteuttamisessa. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on integroitu yhdyskuntalautakunnan tavoitteisiin ja toteutuminen raportoidaan lautakunnan tavoitteiden yhteydessä ja ympäristötilinpäätöksessä.

Ympäristöohjelman toteuttamista edistävistä suunnitelmista Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma (SUMP), Kiertotalouden tiekartta, Hiilineluselvitys sekä Hulevesien hallintasuunnitelma valmistuvat kevään 2021 aikana. Suunnitelmat hyväksyy kaupunginhallitus. Kaupungin periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ovat työn alla. Vuonna 2022 keskitytään suunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen.

Kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämistoiminnan tavoitteena on löytää uusia avauksia Oulun kaupungin kaupunkiympäristön ja elinvoiman kehittämiseen, uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä kehittää poikkitoiminnallista yhteistyötä kaupunkikonsernin sisällä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on määritellyt oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin sekä strategian toteuttamisohjelmiin sekä toimintaympäristön muutoksiin. Kehittämistä toteutetaan yhteisillä kehittämissankkeilla sekä yksikköjen jatkuvalla oman toiminnan kehittämisellä.

Olemme sitoutuneet jatkuvaan parantamiseen. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on toimintajärjestelmä, joka kattaa sekä laatu- että ympäristöasiat.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämisen painopisteet suunnittelukaudella:

1. Hiilineutraali kaupunki 2040. Rakennetaan kestävä pohjoista kaupunkia. Toteutetaan kestävä kehityksen mukaisia maankäytön suunnittelun ja liikenteen ratkaisuja; Kaupunkirakenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, kiertotalous, ilmastonmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähäpäästöinen ympäristö sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksien parantaminen.
2. Yrittämyönteisyyden edistäminen; Vuorovaikutusta yritysten kanssa kehitetään ja palveluprosesseja sujuvoitetaan.
3. Kaupunkikehittäminen: Otetaan käyttöön kaupunkisuunnittelun uusia toteuttamistapoja hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja ja kumppaneita. Vahvistetaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja luodaan uusia kaupunkisuunnittelun tarpeiden pohjalta. Vahvistetaan YYP:n roolia Eurocities -verkostossa.
4. Digitalisoinnissa siirrytään kuntalaispalvelujen sähköistämisestä oman toiminnan digitalisointiin. Vuonna 2022 ja suunnittelukaudella toteutetaan Digitaalinen Oulu -ohjelmaa, jonka tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla. Kehittämistoimenpiteillä tähdätään kokonaan sähköiseen

toimintatapaan. Lisäksi painopisteenä on alueen ICT-elinvoiman tukeminen mahdollistamalla erilliset kokeilut sekä tutkimushankkeet kaupunkiympäristössä.

5. Esimiestyön tukeminen; Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa työn tuloksellisuutta, tavoitteiden saavuttamista, itseohjautuvuutta ja henkilöstön hyvinvointia vahvistetaan kehittämällä esimiestyötä. Esimiehille tarjotaan johtamisen tueksi työvälineitä, toimintamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen valmistelussa ja käynnissä olevat hankkeet edistävät erityisesti kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta ja muita ympäristöohjelman tavoitteita sekä Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteita. Merkittävimmät käynnissä olevat kehittämishankkeet ovat seuraavat:

Making-City: EU:n Horizon 2020 -ohjelman rahoituksella toteutettavan Making-City -hankkeen Kaukovainion pilottiin kuuluvat uudis- ja korjausrakentamiskohteet valmistuvat. Pilotin rinnalla jatketaan ei-tekniisiä toimenpiteitä suunnitelmien mukaisesti. Niistä keskeisimpiä on pitkän tähtäimen kaupunkisuunnittelumalli (City Vision 2050) laatiminen, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2023.

OUMO (Oulujoen vesistön puitesopimus) päättyy vuonna 2021 ja esitetty uusi sopimuskausi on vuosille 2022-2025. Yhdentoista kunnan lisäksi puitesopimuksessa ovat mukana vesivoimayhtiöt Fortum Power and Heat Oy ja Oulun Energia Oy sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset Oulun kaupunki toteuttaa OUMO puitesopimuksen kautta Kaupunginojan vedenlaadun parantamiseen tähtääviä hankkeita mm. kosteikkoalaita ja tätä jatketaan myös vuonna 2022. Hankkeiden tavoitteena on virkistyskäytön edistäminen ja kalannousun mahdollistaminen sekä Kaupunginojan maisemallisten arvojen parantaminen.

Laajakaista Oulun maaseutumaisille alueille: Oulun kaupunginhallitus päätti 31.8.2020, että kaupunki ryhtyy maksamaan paikallisten laajakaistahankkeiden edistämiseksi määräaikaista laajakaistatukea vuosille 2021 ja 2022. Tavoitteena on nopeiden laajakaistayhteyksien rakentaminen sellaisilla alueilla, joihin näitä verkkoja ei kaupallisesti rakenneta. Projektille on saatu ulkopuolista osarahoitusta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta vuosille 2021-2022.

Kestävä Kaijonharju 2021-2022: Kaijonharjun kehittämishankkeen avulla pyritään tukemaan alueen kaavarungon toteuttamista: täydennys- ja lisärakentamista, ympäristön ja palvelukeskuksen parantamista sekä liikenneverkon kehittämistä. Tavoitteena on mm. elävöittää kaupunginosaa ja ehkäistä sen toiminnallista köyhtymistä, edistää lähiön yhteisöllisyyttä, houkuttaa uusia asukkaita, hidastaa demografista segregatiota sekä edistää eri väestöryhmien tasa-arvoa. Hankkeella monipuolistetaan kaupunginosan asunto- ja asukaskaumaa mm. täydennysrakentamisen ja lähimmäiskorttelin suunnittelun avulla.

Tahkokankaalta kiertoon 1.8.2020 – 31.3.22: Tahkokankaalta kiertoon -projekti päättyy maaliskuussa. Projektin tulosten pohjalta laaditaan Tahkokankaan kiertotalouskäsikirja. Tahkokankaan kiertotalouskäsikirjaa voidaan soveltaen hyödyntää jatkossa muiden kohteiden suunnittelussa, ja kiertotalous otetaan aiempaa kokonaisvaltaisemmin huomioon maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa.

Kaavoitus tekee jatkuvaa oppilaitosyhteistyötä mm. Oulun yliopiston ja OSAOn kanssa erilaisten diplomitöiden muodossa sekä yhteistyökumppanina monialaisissa tutkimushankkeissa, kuten IPaWa-hanke (Innovatiivinen pysäköinti ja hulevesien hallinta joustavassa ja älykkäässä kaupungissa, 2019-2022). YYP osallistuu tapauskohteena tai verrokkikaupunkina myös kansallisiin tutkimushakkeisiin, kuten Smartland -hanke (2019-2022).

Talous

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	83 277	84 964	84 746	86 992	82 831	83 331
TOIMINTAMENOT	-70 209	-73 856	-72 291	-77 509	-79 136	-79 647
TOIMINTAKATE	13 068	11 109	12 455	9 483	3 695	3 684

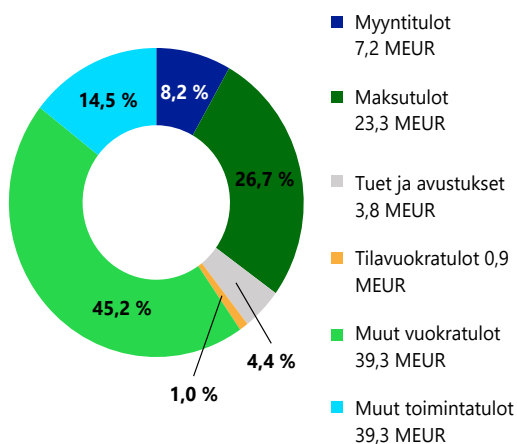
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	65 053	65 372	65 189	64 442	59 781	60 281
TOIMINTAMENOT	-43 513	-45 086	-43 618	-43 602	-44 025	-44 537
TOIMINTAKATE	21 539	20 286	21 572	20 840	15 756	15 745

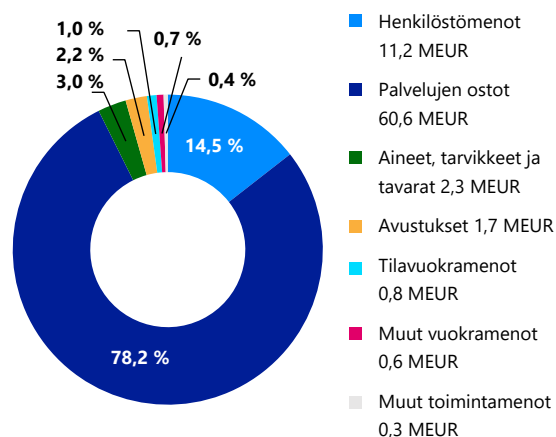
Joukkoliikenne

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	18 225	19 592	19 556	22 550	23 050	23 050
TOIMINTAMENOT	-26 696	-28 770	-28 673	-33 907	-35 111	-35 111
TOIMINTAKATE	-8 472	-9 178	-9 117	-11 357	-12 061	-12 061

Toimintatulot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 87 MEUR

Toimintamenot TA2022 tiliryhmittäin, yht. 77,5 MEUR

Käyttötalouden palveluiden ostoista, aineista tarvikkeista ja tavaroista ja vuokrista 73% ovat ulkoisia ostoja. Suurimmat kokonaisuudet ovat suunnittelupalveluiden hankinta, joukkoliikenteen ostot sekä järjestelmien kustannukset (mm. katuvalaistuksen ja liikennevalojen sähkö), joiden laskutus tapahtuu suoraan kolmannen

osapuolen toimesta. Em. palvelut kilpailutetaan vaihtelevan pituisin sopimuksin. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä ulkoiset ostot ovat pääosin sähköä ja kaukolämpöä. Investoinneissa ulkoisten menojen osuus on 87%. Investoinnit kohdistuvat pääosin kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin.

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	9 147	7 311	7 661	7 161	7 161	7 161
Maksutulot	17 954	19 801	19 265	23 265	23 765	23 765
Tuet ja avustukset	6 483	7 125	7 092	3 840	3 679	3 679
Tilavuokratulot	1 117	850	1 009	850	850	850
Muut vuokratulot	39 872	38 422	38 263	39 281	39 781	40 281
Muut toimintatulot	8 705	11 455	11 455	12 595	7 595	7 595
Toimintatulot yhteensä	83 277	84 964	84 746	86 992	82 831	83 331
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-9 662	-10 888	-10 038	-11 209	-11 367	-11 369
Palkat ja palkkiot	-7 346	-8 152	-7 641	-8 445	-8 536	-8 537
Henkilöstösivukulut	-2 316	-2 736	-2 396	-2 764	-2 831	-2 831
Palvelujen ostot	-55 268	-56 576	-56 538	-60 601	-62 070	-62 579
Asiakaspalvelujen ostot	-1	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-55 267	-56 576	-56 538	-60 601	-62 070	-62 579
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 022	-2 297	-2 297	-2 297	-2 297	-2 297
Avustukset	-1 652	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731
Muut avustukset	-1 652	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731	-1 731
Tilavuokramenot	-787	-783	-883	-778	-778	-778
Muut vuokramenot	-410	-1 246	-469	-559	-559	-559
Muut toimintamenot	-409	-335	-335	-335	-335	-335
Toimintamenot yhteensä	-70 209	-73 856	-72 291	-77 509	-79 136	-79 647
TOIMINTAKATE	13 068	11 109	12 455	9 483	3 695	3 684

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstön rakenne ja henkilötöpanoksen määrä sekä arvio näiden kehittymisestä 2022-2024

Henkilöstöresurssit mitoitetaan YYP:n perustehtävien ja YYP:lle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

- Kaupunkistrategisten tavoitteiden saavuttamiseksi YYP esittää 7,5 htv:n lisäystä vuodesta 2022 alkaen. Lisäresursointia tarvitaan:
- yrittäjämönteisyyden vahvistamiseksi:
 - yritystontteja pystytään luovuttamaan kysyntää vastaavasti ja vahvistamaan työpaikka-alueilla toimivien yritysten kehittymismahdollisuuksia
 - kaavoitusprosessien nopeuttamiseksi
 - kärkihankkeiden toteuttamiseen (Raksilan alue; Asemakeskus, Areena, urheilualue, Tori-alue)
 - kestävän kasvun ja kestävän liikkumisen edistämiseksi
 - luonnon monimuotoisuuden ja monipuolisten asumismahdollisuuksien vahvistamiseksi.

- Em. tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan lisäresursointia: kolme kaavoitusarkkitehtiä, kaavasuunnittelija, maanmittausinsinööri, kiinteistöassistentti, liikennesuunnittelija ja harjoittelija Asuntomessuille (0,5 htv)
- Eläköitymisten ja irtisanoutumisten yhteydessä tarkastellaan kärkihjelmien ja hankkeiden tarpeita vs. resursseja. Jos resurssitarpeessa on tapahtunut muutoksia, voidaan tehtäviä jättää täyttämättä.
 - 22 henkilöä eläköityy vuoden 2024 loppuun mennessä (oletus 65 v)
 - jo tehty päätös: toimitusvalmistelijan tehtävää ei täytetä = 1 htv:n vähennys
- Em. muutosesitykset lisäävät henkilöstöresursseja 6,5 htv:n verran (=7,5 htv:n lisäys ja 1 htv:n vähennys).

Koulutus- ja osaamisen kehittymissuunnitelmat laaditaan YYP:lle asetettujen tavoitteiden pohjalta. Pääosa koulutusmäärärahoista ohjataan ammatillisen erityisosaamisen kehittämistarpeisiin.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	170	183	173	190	191	191
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-7 346	-8 152	-7 641	-8 445	-8 536	-8 537
Henkilösivukulut	-2 316	-2 736	-2 396	-2 764	-2 831	-2 831
Yhteensä	-9 662	-10 888	-10 038	-11 209	-11 367	-11 369
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-3	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-1	0	0	0
Kaikki yhteensä	-9 662	-10 888	-10 042	-11 209	-11 367	-11 369

Huom. Vuoden 2021 henkilöstötyöpanoksen ennustetaan toteutuvan talousarviota pienempänä rekrytointiprosessien viiveistä ja poissaoloista johtuvien henkilöstöresurssivajeiden vuoksi.

7.9 Rakennuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisääteisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisyyden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävän kehityksen vaatimukset.

Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille mitattavaa lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. Ennako-ohjaus ja neuvonta
2. Rakentamisen lupaharkinta ja tarvittaessa luvitus
3. Työmaatoteutuksen ja käyttöönottovaiheen viranomaiskatselmointi
4. Rakennetun ympäristön jatkuva valvonta
5. Lakisääteiset pakkokeinot

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 50 000 henkilökontaktilla ja luvittaa noin 2000 lupapäätöksellä rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo tällä hetkellä on reilu miljardi euroa/ vuosi. Toiminnan kulut ovat 3,466 M€, josta henkilökustannusten osuus on 67 %. Vuoden toiminnan tuottavuus yksittäisille hankkeille on ollut kymmeniä kertoja suurempi kuin toiminnan kulu. Energiansäästöissä ja kosteus- ja sisäilmasto-ongelmien vähenemisessä yhden vuoden työstä saavutetaan merkittävä elinkaaren aikainen säästö.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun keskustan rakentaminen on jatkunut vuosina 2020-21 melko vilkkaana koronaepidemian aiheuttamasta poikkeustilasta huolimatta. Rakentaminen jatkuu myös ydinkeskustan ulkopuolelle kaavoitetuilla uusilla ja uudistuvilla alueilla. Esimerkkinä rautatieaseman tuntumassa oleva uudistuva ja tiivistyvä radanvarren ja Raksilan alue, Hiukkavaara, Toppilan salmi, Karjasilta,

Pateniemen ranta ja Linnanmaan - Kaijonharjun alue. Lisäksi vireillä on useita toimitila- ja liikerakennushankkeita sekä Ruskon turvakampushanke. Yksittäisenä rakennushankkeena OYS/Tulevaisuuden sairaala on vuosikymmenten suurin hanke, jonka vaikutus näkyy edelleen rakentamisen 2021 tilastoissa. Seuraavana vuorossa F-rakennus, kooltaan 30 000 ka-m², sen jälkeen aletaan rakentaa C-rakennusta, joka luvitetaan arviolta vuosina 2022-23. Tämä hankkeen tuotto muodostuu muutosluvista ja on pienentynyt murto-osaan vuoden 2019 lupatulosta (yli miljoonasta eurosta), mutta henkilöresurssitarve ja -kustannus realisoituvat seuraavan 5 vuoden aikana.

Vuonna 2021 ensimmäisen puolikkaan aikana lupamäärä oli 1117 lupaa, kasvua oli lähes 3 % verrattuna kolmen edellisen vuoden keskiarvoon. Luvitettujen neliöiden määrä oli 194985 kem², joka on 12 % pienempi kuin kolmen edellisen vuoden keskiarvo. Vuodelle 2022 on ennustettu talouden lievää toipumista. Ennusteet perustuvat yleisten talousennusteiden lisäksi Euroopan rakentamisen tilastoihin ja Suomen rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteisiin. Asuntotuotanto on palaamassa normaalille tasolle. Uudisrakentamisen hiljentyessä korjausrakentamisen kasvu on päässyt vauhtiin etenkin pientalohankkeissa. Erityisesti pienimuotoinen korjaaminen ja kunnossapito on jatkunut vilkkaalla tasolla.

Oulun rakentamisen volyyymi on kääntynyt laskuun rakentamisen huippuvuosista ja asettumassa normaalitasolle. Toisaalta kerrostaloasuntojen koko on ollut kasvussa viimeisten vuosien aikana. Vuoden 2017 ja 2020 välillä koon mediaani nousi jopa 23 %. Vuoden 2021 alussa (1.1.-31.5) luvitettujen kerrostaloasuntojen keskikoko on 49 m² (mediaani).

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin kestävä ja pitkäikäinen rakennuskanta, vähähiilisen rakentamisen tavoitteet, energia-, elinkaari- ja esteettömyys-tekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardiluokan terveys-, työteho- ja väistöongelmia. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan uusia odotuksia, koska sen vaikuttamismahdollisuudet hankkeiden ohjaukseen terveempien rakennusten aikaansaamiseksi ovat erinomaiset. Perusedellytys on luonnollisesti riittävä resurssi ennakoivaan laadunohjaukseen ja neuvontaan. Lakisääteisessä tehtäväkentässä edelleen jatkuvat

muutokset kohdistuvat pääosin rakennusprosessin kosteudenhallintaan, energiankulutuksen hillintään sekä ympäristöpäästöjen vähentämiseen.

Korjausrakentamiseen investoidaan nykyään enemmän kuin uudisrakentamiseen, joka sekin hieman kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusvalvonnassa korjausrakentamiseen liittyvä toiminta ja ohjaus on aloitettu jo vuonna 2013, jolloin lainsäädännöllä alettiin ohjata korjaamista. Korjausrakentamisen määrän nousu tulee edelleen vaatimaan osaamisen ja resurssien lisäämistä asian hallitsemiseksi. Korjausrakentamisen resurssia vahvistetaan myös henkilökunnan sisäisillä siirroilla ja koulutuksella. Korjausrakentamisen lisääntyminen työllistää voimakkaasti, suhteessa enemmän kuin uudisrakentaminen, joten korjaamisen lisääntymisellä on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Investointien arvo Oulussa vuosittain on alalla satoja miljoonia.

Lupavalmisteluun työmäärän lisääntyessä on siirretty sisäisesti henkilökuntaa mm. tarkastuspuolelta lupavalmisteluun. Lupamäärän kasvaessa on ollut välttämätöntä saada lisäresurssia lupien käsittelyyn. Hartaanselänrannan alueelle kaavoitettavan vuoden 2025 Oulun asuntomessualueen rakennushankkeiden ennako-ohjaukseen ja rakennuslupavalmisteluun tarvitaan lisäresursseja. Tonttien tullessa jakoon vuoden 2022 alusta ja asuntomessuprojektiin tarvitaan määräaikainen tarkastusarkkitehdin ja -insinöörin virka, joihin on talousarviossa varauduttu.

Rakennusvalvonta kehittää edelleen sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitatuilla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoisiin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottuihin ongelmakohtiin; energiavalinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Lähitulevaisuudessa ohjaus tulee suuntautumaan entistä enemmän vähähiilisen rakentamisen esiin nostamiseen ja ohjaustyökalujen kehittämiseen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus sekä digiloikka on käynnissä, ja sen mukanaan tuomat muutokset tulevat mahdollisesti muuttamaan myös rakennus-

valvontapalvelujen tavoitteita, vastuita ja toteutus- sekä toimintatapoja. Hallitusohjelman linjaukset vaikuttavat Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) -kokonaisuudistukseen ja heijastuvat myös rakennusvalvontaviranomaisytyöhön. Tavoitteena on vuorovaikutteinen, kokonaisvaltainen palvelu, hyödyntäen digitalisaation tuomia uusia mahdollisuuksia määräystenmukaisuuden valvonnan, suunnitelmien ennako-ohjauksen ja -tarkastuksen sekä suunnittelun, toteutuksen ja rakennetun ympäristön ennakoivan, tehokkaan sekä sujuvan laadunvalvonnan ja asiakaspalvelun välineenä.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

Ennako-ohjaus ja neuvonta

Ilmastomuutoksen hillinnässä rakennusvalvonnat ovat merkittäviä portinvartijoita, koska yhteiskunnan energian loppukäytöstä ja ympäristöpäästöistä noin 40 % muodostuu rakentamisesta ja rakennusten käytöstä. Rakennusvalvonnan ohjauksella ja neuvonnalla luodaan merkittävää lisäarvoa yhteiskunnalle ja rakentamiseen ryhtyville.

Rakentamisen lupaharkinta ja lupien käsittely

Luvanvaraisten rakennustöiden ja rakennuslupavaiheen suunnitelmien ohjaus, hankkeen vaativuusluokan määrittely, vastuuhenkilöiden kelpoisuuden toteaminen, pääpiirustus-suunnitelmien ja lupa-asiakirjojen tarkastus ja arviointi, hankkeen lupavalmistelu ja lupapäätösten teko, ennakkolausuntopyyntöjen sekä lupapäätösesitysten laatiminen yksikön johtajan viranomaispäätöstä ja rakennuslautakunnan päätettäviä rakennuslupia varten.

Työmaatoteutuksen ja käyttöönottoaiheen viranomaiskatselmointi

Rakennushankkeiden lakisääteisten vastuuhenkilöiden kelpoisuuden arviointi ja hyväksyntä. Rakentamisen lainsäädännön ja rakennuslupien edellyttämien katselmusten suorittaminen sekä valmistuvien rakennushankkeiden käyttöön hyväksyminen.

Rakennetun ympäristön jatkuva valvonta

Rakennetun ympäristön hyvän kaupunkikuvan ja viihtyisyyden valvonta, jotta rakennettu ympäristö täyttää jatkuvasti terveellisyyden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumenna ympäristöä.

Lakisääteiset pakkokeinot

Velvoitteiden asettaminen sekä niihin liittyvän hallintopakon käyttäminen.

Rakennusvalvonta, keskeiset toimenpiteet TA2022

Rakennusvalvonta

KESKEISET TOIMENPITEET TA2022

- Sähköisiä palveluja kehitetään lupaprosessiin, ennakoivaan laadunohjaukseen ja katselmustoimintaan
- Rakennusvalvonta kehittää edelleen sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan

Kehittäminen

Rakennusvalvonta on määritellyt oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, joita toteutetaan omaa toimintaa jatkuvasti parantamalla ja erillisillä kehittämishankkeilla. Kehitystyötä tehdään merkittävän paljon yhdessä muiden rakennusvalvontojen kanssa yhtenäisten toimintatapojen ja tulkintojen aikaansaamiseksi. Uusien projektien ja hankkeiden käynnistämisen lähtökohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia tavoitteita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia tavoitteita.

Rakennusvalvonnan kehittämisen painopisteitä ovat

- 1. Vetovoimainen Oulu** on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki – tavoitteena kestävän kehityksen mukaiset rakentamisen ratkaisut resurssitehokkaasti, mikä sisältää mm. rakennusten energiatehokkuuden, vähähiilisen rakentamisen, uusiutuvan- sekä vähäpäästöisen energian käytön osuuden lisäämisen, materiaalitehokkuuden, kosteudenkestävyyden, hyvän sisäilmaston ja yhdenvertaisen rakennetun ympäristön.

Esteetön, yhdenvertainen rakennettu ympäristö luo edellytykset poikkihallinnollisen yhteistyön käytännön toimille yhteistyössä hyvinvointipalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Elinkaarikäytön varmistaminen rakennusvaiheessa tuottaa merkittäviä säästöjä yksilöille ja yhteiskunnalle.

- 2. Palvelujen digitalisointi** - sähköistetään kaupunkistrategian mukaisesti kuntalaispalveluita ja parannetaan niiden avulla asiakaspalvelua sekä tehostetaan sisäistä toimintaa ja palveluprosesseja. Tavoitteena on myös digitalisoida jo muodostunutta paperiarkistoa sekä saada rakennusvalvonta toimimaan digitaalista aineistoa hyödyntäen tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden ja kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Rakennusvalvonta pilotoi ja valmistautuu tietomallien käytön yleistymiseen rakentamisessa, jotta myös rakennusvalvonnalla on valmiudet tietomallien käsittelyyn ja hyödyntämiseen.

Vuonna 2014 käynnistynyt sisäinen hanke Sähköisen rakennusvalvonnan kehittäminen (sähköinen rakennuslupahakemus ja lupa-arkiston digitalisointi) jatkuu vuonna 2022. Kehittämisen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää sähköisen rakennusvalvontajärjestelmän toiminnallisuutta.

Rakennusvalvonta on parhaillaan mukana kahdessa eri hankkeessa, joihin on myönnetty rahoitus digitalisaation edistämiseen. Hankerahoitusta haettiin Valtiovarainministeriön kuntien digitalisaation edistämisohjelman rahoituksesta yhdessä muiden kuntien rakennusvalvontojen kanssa. Yksi hankkeista keskittyy erityisesti tietomallien käytön edistämiseen rakentamisessa ja rakennusvalvontatyössä entistä tehokkaammin ja automatisoimaan sen myötä tarkastusprosesseja. Toinen hanke liittyy rakennusalan ja kuntien yhteisten TOPTEN-käytänteiden ja toiminta-alustan kehittämiseen.

Talous

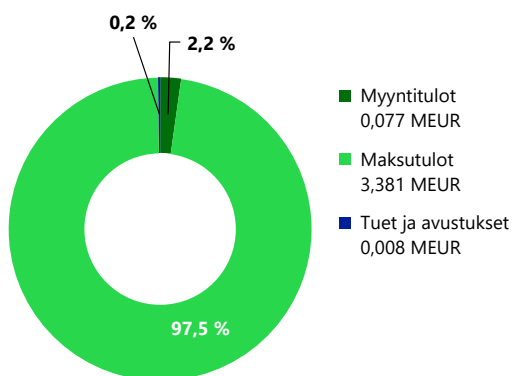
Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	3 845	3 716	3 716	3 466	3 473	3 473
TOIMINTAMENOT	-3 086	-3 216	-3 216	-3 435	-3 362	-3 362
TOIMINTAKATE	759	500	500	31	111	111

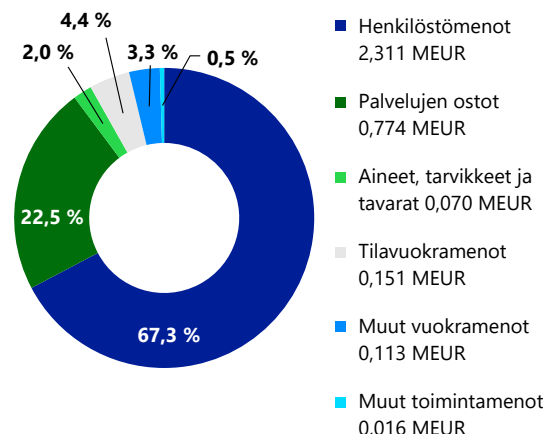
Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	56	70	37	77	77	77
Maksutulot	3 783	3 640	3 672	3 381	3 388	3 388
Tuet ja avustukset	6	6	6	8	8	8
Muut vuokratulot	1	0	0	0	0	0
Muut toimintatulot	0	0	1	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	3 845	3 716	3 716	3 466	3 473	3 473
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-2 008	-2 159	-2 134	-2 311	-2 323	-2 323
Palkat ja palkkiot	-1 599	-1 712	-1 694	-1 832	-1 842	-1 842
Henkilöstösivukulut	-410	-447	-440	-479	-481	-481
Palvelujen ostot	-696	-713	-785	-774	-689	-689
Muut palvelujen ostot	-696	-713	-785	-774	-689	-689
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64	-74	-55	-70	-70	-70
Avustukset	0	0	-1	0	0	0
Muut avustukset	0	0	-1	0	0	0
Tilavuokramenot	-151	-151	-151	-151	-151	-151
Muut vuokramenot	-151	-116	-88	-113	-113	-113
Muut toimintamenot	-16	-3	-3	-16	-16	-16
Toimintamenot yhteensä	-3 086	-3 216	-3 216	-3 435	-3 362	-3 362
TOIMINTAKATE	759	500	500	31	111	111

**Toimintatulot TA2022 tiliryhmittäin,
yht. 3,5 MEUR**

**Toimintamenot TA2022 tiliryhmittäin,
yht. 3,4 MEUR**

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstösuunnittelussa on varauduttu Hartaanselän rannan asuntomessualueen rakennussuunnittelun aloituskorttelien suunnitteluohjauksen, lupavalmisteluun ja toteutuksen valvontatehtäviin muodostettavan projekti-tiimin palkkaukseen 1,5 henkilötyövuosi ja suunnitteluun lisätty uusi tarkastushortomi 1 henkilötyövuosi (määräaikainen virka perustettu), muutos yhteensä +2,5 henkilötyövuotta verrattuna TA2021 käyttösuunnitelmaan.

Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa. Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan, ennen kuin tehtävän täyttööseen anotaan lupaa täyttötyöryhmältä. Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pyritään pitämään ennallaan. Tavoitteena on ennakoiva rekrytointi, joka kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinnissa huomioidaan toiminnan tarpeet, jotta lainsäädännön vaatimat toimenpiteet tulevat tehtyä. Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää suunnitelmakaudella 1 henkilöä.

Rakennusvalvonnan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 54,5 vuotta (tilinpäätös 2020). Korkea ikärakenne luo

suuren rekrytoinnin, koulutuksen ja perehdyttämisen haasteen lähivuosina, jotta saavutettu hyvä palvelutaso voidaan säilyttää. Kaupungin ohjeistuksien mukaisesti esimerkiksi etätö, korvaava työ ja varhaisen tuen malli on otettu käyttöön. Työpaikkaselvityksiä, työhön paluu-keskusteluja ja henkilöstön työhyvinvointia tuetaan.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa koulutustautumista. Ammatillista täydennyskoulutusta järjestetään omalle henkilökunnalle yhdessä alueen ammattilaisten kanssa. Tyypillisiä koulutusteemoja ovat säädösmuutosten lisäksi kehittämishankkeiden tulokset, tulevaisuuden haasteet, jotka liittyvät tyypillisesti rakenteiden fyysikaaliseen toimivuuteen (kosteuteen, energiaan, sisäilmastoon, asumisterveyteen) ja aikaa kestävään arkkitehtuuriin sekä vähähiilisen rakentamisen tavoitteisiin. Rakennustarkastusyhdistyksen ammatillisissa jaoksissa ja TOPTEN-ryhmissä toimitaan aktiivisesti yhteisten valtakunnallisten lakitulkintojen valmistelussa ja jalkautuksessa jokapäiväiseen työhön. Tietomallien yleistymisen ja väistämätön tulo myös lupaprosessiin edellyttää koulutusta niiden käyttöön.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	31	33	33	36	36	36
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-1599	-1712	-1694	-1832	-1842	-1842
Henkilösivukulut	-410	-447	-440	-479	-481	-481
Yhteensä	-2 008	-2 159	-2 134	-2 311	-2 323	-2 323

8 Taseyksiköt

8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oyj ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III). Rahaston sijoitussalkun varat on sijoitettu Oulun kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti pääasiassa korkosijoituksiin, joiden tuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi. Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitusten tuotoista. Tulevina vuosina osinkojen vuositasoksi arvioidaan 1,7 milj.euroa ja korkotuottojen 1,1 milj.euroa. Vuodelle 2020 toteutui 0,2 milj.euroa ELY rahoituksen tuloutusta, loput 0,5

milj.euroa arvioidaan vuodelle 2021. ELY rahoitteisista pääomasijoituksista on kerrottu jäljempänä tarkemmin omassa kappaleessa sekä investoinneissa.

Rahaston merkittävimmät kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten hankkeiden rahoitukseen. Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on Business Oulu -liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kaupunginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Rahoituksista merkittävin osa kohdentuu OIA-innovaatioallianssiin. Tarkemmin vuosille 2022-2024 varatuista rahoituksista taulukossa: Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut. Varauksina merkityt erät edellyttävät kaupunginhallituksen päätöksen.

Investoinnit

Osakkeet ja osuudet

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	-319	-1 100	-800	-2 100	-2 100	-600
Northern Startup Fund I Ky *)	-286		-544			
Cinia Alliance Oy			-200			
Suomi-rata Oy	-13			-30	-30	-30
VisionPlus Fund I Ky	-20		-40			
Varaus		-1 100	-16	-2 070	-2 070	-570
Tulot	30		208			
Inveni Life Sciences Fund I Ky	30					
VisionPlus Fund I Ky			208			

*) Josta NSF II:n saaduista palautuksista v. 2020 -206 teur ja v. 2021 enn -544 teur

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. Vuonna 2020 toteutui 0,29 milj.euron sijoitus NSF I:een, tästä 0,2 milj.euroa tehtiin ELY rahoitteisten sijoitusten varoista - vuodelle 2021 ennakoitaan 0,5 milj.euron sijoitusta; aiheesta enemmän seuraavassa kappaleessa. Vuosille 2021-2024 varaudutaan osallistumaan yhteensä 5,0 milj.eurolla uusien pääomasijoitusten rahoitukseen. Mukaan lähteminen edellyttää jatkoselvityksiä, vastaavaa panosta muilta toimijoilta sekä kaupunginhallituksen päätöksen. Vuodelle 2021 arvoitu osuus siirtynee tuleville vuosille, mikä huomoidaan seuraavien talousarvioiden valmistelussa. Suomi-rata Oy:n vuosittaiseksi investoinniksi vuosille 2022-2024 arvioidaan 30 000 euroa. Lisäksi vuodelle 2021 toteutuu Cinia Alliance Oy:n 0,2 milj.euron investointi. Investointimenojen euromäärät ovat arvioita, jotka voivat vaihdella kohteiden välillä investointimenojen yhteissumman puitteissa.

ELY rahoitteiset pääomasijoitukset

ELY rahoitteisen Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) sijoitustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja

ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj.eurolla, josta viimeinen 1 milj.euron rahasiirto saatiin joulukuussa 2019. Rahaston sijoitusperiodi on päättynyt tammi-kuussa 2021. Northern Startup Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuonna 2014 ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj.eurolla. Rakennerahastokauden 2007 - 2014 päättymisen vuoksi NSF II rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. NSF II rahasto on palauttanut lokakuun 2021 loppuun mennessä varoja yhteensä 1,92 milj.euroa. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneista varoista sijoitettiin vuonna 2018 1 milj.euroa NSF I:een ja vuonna 2020 on päätetty 0,75 milj.euron sijoituksesta NSF I:een, josta vuodelle 2020 toteutui 0,2 milj.euroa ja vuodelle 2021 ennakoitaan 0,5 milj.euroa. Lopuista palautuneista varoista tehdään sijoituspäätökset tulevinä vuosina. NSF II:n ja NSF III:n menot ja tulot seurataan toimeksiantojen varoissa ja -pääomissa siihen saakka, kunnes palautuneista varoista tehdään uusi sijoitus (kaupungin oma investointimeno).

Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut

	PÄÄTÖKSELLÄ SITOUDETTU) VARAUS EI PÄÄTÖSTÄ.	TA 2022	TS 2023	TS 2024	YHTEENSÄ 2022-2024
OIA RAHOITUS					
Strateginen kohdeala 1 Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa					
VTT, OulunYO, OAMK	PrintoDise	26 000	0	0	26 000
Oulun yliopisto	Hyvinvointi- ja terveystietojen kansallinen innovaatioekosysteemi (HYTKI) -verkostohanke	12 368	8 016	0	20 384
Strateginen kohdeala 2 Oulu Health					
Oulun yliopisto	Älykäs TKI-toiminta langattomien hyvinvointi- ja terveystietojen kehittämiseen ÄTKI	46 750	18 500	0	65 250
Kohdeala 3 Kestävä kiertotalous ja puhtaat ratkaisut					
OAMK	Mobilab	75 394	0	0	75 394
OAMK	eMobiili	40 047	0	0	40 047
OAMK	Käypi	13 682	0	0	13 682
Yliopisto	Majakka	5 867	0	0	5 867
Oulun YO, VTT	PASS	44 100	0	0	44 100
Oulun YO ja Luke	Spectrobot	31 000	0	0	31 000
Oulun yliopisto	PropTech-klusteri, kiinteistö- ja rakennusalan teknologiset innovaatiot	29 686	11 311	0	40 997
Strateginen kohdeala 4 Yrittäjyys, osaaminen ja jatkuva oppiminen					
OAMK	MYSKI	1 960	0	0	1 960
Oulun yliopisto	Brändiprofessori 2019-2023	5 000	5 000	0	10 000
Oulun yliopisto	Hautomotoiminnan alueellinen yhteistyö	33 958	0	0	33 958
Oulun yliopisto, OAMK, OSAO	*) Proof Of Concept varaus	150 000	150 000	150 000	450 000
	*) Start up-toiminnan uudelleen noston varaus	350 000	350 000	350 000	1 050 000
	*) Muut uudet OIA-hankkeet varaus	302 148	532 173	570 000	1 404 321
OIA Rahoitus yhteensä		1 167 960	1 075 000	1 070 000	3 312 960
Muut hankkeet ja rahoitukset					
Oulun kaupunki/ Business Oulu	*) Oulun seudun markkinointi, varaus 2023-2024	400 000	400 000	400 000	1 200 000
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Iijoen vaelluskalahanke, koordinaatio 2020-2022	15 000	0	0	15 000
	Alueellinen audiovisuaalisen tuotannon kannustin	213 939	0	0	213 939
	MPR Matila Röhr Productions Oy	11 061	0	0	11 061
	Whatevergroup Oy	40 000	0	0	40 000
	*) Varaus muihin projekteihin	70 000	290 000	290 000	650 000
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä		750 000	690 000	690 000	2 130 000
Aikaisemmilta vuosilta päätymässä olevat hankkeet ja rahoitukset		40 000	35 000	40 000	115 000
Kehittämisrahasto yhteensä		1 957 960	1 800 000	1 800 000	5 557 960

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

Oulun kaupunki Kehittämisrahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-8	-10	-9	-10	-10	-10
Materiaalit ja palvelut yht.	-8	-10	-9	-10	-10	-10
Poistot ja arvonalentumiset						
Arvonalentumiset	580	-200	-200	-200	-200	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-995	-2 679	-2 026	-1 958	-1 800	-1 800
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-424	-2 889	-2 235	-2 168	-2 010	-2 010
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 306	1 700	1 721	1 100	1 100	1 100
Muut rahoitustuotot	4 022	3 000	2 975	1 700	1 700	1 700
Muut rahoituskulut	-3 279	-470	-451	-471	-416	-340
Rah.tuotot ja -kulut yht.	2 049	4 230	4 245	2 329	2 384	2 460
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 625	1 341	2 010	161	374	450
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 625	1 341	2 010	161	374	450
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 625	1 341	2 010	161	374	450

Oulun kaupunki Kehittämisrahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-424	-2 889	-2 235	-2 168	-2 010	-2 010
Poistot ja arvonalentumiset	-580	200	200	200	200	200
Rahoitustuotot ja -kulut	2 049	4 230	4 245	2 329	2 384	2 460
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjaukset	-75	0	-52	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-319	-1 100	-800	-2 100	-2 100	-600
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	30	0	208	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	682	441	1 566	-1 739	-1 526	50
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	-698	0	-582	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-714	1 300	-801	1 900	1 700	100
Saamisten muutos muilta	-266	0	225	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	133	0	-134	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 544	1 300	-1 292	1 900	1 700	100
RAHAVAROJEN MUUTOS	-862	1 741	274	161	174	150

8.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla

sekä rahoitustuotoilla. Rahaston varoja hoitaa konsernihallinnon talous- ja rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä valmistelee tehtävää varten asetettu työryhmä hakeusten perusteella. Vuonna 2022 rahaston varsinaiseen toimintatarkoitukseen voidaan käyttää 75 000 euroa.

Oulun kaupunki

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-3	-5	-4	-5	-5	-5
Materiaalit ja palvelut yht.	-3	-5	-4	-5	-5	-5
Liiketoiminnan muut kulut	-75	-75	-75	-75	-75	-75
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-78	-80	-79	-80	-80	-80
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	89	80	85	80	80	80
Muut rahoituskulut	-69	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	21	80	85	80	80	80
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-58	0	6	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-58	0	6	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-58	0	6	0	0	0

Oulun kaupunki**Oulun Valistustalorahasto**

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-78	-80	-79	-80	-80	-80
Rahoitustuotot ja -kulut	21	80	85	80	80	80
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-58	0	6	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-11	0	-8	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-11	0	-8	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-69	0	-3	0	0	0

8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Taseyksikkö toimii konsernijaoston alaisuudessa ja on kirjanpidollinen erillisyksikkö. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikkö omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden, jonka käytöstä perittävistä vuokratuloista Taseyksikön liikevaihto muodostuu. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä. Investoinnit rahoitetaan taseyksikön perimällä pääomavuokralla. Taseyksikkö ottaa tarvittaessa kaupungilta lainaa investointien rahoittamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää taseyksikön investointi- ja käyttötalousbudjeteista sekä sitovista määrärahamuutoksista. Konsernijaosto päättää vuokrausperiaatteista.

Rakennusten ylläpitoon ja vuokraukseen liittyvistä palveluista huolehtii Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Ylläpitoon tarvittava rahoitus muodostuu vuokrassa perittävistä ylläpito-osuudesta. Taseyksikön tavoitteena on tehostaa rakennuskannan käyttöä ja luopua tarpeettomasta sekä vajaakäyttöisestä rakennuskannasta. Taseyksikkö vastaa kiinteistökehityksestä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimitilojen käyttöasteelle ja tilatehokkuudelle sekä kiinteistöjen ylläpidolle ja kehittämiselle asetetaan mitattavat tavoitteet, joita seurataan aktiivisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman suurimmat menoerät ovat rakennusten ylläpito, poistot sekä investointien rahoituskulut. Lisäksi taseyksikön käyttötaloudesta rahoitetaan investointiohjelmaan kuulumattomia kaupungin ulkopuolisia kustannuksia kuten rakennushistorialliset selvitykset, kuntotutkimukset, kiinteistöarvioiden laadinnat sekä kirjanpitoon liittyvät kustannukset. Myös kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkukustannuksia kohdentuu taseyksikön käyttötalousmenoihin.

Rahoituslaskelma

Taseyksikön investointimenot koostuvat talousarvion investointiosiossa eritellyistä erillisinvestointi- ja perusparannushankkeista sekä lainanhoitokuluista.

Tase

Tase muodostuu pääosin rakennusomaisuudesta sekä rakennuksiin liittyvistä koneista ja kalustosta.

Oulun kaupunki

Rakennusomaisuuden taseyksikkö

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Valmistus omaan käyttöön	6 070	5 700	5 812	5 700	5 700	5 700
Liiketoiminnan muut tuotot	99 477	102 722	102 201	102 090	104 401	106 311
Materiaalit ja palvelut						
Palvelujen ostot	-50 264	-51 685	-49 849	-52 449	-52 449	-52 449
Materiaalit ja palvelut yht.	-50 265	-51 685	-49 849	-52 449	-52 449	-52 449
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-31 992	-33 907	-32 836	-33 533	-33 636	-37 366
Arvonalentumiset	0	0	-2 058	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 220	-2 900	-3 006	-2 900	-2 900	-2 900
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	20 070	19 930	20 264	18 908	21 116	19 296
Rahoitustuotot ja kulut						
Kunnalle maksetut korkokulut	-1 064	-1 559	-1 152	-1 245	-1 744	-2 217
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863
Muut rahoituskulut	-2	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-12 929	-13 422	-13 014	-13 108	-13 607	-14 080
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	7 141	6 508	7 250	5 799	7 509	5 215
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	7 141	6 508	7 250	5 799	7 509	5 215
Poistoeron lis./väh.(+)	2 853	0	2 773	2 154	2 151	1 864
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 994	6 508	10 023	7 953	9 660	7 079

9 Investointiosa

Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat noin 64,7 M€ ja Oulun Vesi liikelaitoksen (ulkoisen liikelaitos) bruttoinvestoinnit ovat noin 18,2 M€. Rakennusomaisuuden taseyksikön investoinnit ovat noin 66,6 M€. Kehittämisrahaston investoinnit ovat 2,1 M€.

Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun kaupungin lainamäärää ja korkokustannuksia, sillä vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointien kokonaisuutta. Investointien taso on korkea myös suunnitteluvuosilla, tämä tulee myöhemmin lisäämään lainanoton tarvetta.

Tulevat investoinnit pohjautuvat tunnistettuihin palveluverkon kehittämistarpeisiin, kouluverkkoratkaisuihin, maankäytön toteuttamisohjelmaan (MATO), sekä erillisinvestointien hankeohjeen mukaisiin tarveselvityksiin ja hankesuunnitelmiin. Hankeselvitysvaiheessa arvioidaan kunkin kohteen osalta hankkeen soveltuvuus vuokrausvaihtoehtoon tai elinkaarimalliin. Mikäli vuokraus arvioidaan soveltuvaksi, kilpailutetaan tilojen vuokraus.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapainossa. Investointisuunnitelman perusteluteksteissä

on arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisten käyttötalousmenojen nettolisäystä. Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talorakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on pääsääntöisesti yli kolme vuotta ja hankintahinta yli 10 000 euroa. Investointien irtaimisto-hankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta (KV 17.12.2014 § 11). Rakennusomaisuuden taseyksikkö, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja Oulun Vesi neuvottelevat konsernin johdon kanssa ennen suurten investointien (yli 7 M€) urakkasopimusten allekirjoitusta.

Hyvinvointilautakunnan irtaimistoinvestoinnit toteutetaan leasing- hankintoina. Leasing-hankinnat tulevat lisäämään käyttömenoja, mutta vastaavasti myös vähentämään vuosittaisia suunnitelmapoistoja. Hyvinvointilautakunnan leasing-hankinnat on eritelty peruskunnan investointiosassa.

9.1 Tietohallintoinvestoinnit

Tietohallintoinvestoinneilla tarkoitetaan digitaalisten ohjelmisto- ja palveluratkaisujen sekä tieto- ja viestintä- teknisten laitteiden hankintaa investointimäärärahoilla. Investointien avulla toteutetaan kaupunkistrategian mukaista toimintaa sekä palveluille ja digitalisoinnille asetettuja tavoitteita.

Investointien menoesityksestä täytetään suunniteluohjeen mukainen kustannustaulukko. Oulun Digi-liikelaitos kokoaa hallintokuntien ja liikelaitosten investointiesitykset ja esittää ne kaupunginjohtajan talousarvioseminaarissa. Investointeja, muita merkittäviä palveluostoja tai ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia hankkeita suunniteltaessa on konsultoitava Oulun Digistä nimettyä asiantuntijaa valmistelun varhaisessa vaiheessa. Asiantuntija auttaa kuvaamaan menoesityksen tavoiteltavat hyödyt sekä resursoinnin ja kaupun-

kitason riippuvuudet, mikä tuo etua hankintaesitysten priorisoinnissa.

Investointimäärärahoja budjetoidaan kaupungin omalla rahoituksella tehtäviin sisäisiin kehittämissuunnitelmiin ja pienhankintarajan (10 000 €) ylittäviin tietojärjestelmien, ohjelmistopäivitysten, laitteiden tms. ostoihin. Investoinnit eriytetään kirjanpidossa erillisellä projektinumerolla ja projekti kirjataan Bägi-projektisalkkuun.

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat, digikehittämiseen liittyvät hankkeet esitetään suunniteluohjeessa kohdassa "Kehittämissalkut". Hankkeet koordinoitetaan Digitaalinen Oulu -ohjelmassa.

Oulun Digi seuraa tietohallintoinvestointien toteuttamista, hyötyjä ja kustannuksia sekä vaikuttavuutta.

9.2 Investointiosa peruskunta

9.2.1 Kaupunginhallitus

KH osakkeet ja osuudet

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			200	2 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			18 951			

Menomäärärahaa käytetään osakkeiden ja osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä.

9.2.2 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Sivistys- ja kulttuuripalveluihin on varattu rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointeihin 1 378 000 euroa sekä irtaimiston investointeihin 4 422 000 euroa, yhteensä 5 800 000 euroa vuodelle 2022. Investointitiedot voivat vielä tarkentua syksyn 2022 aikana, kun rakennuskohteet ja niiden aikataulut tarkentuvat. Irtaimistoinvestointeja on päivitetty elokuussa viimeimpien tietojen mukaan.

Irtaimisto

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista, AV-korjausvelka, prosenttitaideinvestoinneista ja muista irtaimistoinvestoinneista. Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus- ja erillisinvestointikoh-teisiin.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				2 472	3 630	1 202
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Oulun kaupunkistrategia 2026 nostaa keskeiseksi tavoitteeksi digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisen. Tätä tavoitetta toteuttamaan on laadittu kaupunkitasoinen Digitaalinen Oulu -toteuttamisohjelma. Sivistysohjelmassa digitaalisuus on määritetty yhdeksi

ohjelman strategisista painopisteistä. Toimialan vuoden 2022 ICT-talousarvioesityksillä toteutetaan ja tuetaan kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmien tavoitteita digitalisaation keinoin. Toimenpiteissä on kahdeksan (8) toimenpidettä, jotka sisältävät investointeja.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022**	TS2023**	TS2024**
Menot	3 040	665		1 950	850	850
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

***) Sisältää AV-korjausvelan investoinnit TA2022; 1225 000 euroa, TS2023 ja TS2024; 300 000 euroa

Digimuutosohjelman käyttötalousmeno

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	21 743	4 457		5 762	5 762	5 762

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				1 100	1 100	1 100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Vuotto-Särkijärvi moottorikelkkailureitti

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	103			103		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki moottorikelkkailureitti

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	120				120	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila moottorikelkkailureitti

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	175				175	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Isokangas-Harakkaperä-moottorikelkkareitti

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	32				32	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Patenimen urheilukeskuksen peruskorjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	1 730				1 730	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

OuluZone investointi kiinteät

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	200			100	100	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Turkansaaren ylläpitoinvestointi

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				75	75	75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Liikuntapalveluiden investointihankkeet ovat yllä olevien osalta yhteensä valtuustoon sitovia vuodelle 2022.

9.2.3 Rakennuslautakunta

ICT-investoinnit

Varaudutaan maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön kokonaisuudistuksen digiloikan mukanaan tuomaan digitaaliseen toimintamalliin ja tietomalleihin sekä sähköisen asioinnin ja sähköisen arkiston kehittämiseen.

Osallistutaan valtakunnallisiin tietomallipohjaisiin kehityshankkeisiin osana viranomaistyön digitalisaatiota, joka edellyttää laite- ja ohjelmistoinvestointeja.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			75	100	125	150
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

9.2.4 Yhdyskuntalautakunta

TA 2022 1 000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Irtain käyttöomaisuus		270	95
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	14 465		7 715
Erilliskohteet	6 157		11 623
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	26 622	270	19 338
TS 2023 1 000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	13 790		7 210
Erilliskohteet	7 887		13 113
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	27 677		20 323
TS 2024 1 000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	13 790		7 210
Erilliskohteet	8 000		13 300
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	27 790		20 510

ICT-investoinnit

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit tähtäävät Digitaalinen Oulu -ohjelman digikehityssuunnitelman toteuttamiseen ja henkilöstön digitaalisten taitojen kehittämiseen uusien toimintatapojen edellyt-

tämälle tasolle. Digikehityssuunnitelman tavoitteena on ottaa käyttöön uusia digitaalisia palveluita sekä sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla.

1. Digitaalisen toimintatavan kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			90	90		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Digitaalinen Oulu -ohjelman digikehityssuunnitelman toteuttamiseksi varaudutaan investoinnissa hankkimaan digitaalisen toimintatavan edellyttämiä ICT-järjestelmähankintoja tai käytössä olevien järjestelmien kehitystyötä tai laajennoksia. Käytössä olevien järjestelmien kehitystyöt liittyvät Trimble Locus -paikkatietojärjestelmän kokonaisuuteen, kuten tonttien hakupalvelun ja infraomaisuuden hallinnan kehittämiseen.

2. Liikkuvan työn sujuvuuden kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			15	15		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa kehitetään yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden liikkuvien työntekijöiden mobiiliratkaisuja. Tavoitteena on tehostaa kentällä tapahtuvaa työskentelyä sekä etätyöskentelyä. Investoinnissa varaudutaan kehittämään Trimble Connect -yhteiskäyttöalustaa.

3. Tiedolla johtamisen kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			30	30		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa varaudutaan hankintoihin, joilla parannetaan yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tiedolla johtamista, kuten HR- ja talousraportointia.

4. Rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			100	100		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa varaudutaan hankintoihin, joilla edistetään rakennetun ympäristön mallinnusta. ICT-järjestelmiin tarvitaan laajempaa tietoa rakennetusta ympäristöstä, koska suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietoja ja 3D-mallinnusta. Investoinnissa varaudutaan kehittämään mm. Trimble Locus -paikkatietojärjestelmän 3D-mallinnusta.

Irtain käyttöomaisuus: ICT**5. Sähköisen säilyttämisen kehittäminen**

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			40	40		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa kehitetään yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden sähköisten dokumenttien hallintaa. Toiminnassa syntyy paljon suuria sähköisiä dokumentteja eri tiedostomuodoissa. Näitä dokumentteja hallitaan verkkolevyllä ja muilla tallennusvälineillä. Lisäksi paperisia dokumentteja skannataan sähköiseksi. Pää tavoitteena on parantaa dokumenttien saatavuutta ja päästä kokonaan sähköiseen toimintatapaan sekä sähköiseen säilyttämiseen. Tässä investoinnissa varaudutaan kehittämään mm. käytössä olevan Therefore-järjestelmän käyttöarkistoa.

6. Perusjärjestelmien toiminnallisuuksien ylläpito ja lakisääteisten muutosten kehittäminen säilyttämisen kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			90	90		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa on ICT-järjestelmiä, joiden toiminnallisuuksia ohjaa kansallinen lainsäädäntö. Näiden muuttuessa tulee varautua pakollisiin järjestelmämuutoksiin. Käytössä on myös järjestelmiä, joiden teknologian tulee olla nykyaikaista. Tässä investoinnissa varaudutaan ylläpitämään järjestelmiä teknologisesti sekä tekemään tarvittavia toiminnallisia muutoksia erityisesti Trimble Locus -paikkatietojärjestelmään.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit yhteensä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			365	365		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Maanhankinta

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			6 000	6 000	6 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			9 000	11 000	6 000	6 000

Maaomaisuuden investointimäärärahalla tehdään kaupungin kasvun ja kehittymisen edellyttämä maanhankinta ja maaomaisuuden kehittämisen edellyttämät ympäristön parantamisen toimenpiteet, mm. pilaantuneiden maiden kunnostustoimenpiteet. Maanhankintaa ohjaa yleiskaava, maankäytön toteuttamisohjelma ja kaupungin kunnallistekniikan rakentaminen. Maanhankinta suuntautuu aiempaa voimakkaammin kaupunkirakennetta eheyttävän tavoitteen mukaisille alueille.

Kadut, tiet, sillat, torit

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		13 095	15 700	16 000	16 000	16 000
Rahoitusosuudet		329				
Luovutustulot						

Pääosa investoinneista on maankäytön toteuttamishojelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Vanhan Hiukkavaaran (Jääkärintankkaan), Pohjois-Ritaharjun (Vähäojan), Korvenkylän, Kirkonsalmen kaarteeseen, Jäälin keskustan ja Hieta-ahon pohjaustyöt. Päällystys- yms. viimeistelytyötä tehdään aiemmin pohjatuilla Hiukkavaaran alueilla sekä mahdollisuuksien mukaan myös muualla. Peruskorjauksia tehdään mm. Rajakylässä, Jäälissä ja Haukiputaan Kirkkotiellä. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Kohteet määritellään yhteistyössä sekä Oulun kaupungin eri toimijoiden että yksityisten toimijoiden kanssa. Katurakennusmäärärahalta rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet. Investoinneilla mahdollistetaan maankäytön toteutusohjelman mukainen tonttutuotanto sekä asukkaille että yrityksille ja pyritään resurssien mukaisesti estämään korjausvelan kasvaminen.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		3 479	3 800	4 000	4 000	4 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, pääkatujen ja joukkoliikenneväylien peruskorjaukseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä liikenteenohjaukseen. Menokohdalta rahoitetaan myös meluntorjuntaa ja liikenteen sujuvuutta parantavia kaistajärjestelyjä sekä joukkoliikenteen pysäkkien varusteita.

Investointiohjelma painottuu Oulun ympäristöohjelman mukaisesti kestävästi liikkumisen, jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseen. Näiden kulkumuotojen osuuden on nykyisestään merkittävästi kasvettava, jotta asetettuihin ilmastotavoitteisiin liikenteen osalta päästään. Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet ja uuden tieliikennelain edellyttämät liikenteenohjausmuutokset vähentävät onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Ympäristöinvestoinnit

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		965	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristörakentamisella parannetaan alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Ympäristörakentaminen seuraa alueiden muuta rakentamista ja kaupungin kasvu vaatii investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Investoinnit painottuvat leikkipuistojen rakentamiseen ja kunnostamiseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymän leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Suurimpana leikkipuistokohteena peruskorjataan Meri-Toppilan keskusleikkipuisto. Leikkipuistokohteet jakautuvat tasaisesti eri puolille kaupunkia. Salontorpan koira-aitaus peruskorjataan Kaakkurissa.

Erilliskohteet**Venesatamat**

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			750	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määrärahalta jatketaan vuonna 2018 aloitettua venesatamien järjestelmällistä kunnostamista. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36). Vuoden 2022 määrärahalta on tarkoitus aloittaa Martinniemen venesataman peruskorjaukset, jotka saatetaan loppuun vuonna 2023. Lisäksi uusitaan huonokuntoisia venelaitureita ja muita venesatamien palveluja.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			1 314	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Åströminpuiston kunnostaminen on aloitettu syksyllä 2021 ja puisto rakennetaan valmiiksi vuoden 2022 määrärahalla. Kunnostus sisältää Åströminpuiston, sekä puiston yhteydessä olevan Mannenkadun peruskorjauksen. Vaaranpihan korttelin kaavamuuotukseen ja alueen rakentamiseen liittyen aloitetaan Vaaranpuiston peruskorjaus. Puiston peruskorjaus jaksotetaan useammalle vuodelle ja työt aloitetaan puiston eteläpäästä.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen ja kaupunkivalaistuksen kehittäminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			500	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kielsi energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisinten valonlähteiden maahantuonnin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Kaikki heikkotehoiset elohopeavalaisimet on uusittu, mutta energiatehokkuutta pitää edelleen parantaa vaihtamalla monimetalli- ja suurpainenatriumvalaisimia energiatehokkaampiin LED-valaisimiin. EU komission asetuksen 2019/2020, joka korvaa asetuksen 254/2009, tarkkaa vaikutusta lamppuvalaisimien varaosiin ja lamppujen saatavuuteen ei vielä tiedetä, mutta pienitehoiset suurpainenatriumlamput voi poistua markkinoilta 2020-luvulla. Osa määrärahasta käytetään Oulujoen suistoalueella olevan maisemavalaisituksen parantamiseen sekä siltojen valaisemiseen. Laadukas ulkovalaistus toimii yhtenä kaupungin vetovoimatekijänä, lisää alueen elämyksellisyyttä pimeään vuodenaikaan sekä parantaa Oulun kaupunkikuvallista ilmettä.

Pateniemenranta

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	8 600		50	100	200	200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunki on saanut vuonna 2017 maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastuulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Katujen pohjaustyöt ja kunnallistekniikka ovat pääosin valmistuneet ja asuntorakentaminen alueella on käynnissä. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevana vuosina.

MAL-sopimuksen hankkeet (Oulun seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus)

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			2 000	1 500	1 500	1 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) vuosille 2020-2023 perustuu Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on kasvattaa kestävien liikkumismuotojen osuutta liikennesuoritteesta, parantaa liikenneturvallisuutta ja lisätä työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuutta. Sopimuksen mukaan valtio osoitti Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta joukkoliikenteen ja liikennehankkeiden rahoitukseen ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Vuonna 2022 on tarkoitus rakentaa vt 22 Pikkaralan alikulukäytävä sekä Alakyläntien ja Kaijonlahdentien liittymäjärjestelyt. Vuonna 2023 hankeohjelmassa on Kembraan sekä vt 20 Purontien alikulku ja liittymäjärjestelyt. Vuosittaisissa kustannuksissa voi olla vaihtelua, mutta kokonaiskustannukset eivät ylitä.

Ranta-Toppilan venesatama

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	5 000		2 300	2 500		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ranta-Toppilan pienvenevenesatama on osa Ranta-Toppilan asemakaava-alueen rakentamista. Kyseessä on uusi noin 300 venepaikan pienvenesatama Toppilansalmen suulla. Kaupungin kustannettavaksi tulevan ruoppauksen sekä muiden siihen liittyvien maatöiden rakentaminen aloitettiin vuoden 2021 keväällä ja työt valmistuvat kesällä 2022. Vuoden 2020 kustannukset ovat syntyneet hankkeen suunnitelmien tarkistamisesta vaihtuneen satamaoperaattorin tarpeita vastaavaksi.

Oulunportin alue

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	8 000		2 900	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulunportin alueen asemakaavan muutos on hyväksytty valtuustossa 1.4.2019 ja yrityksille on tehty sinne suunnitteluvä-
rauksia ja osalla yritystontteja rakentaminen on alkanut. Tavoitteena on muodostaa alueesta kaupungin eteläosan työ-
paikkojen, palveluiden ja erikoistavarakaupan keskittymä, joka täydentää Kaakkurin aluekeskuksen palveluita. Oulunportti
sisältyy yleiskaavassa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisalueeseen. Muutetun
asemakaavan mukaiset kadut ja kunnallistekniikka, ml. vt 4:n ali Kaakkuriin johtava Oulunportintie valmistuvat vuonna 2021.
Katujen ja ympäristön viimeistelyt tehdään sitä mukaa, kun aluetta otetaan käyttöön.

Kiikelin merikylpylä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	2 100	70	100	1 930		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Tontinluovutuskilpailun voittaneen yrityksen toimesta Kiikelin kahdelle vapaalle tontille sekä Meritullin satama-altaaseen
on tarkoitus toteuttaa merikylpyläpalvelut, joihin kuuluvat erilliset ravintola ja saunarakennus sekä kelluvat merivesialtaat.
Vuokralaisen investointipäätöksen jälkeen kaupungin investoinneilla luodaan edellytykset Kiikelin merikylpylän rakenta-
miselle. Vuonna 2022 on tarkoitus jatkaa oletettavasti vuonna 2021 alkanutta merikylpylää palvelevan kuntatekniikan ja
satama-altaan rakentamisen töitä.

Oulun Kauppatori

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			1	250		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun kauppatorin alueelle vuonna 2020 laaditun hankesuunnitelman perusteella parannetaan kauppatorin palveluja raken-
tamalla yleisö-wc tilat ja torimyymijien varastot sekä parannetaan jätehuoltoa ja torimyymintapaikkojen sähköistystä. Kustan-
nukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Asuntomessut 2025

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			450	500	4 000	4 800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Vuoden 2025 asuntomessut pidetään Hartaanselänrannan alueella. Alueelle laaditaan parhaillaan asemakaavaa. Katujen, kuntatekniikan ja ympäristörakentamisen suunnittelu alkaa syksyllä 2021. Vuoden 2022 loppupuolella aloitetaan katujen ym. infran rakentaminen Vaakunakylän, Lehtokylän ja Varikon Castreninaukion alueelta. Vuonna 2023 työ jatkuu Varikon alueen muiden aukoiden, Vaakunanrannan rantarakenteiden ja Hartaansillan rakentamisella.

Merikosken siltojen uusiminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			200	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Merikosken sillat ovat kaupungin sisäisen liikenteen ja pohjoisen suunnan joukkoliikenteen kannalta olennaisen tärkeä pääkatuyhteys keskustaan. Silloista vanhin eli vanha Pokkisen silta on rakennettu 1924 ja Alakanavan, Tuiranväylän ja Ämmänväylän sillat 1940-luvulla. Siltoja on peruskorjattu 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Silloilla on painorajoitus. Muun muassa syksyllä 2020 joukkoliikenteeseen tulleiden uusien bussien telipainojen kasvu aiheuttaa tarpeen käynnistää siltojen uusimista tai perusteellista kunnostusta koskeva yleissuunnittelu vuonna 2022. Työ aloitetaan kesällä 2021 siltojen nykykunnan monitoroinnilla ja se jatkuu yleis- ja rakennussuunnittelun kautta rakentamiseen arviolta vuoden 2025 jälkeen.

Vänmanninsaaren rantarakenteet

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				100	100	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Tilapalvelut on teettänyt pääkirjaston hankeselvityksen yhteydessä kuntotutkimuksen Vänmanninsaaren rantarakenteista. Tutkimuksen mukaan rantarakenteet edellyttävät laajan peruskorjauksen tai uusimisen lähivuosina. Hankkeen rahoitus vuosina 2022 ja 2023 käytetään rantarakenteiden suunnitteluun.

Nallikarinrannan katujärjestelyt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				200	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Katujärjestelyiden muutokset liittyvät Hietasaaren kaupunginosan asemakaavan muutokseen Nallikarin alueella. Nallikarin rantatien ajoneuvoliikenne tulee olemaan jatkossa Leiritien jatkeena olevalla rannan suuntaisella hidaskadulla. Nallikarin rantatien katutilan luonteen muutoksella, alueella olevien pysäköintialueiden ja puistojen muutoksella sekä katurakenteellisin keinoin pyritään siihen, että Nallikarin rantatielle ei suuntautuisi tarpeetonta ajoneuvoliikennettä. Lisäksi Nallikarin saavutettavuutta parannetaan alueen jalankulun ja pyöräilyn asemaa korostamalla. Kaupungin kustannettavaksi tulevien katujen sekä muiden siihen liittyvien ympäristörakentamistöiden on tarkoitus alkaa vuonna 2022 valmistelevilla töillä. Kustannukset tarkentuvat suunnittelun myötä.

Oulun pyöräilyn baanaverkon rakentaminen

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			3 000	3 000	3 500	3 500
Rahoitusosuudet				1 478		
Luovutustulot						

Pyöräilyn pääreitiverkoston eli baanaverkoston yleissuunnitelma on hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa 10.12.2019. Pyöräbaana on rakennettu Linnanmaalle 2018-2019 ja Mäntylään 2020. Vuonna 2021 toteutetaan välin keskusta-Maikkula pyöräilybaana. Vuonna 2022 on tarkoitus rakentaa Kembaanan 1-vaihe välillä Hollihaka-Kallisensuora. Baanaverkon toteutus edistää ympäristöohjelman, MAL-sopimuksen sekä kansallisia ilmastotavoitteita. Baanaverkon rakentamisen myötä pyöräily lisääntyy ja pyöräily ohjautuu tasokkaammille ja turvallisemmille reiteille. Vuosittaiset kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä. Rahoitusta hankkeeseen haetaan Traficomilta.

Asematunneli, Rautatienkatu ja Hallituskatu

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Matkakeskushankkeen maankäyttö sopimuksessa ja sen muutoksissa (5.12.2007, 21.12.2007 ja 11.9.2015) on sovittu, että kaupunki vastaa hankkeen edellyttämän kunnallistekniikan rahoittamisesta ja uusii Rautatienkadun, Hallituskadun pään ja Postiaukion pinnoitteet hankkeen edellyttämässä laajuudessa. Investointiraha käytetään sopimuksen mukaisten kaupungin vastuiden toteuttamiseen. Liikennejärjestelyjen kustannusvaikutus ja kaupungin osuudet tarkentuvat alueen suunnittelun etenemisen myötä.

Raksilan markettien ja asemakeskuksen liikennejärjestelyt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Menokohdalla varaudutaan Raksilan markettien uusimisen ja asemakeskuksen rakentamisen liikennejärjestelyjen kustannuksiin. Alueelle laaditaan liikenteen yleissuunnitelma. Liikennejärjestelyjen kustannusvaikutus ja mahdolliset kaupungin osuudet tarkentuvat alueen suunnittelun etenemisen myötä.

Oritkarin kolmioraiteeseen liittyvät liikennejärjestelyt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			150	1 500	1 500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oritkarin kolmioraiteen toteutus sisältyy Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion hyväksymään Oulun seudun MAL-sopimukseen vuosille 2020-2023. Sopimuksen mukaan valtio toteuttaa Oritkarin kolmioraiteen ratasuunnitelman mukaisesti. Hankkeesta on tehty vuonna 2021 valtion ja kaupungin välinen rakentamissopimus, jonka mukaisesti osapuolten rahoitus jakautuu. Oulun kaupungin rahoitus kohdistuu kolmioraiteen edellyttämiin katujärjestelyihin Limingantiellä. Työt alkavat syksyllä 2021 johto-siirroilla ja hanke valmistuu 2023.

Siltaominaisuuden hallinta

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulussa on lukuisa määrä huonoon kuntoon päässeitä siltarakenteita, joiden peruskorjaaminen on tullut välttämättömäksi. Kohteita on paljon ja ne ovat erikokoisia, joten vuosittaiset tarpeet voivat vaihdella. Töitä on valmisteltu ja valmistellaan kohteiden kuntoarvioinneilla ja korjaussuunnitelmien tekemisellä.

Poikkimaantie välillä VT22-satama

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Stora Enso on muuttanut Oulun tehtaan hienopaperitehtaasta kartonkitehtaaksi.

Tuotantosuunnan muutos kasvattaa puun käyttöä tehtaalla. Poikkimaantie on puukuljetusten pääreitti ja tärkeä pääkatuyhteys Oritkarin työpaikka-alueen ja sataman toiminnan kannalta. Poikkimaantielle on laadittu rakennussuunnitelma, jonka kustannusarvio on 33 M€. Hankkeesta tullaan laatimaan valtion ja kaupungin välinen sopimus, jonka yhteydessä sovitaan kaupungin rahoitusosuus. Hankkeen toteutusaikataulu riippuu päärahoittajana toimivan valtion rahoituksesta.

Ritaharjuntiehen liittyvät katujärjestelyt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				2 700	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Työt on tarkoitus aloittaa syksyllä 2021 muutetun asemakaavan mukaisesti siirtämällä aiemmin rakennettu Ritaharjuntie uuden kaavan mukaiselle paikalle. Lisääntyvän työmatkaliikenteen myötä alueen liikennejärjestelyjä joudutaan tekemään laajemmin Tietolinjan, Kaitoväylän ja Linnanmaantien alueella. Näihin liittyvät toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa vuosina 2023 ja 2024. Rakentamiskustannukset ja aikataulu tarkentuvat tarkemman suunnittelun edetessä.

Turvakampus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				500	1 700	800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Turvakampus, uuden poliisitalon ja vankilan rakentaminen, on osa Ruskonselän asemakaava-alueen rakentamista. Asemakaavan tavoitteena on ollut varata suuria tontteja paljon tilaa vaativien yritysten tai toimintojen tarpeeseen. Kyseessä on Ruskon teollisuusalueen asemakaavan laajennukseen liittyvien Johdintien ja Tehotien rakentaminen kaupungin maankäytön toteuttamishjelman mukaisesti kaupungin kustannuksella. Kaupungin kustannettavaksi tulevien katujen sekä muiden siihen liittyvien maatoiden rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2022 ja työt valmistuvat kesällä 2023.

Alppilanbulevardi

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot						2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Alue on osa Kemintien kaavarunkoa, jonka keskeiset tavoitteet on määritelty Uuden Oulun yleiskaavassa. Kaavarungossa suunniteltu bulevardi yhdistää keskustan ja Linnanmaan tiiviillä kaupunkirakenteella toisiinsa. Se myös yhdistää Koskelan kaakkoisosat, Alppilan ja Väliivainion yhdeksi suuremmaksi kokonaisuudeksi, jonka ytimenä bulevardit toimii. Liikennejärjestelmän osalta yksityiskohtainen suunnittelu ja toteutus koskee Kemintietä ja siihen liittyviä väyliä rautatiesillan ja Pohjantien välisellä osuudella. Tavoitteena on, että Kemintien ympäristö muuttuu maantiemäisestä ympäristöstä kanta-kaupunkimaiseksi katu-ympäristöksi. Liikenneverkon muutokset toteutetaan vaiheittain asemakaavamuutosten mukaisesti ja katujen rakentaminen on järkevin toteuttaa maankäytön rakentamisen edistyessä. Kaupungin kustannettavaksi tulevien katujen sekä muiden siihen liittyvien ympäristörakentamistöiden on alustavasti tarkoitus alkaa vuonna 2024. Aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet

Kestävä Kaijonharju

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				950		
Rahoitusosuudet				333		
Luovutustulot						

Ympäristöministeriön lähiöohjelmaan 2020-2022 liittyvä ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n osittain rahoittama Kestävä Kaijonharju -hankekokonaisuus on muodostettu kaikkien kolmen palvelualueen (yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä hyvinvointipalvelut) yhteistyönä. Hankkeen toteutusaika on 1.1.2021 - 31.12.2022. Kokonaisuuden perustana on vuonna 2019 hyväksytty Linnanmaan ja Kaijonharjun kaupunginosien kaavarunko, jota toteutetaan täydennys- ja lisärakentamalla, ympäristöä ja palvelukeskusta parantamalla sekä kehittämällä liikenneverkkoa. Lisäksi Kaijonharjussa vahvistetaan kaupungin, asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteistyötä sekä suunnitellaan ympäristöä, tiloja ja toimintoja yhdessä eri toimijoiden kesken. Vuonna 2022 toteutetaan mm. Kuivasjärven rantareitti, Tapionrannan ja Huvilarannantien alueiden rakentaminen sekä Kaijonrannan ja Ruskotunturin yhdistävä kuntoreitti. Lisäksi suunnitellaan ja kehitetään Kaijonharjun keskusta sekä tehdään alueelle esteettömyys- ja turvallisuusparannuksia.

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			68 017	46 595	48 000	48 300
Rahoitusosuudet			101	1 810	0	0
Luovutustulot			9 000	11 000	6 000	6 000

9.2.5 Peruskunnan investoinnit yhteensä

Peruskunnan investoinnit yhteensä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			76 432	54 495	57 937	53 677
Rahoitusosuudet			457	1 810		
Luovutustulot			27 948	11 000	6 000	6 000

9.2.6 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta, taseyksiköt ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			119 820	133 445	140 441	122 799
Rahoitusosuudet			692	3 805		
Luovutustulot			30 276	11 020	6 000	6 000

ENN2021-investointimenot sisältävät hulevesiverkoston sisäisen siirron vaikutuksen 27,5M€

9.3 Leasinghankinnat

Hyvinvointilautakunta

Kohde: Perusparannuskohteiden ensikalustaminen, tutkimus- ja hoitolaitteet

1 000 €	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kokonaismeno **)					
Vaikutus käyttötalouteen ***)	870	950	1 020	1 070	1 060

Kohde: ICT

1 000 €	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kokonaismeno **)		700	1 080	800	750
Vaikutus käyttötalouteen ***)	420	120	220	160	150

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Kalusto- ja laitehankinnat koskevat erillisinvestointien ja perusparannuskohteiden ensikalustamista ja hoitolaitteiden hankintoja. Pääosa suunnitteluvuosien kustannuksista on aikaisempien vuosien suurien investointien leasing-hankintojen vuokramenoja, joista osa päättyy vuodesta 2021 eteenpäin.

Hyvinvointipalveluiden ict-investoinnit kohdistuvat käytössä olevien tietojärjestelmien pakollisiin päivityksiin (mm. STM KANTA-vaatimukset, EU lääkintälaittevaatimukset) sekä käytössä olevan elinkaarensa päässä olevan teknologian korvaamiseen (mm. varautuminen Kontinkankaan hvk itseilmoittautumislaitteiden ja osastojen hoitajakutsujärjestelmien päivityksiin).

9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamishojelman, jonka sisällöstä päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto. Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin pohjautuvat määrärahat korotetaan Haahtelan -tarjous-

intaindeksillä. Rakentamismvaiheessa olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloitusajan tarjoushintaindeksissä. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvio ja se on hankekohtaisesti sitovia. Investointikustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa, mikäli kohde tulee kuntapalautukseen oikeuttavaan käyttöön.

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet

TA 2022 1000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Lyseo			7 700
Aseman koulun peruskorjaus			2500
Maikkulan koulun peruskorjaus			3 500
Lintulammen koulu			4 400
Pohjankartanon peruskorjaus			2 200
Heinätorin uusi päiväkot			3 000
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			2 200
Kaupungintalon korjaus			8 000
Linnanmaan uimahalli	4 000		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			600
Hiukkavaaran koulun laajennos		5 000	
Castrenin urheilukeskus			100
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			4 000
Tuiran monitoimitalo			1 000
Yli-lin suuralueen palvelut			118
Alakylän koulun korvausinvestointi			1000
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			
Yhteensä	4 000	5 000	40 318

TS 2023 1 000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Lyseo			4 064
Aseman koulun peruskorjaus			1 692
Maikkulan koulun peruskorjaus			5 000
Lintulammen koulu			4 122
Pohjankartanon peruskorjaus			937
Heinätorin uusi päiväkot			1 598
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			1 930
Kaupungintalon korjaus			6 000
Linnanmaan uimahalli	6 000		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			3 500
Hiukkavaaran koulun laajennos		3 831	
Castrenin urheilukeskus			1 701
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			7 000
Tuiran monitoimitalo			6 000
Yli-lin suuralueen palvelut			1 150
Alakylän koulun korvausinvestointi			1 800
Kiiminkijoen koulu			500
Myllyojan koulun perusparannus			400
Sairaalakoulu			200
Puolivälinkankaan päiväkot ja nuorisotila			200
Pateniemen koulun Herukan yksikkö			400
Yhteensä	6 000	3 831	48 194

TS 2024 1 000€	UUSINVESTOINNIT	LAAJENNUS- INVESTOINNIT	KORVAUS- INVESTOINNIT
Maikkulan koulun peruskorjaus			3 036
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			5 347
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			6 200
Tuiran monitoimitalo			7 000
Yli-lin suuralueen palvelut			1 310
Kiiminkijoen koulu			4 000
Myllyojan koulun perusparannus			2 000
Linnanmaan uimahalli	4 424		
Sairaalakoulu			750
Puolivälinkankaan päiväkot ja nuorisotila			2 000
Pateniemen koulun Herukan yksikkö			5 000
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat			1 800
Jatulin toimintakeskuksen perusparannus			200
Raksilan uimahallin peruskorjaus			2 500
Ylikiimingin kirjasto			75
Merikosken koulun Ankkurin yksikkö			500
Yhteensä	4 424		41 718

Korjausrakentamishjelma

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			10 500	15 000	15 000	15 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toteuttaa vuosittain kaupunginhallituksen konsernijaoston hyväksynnällä korjausrakentamishjelman. Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja.

Takuuaikaiset erillishankkeet

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			150	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

Määräraha käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajakaisten tehtävien rahoittamiseen. Takuuajakaikaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja.

Suunnittelumääräraha

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			350	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien erillisinvestointikohteiden hanke- ja rakennussuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin lisäselvityksiin.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden muutostöihin.

Hallintotilojen muutokset

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				100	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatoimistoiksi sekä tiloiksi, jotka mahdollistavat väistötilajärjestelyitä.

Lyseo

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	15 252	488	2 800	7 700	4 064	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §383 12.11.2019. Oulun Lyseon lukion Hankeselvityksen päivitys valmistui 18.10.2018, Hankkeen tavoitehinta-arvio 14,927 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0). Kaupunginvaltuuston kouluverkkoapäätös 13.6.2016 § 49, Oulun Lyseo on osa "tiivistyvää lukiomallia". Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,883 M€ vuodessa eli noin 15,2 M€ 20 vuodessa. Hankkeen kustannukset tähän mennessä koostuvat pääosin arkeologisista kaivauksista. Hanke toteutetaan 2021-23, jolloin Raksilan uuden lukion tilat ovat käytettävissä Lyseon lukion väistötilana.

Aseman koulun peruskorjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	4 525	33	70	2 500	1 692	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §13 16.3.2020. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 4,5 M€ (B rakennuksen uusiminen 3,9 M€, A-rakennuksen korjaus 0,6 M€) Haahtela indeksissä 9/2019 (94,0). Hankkeen toteutusaikataulu 2022-23.

Maikkulan koulun peruskorjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	12 301	169	320	3 500	5 000	3 036
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §348 28.10.2019. Maikkulan koulun perusparannuksen hankeselvityksen tarkistus 29.3.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 12,170 M€, (Haahtela indeksissä 3/2019, 93,0). Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,758 M€ vuodessa. Tilapalveluiden säästöt menoissa ovat 65 t€ euroa vuodessa. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 12,0 M€.

Lintulammen koulu

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	9 501	500	150	4 400	4 122	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 15.4.2019 § 116. Lintulammen koulun peruskorjauksesta on tehty hankeselvitys 2016 ja korvavasta uudisrakennuksesta lisäselvitys 2017. Hankkeen tavoitehinta-arvio peruskorjaukselle 8,723 M€ (Haahtela indeksissä 6/2017, 86,3). Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat peruskorjausvaihtoehdossa 9,6 M€. Hanke toteutetaan 2022-2023.

Pohjankartanon peruskorjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	14 200	8 463	1 422	2 200	937	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pohjankartanon peruskorjaus on monivuotinen hanke, joka alkoi vuonna 2015 ja jatkuu väistötilajärjestelyjen vuoksi vuoteen 2022. Kokoluokkansa vuoksi hanke on siirretty perusparannusmäärärahan kohteista vuodesta 2018 lähtien erillisinvestointikohteeksi.

Heinätorin uusi päiväkot

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	4 798		150	3 000	1 598	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 44. Hankeselvityksessä esitetään, että Ainolan päiväkot pe-
ruskorjataan ja Heinätorin koulun yhteyteen rakennetaan uudisrakennus seitsemälle ryhmälle. Hankkeen valmistuttua
luovutaan Lintulan päiväkodista ja Ainolan päiväkodin Varpulan yksiköstä. Heinätorin uudisrakennuksen tavoitehinta-arvio
on 4,645 M€ (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0).

Lintulammenpuiston uusi päiväkot

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	4 527	31	2	2 200	1 930	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 45. Hankeselvityksessä esitetään Allinpuiston päiväkodin korvaa-
vaa uudisrakennusta Lintulammen puiston tontille. Nykyisestä Allinpuiston päiväkodista luovutaan. Hankkeen tavoitehin-
ta-arvio on 4,431 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0).

Kaupungintalon korjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	19 906	738	2 370	8 000	6 000	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §279 3.11.2020. Tavoitehinta-arvio 19 906 000€ (Haahtela-indeksissä 9/2020, 93,0/1.2020)

Linnanmaan uimahalli

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	14 991	51	3	4 000	6 000	4 424
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §239 12.8.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 14,832 M€, (Haahtela indeksissä 1/2019, 93,0).
Toteutusaikataulu 2022-2024.

Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	9 513	66	3	600	3 500	5 347
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §47 17.2.2020. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 9,5 M€. (Haahtela-indeksi 9/2019, 94,0) Hanke
esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-24.

Hiukkavaaran koulun laajennos

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	9 266		100	5 000	3 831	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §277 3.11.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 9 266 000€ (Haahtela-indeksi 3/2020, 93,0). Hanke toteutetaan vuosina 2022-23.

Castrenin urheilukeskus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	1 828	27		100	1 701	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös §13 16.3.2020. Castrenin urheilukeskuksen uusien tilojen tavoitehinta-arvio 1 828 000€. (Haahtela indeksi 6/2019, 94,0).

Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		294	55	4 000	7 000	6 200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Tiede- ja taidekeskus Luupin tilaratkaisujen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 28.02.2019. Hanke sisältää myös Pääkirjaston peruskorjauksen. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä 2021. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-24.

Tuiran monitoimitalo

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	19 197			1 000	6 000	7 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös §276 3.11.2020. Tavoitehinta-arvio 19 197 000€. (Haahtela indeksi 5/2020, 93,0).

Yli-lin suuralueen palvelut

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				118	1 150	1 310
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 26.11.2019 § 111, Yli-lin suuralueen hankeselvitystyöryhmä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Alakylän koulun korvausinvestointi

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				1000	1800	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty erillistä kaupunginhallituksen päätöstä. Investoinnista on tehty kaupunginvaltuuston kirjaus TA2021-käsittelyn yhteydessä §105 7.12.2020.

Kiiminkijoen koulu

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					500	4 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 27.8.2020 § 78 Kiiminkijoen koulun peruskorjauksesta ja Kiimingin suuralueen peruskoulujen jatkoratkaisuista. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Myllyojan koulun perusparannus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					400	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 5.2.2021 § 11, Vanhan Hiukkavaaran varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen järjestämisen hankeselvitystyöryhmä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Puolivälinkankaan päiväkotia ja nuorisotila

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					200	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitystyön asettamispäätös 8.10.2019 § 92 Puolivälinkankaan suuralueen varhaiskasvatus- ja nuorisopalvelujen järjestämiseksi.

Pateniemen koulun Herukan yksikkö

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					400	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitystyön asettamispäätös 31.8.2020 § 81 Pateniemen koulun Herukan yksikön peruskorjaukselle. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Sairaalakoulu

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot					200	750
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	2 441					1 800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 24.9.2018 § 247. Hankkeessa laajennetaan nykyistä Pohjankartanon koulun viereistä pysäköintialuetta. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-22. Hankkeen tavoitehinta-arvio 2 441 000€ (Haahtela indeksi 8/2018, 89,8). Hankkeen toteutus tulee todennäköisesti siirtymään asemakaavamuutoksesta johtuen.

Jatulin toimintakeskuksen perusparannus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	19 197					200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 3.11.2020 § 278. Tavoitehinta-arvio 19 197 000€ (Haahtela indeksi 1/2020, 93,0).

Raksilan uimahalli

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	38 735	62				2 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 14.6.2021 § 200. Tavoitehinta-arvio 38 735 000 € (Haahtela indeksi 3/2020, 93,0).

Ylikiimingin kirjasto

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot						75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Ylikiimingin kunnantalosta ja kirjastosta, työryhmän asettamispäätös 30.11.2018 § 108. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Merikosken koulun Ankkurin yksikön perusparannus

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot						500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Merikosken koulun Merituulen yksikön Ankkuri-rakennuksen peruskorjauksen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 5.2.2021 § 12, toimeksiannon kesto 31.12.2021 asti. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä.

Energiansäästö investointihankkeet

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot				500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Energiansäästöhankeet sisältävät valikoidut hankkeet, joiden takaisinmaksuaika on alle 10 vuotta.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö yhteensä

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			30 681	66 618	75 324	63 442
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			1 549			

10 Liikelaitokset

10.1 Oulun Vesi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

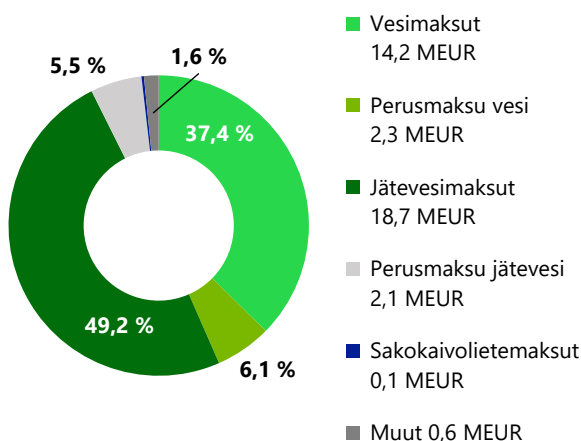
Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulorahoituksen asiakkailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta huolehtien osaltaan vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

Oulun Veden toiminta-alue kattaa lähes koko Oulun kaupungin asutut alueet. Taskilan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien jätevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Toimintatulot TA2022, yht. 38 MEUR

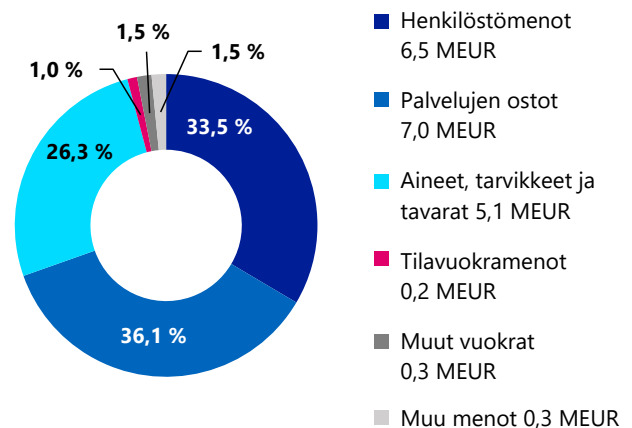
Toimintasuunnitelma

Toiminnan tavoite on turvata yhdyskunnan kannalta elintärkeät vesihuoltopalvelut ja varmistaa päivittäinen talousveden hyvä laatu ja toimitusvarmuus koko toiminta-alueella. Vedentuotantolaitokset ja jätevedenpuhdistamot ovat joko koko ajan miehitettynä tai päivystyksen turvin ympärivuorokautisesti valvottuna. Toiminta-alueen vesihuoltoverkoston ylläpito on varmistettu ennakoivalla kunnossapidolla ja päivystyksellä kiireellisten vaurioiden korjaamiseksi.

Liikelaitoksen strategiset päämäärät tukeutuvat kaupunkistrategiaan, omistajaohjauksen linjauksiin ja vesihuollon kehittämissuunnitelmaan ja niitä on tarkennettu toimintaympäristön muutosten mukaiseksi. Päämäärien saavuttamiseksi on valmisteilla useita merkittäviä vesihuollon strategisia hankkeita, joiden aikataulujen varmistuminen ohjaa myös käynnistyvää vesihuollon kehittämissuunnitelman päivystystä.

Hintan pintavesilaitoksen kapasiteetin ja alavesisäiliö-

Toimintamenot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 19,4 MEUR

tilavuuden lisääminen on suunnitelmakaudella tarpeen ja investointi käynnistetään heti kaavaprosessin varmistuttua. Vanhojen pintavesilaitososien saneerauksiin voidaan laitoslaajennuksen jälkeen valmistautua. Vedenpuhdistusprosessien kehitystyö jatkuu tutkimushankkeissa yhdessä yliopiston ja yritysten kanssa.

Vedenhankinnan varmistamista koskevan pohjavedenoton lupahakemuksen käsittely Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa on viivästynyt usealla vuodella ja lupapäätös saadaan vuoden 2022 keväällä. Vaaditun varmuusluokituksen saavuttamiseksi pyritään nykyisen pintaveden käytön rinnalla lisäämään pohjaveden käyttöä. Vuosia kestävän lupaprosessin jälkeen on varauduttava merkittäviin hankkeen investointeihin. Pitkän lupaprosessin ja laintulkinnoissa tapahtuneiden muutosten takia selvitetään rinnalla myös muiden vesivarojen käytettävyyttä.

Riskienhallinta on oleellinen osa vesilaitoksen päivittäistä toimintaa. Häiriötilanteiden varalta toiminta- ja vedenjakeluvarmuutta parannetaan automaatiota, varayhteyksiä ja laitoksia uudistamalla. Varautumisharjoituksia pidetään säännöllisesti. Kyberturvallisuusriskejä saadaan säännöllisesti informaatiota ja varavoiman saantia parannetaan sekä energiatehokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Vesihuollon toimintojen digitalisointi etenee. Verkosto-omaisuuden hallintaan sekä vesilaitoksen tuotantoprosessien tiedonkeruun ja datan analysointiin kehitetään työkaluja. Lisäksi kehitetään useissa eri järjestelmissä olevan tiedon kokoamista keskitetymin tukemaan tiedolla johtamista ja oman toiminnan tehostamista. Digitaalisilla työkaluilla lisätään toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta.

Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaikkien tulosyksiköiden prosessien kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Asiakaspalvelukonseptin kehitys ja sähköisen aineiston digitalisointi etenee. Asiakastytyväisyyttä mitataan vuosittain kyselyllä ja asiakaspalautteet sekä sidosryhmien palautteet käsitellään. Vesihuoltolaitoksille on laadittu yhteinen hyvän vesihuollon kriteeristö, jonka mukaisesti tullaan vertaamaan toiminnan palvelutasoa. Selvitetään älykkään vesihuollon ratkaisuja mm. etäluettavat vesimittarit, jolloin reaaliaikaisella tiedolla voidaan tehostaa verkostohallintaa.

Vesihuollon tuottavuus on säilynyt vertailulaitoksiin nähden korkealla tasolla, mikä pyritään myös säilyttämään kustannustehokkaalla toiminnalla. Omiin ydintoimintoihin liittyen arvioidaan markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta monituottajamallin mukaisesti.

Etätömahdollisuuksia kehitetään edelleen ja haetaan parhaita työnhallinnan käytäntöjä ja kustannustehokkuutta toimintatapoihin.

Kaupungin yritysmuutteisyyttä tuetaan ja luodaan kasvuedellytyksiä asunto- ja palvelutuotantoa varten tehtävillä verkosto- ja laitosinvestoinneilla. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelkaa vähennetään riittäväillä verkostosaneerauksilla ohjelmoidusti ja suunnittelukaudella on tavoitteena käyttää vuosittain saneerauksiin vähintään 60 % verkostoinvestoinneista. Verkostojen aluesaneerauskohteet määritellään suunnitelmallisesti katupuolen kanssa yhteistyössä.

Verkostojen sijaintitiedon puutteita on saatu vähennettyä usean vuoden mittausprojektin myötä ja luotettavimmat johtotiedot on saatu sähköiseen järjestelmään. Verkkotietojärjestelmää hyödynnetään omaisuudenhallinnassa ja investointien ohjelmoinnissa järjestelmään tallentuvan kuntotiedon ansiosta.

Tehokas jätevesienkäsittely on parantanut ratkaisevasti ympäristön tilaa. Taskilan puhdistamolla on viime vuosien aikana toteutettu typenpoistoprosessin laajennus kalvosuodatustekniikkaan perustuen ja lietteenkuivausrakennuksen ja -laitteiden uusiminen toteutettiin vuosina 2019 - 2021.

Jätevedenpuhdistuksessa kehityssuuntana on ravinteiden talteenoton ja kierrätyksen sekä energiahäydyntämisen parantaminen, mikä huomioidaan laitoskohteiden ja laitteiden uusimisessa. Vuotovesimäärän vähentämisellä on oleellinen merkitys jätevedenpuhdistuksen tuloksiin. Viemäriverkoston vuotovesitutkimukset ohjelmoidaan saneerausten oikean kohdentamisen takaamiseksi ja tavoitteena on suunnittelukaudella päästä alle 30 % tasoon.

Lietteen jatkokäsittelyn palvelusopimus on voimassa Operon Finland Oy:n kanssa ainakin vuoteen 2022. Lietteepohjaisten tuotteiden jälkikäytön mahdollisuuksia vaikeuttavat koko maassa tiukat määräykset sekä elintarviketeollisuuden omat linjaukset. Peltokohteet ovat edelleen olleet loppukäytössä merkittävässä roolissa. Lietteenkäsittelyn pitkäaikaisen sopimuksen kilpailutusta harkitaan, kun lietteen jälkikäytön säädökset tarkentuvat. Jätevesilietteen ravinteiden kierrätys ja kiertotalouden kehittyneet ratkaisut huomioidaan mahdollisessa kilpailutuksessa.

Oulun Vesi tuottaa edelleen osittain hulevesiverkoston suunnittelu- ja ylläpitopalveluja Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille, jolle on siirtynyt kokonaisvastuu hulevesien hallinnasta sekä hulevesiverkoston investoinneista.

Työyhteisön hyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpidon kehittämiskohteet on yksikkökohtaisesti valittu ja niitä tuetaan monipuolisella työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja perehdytyksellä. Kohonneen työkyvyttömyysriskin vähentämiseksi etsitään keinoja työterveyden tukemana ja korvaavan työn malli on käytössä. Henkilöstön osaamisen varmistamiseksi järjestetään koulutussuunnitelman mukaista ammatillista koulutusta sekä osallistutaan esimieskoulutukseen. Sairauspoissaoloissa pyritään alle 5 % tavoitearvoon.

Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät (ISO9001, ISO45001) pidetään yllä ja kehitetään uusiin standardin mukaisesti. Henkilöstön hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen ja tapaturmien välttämiseen haetaan uusia kannustimia.

Oulun Vesi toimii ulkoisena liikelaitoksena omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Valtakunnallisen vesitoimialan selvityksen mukaisesti ollaan valmiita laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten yhteistyöhön kuten jätevedenkäsittelyn osalta jo toimitaankin.

Toimintaympäristöanalyysi

Vesihuoltoverkoston korjausvelkaa on edelleen merkittävästi ja nykyinen saneeraustahti pidetään yllä korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Erityisesti viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin pienenevät.

Vesihuoltolaitoksen toimintakyky ja rahoitus on varmistettava, kun vesihuollon investointitasoa joudutaan 2020-luvulla nostamaan. Tulevat investointitarpeet kohdistuvat verkoston saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimiin investointeihin. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempänä, vaikka vesihuoltoon investoidaan vuosittain merkittävästi ja laitoksen toiminta-alue on laaja.

Kiristytävä EU-lainsäädäntö tuo vesihuoltolaitoksille uusia vaatimuksia liittyen mm. energiatehokkuuteen, ravinteiden kierrättämiseen sekä kyberturvallisuuteen. Uusi juomavesidirektiivi tuo vesihuoltolaitoksille uusia vaatimuksia mm. riskienhallintaan ja tiedottamiseen. Verkko- ja tietoturvadirektiivi (NIS) kiristää osaltaan kriittisten toimijoiden tietoturva-vaatimuksia. Myös yhdyskuntajätevesidirektiiviä uudistetaan, jotta tehostetaan jäteveden puhdistusta ja vähennetään jätevesistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Uudet vaatimukset

johtanevat pakostakin osaamis- ja resurssivaatimuksiin sekä investointitarpeisiin. Haja-asutuksen viemäroinnin laajentamiseen on tullut viranomaisilta uusia vaatimuksia.

Kantakaupungin talousvesi valmistetaan Oulujoen pintavedestä kahdella vedenkäsittelylaitoksella ja muilla alueilla käytetään paikallisia pohjavesivarjoja. Oulun kantakaupungin vedenhankinnan varmuuden parantamisesta tehtiin hankepäätös valtuustossa 2015, mihin perustuen laadittiin monipuoliset ympäristöselvitykset ja jätettiin pohjavedenoton lupahakemus maaliskuussa 2017 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon. Lupakäsittely on pitkittynyt ja lupapäätöstä odotetaan keväällä 2022.

Vesihuoltopalveluilta odotetaan erittäin korkeaa laatua ja toimintavarmuutta ja myös asiakaspalveluun ja viestintään kohdistuu kehitystarpeita. Vesihuoltoa koskevat lainsäädäntömuutokset ja laintulkinnat ovat vaikeuttaneet ja viivästyttäneet lupaprosesseja ja toisaalta kiristävät lupaehtoja vaikuttavat investointitarpeisiin.

Jätevesien käsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jossa käsitellään 200 000 asukkaan jätevedet. Taskilan puhdistamolle v. 2018 valmistunut kalvosuodatuskoneeseen perustuva prosessilaajennus lisäsi puhdistuskapasiteettia ja paransi puhdistustuloksia. Taskilan uuden ympäristöluvan mukainen lupaehto kokonaisfosforin poistolle astui voimaan 1.1.2021. Typenpoistoa koskien lupaehto säilyi lämpötilarajoitteisena, mikä tarkoittaa 70 %:n typenpoistovaatimusta vuosikeskiarvona laskettuna siltä ajalta, kun tulevan jäteveden lämpötila on vähintään 12 °C.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittelyyn pohjautuva sopeutus on edelleen voimassa ja hygienisointihyväksynnän ansiosta tuotetta viedään osittain peltokohteisiin ja biokaasutukseen. Lietepohjaisten tuotteiden lannoite- ja maanparannuskäyttö on vaikeutunut koko maassa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketeollisuuden omien linjausten vuoksi. Lainsäädäntö asettaa erilaisia velvoitteita, rajoitteita ja oikeuksia lietteenkäsittelylle ja hyödyntämiselle.

Kaupungin ympäristöohjelmaan kirjatut hiilineutraalisuuden, energiatehokkuuden ja muut kestävä kehityksen tavoitteet ohjaavat myös vesihuollon kehitystoimia. Ilmastonmuutos vaikuttaa vesihuoltoon äärevien sääilmiöiden, kuten rankkasateiden ja myrskyjen yleistymisellä, joista aiheutuviin taajamatulviin ja sähkökatkosiin varautumisessa vesihuoltolaitoksilla on edelleen parannettavaa.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Oulun Vesi tuottaa asiakkailleen laadukkaat ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut kattavasti sekä vastaa toimintojen kehittämisestä.

Vedentuotanto ja -puhdistusyksikkö vastaa vedenhankinnasta ja -tuotannosta sekä jätevedenpuhdistuksesta pääosin oman henkilöstön voimin. Vedenlaadun varmistamiseksi kahden pintavesilaitoksen ja 25 pohjavedenottamon käyttöä vaatii jatkuvaa huoltoa ja ympärivuorokautista päivystystä.

Verkostojen ylläpitoyksikkö huolehtii vesijohto- ja viemäriverkostojen sekä pumppaamoiden ylläpidosta, verkostojen liitostöistä, vesimittaroinnista ja viemärihuuheluista.

Suunnittelu- ja rakennuttamisyksikkö vastaa vuosittain n. 30 verkostokohteen suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä teknisestä asiakaspalvelusta. Verkostorakentaminen hankitaan kilpailutettuina urakoina pääosin yksityisiltä urakoitsijoilta. Infrarakentamisen markkinoilla vallitsee varsin hyvä kilpailutilanne ja tarjoajia on ollut hyvin. Verkstourakoista 10-15 % tilataan Oulun Infra-liikelaitokselta.

Hallinto ja talous -yksikkö vastaa asiakaspalvelusta ja vesilaskutuksesta asiakastietojärjestelmän avulla.

Kehittäminen

Kehittämistoimien tavoitteena on taata asiakkaille vesihuollon palveluiden korkea laatu kustannustehokkaasti ja ympäristövastuullisesti toteutettuna. Oululla on laadittu vesihuollon kehittämissuunnitelma 2015-2030, jonka päivitys on tavoitteena saada hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2022. Kehittämishankkeissa huomioidaan energiatehokkuuden parantaminen kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Tärkeimmät kehittämiskohteet toiminta-alueella liittyvät vedenhankinnan varmuuden parantamiseen, kan-

takaupungin talousveden tuotantokapasiteetin ja säiliötilavuuden kasvattamiseen, kriittisten johto-osien varmistamiseen ja verkostojen hallintaan, sekä jätevesiverkoston vuotovesimäärän vähentämiseen. Jätevedenpuhdistus ja siihen olennaisesti liittyvän lietteenkäsittelyn osalta jatketaan ja edistetään kaupungin sisäistä yhteistyötä kaupungin ympäristöohjelman ja kiertotaloustavoitteiden toteuttamiseksi ja toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin varautuen.

Kaupunkistrategian linjausten mukaisesti asiakaspalvelun kehittämistä ja digitalisointia jatketaan asiakaslähtöisien, tehokkaiden palveluiden järjestämiseksi. Asiakaspalvelun digitalisoinnin kehittämishankkeet kohdistuvat vuonna 2022 etäluettavien vesimittareiden käyttöönottoon liittyviin selvityksiin ja pilotointeihin.

Tiedolla johtamista edistetään kehittämällä omaa raportointia, järjestelmien välistä tiedonkeruuta, sekä tehostamalla olemassa olevien järjestelmien käyttöä. Samalla toimintaprosessien tarkastelua ja tehostamista jatketaan. Digitalisoinnissa huomioidaan tietoturva, tiedonhallintalaki ja kaupungin tiedonhallintamalli.

Oulun Vesi osallistuu vesihuoltoalan yhteisiin kehittämishankkeisiin ja benchmarking -toimintaan. Oulun Vesi on osallisena vesilaitosyhdistyksen kehittämisrahaston toiminnassa, jonka tarkoituksena on edistää vesihuoltolaitosten tutkimus- ja kehittämistyötä. Oulun Vesi osallistuu myös vesihuoltolaitosten tunnuslukujärjestelmän kehittämiseen.

Oppilaitos- ja tutkimuslaitosyhteistyötä tehdään veden laatuun, kestävään kehitykseen, talous- ja jäteveden puhdistusprosesseihin ja digitalisaatioon, vesihuoltoteknologiaan liittyvillä teemoilla mm. osallistumalla tutkimushankkeisiin ja teettämällä opinnäytetöitä. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Kehittämishankkeet

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehystä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään hankekohtaisesti.

Hankekohtaiset määrärahat on esitetty kaupunkitason TA2022 kehittämissuunnitelman -koosteessa.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2020	TA 2021 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,57	1,57	1,57	1,57	1,57
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	2,05	2,05	2,05	2,05	2,05
Liittymien lisäys, kpl	430	350	380	350	350	350
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	18 637	19 344	18 991	19 460	19 503	19 588
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6 613	6 613	6 613	6 613	5 513	5 513
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	10 512	9 322	9 366	9 972	9 688	9 301
Liikevaihto/htv (1 000 €/htv)	332	317	319	314	319	319

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöresurssit mitoitetaan laadukkaiden ja toimintavarmojen vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Vesihuollon korkeat palvelutasovaatimukset sekä lakisääteiset veloitteet ovat lisänneet tehtäviä ja työmäärää, mikä pyritään hoitamaan nykyisellä henkilömäärällä toimintaa tehostamalla. Vaativiin strategisiin vedenhankinta- ja laitosprojekteihin tarvitaan omaa projektihenkilöstöä ja jatkuvan ostopalvelun vähentämiseksi on tarve rekrytoida henkilöitä mm. sähkö-, automaatio- ja mekaanisen huollon tehtäviin. Eläköityvien tilalle palkattaessa tehtäväkuvaa harkitaan tarkkaan, kun rekrytoidaan prosesseihin korvaavaa henkilöstöä. Vuosittain eläköityy 2-4 henkilöä.

Omia ydintoimintoja arvioidaan ja ulkopuolisten palveluiden käyttöä selvitetään. Työvoiman saatavuus on erikoisosaamista vaativissa tehtävissä vaikeutunut. Vesihuollon lakisääteisiin ja ammatillisiin koulutuksiin ja esimieskoulutukseen osallistutaan ja koulutusyhteistyötä jatketaan oppilaitosten kanssa. Alan pätevyysvaatimukset tulevat kiristymään. Alan vetovoimaisuuden varmistamiseksi vesihuoltoalan harjoittelu- ja opiskelupaikkoja tarjotaan vuosittain.

Vesihuollon digitalisointi etenee digistrategian mukaisesti kaikissa Oulun Veden yksiköissä. On ajankohtaista panostaa henkilöstön osaamiseen tai tukeutua ostopal-

veluihin uusien tietojärjestelmien hankinnassa ja käyttöönotossa. Uusien kehittyneiden sähköisten työkalujen käyttöönoton myötä haetaan toimintojen tehostumista, mutta myös järjestelmien maksimaalista hyödyntämistä. Samalla halutaan mahdollistaa asiakkaille entistä sujuvampi asiointi ja nopeampi palvelu.

Liikelaitoksen toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen edellyttää koko henkilöstöltä hyvää ammattitaitoa ja työn hallintaa. Ammattiosaaminen on pääosin hyvällä tasolla. Uudet henkilöt perehdytetään tehtäviinsä ja henkilöstön koulutustarvetta arvioidaan kehityskeskustelujen yhteydessä.

Liikelaitoksen henkilöstön koulutusta kohdennetaan ammattitaitovaatimusten mukaisesti ja tehtävien edellyttämiä lakisääteisiä koulutuksia suoritetaan pätevyuden ylläpitämiseksi. Vesihuollon tarpeisiin kohdistettuun ammatilliseen koulutukseen osallistutaan ja henkilöitä kannustetaan jatkokoulutuksiin työn ohella. Suositetaan etäkoulutuksia ja webinaareja, joiden arvioidaan yleistyvän alalla.

Oulun Veden koulutussuunnitelma laaditaan henkilöstöryhmittäin ja hyväksytään kahden vuoden jaksolle. Kyseinen suunnitelma on tiivistetty alla olevan taulukon mukaisesti koulutusteemoihin.

KOULUTUSTEEMAT	SISÄLTÖ
Lakisääteiset	mm. ensiapu-, vesityö-, tulityö- ja työturvallisuuskortti, työturvallisuus- ja työsuojelukoulutukset, nosturinkäyttö, trukinkuljetus
Ammattitaidon kehittäminen	ammattitutkinto tai vastaava, täydennyskoulutukset
Ammatillisen osaamisen kehittäminen	uudet ohjelmistot, työmenetelmä- ja laitekoulutukset, ICT, tietoturva, tietosuoja, johtaminen, viestintä, esimiestyö, laatu, riskinhallinta, työsuojelu, työhyvinvointi, hankinta, ostaminen, seminaarit, kongressit, konferenssit

Henkilöstön määrää, sairauspoissaoloja, henkilöstökustannuksia ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan kuukausitasolla johtoryhmän toimesta. Toteutumista raportoidaan henkilöstötoimikunnalle sekä liikelaitoksen johtokunnalle.

Oulun Vesi toteuttaa Oulun kaupungin periaatteita ja linjauksia erilaisten työsuhdemuotojen käytöstä (esim.

etättyö, vuokratyövoiman käytön periaatteet). Oulun Veden toimintaa ohjaavat kaupunkitason linjaukset, toimintamallit, ohjeet ja suunnitelmat työkyvyttömyysuhanalaisten ja ikääntyneiden työkyvyn sekä työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisestä.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	115	120	117	121	119	119
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	1	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	116	120	117	121	119	119
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-4 926	-5 073	-5 088	-5 152	-5 136	-5 136
Henkilösivukulut	-1 283	-1 338	-1 323	-1 361	-1 357	-1 357
Yhteensä	-6 209	-6 411	-6 411	-6 512	-6 493	-6 493
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-14	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-3	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-6 226	-6 411	-6 411	-6 512	-6 493	-6 493

Investoinnit

Vuonna 2022 investoinnit ovat yhteensä 18,2 milj. €, josta verkostojen osuus on 12,8 milj. €. Verkostojen uudiskohteet toteutuvat maankäytön toteutusohjelman aikataulujen mukaan ja rakennutetaan muun kunnallistekniikan urakoiden yhteydessä kilpailtuina urakoina. Verkostoinvestoinneista pääosa kohdistetaan vesijohto- ja viemäriverkoston saneerausinvestointeihin ja tavoitteena on vuotovesimäärien pienentäminen. Myös suurten runkolinjojen uusimisia jatketaan. Erillisiä verkostokohteita ja haja-asutuksen viemäröintihankkeita toteutetaan.

Puhdistamoinvestointeihin käytetään yhteensä 3,5 milj. €. Tästä Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdis-

tamoiden laite- ja ylläpitosaneerauksiin on kohdistettu 1,5 milj. € ja pohjavedenottamoihin n. 2,0 milj. €, joista suurimpana Joloksen vedenottamon uusiminen. Vedenhankintaselvityksiin varataan 0,3 milj. € vuodelle 2022. Hintan vedenpuhdistamon laajennuksen suunnittelu käynnistetään kaavatyon valmistuessa.

Taskilan jätevedenpuhdistamon prosessitekniisiin saneerauksiin ja automaation uusimiseen varataan 1,4 milj. € vuodelle 2022. Lietteenkäsittelyn palveluhankinnan nykyistä sopimusta on jatkettu vuodelle 2022, jonka jälkeen selviää mahdollinen investointitarve.

ICT-investoinneissa on varauduttu digitalisaatioon.

Oulun Vesi -liikelaitoksen investoinnit

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vesijohtoverkosto	4 839	4 600	4 600	5 032	4 392	4 392
Jätevesiviemäriverkosto	5 402	4 300	4 300	7 802	6 092	6 092
Hulevesiviemäriverkosto	1 840	0	0	0	0	0
Vedenpuhdistamot	273	800	800	1 500	12 500	12 500
Pohjavedenottamot	670	900	900	2 000	2 000	2 000
Jätevedenpuhdistamot	7 881	3 000	3 000	1 500	1 500	1 000
Muut	26	400	400	400	370	370
Yhteensä	20 931	14 000	14 000	18 234	26 854	26 354

ICT-investoinnit (sisältyvät kohtaan muut investoinnit)

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	0	50	0	100	70	70
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0	0

Leasingit

Oulun Vedellä on leasingvastuita talousarviovuodelle noin 73 000 euroa.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	38 561	37 728	38 700	38 000	38 000	38 000
Valmistus omaan käyttöön	2 250	1 607	1 198	1 679	1 679	1 679
Liiketoiminnan muut tuotot	120	100	144	100	100	100
Tuet ja avustukset kunnalta	16	0	1	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-4 767	-5 135	-5 235	-5 052	-5 052	-5 052
Palvelujen ostot	-7 024	-7 131	-6 631	-7 030	-7 089	-7 164
Materiaalit ja palvelut yht.	-11 791	-12 266	-11 866	-12 082	-12 141	-12 216
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 940	-5 073	-5 088	-5 152	-5 136	-5 136
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 098	-1 148	-1 120	-1 167	-1 165	-1 165
Muut henkilösivukulut	-187	-189	-203	-193	-193	-193
Henkilöstökulut yht.	-6 226	-6 411	-6 411	-6 512	-6 493	-6 493
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-10 512	-9 322	-9 391	-9 972	-9 688	-9 301
Liiketoiminnan muut kulut	-620	-667	-693	-792	-795	-805
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	11 799	10 770	11 683	10 420	10 660	10 963
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	17	18	16	18	18	18
Kunnalle maksetut korkokulut	-328	-313	-302	-271	-224	-234
Korvaus peruspääomasta	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-6 923	-6 908	-6 899	-6 866	-6 819	-6 829
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 875	3 862	4 784	3 553	3 841	4 134
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 875	3 862	4 784	3 553	3 841	4 134
Poistoeron lis./väh.(+)	905	-3 812	-3 812	1 105	-19 448	1 789
Vap.eht.var.lis./väh.(+)	-4 500	2 000	2 000	-2 000	20 600	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 280	2 050	2 973	2 659	4 993	5 923

10.2 Oulun Digi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Digi -liikelaitos vastaa Oulun kaupungin tietohallintotoiminnoista ja palveluiden digitalisoinnin edistämisestä sekä järjestää kaupunkiorganisaatiolle ICT-palvelut. Oulun Digi myös tukee toiminnallaan alueellisen ICT-elinvoiman ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan edistämistä.

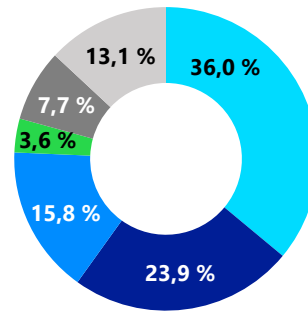
Oulun Digin asiakkaita ovat Oulun kaupunkikonsernin yksiköt. Oulun Digi ei myy palveluita kaupunkikonsernin ulkopuolelle.

Oulun Digin merkittäviä tehtäviä ovat kaupungin palvelujen digitalisoinnin, ICT-ratkaisujen hyödyntämisen sekä lakisääteisten ICT-tehtävien koordinointi. Oulun Digi vastaa kaupunkistrategian digitalisaatio-ohjelman valmistelusta ja kehityssalkun koordinoinnista. Päätehtäviensä toteuttamiseksi Oulun Digi on määritellyt toimintamallit, joita kehitetään käytännön kokemusten ja asiakaspalautteiden pohjalta.

Yhteistyö asiakkaiden kanssa kuvataan asiakaskohtaisissa suunnitelmissa, joissa kuvataan keskeiset yhteistyön tavoitteet, yhteistyöhön kohdennettavat resurssit, raportointikohteet sekä asiakkaan osallistuminen kaupunkitasoiseen kehittämissyhteistyöhön. Kaupunkitasoista kehittämissyhteistyötä tehdään teema- ja ohjausryhmissä. Oulun Digi toimii koollekutsujana sen vastuulla olevissa kokonaisuuksissa, joita ovat esimerkiksi Digitaalinen Oulu -ohjelman ohjausryhmä, tietoturva- ja tietosuojaryhmät sekä teknologia- ja tiedolla johtamisen foorumit.

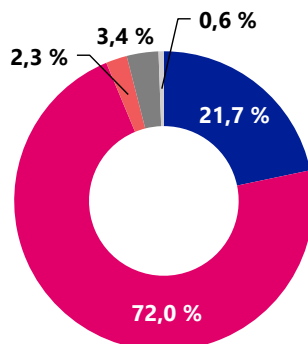
Oulun Digin toiminta rahoitetaan 1) asiakkailta perittävillä palvelumaksuilla (aiheuttamisperuste), 2) liikelaitokselle kohdennetulla konserniavustuksella sekä 3) ulkopuolisella hankerahoituksella.

Tulot asiakkaittain TA2022, yht. 22,2 MEUR

- Sivistys- ja kulttuuri-palvelut 8,0 MEUR
- Hyvinvointipalvelut 5,3 MEUR
- KV, KH, tarkastusltk (sis. avustus) 3,5 MEUR
- Yhdyskuntapalvelut 0,8 MEUR
- Liikelaitokset 1,7 MEUR
- Muut 2,9 MEUR

Menot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 17,5 MEUR

- Henkilöstömenot 3,8 MEUR
- Palvelujen ostot 12,6 MEUR
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,4 MEUR
- Tilavuokramenot 0,6 MEUR
- Muut toimintamenot 0,1 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yksi asiakas

Oulun Digin toiminta on riippuvainen kaupunkikonsernin taloudesta ja toiminnasta, koska Digillä ei ole muita asiakkaita.

Oulun Digi hankkii asiakkaiden tarvitsemat laitteet, ICT-ratkaisut ja järjestelmät markkinoilta. Palveluostot ovat 55% liikevaihdosta (TP2020: 11,2 M€). Oulun Digin ICT-investoinnit ovat 26% liikevaihdosta (TP2020: 5,2 M€). Henkilöstökustannusten osuus on 27% liikevaihdosta (TP2020: 5,6 M€).

Hallintokuntien ja kaupungin tytäryhtiöiden aiheuttamisperusteiset ostot Digiltä ovat noin 20 M€ vuodessa (TP2020: 20,3 M€). ICT:n kokonaismenot kaupungissa ovat n. 39 M€ vuodessa. Hallintokunnat ostavat suoraan markkinoilta toimialojen omaan substanssitoimintaan liittyvät tietojärjestelmät.

Toimintaympäristön jatkuva muutos

Toimintaympäristö muuttuu sekä toiminnallisesti että teknologisesti. Toiminnallisesti Oulun Digin toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa esimerkiksi kaupungin toimintojen yhtiöittämisten kautta tai tytäryhtiöistä luopumisen kautta, jolloin asiakkaat siirtyvät käyttämään muiden palveluntuottajien palveluita. Merkittävä kansallinen muutoshanke on valmisteilla oleva sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus (sote-uudistus). Teknologisesti merkittävimmät muutokset liittyvät pilvipalveluiden jatkuvaan kasvuun.

ICT-palvelumarkkinat muuttuvat kohti kokonaispalveluja

Teknologian kehittyminen tarjoaa jatkuvasti uusia mahdollisuuksia niin kaupungin sisäisten toimintojen kuin kuntalaispalveluiden kehittämiseen. Ihmiset käyttävät teknologiaa arjessa ja sitä kautta vaatimukset kaupungin palvelujen kehittämiseksi kasvavat. Kuntalaisten odotusarvona on, että asiat hoituvat vastaavalla tavalla mihin muussa arjessa on totuttu – nyt mobiilisti, tulevaisuudessa ehkä jollain uudella tavalla. Kaupungin on varmistettava, että se kykenee vastaamaan näihin asiakastarpeisiin.

Oulun Digin keskeisiä kumppaneita ovat ICT-palveluiden ja tietojärjestelmien toimittajat, jotka on luokiteltu strategisuusasteen mukaisesti. Oulun kaupungille ICT-ratkaisuja toimittavia tahoja on noin 450 kpl.

Toimintasuunnitelma

Oulun Digin resursseja kohdistetaan erityisesti asiakkaiden digi- ja ICT-palveluiden kehittämiseen ja järjestämiseen. ICT-palveluiden järjestämisessä Oulun Digi varmistaa markkinoilta hankittavien palveluiden laadun ja palveluiden hyödyntämisen hallintokunnissa. Lisäksi Oulun Digi varmistaa riittävän kyvykkyyden vaihtaa ICT-palveluiden tuottajia.

Oulun Digin asiakkaita ovat Oulun kaupungin peruskunta (konsernihallinto, Hyvinvointipalvelut, Sivistys- ja kulttuuripalvelut, Ympäristö- ja yhdyskuntapalvelut) ja konsernin liikelaitokset, tytäryhtiöitä, osakkuusyhtiöitä, säätiöitä ja kuntayhtymiä.

Oulun Digin toiminta perustuu Oulun kaupungin omistajapoliittiseen linjaukseen, joka on hyväksytty kaupungin valtuustossa ja kaupungin hallituksessa (KV 29.1.2018 §5, KH 26.11.2018 §330), jossa Oulun Digin toiminnan painopistettä siirretään ICT-palvelujen tuottamisesta toimialojen digitalisaation tukemiseen ja järjestämisessä Oulun Digi tukeutuu markkinoihin tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Painopisteen muuttuessa Oulun Digi keskittyy toiminnassaan palvelujen järjestämiseen, kehittämiseen, hankkimiseen ja palvelulaadun seurantaan.

Oulun Digi järjestää Oulun kaupungin tarvitsemat ICT-palvelut markkinoilta sekä tuottaa valittuja palveluita tarvittaessa osin itse tai hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen markkinatarjontaa tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Myös asiantuntijuuden tarpeissa hyödynnetään markkinoita tarkoituksenmukaisella tavalla. Oulun Digin asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat ja liikelaitokset sekä tytäryhteisöt. Oulun Digi toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden kumppanina digitalisaation edistämässä sekä tehokkaassa ICT-palveluiden hyödyntämisessä.

Oulun Digi huolehtii myös kaupunkia velvoittavien ICT-lakien ja -ohjeiden toimeenpanosta. Ajankohtaisia asioita tällä hetkellä ovat mm. tiedonhallintalaki, kansallisten digipalvelujen käyttöönotto, datastrategian laadinta ja tietoturvalitiikan uudistaminen ja jalkauttaminen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Oulun Digin järjestämät ICT-palvelut mahdollistavat kaupungin luotettavan toiminnan ja palveluiden kehittämisen. Oulun Digin vastaa Oulun kaupungin tietoturvallisesta ICT-ympäristöstä (loppukäyttäjäpalvelut, pääte- ja oheislaitteet, tietoliikenne- ja puhepalvelut, integraatio- ja kapasiteettipalvelut) sekä yhteiskäyttöisistä tietojärjestelmistä (esim. viestintäratkaisut, tietovarasto). Hallintokunnat hankkivat markkinoilta ja omistavat toimintaansa tukevat tietojärjestelmät, joita Oulun Digi voi tarvittaessa tukea.

Oulun Digin tehtävänä on järjestää ICT-palvelut kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja tietoturvallisesti. Oulun Digi kehittää ICT-palveluitaan kumppaniverkoston tukeutuen. Omalla asiantuntijuudella ja sen kehittämisellä varmistetaan markkinatietämyksen, hankintaosaamisen ja toimittajien hallinnan osaaminen.

Palveluiden järjestämistä ohjaavat kulloinkin voimassa olevat politiikat ja linjaukset, esimerkiksi päätelaitepolitiikka ja tulostuspolitiikka.

Kehittäminen

Kaupunkistrategian keskeisenä tavoitteena on edistää laajasti digitalisaation hyödyntämistä sekä kaupungin palvelujen ja elinvoiman kehittämiseksi. Oulun Digi vastaa kaupungin digitalisaatiokehityksen koordinoimista ja se on laatinut Digitaalinen Oulu -ohjelman, joka on yksi kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista (KH 3.2.2020). Oulun Digi on käynnistänyt Digitaalinen Oulu ohjausryhmä- ja verkostotoiminnan, joiden avulla varmistetaan ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen yhdessä hallintokuntien kanssa.

Vuonna 2022 Digitaalisen Oulun keskeisiä teemoja ovat mm. datan hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksen teontukemisessa, asiointiratkaisujen digitalisointi (OuluBot ja Suomi.fi-palvelut), kaupungin prosessien toiminnan tehostaminen (ohjelmistorobotiikka, tietojärjestelmä uudistukset, koneoppiminen), kokeilualustat (BusinessAsema, Oulun Digi Azure-tietoaallas) ja kaupunkilaajuiset merkittävät uudistuskohteet, joissa uusilla teknologioilla (5G, IOT, Dronet) on keskeinen palvelujen ja elinvoiman kehittämisrooli (asuntomessualue).

Oulun Digin tehtävänä on tukea toimialoja digitalisaation edistämisessä. Tämä vuoksi Oulun Digi on osoittanut toimialoille maksuttomat digiasiantuntijat, joiden tehtävänä on tukea toimialan digitalisaatiota ja niihin liittyviä kokeiluja. Digiasiantuntijat tukevat toimialoja digisuunnitelmien tekemisessä, ICT-hankinnoissa ja niihin liittyvissä käyttöönotoissa. Toimialoille osoitetut digiasiantuntijat pyrkivät työskentelemään mahdollisimman paljon toimialan tiloissa.

Toimintamallin tärkein osa on toimialan digikehittämissuunnitelma, jossa kuvataan toimialojen digikehittämisen hankkeet. Digikehittämisen suunnitelman hankkeiden tukevat kaupunkistrategian digitavoitteiden saavuttamista. Toimialalle Oulun Digistä nimetty digiasiantuntija auttaa digikehityssuunnitelman tekemisessä ja sen toteuttamisessa.

Oulun Digi tukee ja seuraa toimialan digikehittämissuunnitelmien toteutumista. Oulun Digi koordinoi kokonaisuutta ja tavoitteena on välttää päällekkäisiä hankintoja ja parantaa jo olemassa olevien ratkaisujen hyödyntämistä.

Osana digitalisaation edistämistä kehitetään ja seurataan asiakaskokemuksen, asiakasyhteistyön ja projekti-toiminnan alueita.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2020	TA 2021 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Digikehittämisen työpanos (htv, %)		18 htv (20,2%)	18 htv	20 htv (38%)	20 htv (38%)	20 htv (38%)
Asiakastyytyväisyys (%)	94,20 %	92	92	93	95	95
Päätelaitteiden määrä	27 000	25 000	28 800	30 800	27 000	27 000
Tulostusten määrä	23 000 000	20 000 000	26 500 000	27 000 000	17 500 000	17 500 000
Asiakkaiden yhteydenottojen määrä	73 621	68 000	70 000	65 000	60 000	60 000

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Oulun kaupunginhallitus päätti syksyllä 2020 Oulun Digi-liikelaitoksen loppukäyttäjä- ja kapasiteettipalveluiden ulkoistamisesta. Tähän liittyen henkilöstöä siirtyy liikkeenluovutuksen yhteydessä kumppanille 1.9.2021. Oulun Digin henkilöstömäärä laskee tähän liittyen ja henkilöstöä myös eläköityy talousarviovuoden aikana.

Osaamisen kehittämisen suunnitelma:

ICT-palveluita järjestävien ja digitaalisia palveluita kehittävien henkilöstön teknisen ja teknologisen substanssiosaamisen kehittämisen tarpeisiin liittyvät koulutukset kursseilla, seminaareissa ja sertifiointeilla. Ajankohtaisia koulutuksia ovat myös tietoturvaan ja kyberturvallisuuteen liittyvät koulutukset.

Koko henkilöstölle yhteisiä osaamisen kehittämisen teemoja ovat

- Asiakaslähtöinen toiminta ja asiakaspalvelutaidot

- Modernit tietotyön välineet ja työtavat
- Työhyvinvoinnin edistäminen
- Ensiaputaidot
- Kyberturvallisuus, tietoturva, tietosuoja

Useita henkilöstöryhmiä koskevia kehittämistavoitteita ovat

- Projektitoiminnan - ja johtamisen osaamisen kehittäminen
- Hankintaosaamisen kehittäminen
- Sopimusosaamisen kehittäminen
- Palveluprosessien kehittäminen
- Kumppanuusosaamisen kehittäminen
- Lainsäädännön erityiskysymykset (esim. tiedonhallinta, saavutettavuus, henkilötietojen käsittely, tietosuoja)
- Talousosaamisen kehittäminen

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	93	81	74	57	57	57
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	1	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	93	81	74	57	57	57
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-4 571	-4 660	-4 136	-3 157	-3 157	-3 157
Henkilösivukulut	-972	-934	-914	-669	-669	-669
Yhteensä	-5 543	-5 594	-5 050	-3 826	-3 826	-3 826
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-16	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-3	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-5 561	-5 594	-5 050	-3 826	-3 826	-3 826

ICT-investoinnit**Päätelaiteinvestoinnit**

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	4 612	4 516	3 500	3 100	3 100
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

ICT-infrastrukturi

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	295	166	300	300	300
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Ohjelmistolisenssit

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		12	50	50	50
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kehittämisinvestoinnit

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	278	158	830	830	830
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

ICT-investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	5 185	4 852	4 680	4 280	4 280
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

ICT-investoinnit yhteensä TP2020 ei sisällä kalustamiseen käytettyjä investointimenoja 30 tEUR.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Digi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	20 300	19 822	19 650	19 264	13 619	13 619
Liiketoiminnan muut tuotot	47	42	66	28	28	28
Tuet ja avustukset kunnalta	2 458	2 400	2 400	2 886	2 886	2 886
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-462	-387	-453	-404	-303	-303
Palvelujen ostot	-11 214	-11 571	-11 549	-12 588	-7 043	-7 043
Materiaalit ja palvelut yht.	-11 676	-11 958	-12 002	-12 992	-7 347	-7 347
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 587	-4 660	-4 136	-3 157	-3 157	-3 157
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-801	-768	-717	-551	-551	-551
Muut henkilösivukulut	-174	-166	-197	-118	-118	-118
Henkilöstökulut yht.	-5 561	-5 594	-5 050	-3 826	-3 826	-3 826
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-3 442	-3 472	-4 012	-4 470	-4 470	-4 470
Liiketoiminnan muut kulut	-924	-917	-683	-710	-710	-710
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 201	322	369	180	180	180
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	-1	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	-11	0	-20	-10	-10	-10
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-13	0	-21	-10	-10	-10
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 188	322	348	170	170	170
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 188	322	348	170	170	170
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 188	322	348	170	170	170

10.3 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos järjestää sisäisenä liikelaitoksena kiinteistönpito ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin hallintokunnille sekä tilojen omistajalle, konsernihallinnon rakennusomaisuuden taseyksikölle. Tilapalvelut huolehtii kaupungin tilaomaisuuden ylläpidosta ja sisäisestä vuokrauksesta sekä osaltaan vastaa rakennusomaisuuden arvon säilymisestä ja kehittämisestä omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Liikelaitoksen tilaaja-asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat. Käyttäjäasiakkaita ovat päivittäin kaupungin tiloja käyttävät kuntalaiset (erityisesti lapset ja nuoret kouluissa ja päiväkodeissa sekä ikäihmiset kodeissa ja laitoksissa) sekä kaupungin työntekijät. Liikelaitos järjestää yhteistyössä konsernihallinnon Rakennusomaisuuden taseyksikön kanssa asiakkailleen palvelutilat sekä tilojen käyttöön liittyvät tukipalvelut. Suurimmat asiakkaat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja Hyvinvointipalvelut.

Julkisen rakennuskannan kiinteistönpitoon kuuluvia palveluja ovat kiinteistöhallinta ja vuokraustoiminta, kiinteistöjohtaminen, kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalvelut, sisäliikuntalaitosten ylläpitopalvelut sekä talo- ja turvatekniikkapalvelut. Oulun Tilapalvelut -liikelaitos järjestää kiinteistöjen perusparannus- ja tilamuutosrakentamisen sekä rakentamisinvestointien asiantuntijapalvelut. Käyttäjäpalvelut sisältää ateria- ja puhtauspalvelut, virastomestari- ja turvallisuuspalvelut, sekä logistiikkapalvelut. Palvelut tuotetaan osin omalla henkilöstöllä ja osin ostopalveluita hyödyntäen.

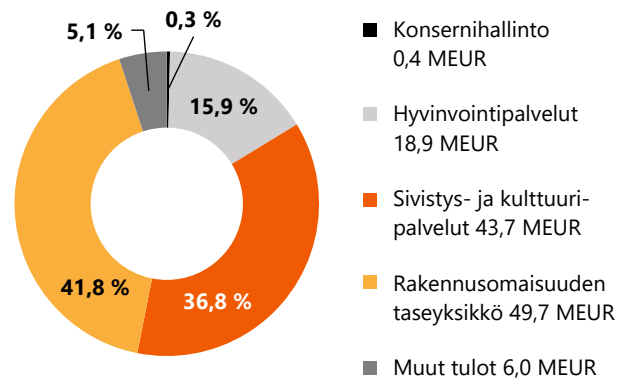
Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

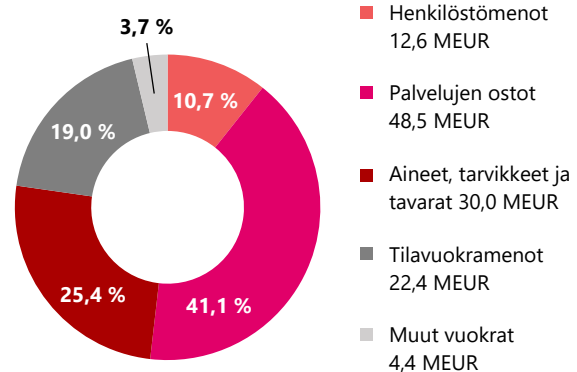
Asiakkaiden toiminnan muutokset vaikuttavat keskeisesti Tilapalveluiden tuottamien palveluiden laajuuteen. Keskeisimpiä vuoteen 2022 vaikuttavia asiakasmuutoksia ovat Sivistys- ja kulttuuripalveluiden muutokset 8/2022 alkaen:

- Maikkulan alakoulun väistö Patamäen koululle, kohteeseen hankitaan lisäksi tilaelementti
- Lintulammen koulun väistö Oulunsuun koululle, kohteeseen hankitaan lisäksi tilaelementti
- Hiukkavaaran tilaelementtipäiväkoti

Tulot asiakkaittain TA2022, yht. 118,8 MEUR

Menot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 117,9 MEUR

- Laanilan lukion tilaelementti
- Merikosken koulun kotilousluokkien tilaelementti
- Lisäksi Oulu 10 väistö Saaristonkadulle (ulkoa vuokrattu tila), Oulunsuun koululle sekä Yrttipelontielle (ulkoa vuokrattu tila)

Asiakkaiden toiminnan muutokset lisäävät tilojen vuokrausta ulkoisilta toimijoilta, joita on muun muassa Kortantie 3:een sijoittuva opiskelijaterveydenhuolto.

Rakentamisessa ja rakennuttamisessa huomattava

muutos aiempaan tapahtuu korjausrakentamisessa. Merkittävä osa kaupungin rakennuskannasta on valmistunut 1980- ja 1990-lukujen aikana ja suuri osa rakennuskannasta on nyt peruskorjauksessa. Hankeselvitykseen tulevien hankkeiden määrä tasoittuu tulevien vuosien aikana, mutta valmistuneet hankeselvitykset ja niiden pohjalta hyväksytyt hankkeet siirtyvät suunnittelu- ja toteutusvaiheisiin edellyttäen merkittävää investointirahoitusta. Vuoden 2022 aikana päivitetään investointihankkeiden ohjelmärunkoa tulevalle kymmenvuotiskaudelle. Vuosittainen investointitarve tulee kaksinkertaistumaan aiempaan verrattuna. Määrällisen kasvun lisäksi hankkeiden tekninen vaativuus on merkittävästi aiempaa suurempi.

Kaupunginhallituksen 10.5.2020 tekemän ateria- ja puhtauspäätöksen ennakoitaan tuovan merkittävän kokonaiskustannussäästön vuodelle 2022. Liikelaitoksen kustannusrakenteessa tapahtuu palveluhankinnan ja liikkeenluovutustoimenpiteen myötä muutos; palveluhankintojen osuus kasvaa ja henkilöstökustannusten osuus vähenee.

Alihankintapalveluiden, henkilöstökustannusten sekä aineiden ja tarvikkeiden hintojen ennakoitaan nousevan, mutta niiden kustannusvaikutusta pyritään kompensoimaan toimintaa tehostamalla. Tilapalvelut kehittää edelleen hankintatoimintaansa kustannustehokkuuden parantamiseksi ja markkinoiden toimivuuden takaamiseksi pienentämällä hankittavia palvelukokonaisuuksia sekä tiivistämällä yhteistyötä palvelutuottajien kanssa hankintojen suunnitteluvaiheessa.

Korona-epidemiolla oletetaan olevan pitkäaikaisia ja pysyviä vaikutuksia asiakkaiden toiminnassa ja tilojen käytössä. Tilatehokkuuden ennakoitaan kasvavan etätyön lisääntymisen myötä, mutta samalla vaatimukset tilaolosuhteisiin (esim. puhtaustaso) ja tilojen muuntojoustavuuteen kasvavat.

Palveluverkkoratkaisujen mahdollisesti tuomat muutokset sopeutetaan liikelaitoksen omaa toimintaa kehittämällä.

Omistajapoliittiset linjaukset päivittyvät vuoden 2021 aikana. Tilapalvelut laatii liiketoimintasuunnitelman omistajapoliittisia linjauksia vastaavaksi vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Rakennuttaminen ja rakentaminen – tulosityksikkö vastaa Oulun kaupungin määrittelemien vuosittaisen perusrakennus- ja erillisinvestointiohjelman mukaisten hankkeiden rakennuttamisesta. Suurin osa hankkeista toteutetaan julkisen hankintalain mukaisen kilpailutuksen kautta, mutta osa hankkeista toteutetaan myös liikelaitoksen omana tuotantona. Merkittävin osa hankkeista toteutetaan kaupungin omaan taseeseen, mutta osa hankkeista toteutetaan vuokraus-, elinkaari-, yms. mallilla hankekohtaisten päätösten mukaisesti. Tulosityksikkö on asiantuntijaorganisaatio, joka tuottaa asiantuntijapalveluita tarveselvityksestä takuuajan loppuun saakka. Erilaisia investointihankkeita on ollut keskimäärin 45 milj. euron arvosta, sisältäen vuosittaisen perusrakennusohjelman. Alustavan arvion mukaan tulevien vuosien hankkeiden arvo on 70 – 100 milj. euron välillä. Rakennuttaminen ja rakentaminen –tulosityksikkö vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen arkistointipalveluista. Tulosityksikön osaamista vahvistetaan talotekniikkaosaamisen osalta hankkeiden ollessa teknisesti aiempaa vaativampi ja monimuotoisempia. Hankkeiden vaativuuden sekä taloudellisen vaikuttavuuden vuoksi Tilapalveluilla tulee olla tehtävän edellyttämän tason mukainen osaaminen ja määrällinen resursointi sekä oman henkilöstönsä, että markkinoilta hankittavan ulkopuolisen osaamisen kautta. Rakentamispalveluiden tuotantotoiminnan sijoittumista konsernitasolla tarkastellaan vuoden 2022 aikana.

Tilojen ylläpitopalvelut –tulosityksikön vastuulla on hallinnoida ja järjestää ylläpitotoiminta Oulun kaupungin omistamissa julkisissa rakennuksissa. Toimia tilojen käyttäjän luotettavana kumppanina ja rakennusten asiantuntevana palveluntuottajana. Palvelutilojen ylläpitoon käytetään 43 milj. euroa. Ylläpitopalveluihin kuuluu kiinteistöjohtaminen, talo- ja turvatekniikka-, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut. Ylläpidettävän kiinteistökannan laajuus on 930 000 brm² / 549 rakennusta.

Suunnitelmallisella kiinteistöjen ylläpidolla on oleellisesti vähennetty sisäilmakohteiden määriä. Ennakoivaa kunnossapitoa jatketaan myös tulevina vuosina.

Käyttäjäpalvelut –tulosityksikköön kuuluu ateria- ja puhtauspäätösten, virastomestari- ja turvallisuuspalvelut sekä logistiikkapalvelut. Ateriapalvelut järjestää asiakkaille noin 40 000 ateriala vuorokaudessa. Aterioista pääosa noin 75% hankitaan Oulun Tuotantokeittiö Oy:ltä ja 25% yksityiseltä palvelutuotannolta. Siivottavien tilojen yhteispinta-ala on 466 000 m².

Virastomestari- ja turvallisuuspalvelut järjestää palveluita 58 Oulun kaupungin kohteeseen. Palvelut järjestetään sekä omalla henkilöstöllä, että alihankintapalveluja hyödyntäen. Logistiikkapalvelut tuottaa henkilö-, tavaraj- ja postikuljetuksia sekä ajoneuvokaluston vuokrauspalvelua. Palvelut tuotetaan sekä omalla henkilöstöllä että yksityisten kuljetusalan yrittäjien toimesta. Henkilöstö- ja tavarakuljetusten tuotanto- ja järjestämismallia tarkastellaan vuoden 2022 aikana.

Asiakkuuden hallinta –yksikkö vastaa tilojen vuokraus-toiminnasta. Yksikkö osaltaan huolehtii, että asiakkaat saavat toiminnan tarpeita vastaavat toimitilat. Asiakkuuden hallinta vastaa tilavuokrasopimusten hallinnasta kaupungin omistamien ja ulkoa vuokrattujen tilojen vuokraustoiminnasta sisäisille asiakkaille sekä omien tilojen vuokraamisesta konsernin ulkopuolisille toimijoille. Tilapalvelut vuokraa ulkoa noin 116 000 m² Oulun kaupungin eri hallinnonalojen käyttöön. Yksikkö huolehtii kiinteistötietojärjestelmän perustietojen ylläpidosta, vuokralaskutuksesta sekä ulkoa vuokrattujen tilojen kartoittamisesta, hankinnasta ja vuokrien maksutuksesta. Rakennusomaisuuden taseyksikkö määrittää kaupungin omien tilojen sisäisen tilavuokratason Konsernijaoston 4/2019 hyväksymien vuokrausperiaatteiden mukaisesti. Suoraan omistetun tilakannan ulkopuolelta vuokrattujen tilojen tilavuokrat määräytyvät tapauskohtaisesti markkinahintaan.

Kehittäminen

Liikelaitoksen toiminnan kehittäminen kohdentuu asiakaspalvelun ja kustannustehokkuuden parantamiseen sekä ympäristöohjelman ja omistajapoliittisten linjausten mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kehittäminen ei edellytä erillisrahoitusta kehittämistoiminnan ollessa osa operatiivista toiminnan parantamista.

Kehittämishankkeet

Ympäristöohjelman tavoitteiden toteuttamista jatketaan rakennuskannan energiatehokkuutta edelleen parantamalla ja jatkamalla öljylämmityskohteiden muuttamista vähemmän ympäristöä kuormittavaksi. Edellä mainitut toimenpiteet sisällytetään osaksi kunnossapito- ja perusparannushankkeita ja toimenpiteiden rahoitus sisältyy rakennushankekohtaisiin käyttötalous- ja investointibudjetteihin.

Tilapalvelut osallistuu hiilineutraalin rakentamisen ohjelman valmisteluun. Kehittämishankerahoitusta vuodelle 2022.

Palvelukiinteistöjen ennakoivan kunnossapidon pitkän tähtäyksen suunnittelua edelleen kehitetään tilaolosuh-teiden ja ylläpidon elinkaartiloudellisuuden parantamiseksi. Toimenpiteet eivät edellytä 2022 erillisrahoitusta vaikkakin jatkossa ennakoivaan kunnossapitoon tulee kiinteistökannan ikä huomioiden varata selkeästi nykyistä enemmän määrärahoja.

Ateriapalvelujen ruokahävikkiä vähennetään käyttöönottamalla kohdekohtainen hävikinhallintajärjestelmä laajamittaisesti. Puhtauspalvelujen saniteettitarvikkeiden käyttöä ja hankintaa tarkastellaan erillisenä hankkeena. Ateria- ja puhtauspalvelujen kehittämishankkeet ovat osa operatiivista palvelujen kehittämistä ja kustannustehokkuustarkastelua.

Talous

Tilapalveluiden liikevaihdon arvioidaan kasvavan hiukan vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden, mutta jäävän silti talousarviota 2021 alhaisemmaksi. Liikevaihdon muutokset johtuvat asiakkaiden toiminnassa tapahtuvista muutoksista. Tilapalveluiden muissa tuotoissa arvioidaan sen sijaan merkittävää noin 6 milj. euron kasvua (tilinpäätökseen 2020) ulkoa vuokrattujen tilojen jälleenvuokrauksen määrän noustessa. Muutokset tilavuokrauksessa näkyvät lähes vastaavankokoisena kasvuna ulkoisissa tilavuokramenoissa. Ateria- ja puhtauspalvelujen kokonaisulkoistuksen arvioidaan tehostavan toimintaa, jonka myötä palveluiden hinnoitteluun ei esitetä korotuksia yleisestä kustannustason noususta huolimatta. Kokonaisulkoistus vaikuttaa merkittävästi Tilapalveluiden menorakenteeseen. Henkilöstökulujen arvioidaan laskevan vuoden 2020 tilinpäätöksen 24,5 milj. eurosta noin puoleen ja vastaavasti ostopalvelujen määrä tulee nousemaan ateria- ja puhtauspalvelujen järjestämisen siirtyessä kokonaisuudessaan ostopalveluksi. Tilapalveluiden talousarvion 2022 liikeylijäämäksi arvioidaan 0,5 miljoonaa euroa.

Investointitason arvioidaan laskevan vuoden 2020 tilinpäätökseen ja vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Merkittävimmät investointitarpeet kohdistuvat vuokrahankekohtaisiin toteutettavien rakennushankkeiden kerralluonteisiin perustamismenoihin. Vuokrahankekohtaisien perustamismenojen arvioon sisältyy epävarmuutta asiakastarpeiden haastavan ennakoinnin vuoksi.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Liikelaitoksen toiminta kehitty edelleen tuotantopainotteisesta organisaatiosta asiantuntijaorganisaatioksi, missä olennaisena henkilöstöön liittyvänä muutostarpeena on asiantuntijaosaamisen keskittäminen ja kehittäminen.

Liikelaitoksen palkallinen työpanos tulee vähenemään noin 300 henkilötyövuotta vuonna 2022 ateria- ja puhtauspalveluiden kokonaisulkoistamisen seurauksena. Lisäksi hyödynnetään henkilöstön lähtövaihtuvuutta (eläköityminen sekä muu poistuma) omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Määräaikaista työvoimaa hyödynnetään tarvittaessa liikelaitoksen muutosvaiheessa.

Tilapalveluiden henkilöstöstä 48 % on yli 55-vuotiaita vuonna 2022, joten avainhenkilöitä pyritään rekrytoimaan eläkkeelle jäävien tilalle toiminnan jatkuvuuden ja asiantuntijuuden turvaamiseksi. Tämä korostuu erityisesti rakennuttamisen asiantuntijapalveluissa. Oulun kaupungin keskitetyn koulutussuunnitelman lisäksi talousarviovuoden 2022 koulutusteemat Tilapalveluissa keskittyvät työmenetelmien edelleen kehittämiseen sekä tietojärjestelmien osaamisen laajentamiseen.

Tietojärjestelmäkoulutus keskittyy Haahtela-kiinteistö-tieto, Projektihallinta-ohjelmiston, Cloudian – ja Lootan sopimushallinnan koulutuksiin.

Liikelaitoksen käyttämien alihankintapalvelujen hyödyntäminen lisääntyy edelleen mikä vaatii henkilöstöltä hankinta- ja verkostojohtamisosaamisen laajentamista ja syventämistä. Tilapalvelut-liikelaitoksen tavoite tuottaa palvelut nk. yhden luukun periaatteella lisää tarvetta henkilöstön kouluttamiselle asiakaspalvelussa ja asiakkaan kohtaamisessa.

Tilapalveluiden talousarviovuoden 2022 sekä suunnitteluvuosien 2023-2024 palkallinen työpanos on 248. Palkallinen työpanos vähenee 287 henkilötyövuodella ja noin 3,5 M€ verrattuna vuoden 2021 talousarvioon ateria- ja puhtauspalveluiden liikkeenluovutuksen myötä (noin 280 henkilötyövuotta). Suunnitteluvuosina on huomioitu uusien hyvinvointialueiden vaikutus Tilapalveluiden toimintaan virastomestari- ja logistiikkapalveluiden osalta (530 t€ ja 12 henkilötyövuotta). Työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden määrä arvioidaan palaavan korona-epidemiaa edeltävälle tasolle talousarvio- ja suunnitteluvuosina.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	565	522	447	235	223	223
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	3	13	13	13	13	13
Kaikki yhteensä	567	535	460	248	236	236
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-17 969	-19 095	-15 399	-8 917	-8 388	-8 385
Henkilösivukulut	-6 601	-5 800	-5 376	-3 478	-3 469	-3 468
Yhteensä	-24 570	-24 895	-20 776	-12 396	-11 856	-11 854
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-53	-147	-104	-147	-147	-147
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-11	-31	-21	-31	-31	-31
Kaikki yhteensä	-24 634	-25 073	-20 900	-12 574	-12 035	-12 032

Investoinnit

Liikelaitoksen investoinneista merkittävimmän osan muodostavat vuokrahankintoihin liittyvät kertaluonteiset perustamismenot. Nämä hankkeet sisältävät muun

muassa väistötilaratkaisuja ja voivat olla vaikeasti ennakoitavissa, jonka vuoksi ne eivät vielä näy 2023-2024 investointitasossa.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	155	105	104	0	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot	164					

Työkone- ja kuljetuskalustoinvestoinnit (100 000 eur) kohdentuvat kiinteistönhoitokaluston korvausinvestointeihin.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit (logistiikka)

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot		472	467	100	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Talousarvio/ennuste 2021 koostuu kokonaisuudessaan Sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttöön tulevan kirjastoauton uusintainvestoinnista. Logistiikkapalveluiden kalusto hankitaan pääosin leasing-hankintoina (100 000 eur/vuosi)

Vuokrahankinta: kertaluonteiset perustamismenot

1 000 €	TP2020	TA2021 +MUUTOKSET	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	475	1 768	2 177	832	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Merkittävimmät vuokrahankintojen perustamismenot 2022 ovat Oulunsalon päiväkodin (130 000 eur), Hiukkavaaran päiväkodin tilaelementtien (120 000 eur), Patamäen koulun tilaelementin (63 000 eur) ja Oulunsuun koulun tilaelementin (63 000 eur) hankkeet.

Leasingit

Kaluston välitys huolehtii muille palvelualueille ja liikelaitoksille vuokrattavasta henkilö- ja pakettiautokalustosta. Toimintavuoden lopussa huoltoleasingajoneuvoja

oli noin 100 yksikköä ja kaupungin omaa ajoneuvokalustoa noin 35 yksikköä

OULUN KAUPUNKI**Oulun Tilapalvelut -liikelaitos**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	107 797	91 533	92 249	90 973	81 601	82 500
Valmistus omaan käyttöön	120	0	94	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	1 841	24 790	24 702	27 883	16 605	16 689
Tuet ja avustukset kunnalta	173	202	552	178	178	178
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-26 770	-29 182	-29 167	-29 980	-26 405	-26 676
Palvelujen ostot	-37 442	-39 322	-43 020	-48 519	-43 005	-44 059
Materiaalit ja palvelut yht.	-64 212	-68 504	-72 187	-78 498	-69 410	-70 735
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-18 022	-19 243	-15 495	-9 064	-8 535	-8 532
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-5 923	-5 188	-4 769	-3 169	-3 161	-3 161
Muut henkilösivukulut	-689	-643	-628	-341	-339	-339
Henkilöstökulut yht.	-24 634	-25 073	-20 892	-12 574	-12 035	-12 032
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-161	-152	-149	-152	-152	-152
Liiketoiminnan muut kulut	-22 132	-23 174	-24 741	-26 761	-16 524	-16 380
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-1 207	-378	-372	1 049	263	68
Rahoitustuotot ja -kulut						
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	-18	0	0	0
Muut rahoituskulut	-5	-1	-2	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-5	0	-20	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-1 212	-378	-392	1 049	264	68
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-1 212	-378	-392	1 049	264	68
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 212	-378	-392	1 049	264	68

Ulkoa vuokrattujen tilojen vuokratuotot vuodesta 2020 alkaen siirretty liiketoiminnan muihin tuottoihin.

10.4 Oulun Infra -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Liikelaitos tuottaa Oulun kaupungin hallinnoiman infrastruktuurin maarakennuspalveluita, ympäristöpalveluita ja kunnossapitopalveluita. Kaupunginhallituksen 27.5.2019 päätöksen mukaisesti katu- ja viheralueiden kunnossapitovastuu ja puistojen sekä viheralueiden suunnittelu ja rakentaminen siirtyivät Infra -liikelaitokseen 1.1.2020.

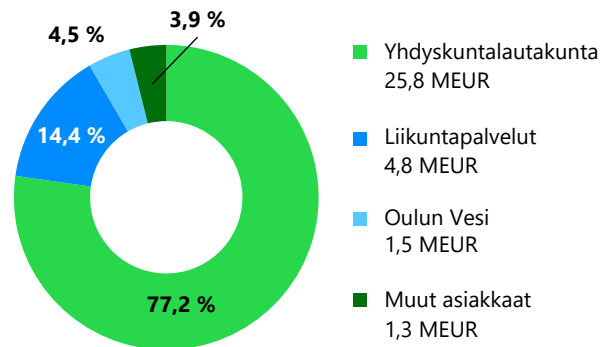
Liikelaitoksen perustamisen ja tehtyjen organisatoristen muutosten tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen, jonka myötä asiakkaan palvelukokemus paranee toimintojen keskittyessä yhdelle toimijalle. Palveluprosessit ja niiden kehittäminen tehostuvat, tehtävien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutoshjelmassa asetettuja säästötavoitteita.

Maarakennuspalvelut rakentaa ja peruskorjaa katuja, ulkoilureittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkostoja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjoaa lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus- ja pohjatutkimuspalveluita. Toimintaan kuuluu myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkoston varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintoseurannasta sekä maalaboratoriopalveluista.

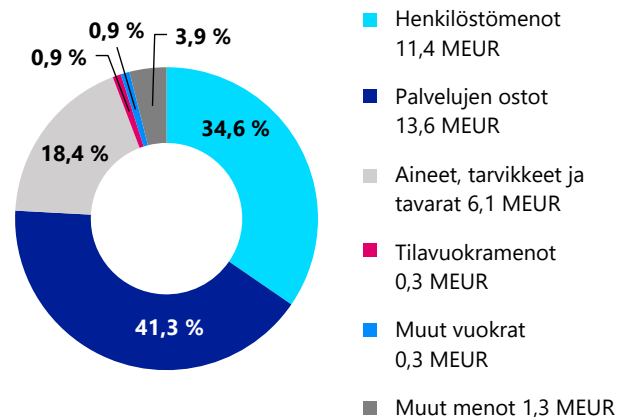
Kunnossapitopalvelut tuottaa katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien hoitoon kuuluvia palveluita kaupungin oman tuotannon alueilla (keskusta ja sen kehä) sekä muulla kaupungin hallinnoimalla alueella (alueurakat). Lisäksi se huolehtii koko liikelaitoksen käytössä olevan työkon- ja ajoneuvokaluston ylläpidosta. Yksikkö tuottaa lisäksi asiantuntijapalveluita, silta- ja taitorakenteiden sekä pienvenesatamien kunnossapitoa ja osallistuu yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen yhteistyössä viranomaisten kanssa mm. päivystys 24/7, kriisiajan valmius (terroriuhka, sääilmiöt ja vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 40§).

Ympäristöpalvelut tuottaa puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon kuuluvia palveluita koko kaupungin alueella. Osaa tehtävistä hoidetaan omana työnä ja iso osa ostetaan palveluhankintoina ulkopuolisilta toimijoilta. Yksikkö vastaa osaltaan kaupunkimetsien hoidosta sekä kaikista julkisten leikkipuistojen ja ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista. Lisäksi yksikkö vastaa viheralueilla tapahtuvista kaivulupakohteiden korjauksista sekä kaupungin omiin kohteisiin tarvittavasta puisto- ja katupuutuotannosta.

Tulot asiakkaittain TA2022, yht. 33,4 MEUR

Menot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 33 MEUR

Toimintasuunnitelma

Tavoitteisiin pääseminen edellyttää toimintojen yhteistä kehittämistä yhteistyökumppaneiden kanssa ja näin tarjoutuneiden mahdollisuuksien maksimaalista hyödyntämistä. Keskeisiä säästöjä voidaan saavuttaa hankintoja sekä projektin-, että prosessinhallintaa kehittämällä.

Talousarvioon sisällytetään KH:n 14.9.2020 208§ päätöksen mukainen säästötavoite.

Toimintaympäristöanalyysi

Toimintaympäristössä ei suunnitelmaa tehtäessä ole tietoa merkittävistä toimintaympäristön muutoksista. Tulostavoitteeseen pääsemistä vaikeuttaa kustannustason nousu materiaalien ja palvelujen ostoissa sekä muissa kuluissa. n. 2%. Myös vuoden 2021 aikana tehdyt palkkojen yleiskorotukset sekä järjestelyvarojen vaikutukset korottavat henkilöstökuluja n. 2%. Kevään talousarvioesitykset tehdään ilman sote- ja maakunta-uudistuksen vaikutuksia. Myöskään koronan mahdollisia vaikutuksia ei oteta mukaan talousarvioesitykseen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Talous

TUNNUSLUVUT	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Oman toiminnan liikevaihto, t€/HTV	140	132	131	140	143	146

Palvelujen järjestäminen

Toimintaa suunnitellaan Omistajapoliittisen toimenpideohjelman 2018-2021 (KH 26.11.2018 §330) mukaisesti. Omistajapoliittisen toimenpideohjelman 2022-2025 valmistuttua toimintasuunnitelma päivitetään.

Toiminta suunnitellaan Vetovoimainen Oulu Kaupunkistrategia 2026:n (KV 26.2.2018 §18) mukaan. Uuden kaupunkistrategian linjausten valmistuttua toimintasuunnitelma päivitetään

Kehittäminen

Hankintamallien sekä sopimuskäytäntöjen kehittäminen kumppanuusmallin suuntaan.

Digitaalisaation mahdollisuuksien hyödyntämistä kaikessa toiminnassa.

Laadimme suunnitelman, jonka avulla optimoidaan nykyisen kaluston käyttöä ja ohjataan tulevien vuosien hankintoja taloudelliseen, tuottavaan ja ympäristöystävälliseen suuntaan.

Kehittämishankkeet

Valtakunnallisesti merkittävin kehitysprojekti on ProDigital -tutkimushanke 2020-23, jossa Oulun osalta tavoitteena kunnossapidon kustannustehokkuuden ja laadun parantaminen digitalisaatiota hyödyntämällä.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Kokonaishenkilöstömäärä laskee omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti.

Huolehditaan avaintehtävien resurssien riittävydestä rekrytoimalla tarvittaessa uusia osaajia.

Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun ja työmenetelmien (tietomallipohjainen rakentaminen ja mobiilipohjaisten sovellusten hyödyntäminen kunnossapidossa) edelleen kehittämiseen. Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan työkykyjohtamisen menettelyillä.

Työelämän korttikoulutuksia mm ensiapukoulutuksia, tieturvakoulutuksia, työturvallisuuskorttikoulutuksia ja muita vaadittavia koulutuksia järjestetään vaatimusten mukaisesti.

Ammatillinen osaamista ylläpidetään lisä- ja peruskoulutuksilla.

Maarakennuspalveluissa järjestetään mittalaittevalmistajien ja -ohjelmistotuottajien täsmennyskoulutuksia, kunnallistekniikan, putkien ja elementtien asentamiseen täsmäkoulutusta (materiaalit/ asennus) ja maanrakentamisessa inframallirakentamisen koulutusta (tiivistäminen, alkutäytöt).

Kunnossapito- ja ympäristöpalveluiden henkilöstölle järjestetään mm. kuljettajien ammattipätevyyskorttikoulutuksia, liikuntapaikkahoitajien ja ympäristöaluidenhoitajien koulutuksia, leikki- ja liikuntapaikkojen turvallisuuskoulutuksia ja kasvinsuojeluaineiden käytön koulutuksia.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	248	245	254	236	234	232
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	11	17	11	17	17	17
Kaikki yhteensä	259	262	265	253	251	249
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-8 687	-8 208	-9 007	-8 459	-8 384	-8 309
Henkilösivukulut	-2 520	-2 455	-2 551	-2 535	-2 519	-2 503
Yhteensä	-11 208	-10 663	-11 558	-10 994	-10 903	-10 813
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-257	-333	-221	-332	-332	-332
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-51	-70	-47	-71	-71	-71
Kaikki yhteensä	-11 517	-11 065	-11 825	-11 397	-11 306	-11 215

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot	584	600	600	600	100
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	36	39			

Leasingit

Leasingkaluston käyttömahdollisuudet arvioidaan kannattavuuslaskelmilla.

OULUN KAUPUNKI**Oulun Infra -liikelaitos**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	34 645	32 413	33 338	32 917	33 434	33 916
Liiketoiminnan muut tuotot	164	97	111	117	117	117
Tuet ja avustukset kunnalta	311	403	274	403	403	403
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-5 939	-5 896	-5 553	-6 139	-6 139	-6 139
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	-69	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-14 277	-13 380	-14 371	-13 571	-14 237	-14 810
Materiaalit ja palvelut yht.	-20 284	-19 276	-19 924	-19 710	-20 376	-20 949
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-8 945	-8 540	-9 228	-8 790	-8 716	-8 641
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-2 231	-2 206	-2 236	-2 276	-2 262	-2 249
Muut henkilösivukulut	-340	-319	-362	-331	-328	-325
Henkilöstökulut yht.	-11 517	-11 065	-11 825	-11 397	-11 306	-11 215
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-434	-350	-460	-460	-460	-460
Liiketoiminnan muut kulut	-1 612	-1 512	-1 814	-1 870	-1 812	-1 812
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 273	708	-300	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	1	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	-1	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	0	0	-1	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 272	708	-301	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 272	708	-301	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 273	708	-301	0	0	0

10.5 Business Oulu -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle vetovoimainen toimintaympäristö, joka edistää uutta liiketoimintaa, kasvua, kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Elinkeinopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus yhdessä Business Oulu -liikelaitoksen kanssa.

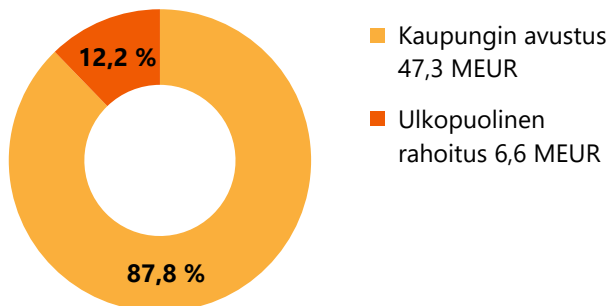
Työllisyyspalvelujen ydintehtävä on edistää ihmisten työllistymistä. Työllisyyspalvelut toteuttaa sekä kunnille laissa määrättyjä että vapaaehtoisia palveluja. 1.3.2021 käynnistynyt työllisyyden kuntakokeilu on merkittävä muutos ja laajennus Business Oulu -liikelaitoksen toiminnassa.

Kaupungin tavoitteena on saada Oulun alueelle lisää työpaikkoja, yksityisiä investointeja, vientiä ja ostovoimaa sekä edistää työllisyyttä. Oulua tehdään tunnetuksi eri kohderyhmille vastaten siten paikkojen väliseen kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osaajista, asukkaista, matkailijoista ja tapahtumista. BusinessOulun tekee työtä sen eteen, että kaikki alueen julkiset organisaatiot ja yksityiset yritykset osallistuvat alueen kehittämiseen em. tavoitteiden saavuttamiseksi.

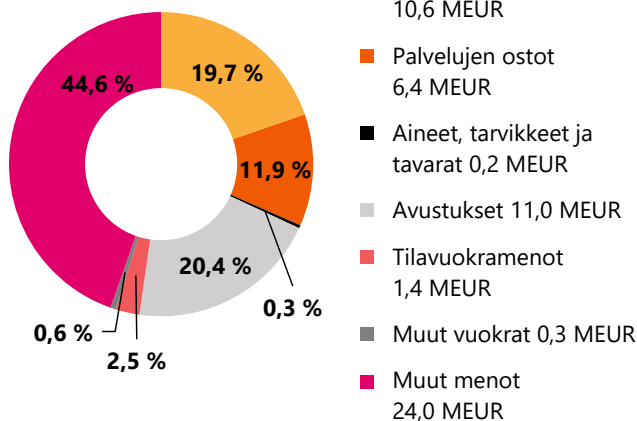
Toiminta perustuu Oulun kaupunkistrategiaan ja Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin ja muiden alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden sekä yritysten kanssa. Palveluja tuotetaan mahdollisimman yritysmuotoisesti asiakkaiden tarpeet huomioiden.

Hallituksen puoliväliriihen päätöksen mukaisesti vuonna 2024 työnhakijoiden ja työnantajien TE-palvelut ovat osa kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Se vaatii resurssien lisäämistä olennaisesti.

Tulot asiakkaittain TA2022, yht. 53,9 MEUR

Menot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 53,8 MEUR

Muut menot sisältävät työmarkkinatuen kuntaosuutta 23 M€.

Työmarkkinatuki on yleisin työttömyysturvan muoto Suomessa. Työmarkkinatuki ei ole Työllisyyspalveluiden toteuttama avustus, vaan kuukausittainen lasku Kelalta, jonka laki veloittaa kunnat maksamaan. Oulun kaupunki maksaa vuosittain työmarkkinatukilaskuja Kelalle, tämä raha on varattu Työllisyyspalveluiden talousarvioon.

Toimintasuunnitelma

Elinkeinopalvelut

Yrityspalvelut

Yrityspalveluissa tuotetaan yritystoiminnasta kiinnostuneille henkilöille sekä olemassa oleville yrityksille ja yritysryhmille suunnattuja palveluja. Toiminnan tavoitteena on lisätä alueen yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa ja liiketoiminnan kasvua, vientiä sekä työpaikkoja. Palveluja ovat mm. liiketoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen, myynnin ja viennin edistäminen, rahoituksen hakeminen ja pääomahuolto, invest in -toiminta ja alueelle sijoittumiseen liittyvät palvelut, innovaatiopalvelut, liiketoiminnan valmennusohjelmat, omistajanvaihdoksiin liittyvät palvelut, kansainvälisten verkostojen rakentaminen sekä yritysten työvoimatarpeeseen liittyvät palvelut.

Myynnin ja viennin edistäminen on vahva osa palvelukokonaisuutta, jossa tavoitteena on uusien kaupallisten kanavien ja markkina-alueiden avaaminen. Erityisen kehittämisen kohteena on digitaalisen liiketoiminnan ja -kaupan edistäminen. Toimintaa tuetaan aiheeseen liittyvillä tilaisuuksilla ja tapahtumilla. Palvelukokonaisuuteen sisältyy myös hautomotoiminta sekä uuteen liiketoimintaan tähtäävä esihautomo ja itsensä työllistymiseen liittyvät polut. Palvelutuotantoa tuetaan sähköisillä palveluilla ja toimintaa tarjotaan kattavasti myös digitaalisissa kanavissa. Palvelutarjonnassa tehdään tiiviistä yhteistyötä kumppaniverkoston kanssa, kuten esimerkiksi yrittäjäjärjestöjen ja Kauppakamarin kanssa.

Yritysten kansainvälistymiseen ja vientiliiketoiminnan kasvuun panostetaan vuoden 2022 aikana merkittävästi. Toiminta jatkuu vahvana Pohjoismaissa, erityisesti Ruotsissa ja Norjassa. Uuden hankeressurssin myötä toiminnan tasoa nostetaan myös globaalisti, erityisesti Euroopassa sekä valituissa maakohteissa, kuten Saksassa, USA:ssa, Japanissa ja Kiinassa. Toiminnassa keskitytään vientiliiketoimintaa edistäviin tapahtumiin, kuten messuihin, vienninedistämismatkoihin ja invest in -toimintaan sekä Oulun kaupungille tärkeiden kansainvälisten verkostojen rakentamiseen valituissa kohdemaissa ja kotimaassa koronatilanteen sallimissa rajoissa.

Yrityspalveluissa hyödynnetään BusinessAsemaa toimintaympäristönä. Tämä näkyy erityisesti palvelujen keskittämisessä yhdelle luukulle sekä palvelujen näkyvyydessä, markkinoinnissa ja helppossa saavutettavuudessa. Vuoden 2022 aikana tavoitteena on tuottaa palveluja yli 2 000 oululaiselle yritykselle.

Asiakkuudet

Palvelujen painopiste on yritysten kasvua ja verkostoitumista tukevissa toimenpiteissä ja toimialakohtaisissa asiantuntijapalveluissa, joissa kohteena ovat oululaiset yritysryhmät ja yksittäiset yritykset eri toimialoilta. Keskeisiä palveluja ovat viennin tukipalvelut eri markkina-alueilla, Ouluun kohdistuvien, pääosin ulkomaisten yritysvierailujen organisointi ja yritystapaamiset sekä business to business -tapahtumien toteuttaminen ja fasilitointi mm. BusinessAsemalla. Yritysten ilmaisemiin työvoimatarpeisiin pyritään vastaamaan yhteistyössä Pesti-tiimin ja muiden työvoimapalvelujen kanssa. Hyvin käynnistynyt **Oulun Automotiveklusteri** jatkaa toimintaansa keskittyen viennin vauhdittamiseen erityisesti oululaisten ICT-yritysten ryhmänä. Käynnistämme ajan-kohtaiseen kiertotalous-vähähiilisyys -kasvuteemaan kytkeytyvän kiertotalousklusterin Oulun alueelle.

OuluHealth-ekosysteemissä käynnistetään uudistetun OIA-strategian mukaisesti neljä kärkiohjelmaa. Tarkoituksena on sitouttaa yrityksiä tiiviimmin kehittämiseen. Esimerkkinä tullaan käynnistämään **Tekoöly terveydenhuollossa** -yritysklusteri. **OYSTER** on keskeinen Kontinkankaan kampuksen kokonaissuunnitelma, jota toteutetaan osana OIA-kärkiohjelmaa ja mm. EU:n elpymisrahoitusta.

Design Oulu -palveluilla tarjotaan tukea eri toimialojen yrityksille tavoitteena kehittää asiakaslähtöisyyttä ja joustavaa palvelua mm. digitaalisissa jakelukanavissa. Hanhikivi 1 -projektin talousvaikutuksia Oulun alueelle vahvistetaan edelleen tukemalla yritysten pääsyä investointien ja palvelujen toteuttajaksi sekä tarjoamalla Oulua yritysten ja asukkaiden sijainnipaikaksi.

Talouselämän kasvun kannalta tärkeiden investointien houkuttelua alueelle tullaan toteuttamaan eri toimialoilta. Ouluun houkutteellaan yrityksiä, joilla on tarve kehittää digitalisointia mm. terveysteknologiassa, autoteollisuudessa, hyötyajoneuvojen autonomisuudessa tai perusteollisuudessa. Kohderyhmänä ovat teollisuudenalojen tuote- ja palveluyritykset. Tavoitteena on houkuttaa Ouluun myös biotuotteiden jalostustoimintaa ja tuotantoa, logistiikan palveluja ja printattavan teknologian tuotantoa. Data centereiden määrä jatkaa edelleen kasvuaan, ja Ouluun pyritään houkuttelemaan konesalitoimijoita tarjoamalla valmiita sijoittumiskatseluita. Yhteiskunnallisesti sekä elinkeinoelämän kannalta on kasvavaa tarvetta uudistuvan energian ratkaisuille ja tuotannolle. Edistämme investointeja mm. akkutuotantoon, vetytalousuuteen ja tuulivoiman ratkaisuihin.

Merkittävä matkailun kasvupotentiaali sijoittuu Hieta- saareen, jonka palvelujen kehittymistä ja investointeja edistetään yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen, yritysten ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueita tullaan kehittämään potentiaalisina investointikohteina mm. **Radiopuiston** ja OYSTER-suunnitelmien pohjalta. Iso- ja kokonaisuuksia ovat asemanseudun kehittäminen yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa, sisältäen mm. monitoimiareenan sijoittumisen radan läheisyyteen, sekä torinrannan alueen hotelli- ja muut investoinnit.

Toimintaympäristöjen kehittämispalvelut

Yritysten toimintaympäristöpalvelujen keskeiset osat alueet ovat fyysisten toimintaympäristöjen kehittäminen yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa, vuosien 2021-27 kansallisten innovaatio-ohjelmien käynnistäminen, kehitys- ja pilotointiympäristöjen tarjoaminen yrityksille muiden toimijoiden kanssa sekä BusinessAseman jatkokehitystyö.

Maankäytön toteuttamishjelman 2022-2026 työpaikkaosio laadittiin aikaisempaa tavoitteellisemmaksi, jotta KH:n 8.4.2021 tekemät päätökset kohti yritysmuonteista Oulua toteutuisivat. Yleistavoitteena on varmistaa riittävä ja monipuolinen kaavoituksen toteutuminen koskien yritysalueita ja -tontteja sekä varautua vastaamaan kysynnän kasvuun parhaimmilla alueilla. Merkittäviin keskittyämiin (Oulun keskusta, Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset) haetaan erilaisia keinoja esim. toimitilarakentamisen lisäämiseksi. Lisäksi osallistutaan tarpeen mukaan yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen isojen vetovoima- ja investointihankkeiden suunnitteluun ja valmisteluun mm. asemanseutuun liittyen.

Virpiniemen alueen kehittämiseksi valtakunnalliseksi liikunnan-, matkailun- ja vapaa-ajan palveluiden keskuksiksi laaditaan suunnitelma yhteistyössä alueen toimijoiden, yritysten ja hallintokuntien kanssa.

Oulun innovaatioallianssin uudella puitesopimuskaudella 2021-27 keskitytään kolmeen strategiseen sisällölliseen kohdealaan: 1. Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa, 2. Digitaaliset hyvinvoinnin ja terveyden ratkaisut sekä 3. Kestävä kiertotalous ja puhtaata ratkaisut. Lisäksi läpileikkaavina aihealueina ovat startup-yrityttäjäyys, osaaminen ja jatkuva oppiminen sekä Smart City Oulu. Nämä valinnat ovat myös TEM:n kanssa solmitun valtio-Oulun kaupunki -ekosysteemisopimuksen sisältönä. TEM kohdentaa sopimuksen toteuttamiseen vuosittain noin 1 miljoonan euron rahoituksen. Tärkeimmille investointikohteille (Radiopuisto, Kontinkankaan kehitykseen liittyvä OYSTER jne.) haetaan ra-

hoitusta Suomen kestävän kehityksen investointiohjelmasta.

Kaupunki kehitys- ja pilotointiympäristönä -kokonaisuutta toteutetaan koko konsernin yksiköiden kattavassa Smart City Oulu -ohjelmassa yhdessä tutkimussektorin kanssa. Tavoitteena on ohjelman tarjonnan ja yritys yhteistyön kasvattaminen sekä kansainvälisiin kaupunkiverkostoihin ja hankkeisiin osallistuminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tärkein sisältö on tarjota yritys- ja tutkimuslähtöisiä ympäristöjä uusien digitaalisten ratkaisujen soveltamiseen oppimisen, hyvinvoinnin, rakentamisen ja teollisuuden alueille.

Kehitysympäristöjen hyödyntämiseksi yrityksille on tarjolla innovaatiopalveluja, joihin sisältyvät alustoihin liittyvät tuotteistetut palvelut ja yritysryhmien kokoaminen, käyttäjäyhteisön (**Patiolla.fi**) laaja hyödyntäminen kehitystyössä sekä kaikkien alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioympäristöjen helppo saatavuus.

BusinessAsema valmistautuu vastaanottamaan vuonna 2022 työllisyyden kuntakokeilun mukanaan tuomat isot asiakasmäärät mm. tuotteistamalla omat sekä kumppanuusverkoston tuottamat palvelut asiakkaille helpoiksi löytää ja käyttää. Aseman ohjaus- ja infopalvelupistettä kehitetään yhden luukun periaatteen sekä kuntakokeilun tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi nykyisiä palveluja tuotteistetaan ja markkinoidaan asiakkaille jaottelulla matkailuinfo, yrittäjäyys ja startup, koululaisten ja opiskelijoiden työmahdollisuudet, Digipaja, FabLab, tapahtumat sekä BusinessAsema kokeilu ympäristönä.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelujen ydintehtävä on edistää ihmisten työllistymistä. Työllisyyspalvelut-organisaatio toteuttaa sekä kunnille laissa määrättyjä että vapaaehtoisia, muita palveluja. Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kokonaan kunnille vuoden 2024 aikana.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Oulussa tammikuusta maaliskuuhun 2021 noin kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Huhtikuussa työttömien määrä lähti laskuun, ja työttömyysaste oli kesäkuussa 14,2 %, kun se vuosi sitten kesäkuussa oli 17,7 %. Jyrkin työttömyyden kasvu on taittunut, mutta koronaepidemian vaikutukset näkyvät yhä. Pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen kasvussa.

Työllisyyspalvelujen vuoden 2022 tavoitteena on, että työllisyyspalveluiden rakenteellinen uudistus eli kuntako-

keilu on täydessä vauhdissa. Työllisyyspalvelujen peruspalvelut (Tuet ja maksatus, Alkuvaiheen palvelut, Työhön poluttavat palvelut sekä Osaaminen ja rekrytointi) ovat osa kuntakokeilua. Lisäksi työllisyyspalvelujen omat kehittämishankkeet tukevat kuntakokeilun tavoitteita. Yritysten ja työvoiman kohtaantoa edistetään BusinessAseman uusien toimintamallien myötä, ja työttömyyttä alennetaan kustannustehokkain ja vaikuttavin toimin.

Kuntakokeilun lisäksi ja kuntakokeilun aikana toukuussa 2022 astuu todennäköisesti voimaan ns. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli (Hallituksen esitys on tällä hetkellä vasta lausuntokierroksella). Kyseiset mahdollisesti voimaantulevat lakimuutokset tuovat muutoksia myös kuntakokeilun asiakaspalveluprosesseihin. Lakisääteisten asiakkaiden kanssa käytävien alkuhaastattelujen sekä työnhakukeskustelujen määrää tullaan lisäämään runsaasti. Valtio osoittaa Oulun kaupungille tähän lisäresurssia noin 30 henkilötyövuotta. Haastattelut ja keskustelut käydään pääsääntöisesti asiakastapaamisissa, jolloin myös tilaresurssin tarve kasvaa. Tilakustannukset tulevat kasvamaan.

Ensi vuoden alusta tuleva Pohjoismainen työllisyydenhoidon malli satsaa alkupään palveluun. Työllisyyspalvelut-organisaatioon tulee merkittävästi lisää työvoimaresursseja (avoinna tällä hetkellä lähemmäs 50 työpaikkaa). Mallilla pyritään estämään uusien asiakkaiden työttömyyden pitkittyminen. Sen vuoksi on erityisen tärkeää, että työllisyyspalvelut-organisaatioon palkattavat uudet työntekijät saavat riittävän perehtymisen tehtäväänsä, jotta mallin tavoitteeseen päästään.

Kuntakokeilu

Oulun seudun kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021 kokeilulain tultua tällöin voimaan. BusinessOulun työllisyyspalvelujen asiakkuuteen siirtyi noin 12 500 kuntakokeilun kohderyhmään kuuluvaa asiakasta, joille kaupunki tarjoaa kokeilulain edellyttämät julkiset työvoimapalvelut. Oulun kaupunki toteuttaa työllisyyden kuntakokeilua yhdessä seitsemän muun kunnan kanssa (Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Tyrnävä, Muhos). Useamman kunnan yhteisessä kokeilussa on sovittu kuntien keskinäisestä työnjaosta, kustannusten jaosta ja asiakasvastuista. Oulun kaupunki johtaa Oulun seudun kuntakokeilua.

Työllisyyskokeilulle asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi työnhakijoiden palvelussa toteutetaan tehostetua palvelumallia. Työnhaun vahvaan alkuun ja työttömien yksilölliseen kohtaamiseen panostetaan, ja heille tehdään laaja-alainen palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Osuvan palvelutarpeen arvioinnin sekä tarvittaessa monialaisen työkykykonsultaation avulla palvelut voidaan osuvasti ja vaikuttavasti kohdentaa tarpeen

mukaan. Osaamis- ja kouluttautumistarpeiden kartoittaminen parantaa Oulun seudulla osaavan työvoiman saatavuutta. Kuntakokeilussa kehitetään Oulun kaupungin sisäisten palveluntuottajien sekä Oulun ekosysteemin toimijoiden kanssa tehtävää verkostoyhteistyötä asiakasta vaikuttavasti palvelevaksi kokonaisuudeksi. Työllisyyskokeilussa toteutettavan tehostetun palvelumallin mukaisten palveluprosessien suunnittelussa painotetaan yhteiskehittämistä, innovatiivisuutta ja tiedolla johtamista. Suunnittelussa huomioidaan kokeilun kohderyhmän heterogeisuus ja hyödynnetään niin yksilöllisiä kohtaamisia kuin uusia sähköisiä palvelujakin.

Kehitetään uusia toimia työllisyyden kuntakokeilussa, jotta säästötavoite toteutuu.

Kuntakokeilun tavoitteet on sovittu Oulun seudun kuntakokeilun johtoryhmässä. Kuntakokeilun yltä tavoitteena on pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen. Tavoitetta mitataan seuraamalla pitkäaikaistyöttömien määrän kehitystä. Toisena pidemmän aikavälin mittarina käytetään pitkäaikaistyöttömien prosenttiosuutta työttömistä työnhakijoista. Pitkäaikaistyöttömyyden vähenemiseen pyritään kolmella alatavoitteella: pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisy, katkeaminen ja päättymisen. Alla olevissa yksikkökohtaisissa kuvauksissa on esitelty kunkin yksikön omaan toimintaan liittyviä Toiminnallisia tavoitteita, jotka tukevat koko kokeilun tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttamisella tähdätään pitkällä aikavälillä myös työmarkkinatuen kuntaosuuden pienenemiseen. Oulun seudun kuntakokeilun tavoitteiden toteutumisen seurannasta vastaavat Oulun seudun kuntakokeilun johtoryhmä sekä BusinessOulun johtokunta.

Tuet ja maksatus

Tuet ja maksatukset -tiimi vastaa avustuspäätöksistä koskien palkkatukea, starttirahaa, kulukorvauksia, matka- ja yöpymiskustannuksia sekä kuntalisiä. Yksikössä toteutetaan työllistymistä tukevien avustusten maksatukset, tilitysten tekeminen sekä valtionkorvausten ja hankerahoitusten hakeminen ja hallinta. Yksikössä toimii myös tukipalvelutiimi, joka vastaa ulkoisen ja sisäisen postin kulusta ja arkistoinnista sekä osallistuu palveluneuvontaan BusinessAsemalla. Yksikön palvelupäällikkö toimii työllisyyspalvelujen ja Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilun oikeudellisena tukena. Yksikkö vastaa työllisyyspalvelujen tietojärjestelmien kehittämisen koordinoinnista. Tämän lisäksi yksikössä tehdään sopimusten hallintaan ja hankintoihin liittyviä tehtäviä. Edellä mainituista tehtävistä vastaa viisi tiimiä. Yksikön tehtävät koskevat lakisääteisiä (JTYPL 916/2012) laissa mainittuja viranomaistehtäviä (mm. palkkatuki, starttiraha, omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella, kulukorvaukset) sekä kaupungin omia työllisyyspalveluja ja

tuotteita, kuten työllisyyden kuntalisät. Yksikön asiakkaat ovat sekä henkilö-, että yritys-, yhdistys- ja muita organisaatioasiakkaita. Tästä syystä yksikön henkilöstön työote on hyvin poikkihallinnollinen.

Vuoden 2022 aikana kiinnitetään erityisesti huomiota edelleen laissa määritellyn palkkatuen ja kaupungin oman työllisyystuotteen, kuntalisän, ”tuoteintegraatioon”. Vuonna 2021 on aloitettu palvelumuotoiluprosessi kuntalisäprosessin kehittämiseksi. Palkkatukea koskeva lainsäädännön muutos on parhaillaan valmisteluvaiheessa. Starttirahan vaikuttavuuden lisäämiseksi vuoden 2022 aikana laaditaan palvelumalli starttiraha-asiakkuuksille, jotta aloittavat yrittäjät pääsevät paremmin ja tehokkaammin sekä työllisyyspalvelujen että yrityspalvelujen piiriin. Tässä mallissa huomioidaan erityisesti kasvuhaluiset alkavat yrittäjät. Yksikössä valmistaudutaan työllisyshoidon asiakastietojärjestelmän uudistushankkeeseen. Asetetun tavoitteen mukaisesti nykyisin käytössä olevan Työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmä korvataan uudella palvelualueella vuosien 2022-2023 aikana. Työllisyshoidon ICT-järjestelmien osalta puhutaan varsin mittavasta uudistus- ja järjestelmäintegraatiosta. Yksikkö kehittää jatkuvasti ennakoitiprosessejaan, jotta talousarvion ennakoitavuuden tarkkuus paranisi edelleen. Samoin eri maksatusprosessien voimakasta digitalisointia jatketaan edelleen. Yksikössä on nostettu myös valmiutta työttömyysturvatehtävien laajemmaksi siirtämiseksi TE-toimistoilta kokeilukunnille.

Alkuvaiheen palvelut

Alkuvaiheen palvelut-tiimi toimii kolme asiakaspalvelutiimiä: Neuvontatiimi, palvelutarpeen arviointi -tiimi sekä kotouttamistiimi. **Neuvontatiimi** vastaa kuntakokeiluun liittyvien lakisääteisten neuvontapalvelujen (JTYPL 916/2012, Luku 4 §) tarjoamisesta sekä BusinessOulun eri palvelukanavien (palveluneuvonta, puhelin, chat) ylläpidosta ja niissä tapahtuvasta asiakaspalvelusta. Palvelujen kohderyhmä on laaja. Se koostuu mm. työnhakijoista, työnantajista, alueen yrityksistä, oppilaitoksista, BusinessAseman tilojen varaajista, tapahtumien järjestäjistä sekä muista sidosryhmistä ja yhteistyökumppaneista. Neuvontatiimi tekee asiakastyössään ns. kevyttä palvelutarpeenarviointia, jonka perusteella asiakas ohjataan oikealle asiantuntijalle, ellei asiakkaan tilanne ratkea neuvontatiimin antaman tuen ja tiedon turvin.

Palvelutarpeen arviointi -tiimi tekee puolestaan syvennettyä palvelutarpeen arviointia työnhakija-asiakkailla ja kartoittaa asiakkaan tilannetta syvällisemmin, mikäli työttömyys on pitkittynyt tai asiakkaalla on esimerkiksi työkykyyn liittyviä haasteita. Asiakkaan tilanteen kartoittamisessa hyödynnetään työvoima- ja sosi-

aalipalvelujen osaamista moniammatillisesti ja ohjataan asiakas tarvittaessa Työhön poluttavat palvelut -yksikön toteuttamaan monialaiseen konsultaatioon.

Kotouttamistiimi palvelee koko Oulun seudun kuntakokeilun alueella kotoutumisajalla kuntakokeilun asiakkaana olevia maahanmuuttaja-asiakkaita. Tiimin tarjoamat kotoutumispalvelut ovat kotoutumislain mukaisia lakisääteisiä (L 1386/2010) palveluja, jotka koostuvat mm. kotoutumissuunnitelmien laatimisesta, alkukartoituksesta sekä asiakkaiden kielitestiin ja kotoutumiskoulutuksiin ohjaamisesta. Kotoutumistiimin rinnalle kuntakokeilussa on perustettu ns. maahanmuuttajien ja vieraskielisten asiakkaiden palveluverkosto, joka koostuu kaikkien palvelutiimien työntekijöistä. Verkoston on tarkoitus palvella niitä maahanmuuttajia ja vieraskielisiä kuntakokeilun asiakkaita, jotka eivät kuulu kotoutumisajan palvelujen ja toimenpiteiden piiriin. Verkoston toimintaa koordinoidaan Alkuvaiheen palvelut -yksikön toimesta.

Alkuvaiheen palvelujen tiimien tavoitteena on toteuttaa ja tarjota kuntakokeilun tavoitteiden mukaisesti työnhakija-asiakkailla työnhauun vahvaan alkuun panostava, riittävän laaja-alainen ja osuva palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Kotouttamisen osalta palvelujen toteuttamista jatketaan yhteistyössä TE-toimiston, ELY-keskuksen sekä kotouttamispalvelujen palveluntuottajien kanssa. Palveluja toteutetaan ja kehitetään monikanavaisesti ja eri kohderyhmien erilaiset tarpeet huomioiden (esim. vieraskieliset asiakkaat). Työnantaja- ja yritysasiakkailla kohdentuvien palvelujen tavoitteena on tarjota ns. yhden luokun periaatteella matalan kynnyksen neuvontaa yrityksen perustamiseen, elinkeinotoiminnan kehittämiseen sekä rekrytointiin liittyen yhteistyössä BusinessOulun muiden yksiköiden ja tiimien kanssa. Neuvontatyön lisäksi toiminta linkittyy vahvasti mm. Rekry- ja Pesti-tiimien kanssa tehtävään tapahtumayhteistyöhön sekä BusinessAseman toimintojen kehittämiseen. Neuvontatiimin toimintojen kehittämisen tukena toimii 5/2022 saakka 6Aika Osaamo -hanke, jonka tavoitteena on matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittäminen aikuisväestölle kohdentuen. 11/2019-12/2021 toimivan TyöAsema (ESR) -hankkeen päättyessä on BusinessAseman digitaalisten palvelujen ja toimintojen kehittämiseksi sekä erilaisten asiakasrajapintaan tarkoitettujen palvelujen toteuttamiseksi haettu EtäAsema (ESR) -hanketta. Hankkeen toteutusaika on 1/2022-6/2023, mikäli hanke saa sille haetun rahoituksen. Maahanmuuttajille ja vieraskielisille asiakkailla tarjottavia palveluja kehitetään verkostomaisesti yhteistyössä kotouttamistiimin, palveluverkoston sekä muiden sidosryhmien, kuten maahanmuuttajien osaamiskeskuksen, kanssa yhteistyössä.

Osaaminen ja rekrytointi

Osaaminen ja rekrytointi -tiimi toteuttaa työllistymistä ja osaamisen kehittämistä tukevia palveluja kuntakokeilun asiakkaille, jotka ovat etenemässä kohti avoimia työmarkkinoita joko suoraan tai esimerkiksi palkkatuen kautta tai jotka tarvitsevat työllistymisen tueksi kouluttautumisen ja osaamisen kehittämisen palveluja. Lisäksi yksikkö toteuttaa nuorten työllistymistä tukevia palveluja osana Byströmin Ohjaamo. Asiakastyötä tehdään **Koulutus-, Rekry- ja Byströmin Ohjaamo** -tiimeissä. Tiimien keskeisiä palveluja ovat työnvälitys, ammatinvalinta, uraohjaus ja koulutusneuvonta (psykologien palvelut, kaikille Oulun seudun kuntakokeilun kunnille), osaamisen kehittämisen palvelut, asiakkaan motivointi, ratkaisukeskeinen ohjaus ja tukeminen asiakkaan omien vahvuuksien ja mahdollisuuksien löytämiseen ja osaamisen tunnistamiseen sekä työhön tai opintoihin hakeutumisen tukeminen yksikön omavalmentajien ja ohjaajien toimesta. Lisäksi osana Byströmin Ohjaamo toteutetaan kuntouttavan työtoiminnan palveluja alle 25-vuotiaille ja Arpeetti-työllistämistä nuorille sekä koordinoidaan nuorten kesätyöllistämisen palveluja kesätyöseteleiden ja opiskelijoiden kesätyöharjoittelun osalta. Koulutus-tiimissä vastataan asiakkaille suunnattujen palvelujen lisäksi oppilaitosten kanssa tehtävästä yhteistyöstä sekä koulutusten ja valmennusten suunnittelusta, hankintayhteistyöstä ja koordinoinnista koko Oulun seudun kuntakokeilun osalta yhteistyössä ELY-keskuksen ja TE-toimiston kanssa. Rekry-tiimissä vastataan asiakkaille suunnattujen palvelujen lisäksi työnantajapalveluista ja yritysten rekrytointitarpeisiin vastaamisesta tiiviissä yhteistyössä BusinessOulun Pesti-tiimin kanssa sekä yrittäjyydestä kiinnostuneiden kuntakokeilun asiakkaiden neuvonnasta.

Vuonna 2022 Osaaminen ja rekrytointi -tiimin keskeisimmät kehittämistoimet liittyvät työnantajapalvelujen ja kuntakokeilun asiakkaiden osaamisen entistä parempaan tunnistamiseen sekä osaamisen kehittämiseen tähtäävien palvelujen parantamiseen. Lisäksi keskeisenä kehittämiskohteena on kuntakokeilun palvelujen toteuttaminen osana Byströmin Ohjaamo niin, että valtakunnalliset ohjaamokriteerit, matalan kynnyksen tavoitettavuus ja monialaisuus nuorten palveluissa toteutuvat edelleen. Tavoitteena on rakentaa yhteistyössä Pesti-tiimin kanssa toimivat työnantajapalvelut ja edistää työvoiman ja työnantajien kohtaamista, tehostaa kuntakokeilun asiakkaiden nopeaa työllistymistä ja työnantajien mahdollisuuksia löytää sopivaa työvoimaa sekä ottaa käyttöön Hakosalo-järjestelmä kuntakokeilun asiakkaiden osaamisen näkyväksi tekemiseksi ja työnantajien osaamistarpeisiin vastaamiseksi. Tavoitteena on luoda sujuva ja tarpeisiin vastaava koulutushankintayhteistyö ELY-keskuksen, TE-toimiston ja Oulun seudun kuntakokeilun kuntien ja yritysten kanssa

sekä laajentaa opinnollistaminen osaamisen kehittämisen ja näkyväksi tekemisen palveluna kuntouttavan työtoiminnan lisäksi osaksi muita työllistymistä edistäviä palveluja myös yritys kentässä.

Työhön poluttavat palvelut

Työhön poluttavat palvelut -tiimi toimii kaksi asiakaspalvelutiimiä: **Työkyky- ja Työstartti-tiimi**. Työkyky-tiimissä toimii Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP), joka tarjoaa työnhakija-asiakkaille suunnitelman mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja yhden luukun periaatteella. Mikäli asiakkaan jatkosuunnitelma on epäselvä, voidaan konsultoida TYP:n Työkykytiimiä. Tiimin toimijat kartoittavat asiakkaan kokonaistilannetta yhdessä asiakkaan ja asiakkaan omatyöntekijän kanssa. Konsultaation pohjalta asiakkaan jatkopolkua lähdetään rakentamaan palvelutarpeen mukaisiin palveluihin, kuten työkyvyn arviointiin tai työelämään siirtymistä tukeviin toimenpiteisiin.

Pitkäaikaistyöttömyyden katkaisu ja ennaltaehkäisy on yksi työllisyyspalveluiden päätavoitteista. Kuntakokeilun asiakaspalvelutiimeissä tehdään vaikuttavaa asiakastyötä, jolla ehkäistään työttömyyden pitkittyminen. Yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden vähentämiseksi on oma toimenpideohjelma.

Työstartti-tiimissä tehdään palvelutarpeenarvioita ja palveluohjausta, tunnistetaan asiakkaan työkyvyn ja työllistymisen tuen tarve sekä toteutetaan työllistymistä edistäviä palveluja. Tiimissä hallinnoidaan myös Oulun kaupungin palkkatukityöllistämistä, veloitetyöllistämistä ja oppisopimuskouluttamista talousarviossa varattujen työllisyysmäärärahojen puitteissa. Työstartti-tiimi vastaa Työpörssi-toiminnasta ja avoimien kaupungin työkokeilupaiikkojen ilmoittamisesta. Tiimissä seurataan myös kaupunkityöllistämisen, oppisopimusten ja työkokeilujen toteutumista.

Työhön poluttavat palvelut -tiimin palveluihin sisältyy lisäksi toimintaa Pateniemen yhteisötilo Honkapirtillä. Tavoitteena on aktivoida työnhakija-asiakkaita sekä edistää eri-ikäisten kuntalaisten yhteisöllisiä toimintamahdollisuuksia. Toiminnan yhteistyökumppaneina ovat Pohjois-Pohjanmaan Martat ja Oulun kaupungin liikuntatoimi. Honkapirtillä toimii myös liikuntavälinelainaamo, joka on osa BusinessOulun työllisyyspalvelujen toimintaa.

Työllisyyspalvelujen ja hyvinvointipalvelujen yhteishankkeessa (1.11.2020-31.12.2022) **Palveluintegraatiomalli osatyökykyisille (PALO)** tuetaan osatyökykyisten työttömien työllistymistä, ehkäistään työttömyyden pitkittymistä ja työkyvyttömyyttä ja lisätään heikossa

työmarkkina-asemassa olevien työelämäosallisuutta. Hankkeen tarkoituksena on luoda monialainen ja integroitu palvelumalli ja palvelupolut, minkä myötä osatyökykyisten työttömien työkyvyn tuen tarve tunnistetaan oikea-aikaisesti ja palvelut sekä palvelupolut toimivat asiakaslähtöisesti. Työkyvyn tuen palvelut rakennetaan yhteiseksi palvelukokonaisuudeksi, jossa otetaan käyttöön uusia menetelmiä työkyvyn tuen tarpeen tunnistamiseen ja asiakkaalle nimetään ohjauksesta vastaava omatyöntekijä. Hankkeessa tuetaan ja vahvistetaan osatyökykyisen aktiivista osallistumista sekä omasta hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimista. Työkyvyn tuen menetelmiin liittyen pilotoidaan ja otetaan käyttöön laatuksiteereihin perustuva tuetun työllistymisen työhönvalmennus ja varmistetaan ammattilaisten osaamisen kehittäminen.

Verkostot ja kehittäminen -tiimi

Verkostot ja kehittäminen tiimi koostuu eri osa-alueisiin keskittyvistä työntekijöistä. Näitä osa-alueita ovat mm. kolmannen sektorin, oppilaitosten ja yritysten kanssa tehtävä yhteistyö ja kehittäminen, kuntouttava työtoiminta, opinnollistaminen, työ- ja toimintakyvyn näkökulma asiakastyössä, digitaalisuuteen liittyvät kehityskohteet ja Työllä hyvinvointia -kehittämissalkun koordinointi ja hallinta. Tiimin työ on poikkileikkaavaa ja tavoitteena on kaikkien yksiköiden tasapuolinen tukeminen. Keskeistä on kunkin tehtäväalueen tiedon ja osaamisen jakaminen sekä yhteinen kehittämistyö. Tiimin työskentely linkittyy vahvasti eri yksiköiden tavoitteisiin.

Pesti-toiminta

Pesti-toiminnalla edistetään yritysten työvoiman saantia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Kohtaantoa ratkotaan yrityslähtöisesti hakemalla työvoimaa yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa kuntakokeilun asiakkaista ja muista työnhakijoista sekä opiskelijoista. **Oulu Talent Hub** -toiminnassa verkotetaan Oulussa asuvat kansainväliset tutkinto-opiskelijat alueen yritysten kanssa sekä edistetään Oulun palvelumallia tänne ulkomailta saapuvien osaajien integroitumiseksi alueelle. Osaajatarpeista viestitään ja vaikutetaan koulutusta tuottaville tahoille. **Työn Taitajat Oulu** viestii yläkoulu- ja lukioikäisille nykypäivän ja tulevaisuuden työtaidoista, erilaisista työurista sekä ammateista yhdessä sivistys- ja kult-

tuuripalvelujen ja yritysten kanssa. Osaajapula-aloille kohdennetaan yhteistyökumppanien kanssa erityisiä toimia ja kampanjoita niin yrityksille kuin potentiaalisille työntekijöillekin. BusinessAseman tapahtumilla tuetaan yhteistyössä rittäjyyttä, työllisyyttä ja osaamisen kehittämistä.

Viestintä ja markkinointi

BusinessOulun viestintä- ja markkinointitoimenpiteet sisältävät BusinessOulun omien palvelujen ja toimien esille tuomisen etenkin paikallisesti sekä Oulun esille tuomisen eri kohderyhmille kotimaassa ja kansainvälisesti.

Viestinnällä lisätään tietoisuutta BusinessOulusta matkan kynnyksen palveluorganisaationa yrityksille ja työnhakijoille. Viestikärkenä on BusinessAsema yhden luokun palvelupisteenä sekä tapahtuma- ja kokeilualustana. Lisäksi tehdään suunnitelmallista viestintää toimintasuunnitelmasta nousevista kokonaisuuksista. Yksikkö vastaa myös koko Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilun viestinnästä ja markkinoinnista. Viestinnän kanavana käytetään BusinessOulun ja Oulun kaupungin omia sekä kulloisenkin kohderyhmän kannalta olennaisimpia maksullisia kanavia.

Oulun tunnettuutta kasvatetaan ja alueiden väliseen kilpailuun vastataan tuomalla esille Oulun vahvuuksia etenkin investoreille, yrityksille ja osaajille. Käytettävät viestikärjet määritellään Oulun brändiudistuksen yhteydessä vuoden 2021 aikana. Oululaisten yritysten menestyksen ja kasvun turvaamiseksi markkinointitoimenpiteiden keskeinen kohderyhmä on eri alojen osaajat sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Panostamalla osaajien houkutteluun lisätään samalla alueen vetovoimaa myös uusille yrityksille ja investoinneille. Myös päätäväviestinnän kautta luodaan pohjaa investoinneille ja yritysten toimintaedellytyksille. Oulun elinkeinoelämää tuodaan lisäksi esille etenkin kansainvälisesti yhdessä verkostojemme kanssa.

Kaikkiaan yhteistyö sidosryhmien kanssa on erittäin tiivistä, esimerkiksi **Oulun seudun markkinointi** -projekti yhdistää yksityisen sektorin ja julkisen sektorin toimijoiden resursseja Oulun tunnettuuden lisäämiseksi.

Strategia ja ennakointi

Yksikkö vastaa elinkeinopalvelujen strategista ja operatiivista johtamista tukevan raportointitiedon sekä tilasto- ja tutkimustiedon tuottamisesta ja kehittämisestä. Toiminnassa pyritään avoimeen tiedon jakamiseen ja digitaalisten alustojen ja työkalujen hyödyntämiseen.

Keskeisiä tehtäviä ovat

1. Alueen elinkeinoelämän seuranta ja toimintaympäristöanalyysien tuottaminen
2. Kaupunkistrategian toteutuman raportointi BusinessOulun osalta
3. BusinessOulun toimenpideohjelman seuranta- ja mittarit ja niiden toteutumien
4. Digikehityssuunnitelman toteuttaminen tiedolla johtamisen osa-alueella
5. Asiakastytyväisyys- ja kumppanuuskyselyjen toteuttaminen
6. Oulun innovaatioallianssin kolmannen kauden 2021–27 tavoitteiden toteutumisen seuranta

Lisäksi jatketaan Oulun seudun päätoimialojen kehitystä kuvaava elinkeinokatsauksen tuottamista kaksi kertaa vuodessa, samoin kuin BusinessOulun kasvutoimialojen suhdannekehityksen seurantaakin.

Toimintaympäristöanalyysi

Koronapandemia on helpottanut rokotusten ansiosta, ja sen seurauksena Suomen talous on alkanut kasvaa reippaasti. Kun koronarajoituksia puretaan ja epävarmuus vähenee, kotitaloudet pääsevät kuluttamaan vapaammin. Koska talouskasvu on vahvaa myös maailmanlaajuisesti, Suomen ulkomaankauppa piristyy. Pandemia ei silti ole lopullisesti ohi. On yhä uhka, että tautitilanne pahenee, mikä varjostaa edelleen sekä Suomen että maailmantalouden kasvunäkymiä. Suomen pankin ennusten mukaan Suomen talous kasvaa 2,9 % tänä vuonna ja 3,0 % vuonna 2022.

Työllisyyden toipumista ovat alkuvuonna hidastaneet pandemiatilanne ja siihen liittyvät rajoitustoimet ja terveyshuolet etenkin työvoimavaltaisilla palveluilla. Kuluineen vuoden aikana sekä työttömyyden pieneneminen että lomautusten nopea väheneminen ovat hidastuneet. Oulussa oli enimmillään kokoaikaisesti lomautettuja toukokuussa 2020 noin 6 130, ja huhtikuussa 2021 edelleen lähes 1 850 henkeä. Vuoden 2021 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana työttömyysaste laski tammikuun 14,0 %:sta alimmilleen toukokuun 13,0 %:iin.

Tuotanto ja myynti ovat lisääntyneet kaikilla päätoimialoilla, mutta odotukset tuleville kuukausille ovat edelleen varovaiset. Henkilöstöodotukset syksyille ovat myönteiset sekä palveluissa että teollisuudessa. Pula osaavasta työvoimasta on noussut suurimmaksi kasvun esteeksi, kuten hoivatyössä, palveluilla sekä korkean teknologian aloilla. Esimerkiksi radioteknologian toimialalla pula osaavasta työvoimasta voi aiheuttaa toimipaikkojen siirron Etelä-Suomeen tai ulkomaille.

Etenkin palveluilla on raportoitu työvoiman saatavuusongelmista. Teollisuudessa ja rakentamisessa riesana ovat myös globaali komponenttipula sekä raaka-aineiden hintojen nousu. Varsinkin puutavaran hinta on nyt korkealla.

Uusia yrityksiä perustetaan edelleen vilkkaasti aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla perustettiin Ouluun 768 uutta yritystä, mikä on 140 yritystä enemmän kuin vuosi sitten vastavana ajanjaksona. Konkurssien määrä on pysynyt edelleen matalana.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Business Oulu -liikelaitoksen palvelut koostuvat elinkeinopalveluista, työllisyyspalveluista ja viestintä ja markkinointiin liittyvistä palveluista.

Kehittäminen

Yritysyntävällinen Oulu -toimintamalli on olennainen osa kaikkea kehittämistoimintaa. Business Oulu -liikelaitoksessa organisaation ja sen toiminnan kehittäminen tehdään pääosin osana normaalia työtä.

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille siten, että palvelut siirtyvät kokonaan kunnille vuoden 2024 aikana. Työnhakijoiden ja työnantajien TE-palvelujen siirtyminen kuntien vastuulle ja työllisyyden kuntakokeilun jatkuminen vuoden 2023 loppuun asti vaativat pitkäjänteistä ja systemaattista organisaation, prosessien ja toimintatapojen kehittämistyötä.

Elinkeinopalvelujen ja yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen yhteistyötä tiivistetään mm. hyödyntämällä yhteistä asiakkuudenhallintaohjelmaa sekä säännöllisillä palaverilla, joissa pyritään löytämään uusia toimintatapoja asiakkaiden palvelemiseksi. BusinessAseman palvelutarjontaa kehitetään ja uudistetaan yhteistyössä BusinessAseman muiden toimijoiden kanssa.

Palvelujen tarjontaa digitaalisessa muodossa kehitetään edelleen.

Korona-aikana opittua etätöitä jatketaan jossain muodossa. Toteutustavasta päätetään kaupungin linjausten mukaisesti.

Kehittämishankkeet

Business Oulu -liikelaitoksen hankkeet kohdistuvat asiakkaille tarjottavien palvelujen tuottamiseen. Ne toteutavat Business Oulu -liikelaitoksen tavoitteita. Hankkeiden avulla elvytetään taloutta erityisesti koronan jälkeisenä aikana. Hanketoiminnalla voidaan kehittää myös organisaation omaa toimintaa soveltuvilta osin.

BusinessOulussa on käynnissä useita hankkeita. Tässä vaiheessa merkittävänä voidaan nostaa esille seuraavat: Yrityspalveluissa merkittävimpiä kehittämishankkeita ovat yritysten digikyvykkyyden kehittämiseen liittyvät hankkeet, joita on useita. Yritysten vientitoiminnan tukemiseen liittyen on useita hankkeita, joista keskeinen on 2021 syksyllä käynnistyvä Go Global – Invest and Export Oulu. Innovaatioekosysteemien kehittämisessä tärkeimpiä ovat Oulun innovaatioallianssin toiminnan käynnistäminen 2021-2027 -hanke ja 6Aika-strategian toteuttamiseen liittyvä koordinaatiohanke. Ulkoimaisten osaajien houkuttelu työvoimaksi on merkittävä teema, ja tähän liittyen on Oulun seudulla käynnissä Oulu Talent Hub -hanke. Työllisyyspalveluissa keskeisimpiä hanketyökaluja ovat työllisyyskokeilun tukihanke ja 6Aika Osaamo -hanke, joilla luodaan uutta työllisyyden palvelukokonaisuutta. Merkittävä osuus on myös yhteistyöverkoston toteuttamalla hankkeilla, joiden toteuttamista tuetaan kuntarahalla. Oulun alueella tullaan panostamaan matkailun edellytysten kehittämiseen yhteistyössä kulttuuripääkaupunki 2026 kanssa. Eri toimialojen yritysverkostot tulevat painottumaan kehittämisessä, esimerkkinä kiertotalouden liiketoiminnan vahvistaminen. Hankkeita toteutetaan yritysystävällinen Oulu -toimintamallin mukaisesti läheisessä yhteistyössä YYP:in ja muiden toimijoiden kanssa.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2020	TA 2021+ MUUTOKSET	ENNUSTE 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, B0 yht.	5 165	4 847	5 089	6 630	4 983	4 930
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	3 262	4 169	4 235	6 002	4 356	3 874
Työmarkkinatukimenot	24 017	25 500	25 500	23 000	22 000	20 000
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämismenot	3 215	5 005	2 358	5 005	3 505	2 305
Työllisyyspalvelut avustusmenot (Yritykset, yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	3 326	2 515	4 100	4 596	2 946	4 596

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Business Oulu -liikelaitoksen henkilöstösuunnitelmasa palkallisen työpanoksen nousu vuonna 2021 vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna selittyy Työllisyyden kuntakokeiluun palkatusta Oulun kaupungin lisäresurs-

sista, joka perustuu laskelmaan asiakasmäärä/työntekijä. Henkilöstökuluissa on otettu huomioon vuodelle 2022 asetettu noin 45 000 euron säästötavoite.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	150	160	161	165	146	131
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	6	12	12	12	12	12
Kaikki yhteensä	156	171	172	177	158	142
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-6 629	-7 735	-7 380	-8 179	-7 503	-6 809
Henkilösivukulut	-1 422	-1 671	-1 623	-1 811	-1 659	-1 515
Yhteensä	-8 051	-9 406	-9 003	-9 989	-9 162	-8 323
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-143	-182	-188	-181	-181	-181
Arpeetti	-313	-313	-313	-312	-312	-312
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-30	-38	-40	-39	-39	-39
Arpeetti	-66	-66	-66	-67	-67	-67
Kaikki yhteensä	-8 603	-10 004	-9 610	-10 588	-9 760	-8 922

Tapahtumayksikkö siirtyi 1.1.2021 Business Oulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon. Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyi 1.3.2021.

Investoinnit

Kalusto- ja laiteinvestoinnit

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			150	150		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Leasingit

BusinessOululla ei ole leasing vastuita.

OULUN KAUPUNKI**Business Oulu -liikelaitos**

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	122	111	82	74	74	74
Liiketoiminnan muut tuotot	5 043	4 773	5 007	6 521	4 874	4 821
Tuet ja avustukset kunnalta	41 571	47 783	47 764	47 285	44 250	41 663
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-121	-172	-182	-173	-178	-174
Palvelujen ostot	-4 042	-5 652	-6 135	-6 331	-6 821	-7 036
Materiaalit ja palvelut yht.	-4 164	-5 825	-6 317	-6 504	-6 999	-7 211
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 085	-8 229	-7 880	-8 672	-7 996	-7 302
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 253	-1 468	-1 411	-1 589	-1 465	-1 345
Muut henkilösivukulut	-265	-307	-319	-327	-300	-275
Henkilöstökulut yht.	-8 603	-10 004	-9 610	-10 588	-9 760	-8 922
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-127	-129	-157	-129	-129	-129
Liiketoiminnan muut kulut	-33 843	-36 709	-36 770	-36 659	-32 310	-30 297
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	0	0

Tapahumayksikkö siirtyi 1.1.2021 Business Oulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon.

OULUN KAUPUNKI**Business Oulu -liikelaitos**

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Poistot ja arvonalentumiset	127	129	157	129	129	129
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-73	-150	-150	-150	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	54	-21	7	-21	129	129
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos kunnalta	-26	21	52	21	-129	-129
Saamisten muutos muilta	-121	0	494	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	2	0	-2	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	145	0	-551	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	21	-7	21	-129	-129
RAHAVAROJEN MUUTOS	54	0	0	0	0	0

Tapahtumayksikkö siirtyi 1.1.2021 Business Oulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon.

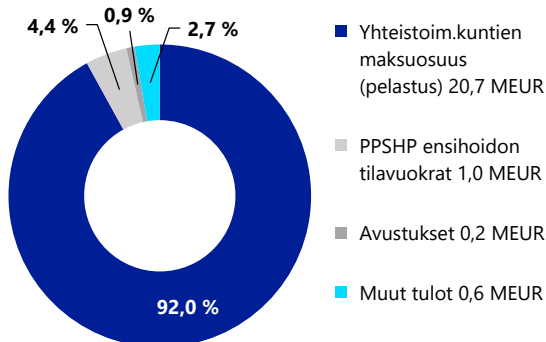
10.6 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Toiminnan kuvaus

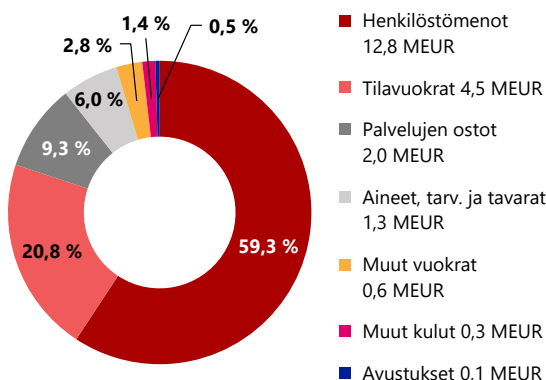
Oulu-Koillismaan pelastustoiminnan palveluihin kuuluu kiireellisiin hätätilanteisiin liittyvä pelastustoiminta sekä näiden tukitehtävät. Laitoksen riskienhallinnan palvelut muodostuvat pääasiassa rakenteelliseen palo-turvallisuuteen ja väestönsuojeluun sekä palotekniikkaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta, palo- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnasta sekä omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilanne-valmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä. Edellä mainitut lakisääteiset palvelut tuotetaan 13 kunnan muodostamalla toimialueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalvelua tukevaa ensivastetoimintaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti koko laitoksen toimialueella.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille yhteistoimintasopimuksella tuotettu ensihoitopalvelu siirtyy pelastuslaitokselta PPSHP:lle 1.1.2022.

Tulot asiakkaittain TA2022, yht. 22,5 MEUR

Menot (ennen liikelijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 21,6 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Koronaviruspandemia leviämisen ehkäisemiseksi tehdyt toimet rasittivat v. 2020 turvallisuusviestinnän ja valvonnan toteumia erittäin paljon. Tilanne on korjautunut v. 2021 aikana valvonnan osalta, mutta turvallisuusviestinnän toteuma on edelleen jäljessä. Toteumia rasittaa myös riskienhallinnan henkilöstövaje sekä pelastustoiminnan päällystön ja riskienhallinnan henkilöstön toimenkuvissa ja työaikamallissa tapahtuneet muutokset erityisesti itäisellä toiminta-alueella. Korona-aikana suorittamatta jäänyt työ sekä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelu kuormittavat talousarviovuotta 2022, mutta tavoite on edelleen toteuttaa palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteet vuonna 2022 eli määrävälein tehtävä valvonta 100 %:sti

ja turvallisuusviestintä siten, että tavoitettava henkilömäärä olisi vähintään 10 % alueen väestöstä.

Pelastuslaitoksen varallaoloa tekevän henkilöstön palkkasaatavavaatimukset oikeusprosesseineen tekivät varallaolon jatkamisen mahdottomaksi. Varallaoloa on korvattu vuoden 2021 aikana päällikkövarallaoloa lukuun ottamatta 24/7-päivystysvalmiuteen Pudasjärven, Muhoksen, lin ja Limingan paloasemilla. Talousarviovuoden aikana laitokselle on perustettava 11 uutta virkaa, joilla varmistetaan pelastustoimen toimintavalmiutta varallaolosta luopumisen johdosta, parannetaan riskialueiden saavutettavuutta Oulun talousalueella sekä varmistetaan työvoiman saatavuutta pelastustoimea

valtakunnallisesti vaivaavan työvoimapulan vuoksi. Kesälle 2021 ei saatu riittävästi kelpoisuuden täyttäviä sijaisia ja tilanteen arvioidaan heikenevän vuosina 2022 ja 2023, kun pelastuslaitoksissa on perustettu paljon uusia virkoja varallaolosta luopumisen johdosta ja toimintavalmiuden turvaamiseksi. Toiminimintavalmiuden toteutumista on jatkuvasti seurattava ja tarvittaessa kehitettävä.

Pelastuslaitoksen päällystöpäivystysjärjestelmää ei saatu kehitettyä laajamittaisella pelastuslaitosten välisellä yhteistyöllä. Vuosi 2022 kuuluu kokonaisuudessaan 1.1.2023 aloittavan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen valmisteluun ja käynnistämiseen. Samassa yhteydessä selvitetään pelastustoiminnan johtamisjärjestelmään liittyvät haasteet. Uudistuksessa pelastustoimen tehtäviä kootaan suurempiin kokonaisuuksiin mm. alueellisiin tilanne- ja johtokeskuksiin. Sisäministeriön ehdotuksen (SM:n julkaisu 21/2018) mukaan yksi 24/7-tilannekeskus sijoitettaisiin Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueelle.

Väestön ikääntyminen, väestömäärän kehitys, riskien keskittyminen sekä erilaiset ilmastoon ja yhteiskuntaan liittyvät ilmiöt vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen. Pelastuslaitos varautuu mm. sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri-ilmiöihin (myrskyt, tulvat jne.) ja toimintavalmiuden kehittämiseen huomioiden aiempaa tarkemmin myös ns. uudet uhat (väkijoukkoon kohdistettavat yksittäiset väkivallanteot ja terrorismi). Varautuminen käsittää tavanomaisten päivittäisonnettomuuksien hallinnan lisäksi suunnittelun, koulutuksen, johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn parantamisen erityis- ja häiriötilanteissa sekä kuntien kriisijohtamisen tukemisen.

Koronavirusepidemia 2020-2021 ei keskeyttänyt missään vaiheessa pelastustoimintaa tai ensihoitoa. Palvelukyky sekä henkilöstötilanne pysyivät riittävällä tasolla, mutta sisäisen turvallisuuden kansallisessa riskiarviossa (SM:n julkaisu 2019:5) kuvatut terveysturvallisuuden häiriöt (mm. influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia) on jatkossa otettava painokkaammin huomioon pelastuslaitoksen varautumisessa ja toimintavalmiuden kehittämisessä.

Pohjois-Suomen pelastuslaitokset ovat perustaneet yhteisen pelastusjoukkueen (Arctic Rescue Team). Pelastusjoukkue on hyväksytty osaksi EU:n pelastuspalvelupoolia. Tähän liittyen on EU:sta saatu n. 609 t€:n rahoitus suurtehopumppukalustoon, jota voidaan käyttää esim. laaja-alaisten metsäpalojen sammuttamiseen. Suurtehopumppukalustohanke saatetaan loppuun vuoden 2022 alkupuoliskolla. Pohjois-Suomen pelastuslaitokset ovat sitoutuneet toimintaan viideksi vuodeksi.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti Suomeen muodostetaan 1.1.2023 alkaen 21 hyvinvointialuetta, joille siirretään kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen siirtyvät nykyiset Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset. Pelastuslaitosten yhdistämisen ja hyvinvointialueeseen siirtämisen valmistelu on käynnistynyt vuoden 2021 aikana. Vuonna 2021 perustetussa hyvinvointialueen väliaikaisessa valmistelutoimielimessä on myös pelastustoimi edustettuna. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella on merkittävä rooli uudistuksen pelastustoimen valmistelussa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella, Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueella sekä valtakunnan tasolla. Valmistelutehtävät vaativat merkittävää asiantuntijaresursointia. Saman aikaisesti pelastustoimen sisältöä kehitetään valtakunnallisesti mm. sisäministeriön vastuulla olevassa pelastustoimen suorituskykyhankkeessa.

Taivalkosken uusi paloasema valmistui elokuussa 2021. Oulun keskuspaloaseman korvaavista paloasemista Linnanmaa valmistui heinäkuussa 2021 ja uuden Raksilan paloaseman rakentaminen alkaa vuoden 2022 alkupuolella. Raksilan uuden paloaseman arvioidaan valmistuvan keväällä 2023. Kempeleen ja Kuusamon paloasemien korvaavien ratkaisujen suunnittelu on aloitettava vuoden 2022 aikana vuonna 2021 tehtyjen päätösten pohjalta.

Ikääntyvien työntekijöiden lukumäärän kasvaessa on heidän toiminta- ja työkyvystään huolehdittava, sillä pelastuslaitoksella ei juuri ole mahdollisuutta vaihtoehtoisille urapoluille ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille. Vuonna 2022 jatketaan toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan myös jatkossa. Työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatketaan työhyvinvointisuunnitelman ja Kunta10-tulosten johtopäätösten mukaisesti.

Pelastuslaitos varautuu pelastustoimen useisiin valtakunnallisiin ICT hankkeisiin (ERICA, KEJO, TUVE, OE- ja SA-järjestelmät). Lisäksi pelastuslaitoksen nykyinen resurssienhallintaohjelmisto on elinkaarensa lopussa. Uuden resurssienhallintaohjelmiston hankintaprosessi on käynnistettävä vuoden 2022 aikana. Näillä uusilla järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat. Uudet tietojärjestelmät edellyttävät henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvallisuuden, nostaen samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Pelastuslaitoksella on vaikeuksia saavuttaa joitain riskialueita sisäministeriön ohjeistamassa ajassa (AVI:n Peruspalvelujen arviointi -raportti). Suurimmat ongelmat kohdistuvat Oulun keskustan pohjoispuolisten kaupunginosien 1- ja 2-luokan, Kaukovainion sekä Rukan ja

Limingan 2-luokan riskialueiden saavuttamiseen. Oulun alueen ongelmat johtuvat paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka korjaantuu ainakin osittain Linnanmaan paloaseman valmistuttua syksyllä 2021. Linnanmaan paloaseman toimintavalmiuden ylläpito nykyisillä resursseilla on haasteellista ja edellyttää ennakkoluulottomia uusia ratkaisuja.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle, jatkuu samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä nousee. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat samalla kun pelastustoimintaan kykenevän väestön osuus vähenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, esim. vaihtoehtoisten sammutus-menetelmien käyttöönottoa ja toimintojen kehittämistä yleisesti.

Toimintasuunnitelma

Pelastuslaitoksen lakisääteiset sekä muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Pelastustoimen palvelutasopäätös on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolojen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi. Palvelutasopäätös vuosille 2021-2024 sisältää nykytilan kuvauksen, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvaikutuksineen sekä kehittämissuunnitelman. Vuosittain päivitettävä valvontasuunnitelma sisältää mm. päätökset palotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä sekä toteuttamistavoista.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Pelastustoimen tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2021-2024 sekä vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Riskienhallinnan palvelut tuotetaan mahdollisimman kattavasti lähipalveluna, mutta niiden rinnalla kehitetään mm. etävalvonnan ja -neuvonnan keinoja sekä etänä toteutettavia turvallisuusviestinnän palveluita.

Pelastustoiminnan valmius perustuu sisäministeriön pelastusosaston antamaan pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohjeeseen, mistä on johdettu mm. sitovat tavoitteet. Pelastustoiminnan järjestelyjä ohjataan voimakkaasti valtakunnallisilla asetuksilla ja ohjeilla sekä esim. omilla onnettomuustyypikohtaisilla toimintasuunnitelmilla. Pelastustoiminnan valmiudella tuotetaan myös ensivastepalvelut Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille.

Kehittäminen

Päivittäistoiminnan ohella sote-uudistuksen valmistelu ja pelastustoimen siirtyminen, valtakunnalliset ICT-hankkeet ja uudet paloasemahankkeet tulevat sitomaan pelastuslaitoksen resursseja. Laitoksen panostus Oulun kaupungin yleisiin kehittämishankkeisiin pidetään minimaalisena.

Riskienhallinnassa viedään eteenpäin erityisesti työn suunnittelua ja ohjausta, jotta työkuorma jakautuisi nykyistä tasaisemmin riskienhallinnan henkilöstön kesken. Samalla kehitetään toimintamalleja, joiden mukaisesti pelastustoiminnan henkilöstö osallistuu riskienhallinnan tehtävien suorittamiseen.

Pohjois-Suomen pelastuslaitosten yhteisen pelastusjoukkueen (Arctic Rescue Team) toiminnan kehittäminen ja suurtehopumppuhankkeen (High Capacity Pumping HCP) läpivienti jatkuu vielä vuoden 2022 aikana muodostelman sertifiointiseksi Euroopan Unionin pelastuspalvelumekanismiin käyttöön. Suurtehopumppuhankkeen hankintavaihe päättyy 2021 aikana ja vuoden 2022 aikana on jäljellä joukon kouluttaminen, minkä jälkeen siirrytään ylläpitovaiheeseen. Arvioidut kustannukset koulutuksesta ovat yhteensä 30 000 € neljälle Pohjois-Suomen pelastuslaitokselle.

Pelastuslaitoksen kaikki henkilöresurssit käytetään 2023 alusta aloittavan Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen yhdenmukaisen pelastustoiminnan suunnittelemiseksi.

Talous

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos on monikunnallinen, voittoa tavoittelematon liikelaitos osana Oulun kaupunkikonsernia. Pelastustoimen kustannuksista vastaavat pelastustoimen 13 yhteistoimintakuntaa kunkin asukaslukunsa mukaisella maksuosuudella.

Koska laitos on voittoa tavoittelematon muodostuvat tulot menoja vastaaviksi. Talousarviovuoden 2022 liikevaihto laskee edellisistä vuosista, kun ensihoito siirtyy laitokselta PPSHP:n toiminnaksi. Laitoksen liikevaihdoksi muodostuu 21,5 M€ (TAM21: 39 M€, josta pelastustoimen osuus 21,1 M€). Liikevaihdosta suurin osa (98 %) muodostuu yhteistoimintakuntien maksuosuuksista (20,7 M€). Kun liikevaihtoon lisätään PPSHP:n ensihoidon maksamat tilavuokrat, avustus-, käyttöomaisuuden luovutus- ja muut tulot, nousevat laitoksen kokonaistulot 22,7 M€ (TAM21: 39,6 M€, josta pelastustoimen osuus 21,6 M€).

Laitoksen menoista 22,7 M€:sta suurin osa muodostuu henkilöstökuluista 12,8 M€ (57 % kaikista menoista; TAM21: 26,5 M€, joista pelastustoimen osuus 13,1 M€). Henkilöstökuluihin sisältyy 11 uutta miehistövirkaa, jotka täytetään 1.5.2022 alkaen. Uusien virkojen kustannusvaikutus talousarviovuodelle on n. 350 t€ (n. 530 t€/vuosi). Seuraavaksi suurin kuluerä on muihin liiketoiminnan menoihin sisältyvät kiinteistövuokrat 4,5 M€ (20 % kaikista menoista). Aineet, tarvikkeet ja palvelujen ostot nousevat yhteensä 3,5 M€:n (15 % kaikista menoista). Loput menoista eli 1,9 M€ koostuvat poistoista (0,9 M€) ja liiketoiminnan muista kuluista. Talousarviovuonna liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyy vuosina 2017 – 2020 leasingrahoituksella hankitun kaluston leasingvuokramenoja 0,5 M€ sekä mm. ICT-laitteiden ja ohjelmistojen vuokra- ja sivutoimisten avustuskuluja.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2020	TA 2021+ MUUTOKSET	ENNUSTE 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Alueen väestömäärä		297 500	297 500	299 000		
Pelastustoimen hälytykset		4 500	4 500	4 500		
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset		1 186	1 100	1 155		
Turvallisuusviestintätilaisuudet,		400	150	460		
joissa tavoitettu henkilöä		25 000	12 000	29 500		
Pelastustoimen maksuosuus €/as	65,02	69,90	70,00	70,46		
Ensihoidon tehtävät		51 600	51 900	0		

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen henkilöstösuunnitelma pohjautuu Oulun kaupungin kaupunkistrategiaan, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen pelastuslain mukaiseen palvelutasopäätökseen vuosille 2021-2024, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeeseen sekä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen talousarvioon. Henkilöstösuunnitelman laadinnassa on huomioitu lisäksi Oulun kaupungin henkilöstöohjelman tavoitteet, joiden mukaisesti pyritään johtamisperiaatteiden mukaiseen johtamiseen ja esimiestyöhön, tarvittavan osaamisen varmistamiseen stregisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä työkyvyttömyyden aiheuttamien kustannusten hillitsemiseen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Pelastusliikelaitos on valmiusorganisaatio, jossa henkilöstöä on oltava töissä tai tavoitettavissa ympäri vuorokauden ja avoimeksi tulevat operatiiviset virat ja toimet on täytettävä, eikä luonnollista poistumaa voida hyödyntää. Varallaolosta on luovuttu kokonaan v 2021 aikana ja varallaolon korvaavat järjestelyt ovat lisänneet pelastustoiminnan henkilöresurssitarvetta. Talousarviovuonna 2022 perustetaan neljä ylipalomiehen ja seitsemän palomiehen virkaa. Uusilla viroilla varmistetaan pelastustoimen toimintavalmiutta varallaolosta luopumisen johdosta, parannetaan riskialueiden saavutettavuutta sekä varmistetaan työvoiman saatavuutta pelastustoimeen valtakunnallisesti vaivaavan työvoimapulan vuoksi.

Useat pelastusalan työtehtävät sisältävät julkisen vallan käyttöä, ne edellyttävät virkasuhdetta. Tukipalveluissa on käytössä työsopimussuhde niissä tehtävissä, jotka eivät edellytä julkisen vallan käyttöä. Ensisijaisesti käytetään palvelussuhteen muotona vakinaista virka- tai työsuhdetta, määräaikaisten palvelussuhteiden muodostuvat pääasiassa sijaisuuksista.

Pelastuksen tulosalueella operatiivisissa tehtävissä on käytössä poikkeusluvalla vuorotyö 42 h/vko 24 h työvuoroilla ja poikkeusluvalla osittainen vuorotyö 42 h/vko, jossa on neljä viikkoa 24 h työvuoroilla ja joka viides viikko päivätyötä. Operatiivisista tehtävistä ei ole mahdollista poistua kesken tehtävän, joten ylityötä ei voida kokonaan välttää. Operatiivista työtä ei ole pääsääntöisesti mahdollista hoitaa osa-aikatyönä, etätyönä eikä vuokratyönä. Muun kuin operatiivisissa tehtävissä työskentelevän henkilöstön osalta on käytössä joko yleistyöaika tai toimistotyöaika. Pelastuslaitoksen hallintorakenne on kevyt, hallinnollisissa tehtävissä työskentelevän henkilöstön jaksamista pyritään edistämään ja tukemaan mm. työaikaan liittyvillä joustomahdollisuuksilla, kuten liukuvalla työajalla ja etätyöskentelymahdollisuudella.

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos noudattaa Oulun kaupunkikonsernissa määriteltyjä periaatteita työkyvyttömyyden tai työttömyysuhan alla olevan ja ikääntyneen henkilöstön työkyvyn tukemisessa. Käytössä ovat myös ennakoivan hyvinvoinnin, varhaisen tuen, korvaavan työn ja uudelleensijoituksen toimintamallit, sairauspoissaolokäytännöt ja työhön paluun tukemisen malli sekä hyvän käytöksen opas ja päihdeohjelma. Henkilöstölle pyritään järjestämään kevennettyjä työtehtäviä, mutta osa-aikainen työskentely on valmiusorganisaation vuorotyössä osoittautunut toistaiseksi hankalasti järjestettäväksi. Oulun kaupungin voimassa olevaan työterveystoiminnan puitesuunnitelmaan pohjautuva pelastuslaitoksen oma työterveyshuollon toimintasuunnitelma laaditaan vuosittain yhteistyössä työterveyshuoltotoimijoiden, työsuojelun ja työnantajan välillä. Työterveyshuollon toimintasuunnitelmassa on tunnistettu henkilöstön ikääntymisen aiheuttamat haasteet erityisesti operatiivisissa tehtävissä ja niihin pyritään reagoimaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Pelastuslaitoksen työsuojeluorganisaatio laatii työsuojelun toimintaohjelman ja työn vaara- ja haittatekijät on arvioitu.

Pelastuslaitos ylläpitää henkilöstönsä ammatillista osaamista ja kehittää sitä tarpeen mukaan toimintaympäristön muuttuessa. Koulutusten suunnittelu perustuu ensisijaisesti pelastuslaitoksen toteamiin koulutustarpeisiin, mutta mahdollisuuksien mukaan huomioidaan henkilöstön esittämiä koulutustarpeita ja -halukkuutta.

Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään Oulun kaupungin henkilöstökoulutuksen koulutustarjontaa mahdollisuuksien mukaan. Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön koulutuksen perustana ovat pelastuslaitoksen yleinen koulutussuunnitelma ja pelastuksen tulosalueen oma erillinen, vuosittain laadittava koulutussuunnitelma/ -ohjelma. Pelastuksen tulosalueen koulutussuunnitelma sisältää tulosalueen henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen tarpeiden suunnittelun. Valtakunnallisten ammatillista koulutusta tarjoavien organisaatioiden opintosuunnitelmien julkaisuaikataulusta johtuen koulutussuunnitelma vuodelle 2022 voidaan hyväksyä vasta vuoden 2021 loppupuolella yhteistoimintajohtoryhmässä. Omaehtoiseen jatkokoulutautumiseen osallistumista varten voidaan myöntää Oulun kaupungin periaatteiden mukaisesti vuoden aikana yhteensä enintään 6 palkallista virka-/ työvapaapäivää.

Koulutussuunnitelman lisäksi koulutusta ja harjoituksia pyritään järjestämään tarpeen mukaan. Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön koulutussuunnitelma sisältää sopimushenkilöstön viikkoharjoitukset ja muut harjoitukset (enintään 100 h/ vuosi), sopimushenkilöstön peruskurssit ja muut kurssit (tarpeen mukaan, n. 10 kurssia/ vuosi) sekä päätoimisen henkilöstön täydennyskoulutukset ja harjoitukset (kuukausiharjoitusohjelman mukainen harjoittelu/ koulutus vähintään 4 h/ kk sekä muut täydennyskoulutukset ja erillisharjoitukset). Koulutuksiin luetaan myös yritysten ja laitosten kanssa järjestettävät onnettomuusharjoitukset. Ensivasteyksiköiden henkilöstölle järjestetään tarvittavaa koulutusta ensivastetoimintaan liittyen.

Pitkään valmisteilla olleet valtakunnalliset järjestelmät (mm. Kejo, Tuve, riskienhallinnan valtakunnallinen valvontasovellus jne.) vaativat henkilöstön kouluttamista. Mikäli niiden käyttöönotto toteutuu vuoden 2022 aikana, tullaan niiden osalta järjestämään tarvittavaa koulutusta. Esimiestehtävissä työskenteleville pyritään järjestämään esimiestaitoja lisäävää ja esimiestyöskentelyä tukevaa koulutusta ja ohjausta tarpeiden mukaan. Pelastuslaitoksen esimiestehtävissä työskenteleviä ohjataan suunnitelmallisesti koulutusyhteyshenkilöiden kautta osallistumaan Oulun kaupungin keskitetyn henkilöstökoulutuksen järjestämiin esimiespassivalmennuksiin ja esimiespassin jatkovalmennuksiin.

Vuoden 2022 tullaan toteuttamaan tavanomaista pelastusalan ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta ammattiryhmien ja asemapaikkojen tarpeiden mukaisesti. Hallinnossa ja tukipalveluissa työskentelevä henkilöstö osallistuu ammattitaitoaan tukeviin ajankohtaisiin lisä- ja täydennyskoulutuksiin taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, ICT-toimintojen, hankintojen sekä kaluston ja huoltotoiminnan osalta. Vuoden 2023 alusta toteutuva

hyvinvointialueelle siirtyminen voi aiheuttaa valmistelun aikana muutoksiin liittyviä koulutustarpeita, jotka eivät ole vielä yksityiskohtaisesti tiedossa.

Pelastuslaitos toimii näiden koulutusten hankkimisen osalta Oulun kaupunkikonsernin linjaamilla periaatteilla ja ensisijaisesti näissä tilanteissa valmennus tai koulutus järjestetään Oulun kaupungin omien koulutusten kautta.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	440	451	450	247	0	0
INFORMATIIVISET TIEDOT: TOIMEKSIANTOSUHTEET						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	26	27	27	8	0	0
Kaikki yhteensä	466	478	477	255	0	0
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-19 057	-20 318	-20 722	-9 692	0	0
Henkilösivukulut	-4 100	-4 767	-4 544	-2 338	0	0
Yhteensä	-23 157	-25 085	-25 266	-12 030	0	0
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-1 610	-1 208	-1 208	-670	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-339	-255	-255	-143	0	0
Kaikki yhteensä	-25 107	-26 548	-26 729	-12 843	0	0

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: pelastustoimen kalustoinvestoinnit

1 000 €	KOKONAISKUSTANNUS	EDELLINEN KÄYTTÖ	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Menot			3 556	3 870		
Rahoitusosuudet			235	1 995		
Luovutustulot			313	20		

Leasingit

Leasing-hankinnat pelastustoimi

1 000 €	EDELLINEN KÄYTTÖ *)	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kokonaismeno **)					
Vaikutus käyttötalouteen ***)		534	517		

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2021

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

OULUN KAUPUNKI

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

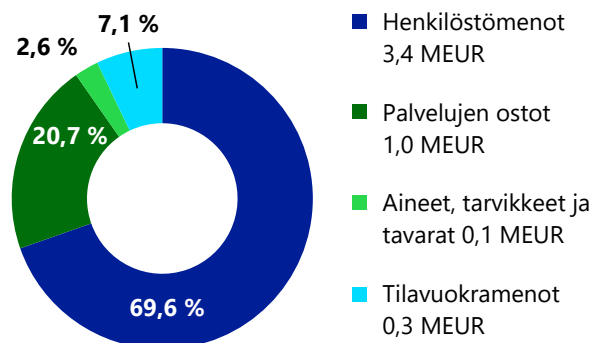
TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
LIIKEVAIHTO	36 241	38 995	39 383	21 272	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	312	546	630	1 229	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-2 238	-2 612	-2 400	-1 309	0	0
Palvelujen ostot	-3 008	-3 357	-3 199	-1 993	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	-5 246	-5 969	-5 599	-3 302	0	0
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-20 668	-21 526	-21 930	-10 362	0	0
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-3 636	-3 907	-3 871	-1 891	0	0
Muut henkilösivukulut	-803	-1 114	-927	-590	0	0
Henkilöstökulut yht.	-25 107	-26 548	-26 729	-12 843	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-768	-961	-964	-883	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-4 474	-6 063	-6 313	-5 473	0	0
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	960	0	408	-1	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoituskulut	2	1	2	1	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	1	1	1	1	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	961	1	409	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	961	1	409	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	961	1	409	0	0	0

10.7 Oulun seudun ympäristötoimi –liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun seudun ympäristötoimi –liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määrätyistä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Yli-lin suuralueen tarvitsemat eläinlääkintähuoltopalvelut on ostettu erillisiin sopimuksiin perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut –yksiköltä vuodesta 2012 lähtien. Palveluita koskeva sopimus on irtisanottu 1.1.2022 alkaen. Päätöksenteoelimenä toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut -palvelualueita.

Menot (ennen liikeylijäämää pl. poistot) TA2022, yht. 4,9 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen. Kuntien talouteen vaikuttaa yhä koronaepidemian takia asetetut rajoitukset ja niiden vaikutukset toimijoiden talouteen. Tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisäätöisten tehtävien hoitaminen siten, etteivät asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Samoin eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä teollistuneita, palvelujen tuottamiseen keskittyneitä, että maatalousvaltaisia alueita. Elinkeinorakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita. Elinkeinoelämän taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten toimintaan, mikä osaltaan heijastuu lupa- ja valvontatoimien tarpeeseen.

EU:n tuomat lainsäädäntövaatteet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa.

Kestävän kehityksen ja ilmastonmuutoksen sekä ympäristön terveysvaikutusten kansallinen ja kansainvälinen painoarvo tulee yhä lisääntymään ympäristötoimen teh-

täväkentässä. nostetaan toimialan kannalta keskeisimmät asiat ja muutokset ja niiden vaikutukset esim. asiakasmääriin (max 1 sivu)

Toimintasuunnitelma 2022

Ympäristötoimen viranomaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen turvataan tehtävien priorisoinnilla ja riittävällä henkilöstömäärällä. Keskeistä on tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle. Ympäristötoimen toimintaa koskeva kuntien välinen yhteistoimintasopimus on voimassa vuosina 2021-2024.

Ympäristönsuojeluyksikössä toiminnassa keskeistä on viranomaistehtävien joustava ja tehokas hoitaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään lupakäsittelyyn ja ympäristöoikeuden mukanaan tuomiin muutoksiin. Valvonnassa painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevissa ongelmakohteissa. Ilmanlaadun seurannan uusi sopimus astuu voimaan vuoden 2022 alusta. Ympäristönsuojeluyksikkö vastaa kaupungin ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten seurannasta sekä toimenpiteiden toteutumisen edistämisestä. Kaupunkiorganisaation

toimenpiteet ympäristöohjelman toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristöohjelman vuosiraporttiin ja ympäristötaloudelliset tunnusluvut raportoidaan kaupunginhallituksen tilinpäätöksen liitteenä.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valtakunnallisena painopisteenä on kohdentaa valvontaa elintarviketurvallisuuteen vaikuttavien keskeisten perusasioiden, kuten puhtaana- ja kunnossapidon valvontaan. Tavoitteena on varmistaa, että havaitut epäkohdat tulevat korjatuiksi. Painopisteenä on myös valvoa, että elintarvikkeita markkinoidaan lainsäädännön mukaisesti eikä kuluttajia johdeta harhaan. Tämä huomioidaan erityisesti elintarviketurvallisuuteen vaikuttavien olosuhteiden, puhtaana- ja kunnossapidon valvonnassa. Lisäksi painotetaan lämpötilojen, jäljitettävyyden ja takaisinvetojen valvontaa sekä pandemiavalmiuden kehittämistä. Valvontayksikössä osallistutaan valtakunnallisiin elintarvikevalvontaprojekteihin. Valvontayksikön oma painopiste valitaan syksyn 2021 aikana.

Terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa arvioidaan tunnistaako toiminnanharjoittaja toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurataanko näihin vaikuttavia tekijöitä. Painopisteenä ovat elinympäristön terveyshaittojen tunnistaminen ja ennalta ehkäisy viranomaisten välisenä yhteistyönä. Painopisteisiin kuuluu edelleen myös lausuntojen antaminen ympäristö- ja rakennusluvista ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen estämiseksi jo suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tupakkalain mukaisen valvonnan tavoitteena on tupakkoinnin ja tupakan myynnin väheneminen. Valvonnan painopisteenä on toiminnanharjoittajien omavalvonnan toimivuuden tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä laittoman kaupan ehkäisy viranomaisen välisenä yhteistyönä.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta tuotanto- että lemmikkieläinten kiireinen eläinlääkintäapu ja peruseläinlääkintähuolto sekä viranomaistehtävät tuotetaan laadukkaasti. Toiminnassa noudatetaan johtokunnan hyväksymää eläinlääkintähuoltosuunnitelmaa.

Toimintasuunnitelma 2023 – 2024

Ympäristönsuojelussa painopiste säilyy lakisääteisissä tehtävissä. Lupien joustavaan valmisteluun ja valvontatehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa.

Ympäristöterveydenhuollossa kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valvontaa jatketaan valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille. Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat yksityinen palveluntarjonta, maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevostilojen määrän kasvu.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.3.

Palvelujen järjestäminen

Ympäristötoimen palveluverkkoon tai palveluverkon toimintaan ei ole suunnitteilla muutoksia. Viranomais-toiminnot sijaitsevat Ympäristötalossa ja eläinlääkintähuolto Oulussa Poratiellä sekä Muhoksella.

Kehittäminen

Ympäristötoimella ei ole suunniteltuja kehittämistoimia talousarviovuodelle 2022 ja taloussuunnitelmakaudelle 2023-2024.

Kehittämishankkeet

Ympäristötoimella ei ole suunniteltuja ulkoista rahoitusta saavia hankkeita talousarviovuodelle 2022 ja taloussuunnitelmakaudelle 2023-2024.

Talous

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2020	TA 2021 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2021	TA2022	TS2023	TS2024
Bruttomenot	4 656	5 219	4 771	4 922	4 954	4 954
Asiakastulot	1 410	1 367	1 374	1 384	1 384	1 384
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3 246	3 853	3 397	3 583	1 570	3 570
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	18,44	20,66	18,89	19,49	19,62	19,62
Nettomenot/as	12,85	15,26	13,45	14,01	14,14	14,14

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Eläkepoistuma vuosina 2021-2024 on arviolta viisi henkilöä. Poistumaa ei voida hyödyntää säästötoimenpiteenä. Lakisääteisten tehtävien lisääntyminen ja sisältömuutokset ovat viime vuosina lisänneet työn määrää. Virkojen vakinaistamisessa ja määräaikaisten palkkaamisessa toimitaan kaupungin virkojen täyttökieltoa koskevien linjausten mukaisesti. Ympäristötoimi esittää perustettavaksi ympäristöasiantuntijan toistaiseksi voimassa olevan työsopimussuhteisen tehtävän, jolla vastataan lisääntyviin tehtäviin liittyen kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutokseen sekä ympäristön terveellisyteen.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti ympäristötoimelle on osoitettu 15 957 euron säästötavoite henkilöstökulujen osalta vuodelle 2022. Säästö on suunniteltu toteutettavan lomarahojen vaihtamisella lomapäiviksi.

Ympäristötoimen henkilöstön osaamista voidaan pitää tällä hetkellä hyvänä. Lainsäädännön muutokset vaativat erityisasiantuntijoista koostuvassa organisaatiossa ammattitaidon ylläpitämistä ja muuttuvan lainsäädännön omaksumista, mikä on huomioitu henkilöstön koulutussuunnitelmissa. Koulutustarjonta on etäkoulutuksina ja webinaareina lisääntynyt, mikä mahdollistaa useamman työntekijän osallistumisen koulutusbudjetin rajoissa.

	TP2020	TAM2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)	56	57	54	58	58	58
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-2 538	-2 624	-2 528	-2 753	-2 766	-2 766
Henkilösivukulut	-656	-707	-683	-730	-732	-731
Yhteensä	-3 194	-3 331	-3 211	-3 483	-3 498	-3 497
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-6	0	0	0
Henkilösivukulut						
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-1	0	0	0
Kaikki yhteensä	-3 194	-3 331	-3 218	-3 483	-3 498	-3 497

11 Tytäryhteisöjen taloustavoitteet

Kaupungin talousarviossa esitetään merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen tulevan toiminnan taloutta kuvaavat tunnusluvut. Oulun kaupunginvaltuusto seuraa talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöjen ennuste 2021 ja budjetti 2022 päivitetään talousarvioon kaupunginvaltuuston päätöksenteon yhteydessä.

Oulun kaupungin tytäryhteisölle asetetaan toimintaa kuvaavat tavoitteet kaupunginvaltuuston hyväksymissä omistajapoliittisissa linjauksissa. Uudet omistajapoliittiset linjaukset tulevat kaupunginvaltuuston käsittelyyn vuoden 2021 loppuun mennessä.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vähintään kerran vuodessa tytäryhteisöraportin yhteydessä. Konsernijohto antaa vuosittain tilinpäätöksessä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä, missä on arvioitu myös konsernitavoitteiden toteutuminen. Konsernijohdon arviointi perustuu yhtiöiden toiminnan ja talouden jatkuvaan seurantaan eri omistajaohjauksivälineiden kautta.

11.1 Tytäryhtiöt

11.1.1 Oulun Energia -konserni

Energia-konserni

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	228 394	206 712	200 196
Liikevoitto, t€	16 815	31 657	28 494
Tilikauden voitto/tappio, t€	-9 662	14 677	14 628
Tase, t€	1 095 098	1 095 000	1 090 396
Investoinnit, t€	94 774	48 830	29 308
SIPO-%	1,3	3,0	2,9
Omavaraisuusaste, %	48,5	49,5	51,3

Oulun Energia Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	176 816	167 202	165 220
Liikevoitto, t€	15 333	23 902	21 640
Tilikauden voitto/tappio, t€	7 131	13 425	11 417
Tase, t€	1 036 753	1 035 000	1 026 000
Investoinnit, t€	82 965	38 233	17 300
SIPO-%	3,2	2,8	2,7
Omavaraisuusaste, %	52,8	54,6	55,1

11.1.2 Oulun Satama Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	6 930	6 421	7 037
Liikevoitto, t€	-556	-959	-226
Tilikauden voitto/tappio, t€	-388	7	5
Tase, t€	49 543	45 800	42 078
Investoinnit, t€	156	50	112
SIPO-%	neg.	neg.	neg.
Omavaraisuusaste, %	63,6	67,8	70,0

11.1.3 Kiertokaari Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	15 249	15 621	15 863
Liikevoitto, t€	1 068	1 054	786
Tilikauden voitto/tappio, t€	704	634	587
Tase, t€	20 433	20 464	20 464
Investoinnit, t€	1 081	2 400	1 765
SIPO-%	10,0	5,0	4,6
Omavaraisuusaste, %	65,5	61,0	56,7

11.1.4 Nallikari Seaside Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	1 949	1 872	1 900
Liikevoitto, t€	417	150	150
Tilikauden voitto/tappio, t€	285	0	0
Tase, t€	4 540	4 500	4 500
Investoinnit, t€	95	190	200
SIPO-%	9,5	9,0	9,0
Omavaraisuusaste, %	55,4	55,0	55,0

11.1.5 Sivakka-konserni

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	58 400	60 300	62 000
Liikevoitto, t€	9 600	10 300	9 300
Tilikauden voitto/tappio, t€	5 500	5 700	5 500
Tase, t€	344 000	364 000	377 000
Investoinnit, t€	32 744	27 000	25 700
SIPO-%	3,1	3,2	3,2
Omavaraisuusaste, %	34,7	33,6	33,5

11.1.6 Potential Toimitilat Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	2 460	2 317	2 330
Liikevoitto, t€	326	276	229
Tilikauden voitto/tappio, t€	68	42	31
Tase, t€	15 667	15 557	15 467
Investoinnit, t€	3 002	100	200
SIPO-%	2,9	2,0	1,6
Omavaraisuusaste, %	78,0	76,0	76,0

11.1.7 Oulun Pysäköinti Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	3 636	3 344	3 672
Liikevoitto, t€	527	131	418
Tilikauden voitto/tappio, t€	100	-238	56
Tase, t€	69 533	68 181	67 176
Investoinnit, t€	90	6	80
SIPO-%	0,7	0,2	0,6
Omavaraisuusaste, %	74,0	75,0	76,0

11.1.8 Oulun Kaupunginteatteri Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€ (lipputulot + vuokratulot)	892	546	2 000
Tuet ja avustukset, t€	7 554	7 536	7 590
Liikevoitto, t€	372	-319	20
Tilikauden voitto/tappio, t€	352	-339	0
Tase, t€	3 496	3 200	3 000
Investoinnit, t€	63	110	100
Omavaraisuusaste, %	31,0	30,0	35,0

11.1.9 Oulun Tuotantokeittiö Oy

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Liikevaihto, t€	11 986	13 711	13 000
Liikevoitto, t€	229	233	224
Tilikauden voitto/tappio, t€	164	162	160
Tase, t€	11 909	11 500	11 300
Investoinnit, t€	254	150	420
SIPO-%	2,2	2,6	2,4
Omavaraisuusaste, %	20,1	22,0	24,0

11.2 Kuntayhtymät

11.2.1 OSAO-konserni

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Toimintatuotot, t€	88 291	89 737	82 685
Toimintakulut, t€	79 041	86 637	80 339
Toimintakate, t€	9 250	3 100	2 346
Vuosikate, t€	9 198	3 075	2 316
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	3 088	-5 480	-5 980
Investoinnit, t€	6 820	10 300	10 000
Tase, t€	133 585	130 000	130 000
Omavaraisuusaste, %	70,2	70,0	70,0

11.3 Säätiot

11.3.1 Oulun Palvelusäätio

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Toimintatuotot, t€	12 071	11 400	12 000
Toimintakulut, t€	12 162	11 600	12 000
Tuotto/kulujäämä, t€	-91	-105	0
Yleisavustukset, t€	3	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	6	-105	0
Investoinnit, t€	0	0	0
Tase, t€	8 431	8 200	8 100
Omavaraisuusaste, %	57,0	55,0	55,0

11.3.2 Oulun musiikkijuhlasäätio

TALOUSTAVOITTEET 1 000 €	TP 2020	ENNUSTE 2021	BUDJETTI 2022
Toimintatuotot, t€	159	160	172
Toimintakulut, t€	317	410	422
Tuotto/kulujäämä, t€	-158	-250	-250
Yleisavustukset, t€	160	250	250
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	2	0	0
Investoinnit, t€	0	0	0
Tase, t€	51	15	15
Omavaraisuusaste, %	Neg.	Neg.	Neg.

LIITTEET

Liite 1. VÄESTÖ - OULU

OULU

- väestö 31.12.2020

- väestösuunnite 31.12.2025 ja 31.12.2030

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
1 Keskusta	2020	126	195	301	622	452	241	551	3 956	8 599	11 244	4 854	2 463	829	21 920
	2025	119	184	284	588	471	239	610	4 230	9 124	12 221	5 327	3 088	890	23 686
	2030	116	180	278	574	438	216	613	4 758	9 739	12 948	5 692	3 703	999	25 238
2 Höyhtyä	2020	64	124	286	474	506	280	363	935	3 190	4 639	2 089	1 057	371	9 286
	2025	57	110	254	421	438	259	378	923	3 135	5 109	2 324	1 339	419	9 852
	2030	59	115	266	440	365	221	351	1 009	3 210	5 585	2 479	1 743	523	10 450
3 Oulunsuu	2020	63	115	235	413	476	274	307	709	2 727	4 056	1 601	700	164	7 836
	2025	58	105	216	379	367	239	274	605	2 349	4 313	1 804	914	233	7 980
	2030	52	95	194	341	300	169	218	537	1 940	4 400	1 997	1 136	320	7 962
4 Kauko- vainio	2020	65	90	203	358	305	133	247	948	2 616	3 379	1 276	566	161	6 646
	2025	53	74	167	294	298	146	217	964	2 514	3 580	1 276	566	171	6 937
	2030	65	90	202	356	296	152	230	992	2 561	3 834	1 558	815	203	7 420
5 Nuotta- saari	2020	16	16	30	62	37	21	53	524	1 037	1 037	283	108	26	2 017
	2025	18	18	33	68	41	24	63	678	1 250	1 303	409	176	41	2 585
	2030	19	19	36	75	43	30	68	828	1 448	1 452	536	247	54	3 032
6 Kaakkuri	2020	200	402	902	1504	1810	875	708	1169	6 889	7 882	1 278	453	112	15 226
	2025	142	285	638	1 065	1 380	888	889	1 192	6 183	7 966	1 585	762	183	14 966
	2030	118	237	532	888	1 015	672	783	1 205	5 322	7 971	1 810	971	295	14 345
7 Maikkula	2020	91	166	388	635	655	380	335	503	2 859	4 566	1 469	434	81	8 543
	2025	86	147	366	599	576	328	348	478	2 588	4 502	1 781	624	94	8 612
	2030	96	165	410	671	521	308	319	483	2 515	4 566	2 114	803	132	8 982
8 Tuira	2020	61	138	208	407	321	136	213	1 423	3 426	5 084	2 430	1 172	392	10 014
	2025	53	119	179	351	354	171	224	1 508	3 577	5 313	2 719	1 440	423	10 641
	2030	54	122	183	359	286	157	231	1 688	3 715	5 608	2 927	1 728	493	11 256
9 Puolivälin- kangas	2020	56	101	228	385	397	176	173	710	2 340	3 452	1 592	717	226	6 885
	2025	41	74	167	282	333	206	201	735	2 258	3 612	1 920	916	267	7 288
	2030	35	63	141	239	258	163	194	790	2 133	3 630	2 204	1 071	345	7 477
10 Koskela	2020	105	185	361	651	580	251	383	2 652	5 862	7 068	2 100	798	153	13 685
	2025	95	168	328	592	548	310	404	3 033	6 439	7 621	2 635	1 130	178	15 143
	2030	91	160	312	562	422	241	408	3 541	7 036	8 243	3 179	1 413	251	16 596
11 Pate- niemi	2020	79	203	481	763	869	458	453	629	3 613	6 160	2 252	945	228	11 584
	2025	78	199	473	750	815	454	457	571	3 426	6 397	2 532	1 226	268	11 975
	2030	83	213	505	802	830	386	455	525	3 298	6 675	2 925	1 507	348	12 597
12 Kaijon- harju	2020	256	438	1 138	1 832	1 924	869	720	2 792	9 862	10 596	1 388	358	70	20 121
	2025	209	358	929	1 496	1 717	965	944	3 071	9 935	10 948	1 685	512	84	20 826
	2030	206	352	914	1 471	1 512	910	923	3 501	10 076	11 420	1 899	681	130	21 636
13 Myllyoja	2020	98	174	341	613	663	340	358	623	3 043	5 166	2 295	1 019	277	10 058
	2025	81	144	282	508	504	312	325	528	2 538	5 070	2 631	1 364	354	9 877
	2030	78	138	271	487	395	219	283	463	2 146	4 990	2 834	1 687	470	9 672
14 Sanginsuu	2020	5	8	23	36	43	24	22	14	148	293	148	43	10	580
	2025	4	7	19	30	40	24	24	15	142	270	170	50	15	573
	2030	4	7	19	30	40	24	24	15	142	250	190	58	17	573
15 Korven- suora	2020	124	210	502	836	872	368	313	390	3 096	4 477	955	305	84	8 211
	2025	138	234	559	931	841	472	415	404	3 284	4 856	1 258	544	99	9 177
	2030	146	248	592	986	836	419	389	436	3 276	5 134	1 410	727	158	9 608
16 Yli- kiiminki	2020	36	68	169	273	398	205	137	89	1 184	1 529	710	261	73	3 341
	2025	28	53	131	211	288	212	171	81	1 016	1 395	837	303	81	3 195
	2030	25	46	115	186	222	187	183	72	921	1 288	948	346	94	3 086
17 Hiukka- vaara	2020	157	357	620	1 134	617	166	126	326	2 870	3 468	319	51	8	6 156
	2025	193	439	762	1 394	993	341	240	442	4 020	4 338	500	116	23	8 248
	2030	204	465	807	1 476	980	467	369	568	4 582	4 848	675	158	34	9 382

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
20 Hauki- pudas	2020	134	284	715	1 133	1 429	742	645	541	4 898	6 160	2 285	894	239	12 935
	2025	113	240	605	959	1 173	755	706	491	4 484	6 348	2 679	1 250	273	13 111
	2030	107	226	570	903	944	579	684	462	3 903	6 508	3 013	1 503	367	13 094
21 Kello	2020	61	105	324	490	607	345	317	225	2 137	3 029	1 028	340	62	6 041
	2025	52	89	274	414	517	299	320	244	1 911	3 044	1 216	452	74	6 054
	2030	50	86	264	400	410	229	263	254	1 649	3 018	1 408	586	97	5 982
30 Kiiminki	2020	101	237	567	905	1 019	522	435	375	3 521	3 831	1 236	473	104	8 323
	2025	88	206	493	787	838	513	496	384	3 289	3 844	1 396	608	114	8 258
	2030	82	194	463	739	678	433	470	395	2 987	3 907	1 545	774	130	8 167
31 Jääli	2020	45	79	270	394	462	261	239	216	1 716	2 604	812	275	54	4 988
	2025	44	77	262	383	359	224	246	234	1 527	2 671	1 033	418	74	5 149
	2030	50	87	299	436	322	191	245	240	1 498	2 835	1 251	561	100	5 520
40 Oulunsalo	2020	141	252	639	1 032	1 074	570	525	548	4 121	4 736	1 397	530	130	9 882
	2025	141	252	638	1 030	971	544	550	551	4 006	4 869	1 679	723	177	10 194
	2030	145	260	659	1 065	913	490	562	585	3 992	5 009	2 015	963	255	10 639
50 Yli-li	2020	11	32	85	128	142	73	49	56	487	662	412	198	74	1 522
	2025	9	25	66	100	120	74	46	50	420	610	450	220	80	1 450
	2030	6	18	46	70	100	70	40	40	350	540	490	240	85	1 350
Laitokset yms.	2020	6	24	59	89	119	69	67	135	597	902	146	68	31	1 527
	2025	3	10	46	94	50	44	40	89	400	845	77	70	42	1 239
	2030	3	13	40	100	50	20	40	112	400	526	90	42	40	938

OULU yhteensä

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
OULU YHT.	2020	2 101	3 993	9 075	15 169	15 777	7 779	7 739	20 488	80 838	106 020	34 355	14 228	3 959	207 327
	2025	1 901	3 616	8 172	13 724	14 032	8 045	8 587	21 500	79 815	111 044	40 084	18 903	4 659	217 015
	2030	1 894	3 597	8 120	13 655	12 176	6 954	8 345	23 500	78 837	115 184	45 189	23 465	5 941	225 003

Liite 2. Lista tilivelvollisista

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Konsernihallinto:

Kaupunginjohtaja
Konsernijohtaja
Talous- ja rahoitusjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Hallintojohtaja

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginreviisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalihoitaja
Vanhustyönjohtaja
Terveystoiminta

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtaja
Oulun Infra -liikelaitoksen johtaja
Oulun Digi -liikelaitoksen johtaja
Oulun Vesi -liikelaitoksen johtaja
Business Oulu -liikelaitoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtaja

Liite 3. Kehittämishankkeiden yhteenveto TA2022

OULUN KAUPUNKI YHTEENVETO 1000 €	2022 / KH			2022 / HALLINTOKUNNAN TA-RAAMI			2023			2024			2022 - 2024 YHT		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	4 425	-6 166	-1 731	1 060	-1 376	-316	8	-31	-23	5 493	-7 573	-2 070
Investointiosa Yhteensä	0	0	0	333	-1 250	-917	0	0	0	0	0	0	333	-1 250	-917

Kaupunginhallitus	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	539	-732	-193	124	-163	-39	8	-11	-3	671	-906	-235

Sivistys- ja kulttuuri- lautakunta	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	543	-673	-130	122	-170	-48	0	0	0	665	-843	-178

Hyvinvointilautakunta	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	856	-1 162	-306	0	0	0	0	0	0	856	-1 162	-306

Rakennuslautakunta	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	0	2	13	0	0	0	0	0	0	0	2	13

Yhdyskuntalautakunta	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	242	-323	-81	106	-106	0	0	0	0	348	-429	-81
Investointiosa Yhteensä	0	0	0	333	-950	-617	0	0	0	0	0	0	333	-950	-617

Oulun Vesi -liikelaitos	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	0	-210	-210	0	0	0	0	0	0	0	-210	-210
Investointiosa Yhteensä	0	0	0	0	-300	-300	0	0	0	0	0	0	0	-300	-300

BusinessOulu -liikelaitos	2022 / Kh			2022 / hallintokunnan TA-raami			2023			2024			2022 - 2024 yht		
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Netto
Käyttötalousosa Yhteensä	0	0	0	2 245	-3 068	-823	708	-937	-229	0	-20	-20	2 953	-4 025	-1 072

Liite 4. Talousarvion 2022 ja TS2023-24 valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Oulun kaupungin vuoden 2022 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2023-2024 on valmisteltu huhtikuusta 2021 alkaen seuraavien päävaiheiden kautta:

AJANKOHTA	VALMISTELU	VALMISTELIJATAHO	KUVAUS
KEVÄT 2021			
Huhtikuu	Hallintokuntaseminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit, investointien taso
	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 30.4.2021
Toukokuu	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 31.5.2021 § 172	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohtana on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtion-osuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys
SYKSY 2021			
Elokuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset 25.8.2021 mennessä	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2022 koskevat aloitteet
Syyskuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
Lokakuu	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 5.10.2021	Kaupunginjohtaja	
	Kaupunginvaltuuston seminaari 11.10.2021	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Lähetekeskustelu kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyyn
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 12.10.2021 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 12.10.2021
	Veropäätös 2022	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 21.10.-22.10.2021	Kaupunginhallitus	
Marraskuu	Veropäätös 2022	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi viimeistään 15.11.2021	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen päätös KH:n talousarvioesityksestä viimeistään kokouksessa 15.11.2021
	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely; muutosesitykset ja ponnet 29.11.2021	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 29.11.2021 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston päätös TA2022 ja TS2023-2024	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta 2022 ja taloussuunnitelmasta 2023-2024 KV:n kokouksessa 13.12.2021

Oulun kaupunki
Talousarvio 2022 ja -suunnitelma 2023-2024

OUKA.FI

